

ประมวลพระราชกรณียกิจ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

เล่ม ๗

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓

จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสที่
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๕ รอบ
วันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕

หน้าว่าง

ประมวลพระราชกรณียกิจ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

เล่ม ๗

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓

จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสที่
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๕ รอบ
วันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕

ชื่อหนังสือ

ประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

รวบรวมพิมพ์ครั้งแรก

ปีพุทธศักราช ๒๕๓๙

จำนวนพิมพ์

๕,๐๐๐ ชุด ชุดละ ๑๐ เล่ม (เล่ม ๑ - เล่ม ๑๐)

ISBN 974-8363-92-9

หน่วยงานที่จัดพิมพ์

สำนักราชเลขาธิการ

พิมพ์ที่

บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

โทร. ๘๘๒-๑๐๑๐ โทรสาร (๖๖๒) ๔๓๓-๒๗๔๒

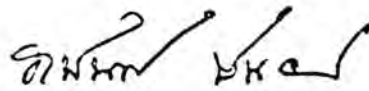

รัฐบาลและประชาชนชาวไทยมีความปลื้มปิติยินดีและชื่นชมโสมนัสเป็นอย่างยิ่ง ในวโรกาสมหามงคลสมัยที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๕ รอบ วันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕

นับตั้งแต่เสด็จดำรงในตำแหน่ง สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ตราบาจนบัดนี้ เป็นเวลา ๔๒ ปี ได้ทรงประกอบพระราชภารกิจเป็นคู่พระบารมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นำความร่มเย็นสุขสวัสดิ์มาสู่ประเทศชาติและพสกนิกรไทย ทรงขจัดปัดเป่าพิบัติภัยทั้งปวงให้ลุกล่วงประลาต ทรงประสิทธิประสาทความสงบสุขสันติและความมั่นคงแห่งพระราชอาณาจักรทุกวิถีทาง พระปรีชาสามารถปราดเปรื่องถึงพร้อมด้วยพระเมตตาคุณและพระปัญญาคุณ ซึ่งเป็นปัจจัยส่งพระบารมีและพระเกียรติคุณให้จรขยายเป็นที่ประจักษ์ทั่วไป ไม่เฉพาะแต่ในหมู่ประชาชนชาวไทยเท่านั้น แม้ต่างประเทศ เช่น องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ก็ได้ประจักษ์และเทิดทูนสดุดีแซ่ซ้องสรรเสริญเฉลิมพระเกียรติคุณอัญเชิญพระบรมสาทิสลักษณ์ไว้ในเหรียญซีเรสด้านหน้าด้านหลังเป็นรูปสตรีชวาไทยถือรวงข้าว จารึกข้อความซึ่งถือว่าเป็นพระราชปณิธานอันล้ำเลิศของพระองค์ คือ “TO GIVE WITHOUT DISCRIMINATION” หมายความว่า “ให้โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง” ทรงชักชวนให้ชาวโลกหยั่งถึงมนุษยธรรม แผ่ความเมตตาปราณีไปสู่ผู้ยากไร้ลำเค็ญ โดยมีค่านิ่งถึงเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ เกียรติคุณสตรีไทยจึงแพร่ไปในนานาประเทศ

เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ รัฐบาลและประชาชนทุกหมู่เหล่า ได้พร้อมใจกันจัดงานเฉลิมพระเกียรติถวายเป็นราชสักการะ โดยครั้งนี้ คณะกรรมการประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้พิจารณาเห็นชอบอนุมัติให้หน่วยราชการ จัดพิมพ์หนังสือเฉลิมพระเกียรติคุณในด้านต่างๆ เพื่อเผยแพร่พระมหากรุณาธิคุณและพระปรีชาสามารถให้ปรากฏแผ่ไพศาล และยั่งยืนอยู่ตราบกาลนาน

ในนามของรัฐบาลและประธานคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ขออนุโมทนาในความอุตสาหะวิริยะของทุกหน่วยราชการ และคณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ตลอดจนคณะทำงานเฉพาะกิจทุกคณะ ที่ได้ริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ อันจะอำนวยคุณประโยชน์อย่างยิ่งแก่มหาชน น้อมเกล้า น้อมกระหม่อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระแม่หลวงของปวงชนตลอดกาลนิรันดร์

(นายอนันต์ ปันยารชุน)

นายกรัฐมนตรี

ประธานคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

คำชี้แจง

หนังสือประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นเนื่องในโอกาสมหามงคลสมัยที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๕ รอบ เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕ นี้ สำนักพระราชเลขานุการ ได้ดำเนินการรวบรวมพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๙๓ จนถึงปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ เท่าที่จะรวบรวมได้ นำมาประมวลเข้าด้วยกัน และจัดพิมพ์เผยแพร่โดยเรียงลำดับตามเหตุการณ์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อมูลชั้นต้นสำหรับใช้เป็นหลักฐานในการค้นคว้าอ้างอิงต่อไป

การจัดพิมพ์หนังสือประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในครั้งนี้ ได้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นหนังสือชุด ชุดละ ๑๐ เล่ม แบ่งตามลำดับเหตุการณ์ ดังนี้

- เล่มที่ ๑ ประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ปีพุทธศักราช ๒๔๙๓ - ๒๕๐๒
- เล่มที่ ๒ ประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ปีพุทธศักราช ๒๕๐๓ - ๒๕๐๗
- เล่มที่ ๓ ประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ปีพุทธศักราช ๒๕๐๘ - ๒๕๑๒
- เล่มที่ ๔ ประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ปีพุทธศักราช ๒๕๑๓ - ๒๕๑๕
- เล่มที่ ๕ ประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ปีพุทธศักราช ๒๕๑๖ - ๒๕๑๘
- เล่มที่ ๖ ประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ปีพุทธศักราช ๒๕๑๙ - ๒๕๒๐
- เล่มที่ ๗ ประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓
- เล่มที่ ๘ ประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๔ - ๒๕๒๖

เล่มที่ ๙ ประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ปีพุทธศักราช ๒๕๒๗ - ๒๕๓๑

เล่มที่ ๑๐ ประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ปีพุทธศักราช ๒๕๓๒ - ๒๕๓๕

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือชุดประมวลพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ ที่จัดพิมพ์ขึ้นครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์และเป็นหลักฐานอ้างอิงทางประวัติศาสตร์
ต่อไป

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ
ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

สารบัญ

พระราชกรณียกิจ	เดือน มกราคม	๒๕๒๑	๑
พระราชกรณียกิจ	เดือน กุมภาพันธ์	๒๕๒๑	๑๔
พระราชกรณียกิจ	เดือน มีนาคม	๒๕๒๑	๓๓
พระราชกรณียกิจ	เดือน เมษายน	๒๕๒๑	๔๑
พระราชกรณียกิจ	เดือน พฤษภาคม	๒๕๒๑	๕๐
พระราชกรณียกิจ	เดือน มิถุนายน	๒๕๒๑	๖๓
พระราชกรณียกิจ	เดือน กรกฎาคม	๒๕๒๑	๖๗
พระราชกรณียกิจ	เดือน สิงหาคม	๒๕๒๑	๗๔
พระราชกรณียกิจ	เดือน กันยายน	๒๕๒๑	๘๖
พระราชกรณียกิจ	เดือน ตุลาคม	๒๕๒๑	๑๐๖
พระราชกรณียกิจ	เดือน พฤศจิกายน	๒๕๒๑	๑๑๕
พระราชกรณียกิจ	เดือน ธันวาคม	๒๕๒๑	๑๓๖
พระราชกรณียกิจ	เดือน มกราคม	๒๕๒๒	๑๔๓
พระราชกรณียกิจ	เดือน กุมภาพันธ์	๒๕๒๒	๑๖๑
พระราชกรณียกิจ	เดือน มีนาคม	๒๕๒๒	๑๗๗
พระราชกรณียกิจ	เดือน เมษายน	๒๕๒๒	๑๘๑
พระราชกรณียกิจ	เดือน พฤษภาคม	๒๕๒๒	๑๘๗
พระราชกรณียกิจ	เดือน มิถุนายน	๒๕๒๒	๑๙๗
พระราชกรณียกิจ	เดือน กรกฎาคม	๒๕๒๒	๒๐๑
พระราชกรณียกิจ	เดือน สิงหาคม	๒๕๒๒	๒๐๗
พระราชกรณียกิจ	เดือน กันยายน	๒๕๒๒	๒๑๕
พระราชกรณียกิจ	เดือน ตุลาคม	๒๕๒๒	๒๓๐
พระราชกรณียกิจ	เดือน พฤศจิกายน	๒๕๒๒	๒๓๗
พระราชกรณียกิจ	เดือน ธันวาคม	๒๕๒๒	๒๕๓
พระราชกรณียกิจ	เดือน มกราคม	๒๕๒๓	๒๖๓
พระราชกรณียกิจ	เดือน เมษายน	๒๕๒๓	๒๖๙

พระราชกรณียกิจ	เดือน พฤษภาคม	๒๕๒๓	๒๗๕
พระราชกรณียกิจ	เดือน มิถุนายน	๒๕๒๓	๒๗๑
พระราชกรณียกิจ	เดือน กรกฎาคม	๒๕๒๓	๒๗๐
พระราชกรณียกิจ	เดือน สิงหาคม	๒๕๒๓	๒๗๗
พระราชกรณียกิจ	เดือน กันยายน	๒๕๒๓	๓๐๓
พระราชกรณียกิจ	เดือน ตุลาคม	๒๕๒๓	๓๑๖
พระราชกรณียกิจ	เดือน พฤศจิกายน	๒๕๒๓	๓๒๖
พระราชกรณียกิจ	เดือน ธันวาคม	๒๕๒๓	๓๔๑

๒๕๒๑

มกราคม

วันอังคารที่ ๓ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง แปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ในการทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง

วันศุกร์ที่ ๖ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๙.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงนำ มกุฎราชกุมาร เรชา ปัทลาลวี แห่งอิหร่าน ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินมาเยือนประเทศไทย

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงพระกระยาหารค่ำแบบขันโตก ซึ่งประกอบด้วยพิธีบายศรีถวายพระขวัญ ตลอดจนทอดพระเนตรการแสดงการฟ้อนพื้นเมืองและการจุดดอกไม้ไฟ ณ บริเวณหน้าพระตำหนักด้วย

วันอังคารที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑

เวลา ๒๐.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายมาร์แชล จอนสตัน เอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทย และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท กราบถวายบังคมลา เนื่องในโอกาสที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่

ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำแก่ เอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทย และภริยาด้วย

วันศุกร์ที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๖.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นายจาโคโบ นอยมานน์ เอเดียน เอกอัครราชทูตชิลีประจำประเทศไทย และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เนื่องในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย และเพื่อทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสาส์นและของขวัญจากประธานาธิบดีชิลี แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงน้ำชาแก่ผู้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทด้วย

วันจันทร์ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๔.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการอ่างเก็บกักน้ำแม่จัดตามพระราชดำริ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ครั้งเสด็จพระราชดำเนินถึงหมู่บ้านจัดสรรโครงการแม่จัด บ้านสบวะ ตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง ได้ทอดพระเนตรเขื่อนดินที่กรมชลประทานได้สร้างปิดกั้นลำห้วยปุดิน มีความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ ๐.๑๕ ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อใช้ในการส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก และการอุปโภคบริโภคให้กับหมู่บ้านจัดสรรโครงการแม่จัด ซึ่งเป็นราษฎรที่เคยอาศัยอยู่ ณ บริเวณที่จะถูก

นำท่วมภายในอ่างเก็บน้ำแม้งัด และกรมชลประทานได้ดำเนินการช่วยเหลือจัดสรรที่อยู่อาศัย และที่ทำกิน ตลอดจนจัดน้ำเพื่อการชลประทานให้ตลอดปี ในกรณี ได้ทรงเยี่ยมราษฎร หมู่บ้านจัดสรรฯ ที่ฝั่หูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น เป็นเวลาพอสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังบ้านใหม่ ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรตำบลช่อแล ที่ฝั่หูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ได้ทรงพระราชปฏิสันถาร และพระปฏิสันถารกับราษฎรเหล่านั้นโดยใกล้ชิด ในกรณี ได้ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของ หน่วยแพทย์หลวงซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้ป่วยเจ็บ ต่อจากนั้น จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำแม้งัด ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง ซึ่งกรมชลประทานกำลังดำเนินการสร้างเขื่อนดินแบบอนเนกประสงค์สูงประมาณ ๖๐ เมตร ยาวประมาณ ๑,๙๕๐ เมตร ความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ ๒๖.๕ ล้านลูกบาศก์เมตร และมีพื้นที่อ่างเก็บน้ำประมาณ ๑๙ ตารางกิโลเมตร ตลอดจนสร้างระบบส่งน้ำและโรงไฟฟ้าพลังน้ำ สำหรับผลประโยชน์ที่จะได้รับ ก็คือ จะสามารถส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการชลประทานแม้งัดโดยตรงได้ประมาณ ๓๐,๐๐๐ ไร่ตลอดปี และสามารถส่งน้ำลงมาตามลำน้ำปิง เพื่อช่วยเหลือการเพาะปลูกในเขตโครงการชลประทานแม่แฝกและโครงการชลประทานแม่ปิงเก่า ในระยะฤดูแล้งอีกประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ รวมทั้งชักน้ำไปลงเหนือฝายแม่แตง เพื่อช่วยเหลือการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตโครงการชลประทานแม่แตงได้อีกประมาณ ๗๐,๐๐๐ ไร่ นอกจากนั้น อ่างเก็บน้ำแม้งัดยังใช้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของราษฎรได้เป็นอย่างดี ประการสำคัญ คือช่วยบรรเทาอุทกภัยตามริมฝั่งแม่น้ำปิงท้ายเขื่อนในเขตจังหวัดเชียงใหม่ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๕๐ น.

วันพุธที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังบ้านห้วยศาลา บ้านใหม่หมอกจ๋าม และบ้านทุ่งหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านห้วยศาลา ตำบลแม่เอย อำเภอแม่เอย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรฝายทดน้ำห้วยศาลา ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการสร้างสนองพระราชดำริเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีลักษณะเป็นฝายหินก่อ พร้อมทั้งอาคาร

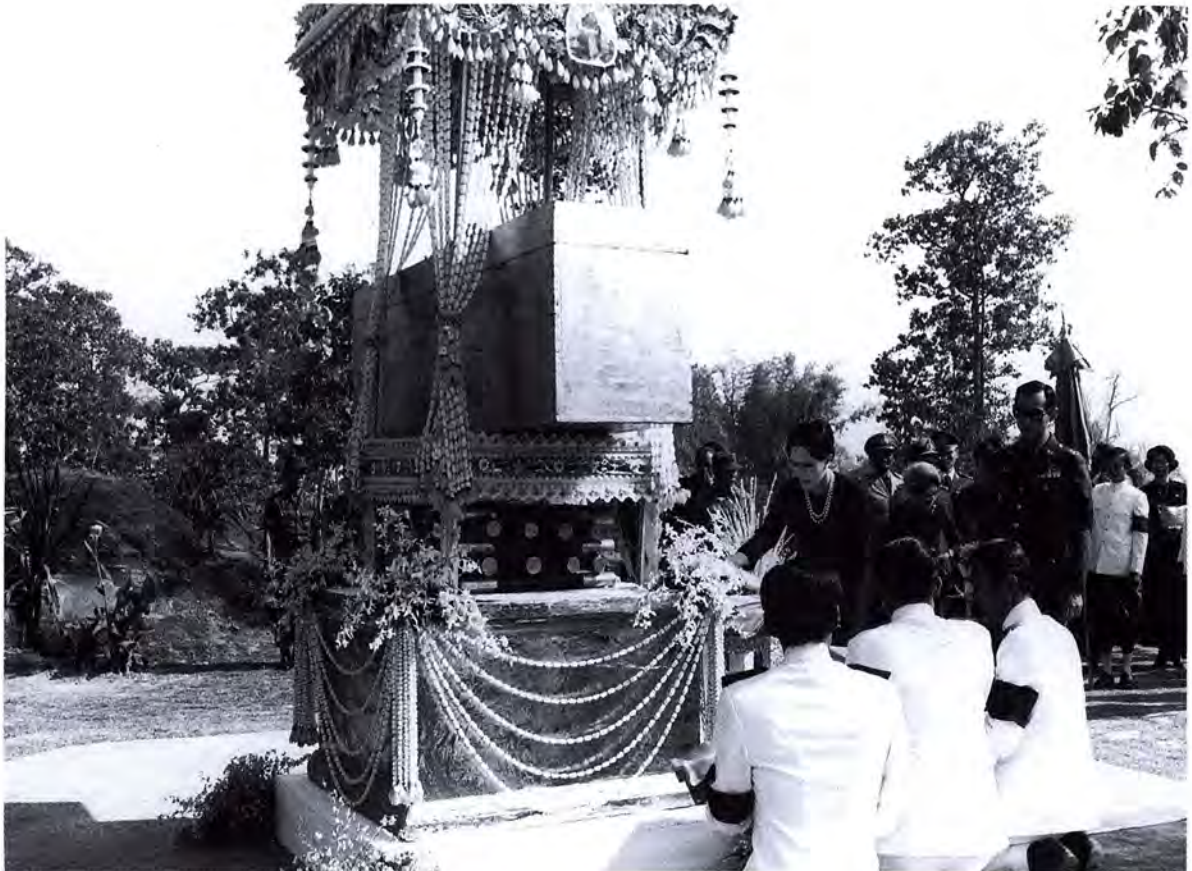
บังคับน้ำปากเหมืองเดิมของราษฎรสร้างปิดกั้นลำน้ำห้วยศาลา ผลประโยชน์ที่ได้รับคือสามารถ
ส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ ในเขตบ้านห้วยศาลาและบ้านใหม่หมอกจ้าม
ได้ตลอดทั้งปี ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสว่า ควรปลูกต้นไม้
ชนิดโตเร็วปกคลุมตามแนวร่องน้ำ เพื่อรักษาความชุ่มชื้นและทำให้ความชุ่มชื้นค่อยๆ แผ่ขยาย
ออกไป นอกจากนั้นควรสำรวจและขุดสร้างบ่อพักน้ำตามแนวร่องน้ำเล็กๆ หลายๆ แห่ง ซึ่ง
สามารถทำได้โดยง่าย ทั้งนี้เพื่อให้ราษฎรในที่ต่างๆ สามารถชักน้ำไปใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวก
ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรเผ่ามูเซอแดง เผ่ามูเซอดำ เผ่ากะเหรี่ยง
และเผ่าลีซอ จากบ้านห้วยศาลา บ้านจะบู่ บ้านเมืองงาม และบ้านเล่าดำ ตามลำดับ ในขณะที่
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงพระราชปฏิสันถารและพระปฏิสันถารกับ
ราษฎรเหล่านั้นอย่างทั่วถึง สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนิน
ต่อไปยังบ้านใหม่หมอกจ้าม ตำบลแม่ฮ้อย อำเภอแม่ฮ้อย ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ได้พระราชทานเงินอุดหนุน อุปกรณ์การศึกษา และเครื่องกีฬา แก่ผู้แทนครูและนักเรียน โรงเรียน
หมอกจ้าม และโรงเรียนวังดิน ณ หน้าอาคารเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๙ เสร็จแล้ว เสด็จขึ้นอาคาร
เรียนเพื่อทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวง และหน่วยทันตแพทย์ของ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้ง
หน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร จากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรชาวไทยใหญ่ที่
รายทางเผ่าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จพระราชดำเนินอยู่สองข้างทาง ในการไปทรงนมัสการ
พระพุทธรูปวิมา ณ วัดประจำหมู่บ้าน ซึ่งในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวาย
ปัจจัยและยาชุดแก่พระภิกษุด้วย แล้วเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังพลับพลาริมน้ำ เพื่อประทับ
เสวยพระกระยาหารกลางวัน และทอดพระเนตรการแสดงพื้นเมืองของราษฎรชาวไทยใหญ่
เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรกรรมวิธีการผลิตกระดาษสา ซึ่งพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสว่าควรส่งเสริมและสนับสนุนการเขียนกระดาษสาด้วยลาย
พื้นเมืองโบราณดังเช่นที่ทำกันอยู่แล้ว เพื่อจะได้เป็นอาชีพเสริมทางหัตถกรรม ซึ่งจะทำ
รายได้พิเศษนอกเหนือจากอาชีพหลักทางเกษตรกรรม ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนิน
โดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ไปยังบ้านทุ่งหลวง ตำบลแม่ฮ้อย อำเภอแม่ฮ้อย พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรฝายทดน้ำกาวิละ ซึ่งกรมชลประทานได้สร้าง
ปิดกั้นลำน้ำห้วยกาวิละ เป็นฝายลักษณะเดียวกับฝายทดน้ำห้วยศาลา และสร้างตามพระราชดำริ
เพื่อให้สามารถส่งน้ำเพื่อการชลประทานได้เป็นเนื้อที่ประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่ ตลอดจนเพื่อการ
อุปโภคบริโภคของราษฎรในบริเวณลุ่มน้ำนั้น จากนั้นทรงพระดำเนินไปทรงสมทบกับสมเด็จพระ
นางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ซึ่งกำลังทรงเยี่ยมราษฎรที่เผ่าทูลละอองธุลี

พระบาทอยู่อย่างทั่วถึง เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน กลับ ถึงภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๐๐ น.

อนึ่ง ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในครั้งนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ ตลอดจน ทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ด้วย

วันเสาร์ที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานเพลิงศพพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ณ วัดป่าอุดมสมพร อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

วันเสาร์ที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๒๑

เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานเพลิงศพพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ณ วัดป่าอุดมสมพร จังหวัดสกลนคร

เวลา ๑๓.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามบินกองทัพภาคที่ ๒ ส่วนหน้า อำเภอเมืองสกลนคร และประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังวัดป่าอุดมสมพร อำเภอพรรณานิคม

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดป่าอุดมสมพรแล้ว เสด็จขึ้นประทับบนพลับพลา จากนั้นเสด็จขึ้นเมรุหน้าพลับพลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงทอดผ้าไตร รวม ๑๐ ไตร พระสงฆ์ขึ้นบังสุกุล เสร็จแล้ว ทรงวางกระทงข้าวตอกดอกไม้ที่ฐานหน้าหีบศพ ต่อจากนั้น ทรงหยิบธูปเทียน ดอกไม้จันทน์ จากเจ้าพนักงานพระราชพิธี ทรงจุดไฟขนวนที่เจ้าพนักงานชูถวาย พระราชทานเพลิง เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินลงจากเมรุกลับไปประทับ ณ พลับพลา ในโอกาสนี้ ข้าราชการ พ่อค้าและประชาชนขึ้นเมรุประชุมเพลิง ตามลำดับ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังสนามบินกองทัพภาคที่ ๒ ส่วนหน้า เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดเชียงใหม่ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๑๕ น.

วันจันทร์ที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกอบพิธีสมรสพระราชทาน แก่ นายแพทย์ธีระ ศิริสันธนะ กับ แพทย์หญิงวิรัต จินดาศิลป์ นายวินัย เล็กศรีสมพงษ์ กับ นางสาวภทนีญ์ เจียรนวนนท์ ร้อยโท หม่อมหลวงนภดล จรูญโรจน์ กับ นางสาววันทนีญ์ แก้วยานะ และนายชยุตติ สุวรรณมาศ กับ นางสาวรัชนิธร สิงห์พันธุ์ ตามลำดับ

วันอังคารที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมฐานปฏิบัติการและทอดพระเนตรโครงการชลประทาน ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอแม่จรมิ จังหวัดน่าน

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานน่าน ได้ประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งเสด็จ

วันอังคารที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๑

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมฐานปฏิบัติการและทอดพระเนตรโครงการชลประทาน
ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน

พระราชดำเนินต่อไปยังฐานปฏิบัติการ กองร้อยทหารม้าที่ ๓๐๑๑ บ้านน้ำปาง ตำบลหมอเมือง อำเภอแม่จริม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ ยาชุด และเหรียญ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระไพรีพิณาศ แก้วผู้แทนกองร้อย และเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน ต่อจากนั้น เสด็จเข้าห้องยุทธการ พันโท สายมิตร กัลยาณมิตร ผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ ๓๐๑ กราบบังคมทูลบรรยายสรุปสถานการณ์ทั่วไปในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองร้อยทหารม้าที่ ๓๐๑ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณฐานปฏิบัติการ สมควรแก่เวลา จึงประทับ เฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังบ้านหมอเมือง ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรจากอำเภอแม่จริมและอำเภอใกล้เคียง ที่เฝ้าทูลละอองธุลี พระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ได้มีพระราชปฏิสันถารและพระปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎร เหล่านั้น ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวงซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรฝายทดน้ำหมอเมือง ซึ่งเดิมเป็นฝายชั่วคราวของราษฎร และใน

ฤดูฝนจะถูกกระแสน้ำพัดชำรุดเสียหาย ต้องซ่อมแซมเป็นประจำทุกปี จึงมีพระราชดำริให้พิจารณาปรับปรุงเสียใหม่ กรมชลประทานจึงได้ดำเนินการสนองพระราชดำริโดยสร้างฝายทดน้ำถาวร ลักษณะเป็นฝายหินก่อ พร้อมทั้งสร้างอาคารบังคับน้ำปากเหมืองเดิมของราษฎร และปรับปรุงรางรินเดิมสำหรับส่งน้ำข้ามลำห้วยต่างๆ ให้เป็นรางรินคอนกรีตถาวร รวม ๓ แห่ง ขณะนั้นก่อสร้างแล้วเสร็จสมบูรณ์ สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกทางฝั่งขวาของลำน้ำแม่จริมเป็นเนื้อที่ประมาณ ๗๐๐ ไร่ ได้ตลอดปี ทั้งนี้รวมถึงน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของราษฎรในพื้นที่ดังกล่าวด้วย อนึ่ง กรมชลประทานได้ดำเนินการปรับปรุงฝายทดน้ำนาคา ซึ่งตั้งอยู่เหนือฝายทดน้ำหมอเมืองขึ้นไปตามลำน้ำแม่จริมเป็นระยะทาง ๑ กิโลเมตร ในลักษณะเดียวกัน เพื่อส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกทางฝั่งซ้ายของลำน้ำแม่จริมเป็นเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ ได้ตลอดปี ทั้งนี้เป็นการดำเนินการสนองพระราชดำริเช่นกัน ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังบริเวณที่ว่าการอำเภอแม่จริม เพื่อประทับเสวยพระกระยาหารกลางวันเสร็จแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังท่าอากาศยานน่าน ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณท่าอากาศยาน แล้วจึงประทับเครื่องบินแอฟโรพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดเชียงใหม่ และเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง กลับถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๐๕ น.

วันพุธที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทรงพระราชอุทิศถวายสมเด็จพระนเรศวรมหาราชและสมเด็จพระศรีสุริโยทัย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากลานเฮลิคอปเตอร์ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังบ้านหลวง บ้านยางเปียง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ และบ้านพระบาทห้วยต้ม อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงหน้าโรงเรียนบ้านหลวง ตำบลยางเปียง อำเภออมก๋อย จังหวัด เชียงใหม่ ได้พระราชทานเครื่องเขียน แบบเรียน และยาชุดแก่ผู้แทนครูและนักเรียน เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณหน้าอาคารเรียน ในกรณี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายจังหวัดและฝ่ายกรม ชลประทานต้องร่วมมือกันพิจารณาทำโครงการชลประทานขนาดเล็ก กล่าวคือฝ่ายราคาถูกต้องตาม แหล่งน้ำในเทือกเขาในเขตตำบลยางเปียง เพื่อจัดหาน้ำให้ราษฎรสามารถทำนาและปลูกถั่ว หมุนเวียนกันได้ตลอดปี เนื่องจากพื้นที่บริเวณดังกล่าวขาดแคลนน้ำมาก ทั้งนี้ ราษฎรเองก็จะต้อง มีความขยันขันแข็ง และจะต้องช่วยเหลือและให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในงานสำรวจเบื้องต้นด้วย สำหรับครูก็ควรสอนนักเรียนเกี่ยวกับหลักการชลประทานเบื้องต้นจะได้ใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ ต่อไป ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการทอผ้าของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ส่งเสริมการทอผ้าลายยกมุก แก่ราษฎรชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง เพื่อเป็นการรักษาหัตถกรรมพื้นบ้านไว้ให้คงอยู่ต่อไป และยังเป็น อาชีพรองที่สามารถทำรายได้พิเศษอีกด้วย แล้วเสด็จเข้าอุโบสถวัดบ้านหลวง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายยาชุดแก่เจ้าอาวาส และมีพระราชดำรัสกับเจ้าอาวาส สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไปยังบ้านยางเปียง ตำบลยางเปียง อำเภอ อมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทอดพระเนตรฝายทดน้ำยางเปียง ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการ สร้างเพื่อสนองพระราชดำริเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีลักษณะเป็นฝายหินก่อ พร้อมทั้งอาคารบังคับน้ำ ปากเหมืองเดิมของราษฎร ผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการนี้คือ สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ เพาะปลูกที่รับน้ำจากเหมืองเดิมของราษฎรเป็นเนื้อที่ประมาณ ๓๐๐ ไร่ ส่วนในระยะต่อไปกรม ชลประทานจะกำหนดแนวและขนาดเหมืองส่งน้ำให้ใหม่ โดยราษฎรจะต้องร่วมมือกันขุดเหมืองเอง และจะทำให้ขยายพื้นที่รับน้ำเพิ่มขึ้นอีกประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรชาวเขา เผ่ากะเหรี่ยงและมุขเซอที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณฝายทดน้ำ ได้มีพระราชดำรัส กับเจ้าหน้าที่ให้พยายามชี้แจงกับราษฎรให้เข้าใจถึงวิธีใช้ประโยชน์จากน้ำให้ได้ผลเต็มที่ ใน โอกาสนี้ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานเครื่องเขียน และแบบเรียน แก่ผู้แทนครูและนักเรียนด้วย เสร็จแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อ ไปยังหน่วยพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา ของกองสงเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ บ้าน พระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ พระราชดำเนินไปยังบริเวณโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่หละตามพระราชดำริ ในเขตพื้นที่บ้าน ผาลาด ตำบลนาทราย อำเภอลี้ ซึ่งเป็นโครงการสำหรับจัดหาน้ำให้แก่ราษฎร ซึ่งขาดแคลนน้ำ ในบริเวณนั้น จำนวนประมาณ ๕๐๐ ครอบครัว ในที่จัดสรรใหม่เป็นเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่ ได้ตลอดทั้งปี นอกจากนั้น ยังมีโครงการพัฒนาด้านวิชาการเกษตร ตลอดจนการอนามัย แก่ราษฎร ซึ่งดำเนินการโดยคณะเกษตรศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กรมป่าไม้ กรมชลประทาน กรมประมง สภาเกษตรกร และจังหวัดลำพูน ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสว่า เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันทำการสำรวจพื้นที่ที่จะจัดสรรให้ราษฎรเข้าทำกินและแหล่งน้ำให้ละเอียด เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกัน โดยทำโครงการชลประทานให้ประหยัดและให้คุ้มค่ากับผลประโยชน์ที่จะได้รับ จากนั้นประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ ริมฝั่งห้วยแม่หละ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังวัดพระพุทธบาทห้วยต้ม เสด็จเข้าอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายปัจจัยและยาชุดแก่วัด และมีพระราชดำรัสกับพระครูไชยวงศาพัฒนา แล้วเสด็จออกจากอุโบสถ ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎร กับลูกเสือชาวบ้านที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากภายในบริเวณวัด ได้มีพระราชปฏิสันถารและพระปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎรเหล่านั้นสมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง กลับยังจังหวัดเชียงใหม่ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรครั้งนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หลวงและหน่วยแพทย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เดินทางล่วงหน้าไปตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ณ บ้านหลวง บ้านยางเปียง และบ้านพระพุทธบาทห้วยต้ม

วันศุกร์ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๙-๒๕๒๐ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เวลา ๑๔.๔๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงศาลาธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เสด็จขึ้นทรงฉลองพระองค์ครุย แล้วทรงลงพระปรมาภิไธย และพระนามาภิไธยในสมุดเยี่ยมของมหาวิทยาลัย จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปยังพลับพลาพิธี ณ ศาลาอ่างแก้ว ครั้นเสด็จขึ้นพลับพลาพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย ต่อจากนั้น ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน นายกสภามหาวิทยาลัยกราบบังคมทูลสำนักในพระมหากษัตริย์คุณ แล้ว รองศาสตราจารย์ประดิษฐ์ วิชัยดิษฐ อธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กราบบังคมทูลรายงานกิจการของมหาวิทยาลัย จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ และปริญญามหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แก่ผู้ทรง

คุณวุฒิ พระราชทานปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ พยาบาลศาสตร์ แพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ตามลำดับ และ พระราชทานเหรียญรางวัลเรียนดีตลอดหลักสูตร เสร็จแล้ว บัณฑิตกล่าวคำปฏิญาณ แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การกระทำงานหรือการ เล่าเรียนวิชาการใดๆ ก็ตาม มีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติทีละขั้นละตอน ต่อตามกันมาเป็น ลำดับ ตั้งแต่เบื้องต้นแล้วค่อยก้าวหน้าขึ้นมาจนสำเร็จ เช่น ต้องเรียนตั้งแต่ขั้นประถม มัธยม ขึ้นมาจนถึงอุดมศึกษา แต่ละประโยค หรือแต่ละระดับ ก็ต้องศึกษาวิชาหลายๆ อย่างพร้อมกัน มาด้วย เมื่อได้ศึกษาตามขั้นตอนจนครบหลักสูตรที่กำหนดพร้อมกันหมดทุกวิชาแล้ว จึงจะ สำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร ในชีวิตส่วนตัว หรือชีวิตการทำงานที่กำลัง เริ่มต้นต่อไปนี้ ก็เป็นเช่นเดียวกัน แต่ละคนจะต้องค่อยๆ ปฏิบัติต่อตามขึ้นไปเป็นขั้นๆ ให้สำเร็จ เป็นอย่างๆ ไป เช่น ในการทำงานตามตำแหน่งหน้าที่ การเก็บหอมรอมริบเพื่อสร้างฐานะ การสร้าง ครอบครัว การสร้างชื่อเสียงคุณงามความดี เมื่อใดได้ตั้งใจพากเพียรปฏิบัติได้สมบูรณ์ ครบตาม ลำดับ และครบถ้วนทุกด้านแล้ว เมื่อนั้นจึงจะประสบความสำเร็จที่แท้จริง ดังนั้น ทุกคนจึงควร เข้าใจถึงการสร้างความสำเร็จให้แก่ตน โดยอาศัยความตั้งใจอย่างมั่นคง ในจุดประสงค์อันใดอัน หนึ่งที่พิจารณาไตร่ตรองแล้วว่าถูกต้องและเป็นความเจริญที่แท้จริง เป็นปัจจัยประการแรก อาศัย ความสัตย์จริงที่จะปฏิบัติตามความตั้งใจนั้น เป็นปัจจัยประการที่สอง และอาศัยความพากเพียร เข้มแข็งเป็นปัจจัยประการที่สาม ที่จะทำให้ดำเนินก้าวหน้า จบแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับไปยังศาลาธรรม เพื่อทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัย สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๘.๕๐ น.

เวลา ๒๐.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ Baron Arndt Krupp Von Bohlen Und Halbach และภริยา พร้อมด้วย Count Alfons Coreth กงสุลไทยกิตติมศักดิ์ประจำประเทศ ออสเตรีย เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย และในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำด้วย (เป็นการส่วนพระองค์)

วันอาทิตย์ที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง ไปประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินจากท่าอากาศยานจังหวัดพิษณุโลก ไปพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน และทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดกำแพงเพชร

เวลา ๑๔.๑๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามหน้าศาลากลางจังหวัดกำแพงเพชร นายกาจ รัศมีมณี ผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชรกราบบังคมทูลรายงานและกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่จังหวัดกำแพงเพชร เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วพระอาจารย์เงิน โสระโทย เจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาท เขาคงรวก อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร และพระราชสังวรญาณ เจ้าอาวาสวัดศีลขันธาราม อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เฝ้าถวายของ จากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังพลับพลาพิธี เพื่อพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านอำเภอต่างๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร รวม ๑๑๗ รุ่น เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัส ความว่า การที่บุคคลต่างเพศต่างวัยร่วมกันฝึกรวมลูกเสือชาวบ้าน เพื่อผลประโยชน์ในการช่วยเหลือค้ำจุนซึ่งกันและกัน โดยความสามัคคีปรองดองกันนั้น นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมรุ่น และเพื่อนระหว่างรุ่นกันแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่นๆ ทั่วทั้งประเทศ เพราะเป็นการเสริมสร้างชีวิตส่วนรวมให้รุ่งเรือง มีการปรองดองกัน รู้จักแลกเปลี่ยนความคิด ตลอดจนมีการสนับสนุนเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน เป็นผลให้ประเทศไทยอยู่ได้ด้วยความสะดวก สมตามความปรารถนาของทุกคน จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลพระราชทานในกิจการลูกเสือชาวบ้าน และสมทบทุนมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้านตลอดจนราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างล้นหลาม ทรงพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับบุคคลเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บโดยทั่วถึง

ครั้นเวลา ๑๗.๐๕ น. จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง จากสนามหน้าศาลากลาง จังหวัดกำแพงเพชร ไปยังท่าอากาศยานจังหวัดพิษณุโลก เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินสู่ท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๔๐ น.

วันจันทร์ที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๒๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายคาร์ล ฟิทเทอร์ลิก เอกอัครราชทูตออสเตรีย

ประจำประเทศไทย นำ นายเซอร์มาน กาไมเนอร์ ผู้ให้กำเนิดหมู่บ้านเด็กกำพร้าโสสะสากลแห่งแรก
ที่ประเทศออสเตรีย ฝ่าทุลละอองธุลีพระบาท พร้อมด้วยคณะ และคุณหญิงสมศรี เจริญรัชตภาคย์
ประธานกรรมการอำนวยการโสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงน้ำชาด้วย

กุมภาพันธ์

วันพฤหัสบดีที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมโครงการปลูกพืชทดแทนและพัฒนาชาวเขา ณ อำเภอแม่แจ่ม อำเภอฮอด และอำเภอสันป่าตอง และทรงเยี่ยมโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๑๔ ปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

เวลา ๑๑.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสถานีโครงการปลูกพืชทดแทนและพัฒนาชาวเขา หมู่บ้านหลัก บ้านพุย อำเภอแม่แจ่ม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของแก่เจ้าหน้าที่โครงการ ครู เจ้าหน้าที่อนามัย และผู้แทนนักเรียน เสร็จแล้ว ชาวเขาเผ่าม้ง (แม้ว) ทำพิธีผูกพระกรทูนพระขวัญ จากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังคลังที่กำลังก่อสร้างเพื่อเก็บรักษาถั่วแดงซึ่งเป็นผลิตผลของชาวเขาในละแวกที่สถานีส่งเสริมให้ปลูกแทนการปลูกฝิ่น และรับซื้อในราคาประกันเพื่อส่งไปจำหน่ายในประเทศอังกฤษ ออสเตรเลีย และสหพันธรัฐเยอรมัน ได้ทอดพระเนตรกระสอบซึ่งบรรจุถั่วแดงที่เก็บรักษาไว้ก่อนส่งไปจำหน่าย และทอดพระเนตรการสาธิตการทอผ้าจากใยกล้วย การปักผ้า และการย้อมผ้า โดยมี นายจรูญ สุขเกษม หัวหน้าสถานีเป็นผู้กราบบังคมทูลรายงาน จากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังสถานีอนามัยบ้านพุย ณ ที่นั้น นายแพทย์จรูญ สุวรรณเวลา แห่งสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนายธรรมศักดิ์ อยู่เย็น เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยบ้านพุย กราบบังคมทูลรายงานโครงการวิจัยการผลิตและใช้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านชาวไทยภูเขา ซึ่งเป็นโครงการร่วมของสถาบัน

วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกระทรวงสาธารณสุข ในอันที่จะคัดเลือกชาวเขาเพื่อฝึกอบรมให้สามารถบริการในด้านสุขภาพ อนามัย และรักษาโรคบางประเภท ในหมู่บ้านชาวไทยภูเขา ซึ่งเป็นการบริการสำหรับชนกลุ่มที่ยังด้อยพัฒนา จากนั้น ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวง ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ ณ โรงเรียนหลวงพัฒนาชาวเขา บ้านพุย ทรงพระราชปฏิสันถารกับผู้ป่วยเจ็บที่กำลังรับการตรวจรักษา แล้วทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรสวนกาแฟ ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัสให้ชาวเขาเด็ดดอกกาแฟทิ้งเสียส่วนหนึ่ง เพื่อให้ต้นมีโอกาสเจริญเติบโตและมีผลกาแฟพอประมาณต่อความแข็งแรงของต้น โดยให้หมั่นใส่ปุ๋ยและฉีดยากันแมลง และได้พระราชทานพระราชดำรัสว่า หัวหน้าสถานีควรมีแผนที่ขยายอัตราส่วนต่างๆ เพื่อใช้ในการสำรวจแหล่งน้ำ และทำแผนที่จากรายละเอียดข้อมูล เพื่อสะดวกในการขยายพื้นที่การพัฒนาในอนาคต เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๓.๑๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๑๔ ปางหินฝน ตำบลบ้านทับ อำเภอแม่แจ่ม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนเจ้าหน้าที่โครงการแล้ว ทรงพระดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ไปทอดพระเนตรแปลงปลูกป่าทดแทนซึ่งประกอบด้วยต้นไม้ผล ไม้พิน พืชคลุมดิน และพืชไร่ และทอดพระเนตรฝายน้ำล้นขนาดเล็ก ซึ่งเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ได้กั้นลำธารสนองพระราชดำริที่จะให้น้ำได้มีโอกาสค่อยๆ ไหลซึมใต้ดินแผ่ขยายออกไปทำความชุ่มชื้นต่อพื้นที่บริเวณนั้น อีกทั้งสามารถต่อท่อส่งน้ำจากฝายไปยังบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงปลูกต้นไม้ และพระราชทานพระราชดำรัส แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัย ที่ได้มีการส่งเสริมการปลูกป่าทดแทนไม้ที่ถูกทำลาย โดยการใช้ต้นไม้โตเร็วทั้งประเภทไม้ผลและไม้พิน และทรงกำชับให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้สำรวจต้นน้ำในบริเวณพื้นที่ที่รับผิดชอบเพื่อวางแผนปรับปรุงต้นน้ำและพัฒนาอาชีพราษฎรได้อย่างถูกต้อง เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๕.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสถานีโครงการปลูกพืชทดแทนและพัฒนาชาวเขาหมู่บ้านหลัก บ้านแม่โถ ตำบลบ่อสลี อำเภอฮอด นายกมล ไทยาพิรมณ์ หัวหน้าสถานีเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับเสด็จพระราชดำเนิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนเจ้าหน้าที่สถานี แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๖ แม่โถ เพื่อประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัยแล้ว จึงทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรแปลงปลูกกาแฟและไม้ผลต่างประเทศ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังโรงเรียนสอนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งดำเนินการโดยกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และมหาวิทยาลัยมหิดล ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของแก่คณะครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่

กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์จาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท อยู่เป็นจำนวนมาก สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๘.๑๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสถานีโครงการปลูกพืชทดแทนและพัฒนา ชาวเขาหมู่บ้านหลัก บ้านขุนวาง ตำบลแม่วิน อำเภอสันป่าตอง พระราชทานสิ่งของแก่เจ้าหน้าที่ สถานี แล้วทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรสวนกาแฟ ขณะที่ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเยี่ยมผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำรัสแก่นายวันชัย พรหมชาติ เกี่ยวกับความสำคัญในการสำรวจ ร่องน้ำและการทำฝายทดน้ำ เพื่อชักน้ำไปยังบริเวณที่ดินซึ่งเคยมีการทำนา แต่ปัจจุบันขาดแคลนน้ำ ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือให้บุคคลในละแวกนั้นมีที่ทำมาหาเลี้ยงชีพที่สมบูรณ์ต่อไป เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งไปยังท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๔๐ น.

วันเสาร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมสมาชิกศูนย์ช่วยเหลือชาวเขаб้านเจดีย์โคะ พระราชทานธง ประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน ทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตอุโบสถวัดเวฬุวัน และทรงเยี่ยมราษฎร ณ อำเภอแม่สลอด จังหวัดตาก

เวลา ๑๑.๔๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามบินอำเภอแม่สลอด แล้วประทับ เฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังศูนย์ช่วยเหลือชาวเขаб้านเจดีย์โคะ ของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน เขต ๓ ตำบลแม่กู่ อำเภอแม่สลอด ณ ที่นั้น นายกุศล ศานติธรรม ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก กราบบังคมทูลรายงาน และกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการ ชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดตากเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมสมาชิก ศูนย์ช่วยเหลือชาวเขаб้านเจดีย์โคะ ประกอบด้วยชาวเขาซึ่งอพยพหลบหนีภัยจากผู้อพยพราย ค่อมมิวนิสต์ จากนั้นขณะที่ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์ อาสาในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และหน่วยแพทย์พระราชทานในพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรการตีเหล็ก ซึ่งเป็น การประกอบอาชีพอย่างหนึ่งของชาวเขา และทอดพระเนตรภายในบ้านของนายจิ้งผง แซ่ม้า ณ ที่นั้น ชาวเขาเผ่าม้งได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายชุดชาวเขาและสิ่งของ และทำพิธีผูกพระกรทูน พระขวัญ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินกลับยังศูนย์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์ พระที่นั่งไปยังสนามบินอำเภอแม่สอด

เวลา ๑๔.๓๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามบินอำเภอแม่สอด แล้วประทับ รถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนสรรพวิทยาคม ตำบลแม่สอด อำเภอแม่สอด เพื่อพระราชทานธงประจำรุ่น ธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ แก่ลูกเสือชาวบ้านของ จังหวัดตาก รวม ๑๙ รุ่น ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัส ความว่า การที่ลูกเสือชาวบ้านได้ร่วมทบทวนคำปฏิญาณว่า จะทำประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกเมื่อนั้น หมายความว่า พร้อมเพรียงที่จะทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม คือคนไทยทุกคน ซึ่งการฝึกอบรมนั้น เป็นการเรียนรู้สิ่งใหม่และทบทวนสิ่งที่รู้อยู่แล้ว เพื่อนำความรู้ที่ติมาปฏิบัติซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็น การเสริมสร้างให้มีความก้าวหน้าในส่วนตัวและส่วนรวม อันจะนำมาซึ่งความผาสุกของทุกๆ คน จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้บุคคลที่มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลพระราชทานใช้ในกิจการลูกเสือ ชาวบ้าน เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงพระราชปฏิสันถารกับลูกเสือชาวบ้านและราษฎร ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างล้นหลาม สมควรแก่เวลา จึงเสด็จขึ้นโรงเรียนสรรพวิทยาคม เพื่อประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัย แล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังวัดเวฬุวัน ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด

เวลา ๑๘.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงวัดเวฬุวัน แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรง จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และทรงศีล จบแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดตากกราบบังคมทูลรายงาน การก่อสร้างวัดเวฬุวัน และกราบบังคมทูลอัญเชิญเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีตัด ลูกนิมิตอุโบสถ ครั้นเสด็จเข้าอุโบสถแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่ายและทรง ปิดทองลูกนิมิต แล้ว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงปิดทองลูกนิมิต เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตัดลูกนิมิต ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระพุทธรูปประธาน มีพระราชดำรัสกับพระอธิการ ถาวร ฉนุทสาโร และทรงถวายปัจจัยเพื่อการบูรณปฏิสังขรณ์ วัดเวฬุวัน จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินกลับพลับพลาพิธี ทรงถวายจุดปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้บุคคลผู้มีจิตศรัทธา บริจาคเงินบูรณปฏิสังขรณ์วัด และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล สมทบทุนมูลนิธิสายใจไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทาน ของที่ระลึก เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง

เสด็จพระราชดำเนินจากสนามบินอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เมื่อเวลา ๑๙.๑๐ น. กลับยังท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๔๕ น.

วันจันทร์ที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๒๑.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้คณะนักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ ๒๐ พร้อมด้วยนายทหารชั้นผู้ใหญ่ของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรซึ่งเดินทางมาทัศนศึกษาภาคเหนือ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำ

วันพุธที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ณ ลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๒ ห้วยน้ำดัง อำเภอแม่แตง โครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๒๖ ห้วยขุนคอง สถานีปลูกพืชทดแทนและพัฒนาชาวเขา หมู่บ้านหลัก บ้านสามหมื่น และโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๙ ห้วยน้ำรู อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

เวลา ๑๑.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๒ ห้วยน้ำดัง ตำบลกิดช้าง อำเภอแม่แตง แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังเรือนรับรอง เพื่อทอดพระเนตรแผนที่เขตพื้นที่ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วย และทอดพระเนตรบริเวณไหล่เขาและหุบเขาที่ใช้ปลูกป่าทดแทน จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรหมู่บ้านซึ่งจัดสรรให้ชาวเขาเผ่าลีซอ และทอดพระเนตรบริเวณพื้นที่ซึ่งจัดไว้สำหรับการเพาะปลูก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำรัส แก่ นายบัวตัน หวังธรา หัวหน้าหน่วย และเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าควรทำร่องทางน้ำไหลออกจากบริเวณหมู่บ้าน ซึ่งเป็นทางที่น้ำเสียจากการใช้สอยในหมู่บ้านจะได้ไหลนำมูลสัตว์ในหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บนไหล่เขาลงไปยังแปลงพืชไร่ เป็นการบำรุงดินและพืชที่ประหยัดทุนทรัพย์ และถูกต้องต่อหลักสาธารณสุข จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังที่ทำการโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ

หน่วยที่ ๒ เพื่อพระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนโครงการ ครูและนักเรียน และทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวงที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๓.๕๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการปลูกต้นชิงโค่นา เพื่อใช้เปลือกสกัดเป็นยาควินิน ซึ่งเป็นยาป้องกันไข้มาลาเรีย ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขที่เฝ้าหูลละองธุลีพระบาท รับเสด็จพระราชดำเนิน แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประทับรถยนต์พระที่นั่งไปทอดพระเนตรพื้นที่ปลูกป่าทดแทนและบริเวณพื้นที่คอกำพร้า ซึ่งมีพระราชดำริว่าน่าจะจัดสรรให้เป็นที่ทำนาของชาวเขาเผ่าลีซอ ขณะที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรหมู่บ้านลีซอเหิงสาม ตำบลเมืองแหง อำเภอเชียงดาว เสร็จแล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังที่ทำการโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๒๖ ห้วยขุนคอง ตำบลเมืองแหง อำเภอเชียงดาว เพื่อพระราชทานสิ่งของแก่เจ้าหน้าที่โครงการ ครู และนักเรียน แล้วประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัยแล้ว

วันพุธที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตอำเภอแม่แตง และอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

จึงทรงเยี่ยมราษฎร แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง
เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๗.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสถานีปลูกพืชทดแทนและพัฒนาชาวเขา
หมู่บ้านหลัก บ้านสามหมื่น ตำบลเมืองแหง อำเภอเชียงดาว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนสถานี ครู และนักเรียน แล้วนายเลขา ยิปา ผู้ใหญ่บ้าน ทำพิธีล้าง
พระกร และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายของแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
พระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ตามประเพณีปีใหม่ของชาวเขาเผ่าลีซอ จากนั้น เสด็จ
พระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๙ ห้วยน้ำรู ตำบล
เมืองคอง อำเภอเชียงดาว ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทน
โครงการ และพระราชทานพระราชดำรัสแสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่ได้มีการ
ปลูกป่าทดแทนเพิ่มขึ้น ตลอดจนมีการสำรวจแหล่งน้ำ และร่องทางน้ำไหล เพื่อพิจารณาให้มีการ
สร้างฝายน้ำล้นและปลูกต้นไม้คลุมแนวร่องน้ำ เพื่อการซึมของน้ำจะได้แผ่ขยายออกไป อีกทั้งทรง
กำชับให้มีการปลูกต้นไม้ชนิดที่สามารถใช้เป็นฟืนและใช้สอยในการสร้างบ้าน ตามบริเวณใกล้
หมู่บ้าน ซึ่งกำหนดให้ราษฎรตัดใช้ได้ตามวาระ เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
พระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงปลูกต้นเมเปิ้ลแดง แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึง
พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๑๐ น.

วันศุกร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่
แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่งไปทรงเยี่ยมฐานบ้านสมเด็จพระ
ตำบลแคมป์สน อำเภอห่มสัก และทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตอุโบสถ วัดเพชรวาราม
อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

เวลา ๑๒.๑๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานจังหวัดพิษณุโลก แล้วประทับ
เฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังฐานบ้านสมเด็จพระ
อำเภอห่มสัก ณ ที่นั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานสิ่งของแก่ทหาร
สังกัดกองพันที่ ๙๐๙ และกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๑๖๑๗ อำเภอห่มสัก
จังหวัดเพชรบูรณ์ ตลอดจนพระราชทานสิ่งของแก่เจ้าหน้าที่และผู้แทนโครงการทุ่งสมอ ซึ่งเป็น
โครงการพัฒนาจัดสรรที่ดินที่โล่งเตียนจากการตัดป่า สำหรับราษฎรกองหนุนอาสาสมัครและ

ครอบครัวได้ประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรม ในลักษณะหมู่บ้านสหกรณ์ จากนั้น ขณะที่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมสหกรณ์ กรมปศุสัตว์ กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานการศึกษาขององค์การบริหารงานส่วนจังหวัด จังหวัดเพชรบูรณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จเข้าห้องทรงฟังบรรยายสรุป เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังหมู่บ้านไทยน้อยที่ ๑ ของโครงการทุ่งสมอ เมื่อทรงเยี่ยมสมาชิกที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับเสด็จพระราชดำเนินแล้ว ขณะที่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ประทับอยู่กับราษฎรและคณะแพทย์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้โดยเสด็จพระราชดำเนิน มาตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณหมู่บ้านและอ่างเก็บน้ำ การนี้ได้พระราชทานพระราชดำรัสว่า ควรจะปรับพื้นที่ขอบอ่างเก็บน้ำ เพื่อการเพาะปลูกในแปลงลักษณะขั้นบันได ซึ่งจะป้องกันไม่ให้น้ำในฤดูฝนสามารถไหลชะหน้าดินพังทลาย อีกทั้งควรมีการปลูกต้นไม้ผลและต้นไม้พุ่ม ตลอดจนพืชคลุมดินเพื่อเก็บรักษาความชุ่มชื้นของดิน และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการใช้สอยของราษฎร จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมสมาชิกโครงการทุ่งสมอที่หมู่บ้านไทยน้อยที่ ๒ ในครั้งนี้ ความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า ราษฎรมีความประสงค์ที่จะเลี้ยงไก่ จึงมีพระราชดำรัสให้ทำบัญชีผู้สนใจเพื่อพระราชทานไก่พันธุ์ มาผสมพันธุ์กับไก่ที่มีอยู่แล้ว ซึ่งลูกไก่พันธุ์ผสมนั้น จะมีความต้านทานโรคได้ดี และตัวโตกว่าไก่ที่เลี้ยงกันอยู่ในปัจจุบัน เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังเรือนรับรองเพื่อพระราชทานสิ่งของแก่ครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า แล้วประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัยแล้ว ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ไปยังท่าอากาศยานเก่าจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อประทับรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังวัดเพชรวาราม อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

เวลา ๑๗.๔๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงวัดเพชรวาราม แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และทรงศีล จบแล้ว นายวิเชียร จະวะลัทธิ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างอุโบสถ และกราบบังคมทูลอัญเชิญเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตอุโบสถ แล้วเสด็จขึ้นสู่อุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่าย ทรงปิดทองลูกนิมิต และหลังจากสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปิดทองลูกนิมิตแล้ว ทรงตัดลูกนิมิตหน้าอุโบสถหนึ่งลูก และในอุโบสถหนึ่งลูก ตามลำดับ เสร็จแล้ว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการพระพุทธปฏิมาประธาน มีพระราชดำรัสกับสมเด็จพระญาณสังวร และพระกิตติสารโสภณ เจ้าอาวาส และทรงถวายปัจจัยแก่เจ้าอาวาส เพื่อการบูรณปฏิสังขรณ์วัด

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปลูกต้นราชพฤกษ์ แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงประเคน จตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาส ให้ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินก่อสร้างอุโบสถ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานของที่ระลึก เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างล้นหลาม สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินไปประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน จากท่าอากาศยานจังหวัดเพชรบูรณ์เมื่อเวลา ๑๙.๓๐ น. ไปประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดเชียงใหม่ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับ ถึง พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๒.๑๕ น.

วันอาทิตย์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง จากภูพิงคราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยม โครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๑๘ แม่ตะละ หน่วยที่ ๕ ขุนวาง และหน่วยที่ ๗ แม่จอนหลวง ในเขตพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม และอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๑๘ แม่ตะละ ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม ทรงพระดำเนินไปยังอ่างเก็บน้ำเพื่อการชลประทานในเขตโครงการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงปล่อยปลานิลลงในอ่างเก็บน้ำซึ่งใช้เป็นบ่อเพาะพันธุ์ปลาด้วย นอกจากนั้นยังมีโครงการจะผลิตกระแสไฟฟ้าโดยใช้เครื่องกำเนิดไฟฟ้าจากพลังน้ำแบบง่าย ๆ อันเป็นการใช้พลังงานธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนเป็นการให้บริการแก่ราษฎรชาวเขาที่ปฏิบัติงานปลูกป่าทดแทนนอกเหนือจากการจัดระบบชลประทานให้ จากนั้น ทรงปลูกต้นสารภีป่าไผ่เป็นที่ระลึก แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวงที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้ป่วยเจ็บ แล้วทรงเยี่ยมราษฎรชาวเขาเผ่ามั่วและกะเหรี่ยงที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสว่า ทุกคนจะต้องช่วยกันดูแลรักษาป่าไม้ซึ่งเป็นของส่วนรวม และร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในงานปลูกป่าทดแทน จะได้มีน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูก สำหรับพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ก็จะส่งเสริมให้คนปลูกต่อไป ทั้งนี้ ทางโครงการจะช่วยเหลือแนะนำในด้านหลักวิชาการ เกษตรและระบบชลประทาน ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของและเครื่องเขียน แบบเรียนแก่เจ้าหน้าที่โครงการ เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูและนักเรียนตามลำดับ แล้วทอดพระเนตรแผนที่แสดงขอบเขตการปฏิบัติงานของโครงการ ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ ๑๒๐ ตารางกิโลเมตร เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์

พระที่นั่งต่อไปยังโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๕ ชุนวาง ตำบลแม่วิน อำเภอสันป่าตอง ซึ่งมีขอบเขตการปฏิบัติงานเป็นเนื้อที่ ๔๕๕ ตารางกิโลเมตร ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรแปลงปลูกท้อ ลิ้นจี่ ผักชนิดต่างๆ มันฝรั่ง กระเทียม ผักชี ดอกไม้ชนิดต่างๆ ดอกไม้จีน ตลอดจนแปลงเพาะกล้าไม้สำหรับใช้งานปลูกป่าทดแทน เช่น ต้นนางพญาเสือโคร่ง ยมหอม สนสามใบ สนทะเล ยูคาลิปตัส ไก้ใบเล็ก สมอไทย และมะมุ่น จากนั้น ทรงปล่อยปลานิลลงในบ่อเพาะพันธุ์ปลาของโครงการ ในกรณีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสว่า ถึงแม้โครงการจะมีเป้าหมายหลักในการปลูกป่าทดแทนและบำรุงรักษาป่าไม้ต้นน้ำลำธาร แต่เมื่อดำเนินการทดลองปลูกพืชเศรษฐกิจควบคู่ไปด้วย ก็จะเป็นประโยชน์มาก เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังที่ทำการโครงการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของและเครื่องเขียนแบบเรียนแก่เจ้าหน้าที่โครงการ และนักเรียนตามลำดับ แล้วทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์หลวงหน่วยที่สอง ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เดินทางมาจากหมู่บ้านใกล้เคียง ในโอกาสนี้ ทรงเยี่ยมราษฎรชาวเขาที่เผ่าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณนั้น เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินเป็นระยะทางประมาณ ๖๐๐ เมตร ไปทอดพระเนตรแปลงปลูกไม้ไผ่พันธุ์ต่างๆ เช่น ไผ่บง ไผ่ทก ไผ่ซาง ไผ่ลวกดำ ไผ่รวกแดงและไผ่ไร่ ซึ่งทางโครงการได้ทดลองปลูกไว้เพื่อเปรียบเทียบกัน หากพันธุ์ใดเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ จะได้ส่งเสริมให้ปลูกต่อไป เพื่อเป็นไม้ใช้สอยสำหรับการก่อสร้าง ทำเครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนหัตถกรรมต่างๆ แล้วทอดพระเนตรแปลงปลูกสนทะเล ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็นไม้สำหรับใช้ทำฟืน เพาะปลูกง่าย โตเร็ว และเมื่อเผาเป็นถ่านแล้วให้ไฟแรง จากนั้นทรงพระดำเนินกลับมายังแปลงสตอเบอร์รี่ ทรงปลูกไผ่ซางเย็นไว้เป็นที่ระลึก เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไปยังโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๗ แม่จอนหลวง ตำบลแม่ณาจร อำเภอแม่แจ่ม ซึ่งมีขอบเขตพื้นที่ปฏิบัติการ ๑๒๐ ตารางกิโลเมตร ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึง ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรแปลงปลูกผักชนิดต่างๆ คือ กะหล่ำดำ กะหล่ำปลี ผักกาด ผักคะน้ายอด หอมใหญ่ และพริกหวาน แล้วทรงปล่อยปลานิลลงในบ่อเพาะพันธุ์ปลาของโครงการ จากนั้นทอดพระเนตรแปลงปลูกไผ่หวาน ซึ่งใช้ระบบชลประทานแบบหยดน้ำ และใช้ลำไม้ไผ่เป็นท่อส่งน้ำ โดยสร้างสะพานไม้ข้ามลำห้วยสำหรับวางท่อน้ำ ซึ่งรับน้ำมาจากแหล่งน้ำในที่สูงอีกทอดหนึ่ง ทั้งนี้ เป็นการสาธิตการส่งน้ำแบบอคติคค์ ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้กันมาตั้งแต่สมัยโบราณในอาณาจักรโรมัน และนับว่าได้ผลมาก เพราะทำง่าย ใช้วัสดุพื้นบ้านที่หาได้ในป่า นอกจากนั้น ระบบการชลประทานแบบนี้ยังเป็นการรู้จักใช้น้ำอย่างประหยัดอีกด้วย เสร็จแล้ว ได้ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรแปลงปลูกท้อ โสมตังกุย ไม้ดอกชนิดต่างๆ และสนจีน ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังที่ทำการเพื่อพระราชทานสิ่งของและเครื่องเขียนแบบเรียนแก่เจ้าหน้าที่โครงการและนักเรียน ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรที่เดินทาง

มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษา ราษฎรผู้ป่วยเจ็บ ในขณะที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตร เรือนเพาะเห็ดหอมซึ่งใช้ระบบชลประทานแบบน้ำหยด โดยใช้ท่อไม้ไผ่เช่นกัน และเรือนเพาะชำกล้า สอนสามใบ สำหรับเตรียมใช้ในการปลูกป่าทดแทน ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรสถานที่ที่ทาง โครงการดำริจะสร้างฝายกั้นน้ำ เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้สำหรับกิจการของโครงการ ตลอดจนส่งน้ำ ให้แก่พื้นที่เพาะปลูกของราษฎรในตอนล่างด้วย สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๕๐ น.

วันพุธที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรสวนส้มวังน้ำค้าง (เป็นการส่วนพระองค์)

วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากภูพิงคราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ อำเภอศรีสันาลัย และทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ บ้านโป (บ้านท่าแพ) ตำบลบ้านแก่ง อำเภอศรีสันาลัย จังหวัดสุโขทัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทาน สิ่งของผ้าห่ม และยาชุดแก่เจ้าหน้าที่โครงการ และราษฎร ต่อจากนั้น ทอดพระเนตรแผนที่แสดง การสำรวจการถือครองที่ดินในเขตพื้นที่โครงการ ซึ่งกรมป่าไม้ได้จัดหาพื้นที่ป่าไม้ที่ถอนสภาพ จากป่าสงวน เป็นเนื้อที่ประมาณ ๕๐,๐๐๐ ไร่ เพื่อจัดสรรให้ราษฎรพื้นเมืองเดิม และราษฎร ชาวเขาเผ่าต่างๆ ที่อพยพเข้ามาจากจังหวัดใกล้เคียง จำนวนประมาณ ๒๐๐ ครอบครัว เข้าอาศัย ทำกินเป็นหลักแหล่งถาวร โดยมีอาชีพทางเกษตรกรรมที่ถูกหลักวิชาการ และสามารถหาเลี้ยงตัว ได้ จะได้เป็นการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่าต้นน้ำลำธาร เพื่อทำไร่เลื่อนลอยอันเป็นผล กระทบกระเทือนต่อทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนเศรษฐกิจและสังคมของชาติเป็นอย่างมาก ในการนี้ ส่วนราชการต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดสุโขทัย กรมพัฒนาที่ดิน กรมป่าไม้ กรม

ประชาสงเคราะห์ และกรมชลประทาน จะได้ร่วมมือประสานงานกันในการดำเนินงานโครงการต่อไป โดยในขั้นต้นกรมพัฒนาที่ดินได้ทำการสำรวจดิน จำแนกและวางแผนการใช้ที่ดิน ซึ่งกรมป่าไม้จัดให้ตลอดจนการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทางจังหวัดรับผิดชอบทางด้านสำมะโนประชากร ในขั้นตอนต่อไป กรมชลประทานมีโครงการจัดหาน้ำเพื่อการเพาะปลูก และอุปโภคบริโภคในโครงการ ส่วนกรมประชาสงเคราะห์มีหน้าที่ในด้านการส่งเสริมอาชีพและสวัสดิการในด้านต่างๆ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสกับเจ้าหน้าที่โครงการ และตัวแทนราษฎร ความว่า สิ่งแรกที่ต้องจัดการก็คือ เรียกประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และตัวแทนราษฎรทุกกลุ่ม เพื่อปรึกษาหารือและชี้แจงนโยบายของโครงการให้รับทราบและปฏิบัติร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาอุปสรรคที่จะตามมาภายหลัง ส่วนโครงการเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการในขณะนี้ก็คือ การสำรวจและจัดสร้างเหมืองฝายชั่วคราว เนื่องจากในเขตพื้นที่โครงการมีลักษณะค่อนข้างแห้งแล้ง ซึ่งในการนี้ราษฎรจะต้องอุทิศแรงงานในการจัดสร้างร่วมกับเจ้าหน้าที่ด้วย สำหรับในระยะต่อไป จึงค่อยพิจารณาจัดสร้างโครงการชลประทานแบบถาวร ทั้งนี้เป็นการอนุรักษ์ต้นน้ำตลอดจนเป็นการจัดระบบชลประทานเพื่อการเกษตรกรรมได้ตลอดทั้งปี อันจะทำให้พื้นที่ทำกินเพิ่มขึ้นอีกมาก และยังช่วยป้องกันอุทกภัยซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีได้อีกด้วย ประการสำคัญที่สุดก็คือราษฎรจะต้องมีความสามัคคี เสียสละ รู้จักช่วยเหลือกัน และร่วมมือกับทางราชการเพื่อให้โครงการซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการอยู่ดีกินดีของประชาชนดำเนินไปด้วยความราบรื่น เสร็จแล้วทรงเยี่ยมราษฎรชาวเขาเผ่าแม้ว เย้า และลีซอ ซึ่งเผ่าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณนั้น และได้ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวง ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ต่อจากนั้นทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรทำเลที่จะสร้างโครงการชลประทาน ณ บริเวณห้วยท่าแพ จากนั้นประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปทรงเยี่ยมหน่วยพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาบ้านโป (บ้านท่าแพ) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานเมล็ดพันธุ์ผัก และเมล็ดพันธุ์พืชไร่แก่ผู้แทนหน่วย สำหรับแจกจ่ายแก่ราษฎร ตลอดจนพระราชทานเครื่องเขียนแบบเรียนแก่นักเรียน แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไปยังสนามกีฬาโรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ ตำบลทุ่งเสลี่ยม อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานเมล็ดพันธุ์ผัก เมล็ดพันธุ์พืชไร่ และพันธุ์พืชแก่ผู้แทนอำเภอทุ่งเสลี่ยมสำหรับนำไปแจกจ่ายแก่ราษฎร ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรจากตำบลต่างๆ ในอำเภอทุ่งเสลี่ยมและอำเภอใกล้เคียง ที่เผ่าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณนั้น ได้มีพระราชปฏิสันถารและพระปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎรเหล่านั้น ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาราษฎรผู้ป่วยเจ็บ และทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งกลับ ถึงภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๓๕ น.

วันเสาร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๒.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ตำบลม่อนปิน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึง คณะทูตานุทูตจากประเทศต่างๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่โครงการหลวงพัฒนาชาวเขา ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้โดยเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมนโครงการ ฝัาทุลละองธูลีพระบาท รับเสด็จพระราชดำเนิน แล้วทรงพระดำเนินพร้อมด้วยคณะทูต ไปทอดพระเนตรหน่วยสัตวบาล ซึ่งประกอบด้วยแปลงปลูกกระถินไทยแบบชั้นบันได ซึ่งเป็นพืชที่ช่วยป้องกันดินพังทลายและสามารถทนน้ำค้างแข็งได้ นอกจากนั้นยังใช้เป็นอาหารเสริมของแกะได้อีกด้วย แปลงปลูกพืชอาหารสัตว์ซึ่งประกอบด้วยถั่วชนิดต่างๆ และคโลเวอร์ ตลอดจนการเลี้ยงสุกรในแปลงที่ปลูกต้นหญ้าเป็นอาหาร จากนั้นพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้แทนบริษัทห้างร้านต่างๆ ฝัาทุลละองธูลีพระบาท น้อมเกล้า น้อมกระหม่อมถวายรถไถ เครื่องทุ่นแรงทางการเกษตร ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน ในโอกาสนี้ ได้ทอดพระเนตรการสาธิตการปรับพื้นที่ให้เป็นชั้นบันไดด้วยรถไถแบบต่างๆ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรแปลงถั่วปากอ้าไทย แปลงไม้ดอกผลิตเมล็ด และแปลงไม้ประดับ ซึ่งประกอบด้วยโบตัน รักเร่ และสนจิว จากนั้นทอดพระเนตรแปลงรวมพันธุ์สตรอเบอร์รี่ และงานทดลองสตรอเบอร์รี่ ในด้านเกี่ยวกับช่วงแสง กล่าวคือ เปรียบเทียบระหว่างแปลงที่ได้รับแสงแดดเต็มที่ กับแปลงที่ได้รับแสงแดดเป็นบางช่วง โดยมีรมบัง ว่าแบบใดจะให้ผลผลิตสูง และแบบใดจะผลิตทางไหลมาก ในกรณีที่มีเป้าหมายในการนำไปขยายพันธุ์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเลี้ยงไหมป่า ซึ่งกำลังดำเนินการทดลองเลี้ยงหนอนผีเสื้อยักษ์บางชนิดที่กินใบไม้อื่นแทนใบหม่อน เช่น ฝรั่ง กระท้อน พะยอม ละหู่ แต่เมื่อเป็นตัวดักแด็กก็ทาร์งไหมหุ้มตัว ซึ่งสามารถนำมาสาวเพื่อใช้ทอผ้าไหมได้เช่นกัน และทอดพระเนตรโรงทดลองเพาะเห็ดชนิดต่างๆ ดำเนินการโดยสถาบันวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของและผ้าห่มแก่เจ้าหน้าที่สถานีฯ และตัวแทนราษฎร เสร็จแล้วจึงประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรที่ฝัาทุลละองธูลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น แล้วทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรแผนที่แสดงเขตปฏิบัติงานของโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำหน่วยที่ ๑๐ แม่เมาะ และหน่วยที่ ๑๑ ห้วยสูน อำเภอฝาง ซึ่งได้ดำเนินการปลูกป่าทดแทนไปแล้ว เป็นเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ ๗,๐๐๐ ไร่ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัส ความว่า การปลูกป่าทดแทน ในสภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขาส่วนใหญ่จะได้

ผลไม้เต็มที และกล้าไม้บางส่วนจะเฉาตายโดยเฉพาะบริเวณสันเขา เนื่องจากมีความแห้งแล้งมาก เพราะฉะนั้น จึงควรนำกล้าไม้ส่วนที่คิดว่าจะเสียเปล่าไปปลูกขนานไปตามแนวร่องน้ำทั้งสองข้าง โดยสร้างฝายเล็กๆ กันน้ำไว้เป็นระยะๆ พร้อมทั้งต่อท่อไม้ไผ่จากลำน้ำเพื่อนำน้ำไปรดตามแนวกล้า ไม้ให้ได้รับความชุ่มชื้น ต่อไปต้นไม้ก็จะขึ้นคลุมร่องน้ำ อันจะทำให้ความชุ่มชื้นค่อยๆ แผ่ขยาย ออกไป และปริมาณน้ำก็จะค่อยๆ เพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้ควรทำโครงการดังกล่าวเพื่อเป็นการสาธิตที่ หน่วยพัฒนาต้นน้ำด้วย เสร็จแล้ว ทอดพระเนตรแปลงผลิตหัวไวรัส แปลงขยายพันธุ์บัวดิน (บัวฝรั่ง) ลิลลี่ แอนนิโมนี แกลดิโอลัส แปลงแพร์ ในโอกาสนี้ได้ทอดพระเนตรระบบการให้น้ำไม้ผล แบบประหยัดน้ำ โดยส่งน้ำมาตามท่อพลาสติกและฝังท่อไว้รอบต้นไม้ผล ซึ่งท่อช่วงนี้จะมีท่อ ดินเผาเป็นช่วงๆ โดยใช้ชั้นยาไว้ เพื่อให้สามารถซึมออกมาจากท่อดินเผาและทำความชุ่มชื้น ให้บริเวณรากไม้ผลเท่าที่ต้องการและไม่มากเกินไป จากนั้น ทรงพระดำเนินต่อไปเพื่อ ทอดพระเนตรงานขยายพันธุ์ไพรีธรัม ซึ่งเป็นพืชที่ใช้สำหรับนำมาสกัดเพื่อทำยากันยุงและยาฆ่าแมลง แปลงแอปเปิ้ล แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ผักฮ่องเต้ และโครงการวิจัยมันฝรั่ง โดยการ เปรียบเทียบพันธุ์มันฝรั่งจำนวน ๒๔ พันธุ์ว่าพันธุ์ใดจะให้ผลผลิตสูง และสามารถต้านทานโรค พื้นเมืองได้ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริว่า ปัจจุบันประเทศไทย ต้องสั่งซื้อพันธุ์มันฝรั่งจากต่างประเทศเข้ามาปีละมากๆ เพราะฉะนั้นหากสามารถเร่งงานวิจัยที่ กำลังดำเนินการอยู่ให้เร็วขึ้น โดยแม้จะใช้เงินทุนสูง ก็น่าจะคุ้มค่าเพราะถ้าหากโครงการสามารถ ผลิตพันธุ์มันฝรั่งที่ปลอดโรคเพียงพอ สำหรับจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ราบได้แล้ว ก็จะทำให้ ราคาต้นทุนถูกลงมามาก เมื่อเทียบกับการต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ เสร็จแล้ว ทอดพระเนตร แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ผักชนิดต่างๆ ของกรมวิชาการเกษตร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และแปลงเปรียบเทียบ และศึกษาการเจริญเติบโต ตลอดจนการผลิตหัวของหอมใหญ่ สมควร แก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพิงคราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๘.๕๐ น.

วันอังคารที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมศูนย์ฝึกลูกช้าง สวนป่าแม่เมาะ และทำงานการสร้างถนนสายลำปาง-เด่นชัย ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดลำปาง และจังหวัดแพร่

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงสนามหน้าโรงเรียนของคณาจารย์สวนป่าแม่ ๓ (สวนป่าแม่เมาะ) ตำบลบ้านดง กิ่งอำเภอแม่เมาะ อำเภอมืองลำปาง แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง

วันอังคารที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมศูนย์ฝึกลูกช้าง จังหวัดลำปาง

เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังศูนย์ฝึกลูกช้าง ของฝ่ายทำไม้ภาคเหนือ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ จังหวัดลำปาง บ้านปางหะ ตำบลบ้านหวด อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เสด็จเข้าพลับพลาเพื่อประทับทอดพระเนตรการแสดงของลูกช้าง ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการฝึกตามตารางฝึก ซึ่งกำหนดไว้วันละ ๖ ชั่วโมง เพื่อให้ลูกช้างมีความอดทนแข็งแรง มีความชำนาญในการทำไม้ทุกประเภท และให้มินิสัยดี เชื่อฟังคำสั่ง ตลอดจนเพื่อแยกจากแม่ช้าง เพื่อให้แม่ช้างมีโอกาสดำรงงานได้เต็มที่ต่อไป ทั้งนี้ลูกช้างทั้งหมดจะอยู่ในความดูแลโดยใกล้ชิดของสัตวแพทย์ การแสดงประกอบด้วย การเดินแถวเรียงหนึ่งสอง แถว ขบวนเดินหน้ากระดานแล้วหยุดต่อตัวลง ความว่องไวและลงโดย ช้างยกขาหน้าขึ้นรับและส่ง และก้มหัวรับและส่ง การฝึกเก็บของตกให้ควาย ใส่เครื่องอุปกรณ์ ลากไม้ ลากเตี้ย ลากคู่ การติดสร้อย ติดเทียม การแทนบไม้ โทไม้ กีบไม้ การฝึกในคอก ให้รู้จักการใส่โซ่ และจะแคะ (ปลอก) การฝึกให้เคยชินกับเสียงเครื่องยนต์ เช่น รถแทรกเตอร์ และเลื่อยไฟฟ้า การฝึกให้ขึ้นและลงรถบรรทุก ตลอดจนเดินทางด้วยรถบรรทุก จบแล้ว พระราชทานอภัยให้ลูกช้างที่ทำการแสดงให้ทอดพระเนตร จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ใกล้บริเวณศูนย์ฝึกลูกช้าง

ทรงพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎรเหล่านั้น ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวง ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรผู้ป่วยเจ็บสมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับมายังสวนป่าแม่เกาะ เพื่อประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ บ้านรับรอง เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโรงแต่งเหง้าสักสำหรับใช้ปลูกในสวนสักของรัฐบาล จากนั้นทอดพระเนตรโรงเก็บรักษาเหง้าสัก ซึ่งสามารถเก็บรักษาเหง้าสัก จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ เหง้า ไว้ในหลุมคอนกรีตแล้วกลบด้วยทราย เพื่อป้องกันความชื้นระเหยเป็นเวลานานถึง ๖ เดือน ทั้งนี้ เพื่อรอเวลาที่เหมาะสำหรับนำไปปลูกในสวนสักต่อไป แล้วทอดพระเนตรโรงเพาะกล้าไม้กระยาเลย ซึ่งเป็นไม้ชนิดโตเร็วที่เตรียมไว้ใช้ในโครงการปลูกป่าทดแทน ในโอกาสนี้ได้ทรงเยี่ยมสมาชิกสวนป่าแม่เกาะที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น แล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังโครงการก่อสร้างทางสายลำปาง-เด่นชัย

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงทางสายลำปาง-เด่นชัย ซึ่งกำลังก่อสร้างในเขตพื้นที่บ้านปางมะโอ ตำบลคอนไฟ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ได้ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังหน่วยงานโครงการก่อสร้างทางสายลำปาง-เด่นชัย ในเขตพื้นที่บ้านแม่แรม ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ดำเนินงานโดยศูนย์เครื่องมือกลลำปาง กรมทางหลวง ซึ่งเป็นโครงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศออสเตรเลียภายใต้แผนโคลัมโบ เพื่อก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน ตอนลำปาง-เด่นชัย เป็นระยะทาง ๗๖ กิโลเมตร อันจะทำให้สามารถย่นระยะทาง ซึ่งเดิมต้องอ้อมไปทางอำเภองาวได้ถึง ๑๐๐ กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ ของกรมทางหลวงให้มีความรู้และประสบการณ์ใหม่ เกี่ยวกับการก่อสร้างทางในภูมิภาคที่เป็นเขาสูงชัน โครงการนี้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๑๘ และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปีพุทธศักราช ๒๕๒๓ โดยจะสิ้นค่าก่อสร้างทั้งสิ้นประมาณ ๔๒๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งรัฐบาลออสเตรเลียได้ให้ความช่วยเหลือในวงเงินประมาณ ๑๓๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนรัฐบาลไทยจัดงบประมาณสมทบอีก ๒๙๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในโอกาสนี้ได้มีพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กรมทางหลวง และนายช่างโครงการ ฝ่ายต่างๆ ชาวออสเตรเลีย พร้อมทั้งครอบครัว ซึ่งเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ ที่นั้น แล้วเสด็จขึ้นพลับพลาเพื่อทอดพระเนตรแผนที่โครงการ แผนผังจำลองสภาพภูมิประเทศของทางหลวงแผ่นดินตอนลำปาง-เด่นชัย ตลอดจนทอดพระเนตรการระบิดหินในการปฏิบัติงานสร้างทาง โดยมีอธิบดีกรมทางหลวงกราบบังคมทูลรายละเอียด สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับทางเส้นทางเดิม และได้หยุดรถยนต์พระที่นั่ง เพื่อทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรจากจังหวัดแพร่และจังหวัดลำปาง ที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ข้างทางเสด็จพระราชดำเนินในเขตอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เสร็จแล้ว เสด็จ

พระราชดำเนินกลับมาประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูฝิงคราชนิเวศน์
เมื่อเวลา ๑๙.๑๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักภูฝิงคราชนิเวศน์ ไปยัง
ท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับมา
ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจยังกรุงเทพมหานคร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว ทรงเจิมเครื่องบิน ซึ่งกองทัพอากาศน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายเป็น
พระราชพาหนะในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ก่อนเสด็จ
พระราชดำเนินกลับสู่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต

เวลา ๑๙.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวัง
ดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่งไปยัง
ท่าอากาศยานเชียงใหม่

วันเสาร์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักภูฝิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่า
อากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังบ้านสวด
กิ่งอำเภอบ้านหลวง และบ้านป่ากลาง อำเภอป่า จังหวัดน่าน

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานน่านแล้ว จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินต่อไปยังบ้านสวด ตำบลป่าคาหลวง กิ่งอำเภอบ้านหลวง อำเภอเมืองน่าน ทรงเยี่ยม
ราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก และทรงพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับ
ราษฎรเหล่านั้น เป็นเวลาอันสมควร จึงทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรบ่อเลี้ยงปลา ซึ่งมี
ปลาตะเพียน ตลอดจนปลานิล และปลาไน ที่ได้พระราชทานมาเพื่อขยายพันธุ์ แล้วทอดพระเนตร
คอกสุกรลูกผสมพันธุ์ที่ได้พระราชทาน ฝูงห่านขยายพันธุ์ และลูกโคพันธุ์ผสม จำนวน ๔๐ ตัว
ซึ่งขยายพันธุ์จากโคพ่อพันธุ์ที่ได้พระราชทานมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๑๗ จากนั้น เสด็จ
พระราชดำเนินไปยังที่ทำการพัฒนาชุมชน กิ่งอำเภอบ้านหลวง เพื่อทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์อาสา
สมเด็จพระบรมราชชนนีและหน่วยแพทย์หลวงที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทาง

ล่องหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษา และแจกจ่ายยาแก่ราษฎร แล้วทรงพระดำเนินไปเพื่อทอดพระเนตรกิจกรรมกลุ่มยูวเกษตรกร ซึ่งดำเนินงานโดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วยแปลงปลูกแตงโมพันธุ์ชูการ์เบบี้ และแปลงเพาะเห็ดฟาง ซึ่งโครงการเกี่ยวกับการเกษตรกรรมทั้งหมดในหมู่บ้าน ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ ทั้งในด้านการแจกจ่ายพันธุ์พืช พันธุ์ไม้ยืนต้น และพันธุ์ปศุสัตว์แก่เกษตรกร ตลอดจนการปฏิบัติงานวางแผนปราบและป้องกันโรคระบาดสัตว์และโรคพืช เสร็จแล้ว ประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังที่ทำการกองร้อยชาวเขาอาสาสมัครที่ ๒๑ ตำบลศิลาแลง อำเภอป่าจึงหวัดน่าน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนกองพันทหารราบที่ ๓๑๑ และกองร้อยชาวเขาอาสาสมัครที่ ๒๑ แล้วเสด็จเข้าที่ทำการ พันโท ลิทธิชัย ประเทืองทิน ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ ๓๑๑ กราบบังคมทูลบรรยายสรุปสถานการณ์ทั่วไปในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จบแล้ว ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังโรงเรียนป่ากลางมิตรภาพที่ ๑๖๖ ศูนย์อพยพชาวเขาอำเภอป่าจึงหวัดน่าน บ้านป่ากลาง ตำบลศิลาแลง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของยาชุดและเครื่องเขียนแบบเรียนแก่ผู้แทนครูและนักเรียน จากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณนั้น ในกรณีนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หน่วยที่ ๒ เดินทางล่องหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้ป่วยเจ็บ ณ อาคารเรียนด้วย แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปทอดพระเนตรโครงการชลประทานบ้านป่ากลางตามพระราชดำริ อันประกอบด้วยสระเก็บน้ำเพื่อการเพาะปลูก สระที่ ๑ และฝายเก็บกักน้ำในห้วยผีบ้า ซึ่งใช้ประโยชน์ในการบำรุงรักษาสภาพต้นน้ำลำธาร ตลอดจนผันน้ำลงเก็บในสระที่ ๑ เพื่อให้ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น สำหรับจ่ายน้ำไปยังสระเก็บน้ำอื่นๆ อีก ๙ สระ อันเป็นการกระจายน้ำได้ทั่วทั้งพื้นที่เพาะปลูก เป็นเนื้อที่ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ ในฤดูฝน สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งกลับมายังท่าอากาศยานน่าน ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณลานบิน แล้วประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ แต่เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวนโดยกะทันหัน เครื่องบินพระที่นั่งจึงเปลี่ยนทิศทางการบิน และลงที่ท่าอากาศยานพิษณุโลกเป็นการชั่วคราว ครั้นสภาพอากาศดีขึ้นจนเป็นปกติ จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินพระที่นั่งกลับมายังท่าอากาศยานเชียงใหม่ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๓.๒๕ น.

วันอังคารที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์

ไปยังโครงการหลวงอาหารสำเร็จรูป (โรงงานเชียงใหม่) ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ในบริเวณมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่

ครั้นเสด็จเข้าโรงงาน ได้ทอดพระเนตรเครื่องบรรจุอาหารกระป๋อง ซึ่งผู้อำนวยการองค์การพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวาย และเครื่องกำเนิดไอน้ำขนาด ๑๐๐ แรงม้า ซึ่งบริษัท สตีม ซัพพลายส์ จำกัด น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวาย ในการนี้ บริษัทหวานทองการเกษตร จำกัด ได้ทูลเกล้าฯทูลกระหม่อมถวายเงิน และเชื้อเห็ดฟางจำนวน ๕๐๐ ถุง ซึ่งได้พระราชทานสำหรับใช้ในกิจการโรงงาน ต่อจากนั้นทอดพระเนตรห้องอบรม ซึ่งจะเปิดอบรมในระยะสั้นแก่แม่บ้านและยูวเกษตรกรในด้านการถนอมอาหาร แล้วทอดพระเนตรบริเวณที่ใช้ตากผลิตผล ห้องทำงานของนักวิชาการและบุคลากรของโรงงาน ตลอดจนห้องควบคุมคุณภาพและห้องชิมผลิตภัณฑ์ จากนั้น ทอดพระเนตรห้องแช่แข็ง และห้องเย็นสำหรับใช้เก็บรักษาผลิตภัณฑ์ห้องทดสอบอายุการเก็บผลิตภัณฑ์อาหารกระป๋อง ในสภาพอากาศปรกติ และในห้องที่มีการควบคุมความชื้นและอุณหภูมิ เสร็จแล้วทอดพระเนตรเครื่องนึ่งโดยใช้ความดัน เครื่องทำแห้ง เครื่องแยกน้ำและเนื่องจากเปลือกและเมล็ดมะเขือเทศ เครื่องแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ตลอดจนเครื่องกรองโดยใช้ความดัน ในการนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระราชดำรัส ความว่า ทางโครงการควรทดลองผลิตเครื่องแปรรูปผลิตผล แบบง่ายๆ ราคาถูก และใช้แรงคนสำหรับนำไปติดตั้งตามหมู่บ้านสหกรณ์และนิคมต่างๆ เพื่อใช้ในการแปรรูปผลิตผลบางอย่างที่เสี้ง่ายและยากต่อการขนส่ง เนื่องจากชอกช้ำง่าย ทั้งนี้ จะได้เก็บรักษาไว้ได้ระยะหนึ่ง แล้วจึงส่งต่อเข้าโรงงานอีกทอดหนึ่ง ซึ่งจะเป็นการลดน้ำหนักบรรทุกในการขนส่ง ตลอดจนลดการสูญเสียลงอีกด้วย

มีนาคม

วันพุธที่ ๑ มีนาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังบ้านห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย และบ้านป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านห้วยห้อม ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ทรงพระดำเนินไปยังโรงเรียนบ้านห้วยห้อม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของ ยาชุด และเครื่องเขียนแบบเรียนแก่ผู้แทนครู และนักเรียน แล้วทรงเยี่ยมราษฎรชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งเผ่าทุลละของอุฎีพระบาทอยู่ในบริเวณนั้น จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรวัดและแกะลูกผสม ซึ่งได้พระราชทานพ่อพันธุ์ต่างประเทศมาสำหรับใช้ผสมพันธุ์กับวัว และแกะพันธุ์พื้นเมือง เพื่อจำหน่ายเป็นรายได้ของหมู่บ้านเสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับมายังอาคารโรงเรียนเพื่อทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวง ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรบ้านห้วยห้อม และหมู่บ้านใกล้เคียง ในการนี้มีพระราชดำรัส ความว่า เจ้าหน้าที่โครงการหลวงพัฒนาชาวเขา ควรส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ให้ถูกสุขลักษณะ โดยจัดท้าวสตอุปกรณมาจัดทำกันเอง ทั้งนี้จะเป็นการช่วยป้องกันการแพร่พันธุ์ของพยาธิตัวตืด ซึ่งเป็นโรคที่พบมากในหมู่ราษฎรชาวเขา และเป็นสาเหตุหนึ่งที่บ่อนทำลายสุขภาพของราษฎร ในขณะนั้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎร ตลอดจนทอดพระเนตรหัตถกรรมของราษฎรบ้านห้วยห้อมด้วยความ

สนพระราชหฤทัย ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรระบบชลประทาน ซึ่งใช้ลำน้ำไผ่ฝั่งดินต่อเป็นท่อน้ำจากลำห้วยมาลงร่องน้ำ แล้วปล่อยให้ไหลลงมาตามความลาดชันของพื้นที่เป็นระยะทางประมาณ ๔๐๐ เมตร เพื่อแจกจ่ายในพื้นที่เพาะปลูกในตอนล่าง โดยมีบ่อพักน้ำลดความดันเป็นระยะๆ สำหรับบริเวณสองข้างร่องน้ำ เป็นแปลงเพาะปลูกผักชนิดต่างๆ ตลอดจนพืชสวนครัว ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริสความว่า สำหรับต้นไม้ที่ขึ้นอยู่บริเวณสองข้างลำห้วยนั้น จำเป็นจะต้องรักษาไว้ให้ดี เพราะจะช่วยเก็บรักษาความชุ่มชื้นไว้ ส่วนตามร่องน้ำและบริเวณที่มีน้ำขัง ก็ควรสร้างฝายเล็กๆ กันน้ำไว้ในลักษณะฝายชุ่มชื้น แม้จะมีน้ำจำนวนน้อยก็ตาม สำหรับแหล่งน้ำที่มีปริมาณน้ำมาก จึงสร้างฝายเพื่อผันน้ำลงมาใช้ในพื้นที่เพาะปลูก โดยเฉพาะสำหรับการปลูกข้าวไร่ สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังบ้านป่าแป๋ ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ทอดพระเนตรธนาคารข้าว ซึ่งมีพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ราษฎรยืมข้าวไปบริโภคในยามขาดแคลน โดยมีคณะกรรมการของหมู่บ้านเป็นผู้ควบคุมให้ใช้คืนตามกำหนดเวลา เนื่องจากเป็นสมบัติของส่วนรวม จากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรชาวเขาเผ่าละว้าที่เผ่าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ระหว่างทางเสด็จพระราชดำเนิน ในโอกาสนี้ ได้ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์หลวงหน่วยที่ ๒ ซึ่งได้ปฏิบัติงานอยู่ ณ บ้านป่าแป๋ แล้วทรงพระดำเนินไปยังโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของ ยาชุดและเครื่องเขียนแบบเรียนแก่ผู้แทนครู และนักเรียน เสร็จแล้ว ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวันเป็นเวลาอันสมควร จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพิงคราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๗.๒๐ น.

วันศุกร์ที่ ๓ มีนาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังบ้านแม่ปุนหลวง อำเภอเวียงป่าเป้า และบ้านสะโงะ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านแม่ปุนหลวง ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย เสด็จเข้าวัดแม่ปุนคีรี ณ ที่นั้น ปูจองหรือพ่อครูของหมู่บ้าน ทำพิธีทางศาสนาตามธรรมเนียมของชาวมูเซอแดงถวาย เพื่อเป็นการถวายพระพรและเป็นสิริมงคล เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรชาวเขาเผ่ามูเซอแดงที่เผ่าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณนั้น และทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวงที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่ป่วยเจ็บ ตลอดจนพระราชทานสิ่งของ ผ้าห่มและยาชุดแก่ผู้แทนเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่ประจำอยู่ในพื้นที่นั้น ต่อจากนั้น ทอดพระเนตร

การตากใบเมี่ยงป่าหรือใบชา เพื่อรอการบรรจุและจัดจำหน่ายเป็นรายได้ของราษฎรในหมู่บ้าน
สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไปยังบ้านสะโงะ ตำบลป่าสัก
อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของ ยาชุด เครื่อง
เขียนแบบเรียนแก่ผู้แทนครู นักเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่กรมประมงและกรมพัฒนาที่ดิน
ที่ปฏิบัติงานอยู่ ณ บ้านสะโงะ ในกรณี ได้พระราชทานข่าวสารจำนวน ๑๙ กระสอบสำหรับ
เป็นทุนริเริ่มในการจัดตั้งธนาคารข้าว เพื่อเป็นการช่วยเหลือราษฎรชาวเขาเผ่าอิก้อที่ยากจน ซึ่ง
เดิมมีอาชีพรับจ้างทำงานโดยได้ค่าแรงต่ำ แต่ปัจจุบันได้ส่งเสริมให้รู้จักปลูกพืชไร่เพื่อให้เป็นอาชีพ
ถาวร แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณหน้าอาคารเรียนโรงเรียน
ประสิทธิ์ทิวสาคู ซึ่งเป็นที่ตั้งของหน่วยแพทย์หลวงหน่วยที่สองที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
โปรดกระหม่อมให้มาปฏิบัติงาน ณ บ้านสะโงะ ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตร
สระเก็บน้ำเพื่อการเพาะปลูกและเลี้ยงปลา คอกวัวและควายพระราชทาน ตลอดจนฝายเก็บกักน้ำ
ห้วยผาลาด เพื่อใช้ประโยชน์ในการบำรุงรักษาต้นน้ำ และส่งน้ำไปยังพื้นที่เพาะปลูก แล้วจึงประทับ
เสวยพระกระยาหารกลางวัน เป็นเวลาอันสมควร จึงทรงพระดำเนินต่อไป เพื่อทอดพระเนตร
แปลงพัฒนาที่ดินของศูนย์พัฒนาที่ดินเชียงราย ซึ่งประกอบด้วยแปลงเพาะกาแฟ แปลงถั่วเขียว
ถั่วพุ่ม ถั่วฝักยาว ฝักบัวจีน และลิ้นจี่ แปลงส่งเสริมการปลูกสับปะรด แปลงผัก ตลอดจน
บ่อผลิตและโรงเก็บปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก ในกรณี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัส
ความว่า สำหรับร่องน้ำในภูเขาโดยรอบนั้น ถ้าเป็นไปได้ควรทำฝายเล็กๆ กันไว้ทุกช่อง ทั้งนี้เพื่อ
รักษาความชุ่มชื้นของบริเวณต้นน้ำ และเพื่อการชลประทานที่สมบูรณ์ในพื้นที่ตอนล่างราษฎร
จะได้ไม่บุงรุกลงไปทำลายป่าตอนบน อันจะเป็นการช่วยอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร จากนั้น เสด็จ
พระราชดำเนินผ่านหน่วยพัฒนาที่ดิน และที่ทำการหน่วยพัฒนาสงเคราะห์ชาวเขาดอยสะโงะ แล้ว
เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งไปยังบริเวณฝายแม่ลาว ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูล
ละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น และได้ทอดพระเนตรตัวฝายที่ราษฎรได้ร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อ
ป้องกันน้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูก แต่ยังเป็นลักษณะฝายชั่วคราว ซึ่งขณะนี้กรมชลประทานกำลัง
พิจารณาความเหมาะสมในการวางโครงการสำรวจและวางแผนให้ความช่วยเหลือต่อไป เสร็จแล้ว
เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งไปยังท่าอากาศยานเชียงราย ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้า
ทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณลานบิน แล้วจึงประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินกลับยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง
ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๑๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม

วันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๒๑

ทอดพระเนตรผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อนกำลังของเพื่อจำหน่าย ณ สถาบันสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อน
แมคเคน ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไป
ทรงเยี่ยมสถาบันสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อนแมคเคน แห่งมูลนิธิธรรมาภิบาลในประเทศไทย
เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี แห่งการก่อตั้งสถาบัน ณ ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่

เวลา ๑๖.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึง นายประเทือง สนิธิพงษ์ ผู้ว่าราชการ
จังหวัดเชียงใหม่ ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาท กราบบังคมทูลรายงาน และกราบบังคมทูลเบิก
นายยุกต์ อัครวัชร์ ประธานกรรมการอำนวยการสถาบัน และคณะกรรมการ ฝ่าทูลละอองธุลี
พระบาท เสร็จแล้ว เสด็จเข้าประทับพระราชอาสน์ในสโมสรสถาน ศาสนาจารย์ ริชาร์ด ไบรอันท์
ผู้อำนวยการสถาบัน กราบบังคมทูลรายงานกิจการของสถาบันสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อน
แมคเคน ความว่า สถาบันได้ก่อตั้งมาครบ ๗๐ ปี โดยเป็นสถานสงเคราะห์ และโรงพยาบาล
โรคเรื้อนแห่งแรกในประเทศไทย ปัจจุบันนี้มีการรักษาโรคเรื้อนแบบนโยบายเช่นโรงพยาบาล

โรคอื่นๆ คือผู้ป่วยสามารถได้รับการรักษาแบบคนไข้นอก หรือขณะอาศัยอยู่กับบ้าน ทั้งนี้ด้วยเหตุที่โรคเรื้อนเป็นโรคที่รักษาหายได้ แต่ด้วยเหตุที่โรคเรื้อนเป็นที่หวาดเกรง เนื่องจากผลที่ทำให้เกิดการพิการ ผู้ป่วยยังคงถูกตัดออกจากสังคม สถาบันสงเคราะห์ที่ผู้ป่วยโรคเรื้อนแมคเคน จึงดำเนินการให้บริการลักษณะโรงพยาบาล โดยมีพื้นฐานทางด้านการรักษาด้วยยา โดยบริการด้านการผ่าตัดฟื้นฟูสภาพสำหรับแขนขาพิการ และอาการทางตา ให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยในด้านการเรียนรู้ และการฝึกฝนด้านอาชีพพืชไร่ โดยการแนะนำเรื่องการปลูกพืชสวนและต้นไม้ ผลการเลี้ยงสุกร ไข่ ปลา และการหัตถกรรมเพื่อการประกอบอาชีพ ตลอดจนให้บริการด้านจิตใจ โดยการอบรมทางศาสนา จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้อำนวยการสถาบัน เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายของที่ระลึกซึ่งจัดทำโดยผู้ป่วยโรคเรื้อน และให้ผู้มีจิตศรัทธาทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล เพื่อช่วยเหลือกิจการของสถาบัน เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรร้านนิทรรศการของหมู่บ้านผู้ป่วย จากจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือ ซึ่งเป็นสาขาของสถาบัน และร้านนิทรรศการด้านการเกษตรกรรม ตลอดจนทรงเยี่ยมผู้ป่วยจากจังหวัดต่างๆ จากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมผู้ป่วยจากจังหวัดต่างๆ คือ อาคารรักษาแผลเท้าช้ำ อาคารศัลยกรรม โรงครัวและห้องอาหาร โรงงานรองเท้าและอวัยวะเทียม ห้องฝึกหัดสร้างแบบเสื้อ โรงงานเครื่องเขิน และอาคารกายภาพบำบัด ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระราชปฏิสันถารกับผู้ป่วยโรคเรื้อนอย่างใกล้ชิดสนทนิตสนม ทรงซื้อภาชนะเครื่องเขิน และสิ่งแกะสลักฝีมือผู้ป่วย และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์เพื่อช่วยเหลือกิจการของสถาบันสงเคราะห์ที่ผู้ป่วยโรคเรื้อนแมคเคน สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๗.๕๕ น.

วันอังคารที่ ๗ มีนาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๓.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน ณ โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานจังหวัดพิษณุโลกแล้ว ณ ที่นั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินมาจากกรุงเทพมหานคร เพื่อเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งโดยเสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

เวลา ๑๕.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามกีฬาโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม นายชูวงศ์ ฉายะจินดา ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตรกราบบังคมทูลรายงาน และกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดพิจิตร เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพิธีเพื่อพระราชทานธงประจำรุ่นแก่ลูกเสือชาวบ้านจากอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดพิจิตรรวม ๖๑ รุ่น ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัสความว่า ชีวิตคนเราย่อมมีอุปสรรค แต่ถ้าทุกคนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีความตั้งใจที่จะทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นแล้ว จะสามารถช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของส่วนรวมได้ ซึ่งเป็นการสำนึกของลูกเสือชาวบ้านและราษฎรไทยทุกคน สำหรับผู้ที่รวมตัวเป็นลูกเสือชาวบ้านนั้น ก็เพื่อแสดงออกถึงความสามัคคีที่เป็นปึกแผ่น และเพื่อมีโอกาสให้บุคคลต่างเพศต่างวัยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อหาทางดำเนินชีวิตโดยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและกัน ซึ่งความหมายของผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน คือผ้าผูกคอ และสัญลักษณ์ของความสามัคคีระหว่างบุคคลที่จะพึงทำประโยชน์ต่อผู้อื่นคือธงประจำรุ่น ส่วนธงชาตินั้น เป็นสัญลักษณ์ว่ามีความประสงค์ที่จะเสริมสร้างและรักษาชาติบ้านเมืองให้อยู่เย็นเป็นสุขและรุ่งเรืองตลอดไป จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อพระราชทานใช้ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน แล้วผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตรทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการจัดงานสโมสรสันนิบาต เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕๐ พรรษา เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้านรุ่นต่างๆ ที่ได้รับพระราชทานธงประจำรุ่นในวันนั้น แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลอยู่อย่างล้นหลาม ณ บริเวณนั้น ทรงพระราชปฏิสันถารกับบุคคลเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลาแล้ว จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินเมื่อเวลา ๑๘.๒๕ น. จากสนามกีฬาโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม ไปยังท่าอากาศยานจังหวัดพิษณุโลก เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดเชียงใหม่ และเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๕๕ น. ส่วนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง กลับกรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ มายัง

ทำอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจากการแปรพระราชฐานเพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในภาคเหนือ กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๒๑

เวลา ๒๐.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ เจ้าหญิงอัสราฟ ปาห์ลาวี แห่งอิหร่าน และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงพระกระยาหารค่ำ แก่ผู้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทด้วย

วันเสาร์ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ พระสุทธธรรณมณเฑียร (สุขเลขยานนท์) ป.จ., ป.ช. ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันอาทิตย์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ไปพระราชทานประกาศนียบัตรและรางวัลแก่นักเรียน ในงานประจำปี โรงเรียนจิตรลดา ส่วนจิตรลดา

วันอังคารที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ

สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ พลเอก อรุณ ทวาทศิน ม.ป.ช., ป.ม. ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

เมษายน

วันเสาร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (กมล กมโล) ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันอาทิตย์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๑

เวลา ๑๔.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศล เป็นการส่วนพระองค์ เพื่อทรงพระราชอุทิศถวายพระสยามเทวาธิราช และสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐานแล้ว เสด็จลง ณ ศาลาดุสิดาลัย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงน้ำชาแก่ทหารและตำรวจ

ที่บาดเจ็บและทุพพลภาพจากการปฏิบัติราชการปกป้องประเทศชาติ และรับการรักษาตัวในโรงพยาบาลทหาร ตำรวจ ในกรุงเทพมหานคร

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ พลเอก จำเป็น จารุเสถียร สมุหราชองครักษ์ ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาทเพื่อกราบถวายบังคมลาในโอกาสที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน (เป็นการส่วนพระองค์)

วันจันทร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเททองหล่อพระพุทธรูป ซึ่งจะเชิญไปประดิษฐานที่อุโบสถวัดเพ็ญชาติ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ณ วัดบุปผาราม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

วันอังคารที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๑

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้เอกอัครราชทูตต่าง ๆ ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาท ดังต่อไปนี้

เวลา ๑๖.๔๐ น. เซอร์ เดวิด โคล เอกอัครราชทูตอังกฤษประจำประเทศไทย และภริยา ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาท กราบถวายบังคมลาในโอกาสที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่

เวลา ๑๗.๒๕ น. นายจิโวนันนี โมเรตตี เอกอัครราชทูตวาติกันประจำประเทศไทย ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาท กราบถวายบังคมลาในโอกาสที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ ต่อจากนั้น

เวลา ๑๗.๔๕ น. นายเซราร์ด อังเดร เอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาท กราบถวายบังคมลาในโอกาสที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประถมาภรณ์ช้างเผือกแก่เอกอัครราชทูตด้วย

วันพฤหัสบดีที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ

สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระปฐมบรมราชานุสรณ์ เนื่องในวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะกราบถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง เสด็จเข้าสู่พระอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนถวายนมัสการพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังปราสาทพระเทพบิดร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะกราบถวายบังคมสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช เนื่องในวันที่ระลึกมหาจักรี

ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปทอดพระเนตรการออกร้านในงานกาชาดประจำปี ๒๕๒๑ ณ สวนอัมพร

วันศุกร์ที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๐๕ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเป็นประธานในพิธีเปิด

วันศุกร์ที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๑

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมใหญ่ประจำปีของมูลนิธิสถาบันแม่ชีไทย
ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

ประชุมใหญ่ประจำปีของมูลนิธิสถาบันแม่ชีไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ณ สภาการศึกษา
มหามกุฏราชวิทยาลัย วัตถุประสงค์บริหาร

วันอังคารที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระ
พระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต
ไปพระราชทานเพลิงศพ เจ้าหน้าที พลเรือน ตำรวจ ทหาร สมาชิกอาสาสมัครรักษาดินแดน
และลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ จำนวน ๕๗๕ ราย ณ เมรุ
วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร บางเขน

วันเสาร์ที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระ
พระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไป
ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลในการพระราชพิธีสงกรานต์ ณ พระมหามณเฑียร ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จขึ้นหอพระสุลาลัยพิมานแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
พระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สรงน้ำพระพุทธรูปสำคัญ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ
แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงจุดธูปเทียนบูชาพระสยามเทวาธิราช ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ
จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังหอพระธาตุมณเฑียร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะ
กราบถวายบังคมพระบรมอัฐิและสรงน้ำพระบรมอัฐิ และพระอัฐิ เสร็จแล้ว เสด็จออก ณ พระที่นั่ง
อมรินทรวินิจฉัยมโหฬารพิมาณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชา
พระรัตนตรัย พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๗๑ รูป เจริญพระพุทธมนต์การพระราชพิธีสงกรานต์
จบแล้ว ทรงประเคนภัตตาหาร เมื่อพระสงฆ์รับพระราชทานฉันเสร็จ เจ้าพนักงานเชิญพระบรมอัฐิ
และพระอัฐิ ออกประดิษฐานบนพระราชบัลลังก์ ภายใต้ันพญาลมมหาเศวตฉัตร และบนพระที่นั่งกง

ภายใต้ฉัตรขวลาวยทอง ๕ ชั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะกราบถวายบังคมพระบรมอัฐิแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทอดผ้าคู่ พระสงฆ์ สดับปกรณ์พระบรมอัฐิ และพระอัฐิ แล้วถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับพระตำหนักจิตรลดารโหฐานแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปล่อยปลาจำนวน ๙๐๐ ตัว ณ สระใกล้เรือนต้น ในบริเวณสวนจิตรลดา

วันจันทร์ที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๘.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต แปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระราชวังไกลกังวล หัวหิน เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดใกล้เคียง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๒.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปยังสนามบินบ่อฝ้าย อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๐ จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ณ จังหวัดขอนแก่น

เวลา ๑๔.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานจังหวัดขอนแก่น แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังสโมสรอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อทรงฉลองพระองค์ครุย สมควรแก่เวลา จึงเสด็จออก ณ ห้องพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย แล้วประทับพระราชอาสน์ ศาสตราจารย์ ชูปกาศัญจนประกร นายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น กราบบังคมทูลแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในนามของมหาวิทยาลัย และผู้เข้าร่วมพิธีพระราชทานปริญญาบัตร แล้ว ศาสตราจารย์ วิจิตร ศรีสอาน ผู้รักษาราชการในตำแหน่งอธิการบดีกราบบังคมทูลรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยในรอบปีการศึกษา ๒๕๑๙-๒๕๒๐ และกราบบังคมทูลประกาศ

เกียรติคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยมีมติให้ปริญญาบัตรคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แล้วกราบบังคมทูลเบิกศาสตราจารย์ พิมล กลกิจ เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรวิทยาศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ เสร็จแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้คณบดีจากคณะต่างๆ กราบบังคมทูลเบิกผู้ได้รับปริญญาบัตรวิทยาศาสตรบัณฑิตทางเกษตร วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาศาสตรบัณฑิตทางพยาบาล วิทยาศาสตรบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตรบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรตามลำดับ เสร็จแล้ว ผู้ได้รับพระราชทานปริญญาบัตรกล่าวคำปฏิญาณ แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า ถ้าเราถือว่าบุคคลทุกคนเป็นผู้ที่ต้องเรียนรู้อยู่เสมอแล้ว การศึกษาที่ได้ผ่านมาก็นับว่าเป็นขั้นหนึ่งตอนหนึ่งของการศึกษาในชีวิต ซึ่งจะต้องดำเนินต่อไปอีกมาก และการที่ทุกคนจะนำวิชาความรู้ไปปฏิบัติงานนั้นก็คือการเรียนรู้ขั้นต่อไปนั่นเอง ในเรื่องนี้ จำเป็นจะต้องทราบตระหนักตั้งแต่ต้นว่า การที่จะศึกษาหรือเรียนรู้ได้ลึกซึ้ง มากน้อย อย่างไร ซึ่งจะนำไปทำประโยชน์ต่อไปอีกได้กว้างขวาง ดีชั่วเพียงไหน ย่อมขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานปฏิบัติตัวของแต่ละคนเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้น เมื่อทุกคนได้รับการศึกษาที่ดี ที่สูงเป็นรากฐานอันมั่นคงอยู่แล้ว จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะได้ตั้งใจให้แน่วแน่ และอุตสาหะพยายามให้เต็มกำลังที่จะนำเอาวิชาการ พร้อมทั้งสติปัญญาความสามารถที่มีอยู่ ไปใช้ในทางที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์ให้มากที่สุด อย่าปล่อยตัว อย่าปล่อยทุกสิ่งทุกอย่างให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ จักได้มีความเจริญก้าวหน้า จักได้เรียนรู้แต่สิ่งที่มีค่า และมีชีวิตที่เต็มไปด้วยความสุข ความสวัสดิ ทั้งจักได้รวมกันเป็นกำลังจรรโลงชาติบ้านเมืองของเรา ให้ดำรงวัฒนาตลอดสืบไป จบแล้ว เสด็จเข้าห้องทรงพระสำราญ ทรงเปลี่ยนฉลองพระองค์ครุย แล้วทรงลงพระปรมาภิไธยและพระนามาภิไธยในสมุดเยี่ยม ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถ สมควรแก่เวลาแล้ว เสด็จออก ณ ด้านหลังสโมสรอาจารย์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เป็นการส่วนพระองค์

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัส ความว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีบรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการศึกษามีอาคารและอุปกรณ์การศึกษาที่ครบถ้วน นับเป็นโชคที่ดีของผู้ที่ได้เข้ามารับการศึกษา เพราะสามารถที่จะนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการสร้างสรรค์ให้ท้องถิ่นของแต่ละคนเจริญสมบูรณ์ขึ้น ดังนั้น นักศึกษามีหน้าที่ที่จะรับความรู้ที่มีรากฐานที่ดี มีหน้าที่ที่จะศึกษาถึงความต้องการที่แท้จริงของบ้านเมือง และมีหน้าที่ที่จะวิเคราะห์และนำข้อมูลที่ถูกต้องไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป เสร็จแล้ว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพรให้นักศึกษาที่ได้มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทท่ามกลางแสงแดด ได้ประสบความสำเร็จตามความปรารถนาทุกประการ แล้วสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชดำรัส แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีกิจกรรมประเภทต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนตัวและต่อชาติบ้านเมือง

เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง เมื่อเวลา ๑๗.๑๕ น. ไปยังท่าอากาศยาน จังหวัดขอนแก่น เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังสนามบินบ่อฝ้าย อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๑๙.๓๕ น.

วันเสาร์ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๒.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปยังสนามบินบ่อฝ้าย อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตอุโบสถ วัดหน้าพระธาตุ และพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

เวลา ๑๔.๐๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามบินโคราช แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดหน้าพระธาตุ อำเภอปักธงชัย เมื่อเสด็จเข้าพลับพลาพิธีแล้ว ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และทรงศีล เสร็จแล้ว นายเลิศ หงษ์ภักดี ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างอุโบสถ และกราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตอุโบสถ เสร็จแล้ว เสด็จเข้าอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่าย และทรงปิดทองลูกนิมิต และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงปิดทองลูกนิมิต ตามลำดับ แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตัดลูกนิมิต เสร็จแล้ว ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระพุทธรูปปฏิมาประธาน มีพระราชดำรัสกับสมเด็จพระธีรญาณมุนี ประธานกรรมการจัดงานฝ่ายสงฆ์ ผู้อุปถัมภ์งานพิธีตัดลูกนิมิตอุโบสถ วัดหน้าพระธาตุ และพระครูอภิบาลธรรมธาตุ เจ้าอาวาส และทรงถวายเงินส่วนพระองค์สำหรับการบำรุงปฏิสังขรณ์วัด จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินกลับสู่พลับพลาพิธี ทรงพระเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินเพื่อการก่อสร้างอุโบสถ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานของที่ระลึก เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่อย่างล้นหลามในบริเวณวัด และภายหลังเสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนอาชีวศึกษาคาร บ้านตะคุ อำเภอปักธงชัย ณ ที่นั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานธงประจำรุ่นแก่ลูกเสือชาวบ้านจากอำเภอต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา รวม ๒๔ รุ่น แล้วพระราชทานพระราชดำรัส ความว่า ความสำเร็จในชีวิตซึ่งจะนำมาซึ่งความสุขใจและสุขกายนั้น จะลุล่วงไปได้โดยดี

หากหมู่คณะมีความสามัคคีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ฉะนั้นการที่ลูกเสือชาวบ้านมีความพร้อมเพรียงใจกันที่จะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อนั้น ย่อมจะส่งเสริมให้หมู่คณะลูกเสือชาวบ้านตลอดจนผลประโยชน์ของหมู่คนไทยทั้งมวล จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อพระราชทานใช้ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน เสร็จแล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมตลอดจนได้มีพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับลูกเสือชาวบ้านรุ่นต่างๆ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังท่าอากาศยานโคราช เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังสนามบินบ่อฝ้าย อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๑๙.๕๐ น.

วันพุธที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปทรงเยี่ยมโครงการปธานบุรี ตำบลเขาน้อย อำเภอปธานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงเขื่อนปธานบุรีแล้ว ได้เสด็จลงจากรถยนต์พระที่นั่ง ทอดพระเนตรเขื่อนเก็บกักน้ำ ลักษณะเขื่อนดินปิดกั้นแม่น้ำปธานบุรี จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังเรือนรับรองโครงการปธานบุรี ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทอดพระเนตรแผนที่โครงการชลประทานปธานบุรี และพระราชทานพระราชดำรัสแก่ นายกมล จิตรากร นายช่างหัวหน้าโครงการปธานบุรี แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยในระบบการส่งน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จสามารถแจกจ่ายน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขตอำเภอปธานบุรี อำเภอกุยบุรี และอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวม ๒๒๐,๐๐๐ ไร่ อีกทั้งระบบการส่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของค่ายธนะรัชต์ และการประปาหัวหินซึ่งใกล้จะเสร็จ และพระราชทานพระราชดำริถึงความเหมาะสมที่จะให้มีการสำรวจบริเวณห้วยน้ำลำธารที่สามารถจะสร้างฝายเก็บกักน้ำเพื่อลดความไหลเชี่ยวของน้ำในฤดูฝน และเพื่อให้ได้ไหลซึมลงในดินจากที่สูงมายังที่ราบเป็นการยกระดับน้ำในดิน และเพิ่มความชุ่มชื้นของดินให้มากยิ่งขึ้น สมควรแก่เวลาแล้ว จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

วันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาเวียง พระราชวังไกลกังวล พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันคล้ายวันราชาภิเษกสมรส แล้วทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย พระสงฆ์ ๑๐ รูปสวดพระพุทธมนต์ จบแล้ว ทรงประเคนภัตตาหาร เมื่อพระสงฆ์รับพระราชทานฉันแล้ว สมเด็จพระญาณสังวรถวายพระธรรมเทศนากัณฑ์หนึ่งจบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา เสร็จแล้วเสด็จขึ้น

พฤษภาคม

วันอังคารที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๘.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระราชวังไกลกังวล หัวหิน กลับสู่กรุงเทพมหานคร

วันพุธที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน ในการพระราชพิธีฉัตรมงคล ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬารพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง

เวลา ๑๘.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้

นางวัลลีย์ พงษ์พานิช นำ นายอุเทน เตชะไพบูลย์ นายสุจิตต์ สุนทรพิมล และนางเจริญศรี บรรหารศุภวาท เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามโครงการโรงเรียนพระดาบสและโครงการหม่อนไหมสมเด็จพระเจ้า

วันพฤหัสบดีที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีฉัตรมงคล ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จออก ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ สมเด็จพระราชาคณะถวายศีล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยบูชาราชกกุธภัณฑ์ พระราชครูวามเทพมุนี หัวหน้าพรหมณ์ อ่านประกาศพระราชพิธีฉัตรมงคลแล้ว พระสงฆ์ ๒๐ รูปเจริญพระพุทธมนต์ จบแล้ว ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐานแล้ว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ หม่อมหลวงเกษกร สนิทวงศ์ นำ นางกระจ่าง บริรักษ์นิติเกษตร เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อพระราชทานแก่สภาอากาศไทยสำหรับสร้างอาคารศัลยกรรม แผนกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

เวลา ๑๙.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ ฯพณฯ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรีและภริยา นำ นายวอลเตอร์ เอฟ. มอนเดล รองประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา พร้อมด้วยภริยาและบุตร เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย ในโอกาสนี้ เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย และภริยา พร้อมด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศและภริยา ร่วมเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทด้วย

วันศุกร์ที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีฉัตรมงคล ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จออก ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการที่หน้าพระแท่นมุกซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปปฏิมาชัยวัฒน์ สมเด็จพระราชาคณะถวายศีล พระสงฆ์ ๒๐ รูปถวายพรพระ จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนภัตตาหาร พระสงฆ์รับพระราชทานฉัน เสร็จแล้ว ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยที่หน้าพระแท่นนพปฎลมหาเศวตฉัตร ซึ่งประดิษฐานเครื่องสิริราชกกุธภัณฑ์ แล้ว พราหมณ์เบิกแว่นเวียนเทียนสมโภชนพปฎลมหาเศวตฉัตรสิริราชกกุธภัณฑ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่ายเครื่องราชกกุธภัณฑ์ เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดารามและปราสาทพระเทพบิดร ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จออก ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประทับพระราชบัลลังก์ที่หน้าพระแท่นนพปฎลมหาเศวตฉัตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้าแก่พระราชวงศ์ และข้าทูลละอองธุลีพระบาท เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จเข้าพระอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนนมัสการพระพุทธรูมหามณีรัตนปฏิมากร และพระพุทธรูปฉลองพระองค์ ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังปราสาทพระเทพบิดร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะกราบถวายบังคมพระบรมรูปสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันพุธที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๓๕ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทตามลำดับ คือ

- นายอนุโรจน์ และนางจิตรา อัคราพิทักษ์ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานพระพร หลังพิธีมงคลสมรส เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๒๑

- คุณหญิงสมหญิง โปษยานนท์ นำ นางวิบูลวรรณ พันธุ์กระวี เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

- นายบรรเวช จันทร์ศรี ผู้จัดการบริษัทพินาณิกซ์ จำกัด เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับซื้อเครื่องมือผ่าตัดสมองให้หน่วยประสาทศัลยศาสตร์ อาคารธนาคารกรุงเทพ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

- คณะกรรมการของสโมสรซอนต้า กรุงเทพฯ ร่วมกับสโมสรไลออนส์สตรี เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๑๓๐,๐๐๐ บาท รายได้จากการจัดการแสดงระบำปลายเท้าของศิลปินจากศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติฟิลิปปินส์ เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลต่อจากนั้น

เวลา ๑๗.๑๕ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาดุสิตาลัย พระราชทานพระราชวโรกาสให้ คุณหญิงแสงเดือน ณ นคร ประธานกรรมการจัดงาน “วันร่มเกล้าชาวประชา” นำคณะกรรมการ นักร้อง นักแสดง ฯลฯ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๗๐๐,๐๐๐ บาท รายได้จากการจัดงาน เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๒๐ เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนในมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

เวลา ๑๙.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นายไฉ เจ้อ หมิน เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำประเทศไทย พร้อมด้วยภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อกราบถวายบังคมลา ในโอกาสพ้นจากตำแหน่งหน้าที่

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประถมาภรณ์ช้างเผือกแก่เอกอัครราชทูตด้วย

วันศุกร์ที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากสนามเฮลิคอปเตอร์สวนจิตรลดา ไปทอดพระเนตรโครงการชลประทานตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมหน่วยทหาร ตลอดจนราษฎรในพื้นที่อำเภอวัฒนานคร และอำเภอสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี

เวลา ๑๒.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยชันตามพระราชดำริ บ้านห้วยชัน ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณทำงานของกรมชลประทาน และทรงฟังบรรยายสรุปการดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยชัน ซึ่งเมื่อแล้วเสร็จจะสามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขตหมู่บ้านห้วยชัน บ้านระเบาะหูกวาง และบ้านท่าช้าง ในฤดูฝนได้ประมาณ ๘,๘๐๐ ไร่ และในฤดูแล้งได้ประมาณ ๓,๐๐๐ ไร่ อีกทั้งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เป็นการสนองพระราชดำริที่จะให้มีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในบริเวณหมู่บ้านดังกล่าว อีกทั้งเป็นแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค และใช้เพื่อการเกษตรกรรมของหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยชัน จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปทอดพระเนตรบริเวณก่อสร้างสันเขื่อน ตลอดจนบริเวณที่ทำแปลงสาธิตขยายพันธุ์พืชประเภท ถั่วลิสง ข้าวไร่ และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ภายใต้โครงการแผนพัฒนาที่ราบเชิงเขา ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงหน้าฐานปฏิบัติการ กองร้อยทหารราบที่ ๒๒๑๒ หมวดปืนเล็กที่ ๓ ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร แล้ว เสด็จลงจากรถยนต์พระที่นั่งทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จพระราชดำเนิน แล้วเสด็จเข้าในฐานปฏิบัติการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญกล่องยาชุดพระราชทาน และพระเครื่องแก้ทหารและเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน เสร็จแล้ว เสด็จเข้าศาลาประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน และทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัย สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๖.๑๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงโรงเรียนบ้านคลองน้ำเขียว ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี จากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังบริเวณที่ก่อสร้างศูนย์สหกรณ์บ้านคลองน้ำเขียว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ กล่องยาชุดพระราชทาน และพระเครื่องแก้ทหารและเจ้าหน้าที่กรมชลประทานแล้ว ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณที่ก่อสร้างธนาคารข้าว หน่วยทำโอ่งน้ำซิเมนต์ และซิเมนต์บล็อก ตลอดจนทอดพระเนตรแปลงสาธิตการปลูกผักสวนครัว การท่อน้ำโดยกังหันลม บ่อปลา และเรือนเพาะชำเพื่อส่งเสริมการปลูกต้นไม้ กระจินณรงค์ มะม่วง ตลอดจนพันธุ์ไม้ผล และพันธุ์ไม้ยืนต้นเพื่อใช้เป็นฟืน เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ทรงพระราช

ปฏิสันถารกับบุคคลเหล่านั้นอย่างใกล้ชิด และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่
โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาและให้ยาแก่ผู้ป่วยเจ็บ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนิน
โดยรถยนต์พระที่นั่งไปประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินเมื่อเวลา ๑๘.๑๕ น.
ไปยังสนามบินอำเภอดอนจานนคร แล้วประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ
ยังท่าอากาศยานกองบัญชาการทหารอากาศ ดอนเมือง แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์
พระที่นั่งกลับ ถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐานเมื่อเวลา ๒๐.๐๕ น.

วันจันทร์ที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
โปรดกระหม่อมประกอบพิธีสมรสพระราชทาน แก่ นายสุวิทย์ อรุณานนท์ชัย กับ นางสาว
จุฑาทิตย์ นิตินพ นายแพทย์วงศ์กุลพัทธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา กับ นางสาวอลิศรา อรรถกรวิสุนทร
ร้อยโท ธนา นิลกำแหง กับ หม่อมหลวงพรศิริ ชมพูนุท ร้อยโท กอบลาภ ดิษยวรรณนะ กับ
นางสาวอมรลักษณ์ แสงสว่าง เรืออากาศเอก สาครินทร์ วัฒนสุข กับ นางสาวอรกิจ ไชษจันทร์
ว่าที่ร้อยโท รังสิน สืบแสง กับ นางสาวศศิบุษบา ชลวิจารณ์ และร้อยตำรวจโท กฤษฏา
พันธ์ุ์ชื่น กับ นางสาวอัจฉวี ฤทัยยานนท์ ตามลำดับ

วันอังคารที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปทรงประกอบพิธียกข่อฟ้าอุโบสถ
วัดปากน้ำชุมพร และพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จังหวัดชุมพร

วันอาทิตย์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักเปี่ยมสุข
พระราชวังไกลกังวล ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันวิสาขบูชา เป็นการส่วนพระองค์
ณ วัดเขาเต่า ตำบลเขาเต่า อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เวลา ๑๗.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงแล้วเสด็จเข้าอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่อง
นมัสการบูชาพระประธาน แล้วเสด็จออกหน้าอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงนำสวดสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย แล้วทรงพระดำเนินประทักษิณ อุโบสถ ๓ รอบ เสร็จแล้ว เสด็จเข้าอุโบสถ ทรงสักการะพระประธาน แล้วมีพระราชดำรัส กับพระราชมณเฑียรบาล เจ้าอาวาสวัดเขาเต่า สมควรแก่เวลาแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๑๘.๔๐ น.

วันอังคารที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๕.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากสนามโรงเรียนไกลกังวล ไปทอดพระเนตรเขื่อนกักน้ำโป่งกระทิง และทรงเยี่ยมราษฎรกิ่งอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

เวลา ๑๕.๕๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณอ่างเก็บน้ำโป่งกระทิง บ้านโป่งกระทิง กิ่งอำเภอสวนผึ้ง ซึ่งเป็นเขื่อนดินปิดกั้นลำห้วยโป่งกระทิง สูง ๑๐ เมตร ยาว ๔๕๐ เมตร ที่กรมชลประทานก่อสร้างขึ้นเพื่อสนองพระราชดำริให้มีแหล่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภคของราษฎร ในเขตหมู่บ้านโป่งกระทิง หมู่บ้านลำพะ หมู่บ้านท่าประจันต์ หมู่บ้านคา หมู่บ้านบึงนาน้อย และหมู่บ้านซำป่าหวาย ตลอดจนราษฎรในเขตพื้นที่โครงการจัดที่ดินหมู่บ้านตัวอย่างโป่งกระทิงที่ผู้ครอบครองไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน แต่มีสิทธิ์ทำกินชั่วคราว หลานตกดทอดเป็นมรดกถึงทายาทได้ จากนั้น ได้ทอดพระเนตรโครงการขุดลอกและเปิดอาคารบังคับน้ำให้ไหลลงลำห้วยดิน แล้วเสด็จเข้าประทับเพื่อทรงฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับโครงการจัดที่ดินหมู่บ้านตัวอย่างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ได้พระราชทานพระราชดำริว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายจังหวัดและกรมชลประทานน่าจะสำรวจแม่น้ำลำห้วยตามสันเขาในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอสวนผึ้งให้มากขึ้น เพื่อได้พิจารณาจัดทำฝายและอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กต่อไป เป็นการกักเก็บน้ำให้ค่อยๆ ไหลซึมลงในดินสำหรับยกระดับน้ำในดินให้สูงขึ้น และเพื่อราษฎรได้มีแหล่งน้ำใช้สำหรับการเกษตร และการบริโภคเพิ่มขึ้น จากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างล้นหลาม ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของราษฎรเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและรับผู้ป่วยเจ็บเป็นคนที่ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๑๘.๑๕ น.

วันพุธที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๖.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งเป็นการส่วนพระองค์ พร้อมด้วยสมเด็จพระ

พระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระราชวังไกลกังวล หัวหิน ไปทรงเยี่ยม
ศูนย์การทหารราบ ค่ายฉนวนราษฎร์ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก
เปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปในการพระราชพิธีน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายช้างสำคัญ
และพระราชพิธีขึ้นระวางสมโภช ณ มณฑลพิธีสนามหน้าเขาวัง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัด
เพชรบุรี

เวลา ๑๔.๔๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามหน้าเขาวัง นายศุภโยค พานิชวิทย์
ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี กราบบังคมทูลรายงานและกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
ของจังหวัดเพชรบุรี เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ
พลับพลาหน้าโรงพระราชพิธีช้างต้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระบวน
แห่ช้างสำคัญยาตราลอดโคลนทวาร ที่โคลนทวารพราหมณ์และราชบัณฑิตจะได้ประทานน้ำ
พระพุทธมนต์และเทพมนต์แล้วปล่อยนกกและไก่อย่างละคู่ กระบวนแห่ช้างสำคัญยาตราผ่านหน้า
พระที่นั่งและนำช้างสำคัญเข้ายืนแทนในโรงพระราชพิธี เจ้าพนักงานอภิรมย์เชิญพระกรรภิมย์
เข้าผูกกับเสาประธานโรงช้างทางทิศเหนือ ขณะช้างสำคัญเข้าสู่โรงพระราชพิธี พระสงฆ์ ๒๐ รูป
มีสมเด็จพระสังฆราชเป็นประธาน เจริญชัยมงคลคาถา เมื่อช้างสำคัญเข้ายืนแทนในโรง
พระราชพิธี และกระบวนผ่านหน้าพระที่นั่งไปเรียบร้อยแล้ว เสด็จพระราชดำเนินจากพลับพลา
ไปยังโรงพระราชพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระชัย
หลังช้าง ซึ่งประดิษฐานที่โต๊ะหมู่พระที่นั่งพุดตานพระคชาธารผูกศาสตร์ราวุธ แล้วทรงจุดธูปเทียน
พระเทวกรรม พระราชครูวามเทพมุนี ทำพิธีบูชาพระเทวกรรม และบวงสรวง สักด้วยผลไม้
๗ สิ่ง เมื่อทรงจุดธูปเทียนบูชาพระเทวกรรมแล้ว ทรงศีล ลำดับนั้นราชบัณฑิตนั่งชาวท่มขาว
๙ นาย จุดธูปเทียนตะบะเขียนทองบูชาจุฬารัฐทิศพร้อมกัน เสร็จแล้ว พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กราบบังคมทูลน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม
ถวายช้างสำคัญ

ได้เวลาพระฤกษ์โหระหลงล้อมฆ้องชัยให้สัญญาณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้น
เกยข้างเบญพาด ทรงหลั่งน้ำพระพุทธมนต์ด้วยพระเต้าเทวปฏิฐ และพระมหาสังข์ทักษิณาวัฏ
พระราชทานแก่ช้างสำคัญ พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา พราหมณ์เป่าสังข์ ภูษามาลาแกว่ง

บัณเฑาะว์ ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สิ่งข์ แตร ดุริยางค์ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลั่งน้ำพระมหาสังข์ทักษิณาวัฏแล้ว เสด็จลงจากเกยทรงเจิมที่กระพองข้างสำคัญ แล้ว พระราชทานอ้อยแดงซึ่งจารึกนามพระราชทานขึ้นระวางเป็นข้างต้น ว่า

ข้างพลายภาคี

พระเศวตภาสุรคเชนทร์	นวมเณทรพาหน
สิทธวิมลวิษณุพงศ์	คุณธำรงตามพหัสตินทร์
สุพัชรินทร์อนันตพล	คชมงคผลเลิศฟ้า

ข้างพลายดาวรุ่ง

พระบรมนชทัต	วัชรพาหนพิษณุพงศ์
โสทธิธำรงอัญญุคช	ดิเรกยศอนันตคุณ
อดุลสารเลิศฟ้า	

ข้างพังขวัญตา

พระเทพวัชรกิริณี	ตามพหัสติพิษณุพงศ์
โสทธิธำรงวิสุทธิลักษณ์	อำนรรมคุณสสภกนธ์
วิมลสารโสภิต	พิมุลกิตดีเลิศฟ้า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานอ้อยแดงแก่ข้างสำคัญทั้ง ๓ เชือกแล้ว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงคล้องพวงมาลัยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานถั้วฝักยาวและชมพู เสร็จแล้ว ประทับพระราชอาสน์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชครูวามเทพมุนี หลั่งน้ำเทพมนต์ และเจิมข้างสำคัญตามประเพณี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานคชาภรณ์เครื่องยศข้างต้น ให้จมื่นสิริวัชรตันเชิญไปพระราชทานแต่งข้างสำคัญพร้อมด้วยเสมาทองมีสายไปคล้องคอ แล้วทรงพระสุหร่าย ทรงเจิมแผ่นป้ายสุพรรณบัฏนามข้างต้น สำหรับไปติดที่เสาน้ำโรงข้างต้น และพนักงานพระราชพิธีจะได้ตั้งต้นไม้ทอง ต้นไม้เงิน ๔ มุมแทนเบญพาด เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พราหมณ์คู่อ่านคำฉันทดุษฎีสังเวย จบแล้ว ศิลปินกรมศิลปากรขับไม้ประกอบขอสามสายกล่อมข้างต้น ซึ่งคำฉันทดุษฎีสังเวยและกาพย์ขับไม้ดังกล่าว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ต่อจากนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเหรียญบำเหน็จในพระองค์และเหรียญที่ระลึกแก่ผู้มีส่วนช่วยเหลือราชการ ในการพระราชพิธีน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายช้างสำคัญและขึ้นระวางสมโภชช้างเสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันเสาร์ที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปทรงเยี่ยมสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ตำบลหุบกะพง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

เวลา ๑๕.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสำนักงานสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด แล้วเสด็จเข้าประทับภายในสำนักงาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายอดุล นิยมวิภาต อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ นายเชียง ถนอมผลาดิสัย ประธานสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด และสิบลี สนิท ปรารักษ์ศรี ประธานอาสาสมัครป้องกันอาชญากรรมหมู่บ้านหุบกะพง เผ้าทูลละอองธุลีพระบาท กราบบังคมทูลรายงานตามลำดับ แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัสแสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัย ในการที่หน่วยราชการและสมาชิกสหกรณ์ได้ร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่นมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ มีผลให้แต่ละครอบครัวเจริญก้าวหน้าด้วยความสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทรงเปรียบสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ เช่น ร่างกายและอวัยวะประกอบว่าแต่ละส่วนพึ่งพาอาศัยกัน ส่วนใดเดือดร้อนอีกส่วนก็เดือดร้อนด้วย แต่หากแต่ละส่วนแข็งแรงแล้ว ก็สามารถสนับสนุนให้ร่างกายนั้นมีความสุขสบายได้ ดังนั้นด้วยความสามัคคีปรองดองซึ่งกันและกัน สมาชิกสหกรณ์จะมีความเจริญก้าวหน้าสืบต่อไปเสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำหุบกะพง ขณะที่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมสมาชิกสหกรณ์ตามบ้านต่าง ๆ

ณ ที่อ่างเก็บน้ำหุบกะพง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทอดพระเนตรการก่อสร้างขยายอ่างเดิม โดยการเสริมเขื่อนดินให้สูงขึ้นเป็น ๑๐ เมตร ยาว ๒๗๕ เมตร สามารถเก็บน้ำได้ ๒๖๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมากกว่าเดิมถึง ๒๑๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ได้ทรงพระดำเนินดูงานการก่อสร้างตลอดจนทางระบายน้ำล้น และพระราชทานพระราชดำริแก่เจ้าหน้าที่

กรมชลประทาน เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์และคณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ถึงความสำคัญของการสำรวจร่องน้ำ เพื่อสร้างเขื่อนขนาดเล็กกันลำห้วยซึ่งน้ำให้ค่อยๆ ไหลซึมลงในดิน เป็นการยกระดับน้ำใต้ดิน และพระราชทานพระราชดำริแก่ นายถนอม เปรมรัศมี อธิบดีกรมป่าไม้ แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่ได้มีการปลูกต้นไม้ยืนต้นและต้นไม้เพื่อการทำฟืนมากขึ้น เป็นการพัฒนารักษาต้นน้ำที่ตี่ยง จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปยังบริเวณที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในการทรงเยี่ยมสมาชิกสหกรณ์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการสาธิตการจักสานของกลุ่มสตรีหุบกะพง ณ สำนักงานสหกรณ์ และทรงซื้อผลิตผลของสมาชิกสหกรณ์ตามร้านต่างๆ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวลเมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

วันจันทร์ที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปทรงเยี่ยมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรดอนขุนห้วย จำกัด ณ บ้านดอนขุนห้วย เขามดแดง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

เวลา ๑๕.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณเขามดแดง แล้วเสด็จเข้าปะรำ เพื่อทรงเยี่ยมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรดอนขุนห้วย จำกัด ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับนายทศสงวนสัตย์ ประธานกรรมการสหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์ เกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น ในครั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริว่า หากมีการสำรวจพื้นที่ตามเส้นระดับขอบเขา ตลอดจนร่องน้ำลำธารแล้ว จะสามารถจัดสรรที่ดินให้เป็นประโยชน์ได้มากที่สุด ส่วนการปลูกต้นไม้ผลและต้นไม้เพื่อทำฟืนนั้น หากปลูกเห็นอย่างเก็บกักน้ำและบนเขาแล้ว จะช่วยรักษาต้นกำเนิดน้ำและทำให้พื้นดินชุ่มชื้นขึ้น ซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์และราษฎรอื่นๆ เป็นส่วนรวม จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทอดพระเนตรการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยวังยาว ซึ่งมีลักษณะเป็นเขื่อนดินสูง ๗.๕๐ เมตร ยาว ๔๐๕ เมตร สามารถเก็บกักน้ำได้ ๒๖๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร มีระบบส่งน้ำไปยังพื้นที่เพาะปลูกในเขตจัดสรร ได้มีพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ผู้รับผิดชอบโครงการจัดสรรที่ดินตามพระราชประสงค์ และคณะกรรมการสหกรณ์ เกี่ยวกับการก่อสร้างเขื่อน

วันจันทร์ที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคอนขุนห้วย จำกัด
ณ บ้านคอนขุนห้วย อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ขนาดเล็กกันห้วยน้ำลำธาร เพื่อกักน้ำให้ค่อยๆ ไหลซึมลงในดิน เป็นการยกระดับน้ำใต้ดินให้สูงขึ้น และป้องกันปัญหาอุทกภัย อีกทั้งเป็นแหล่งน้ำที่จะสามารถใช้เพื่อการเกษตรกรรมและการอุปโภคอีกด้วย เมื่อทอดพระเนตรแผนผังการจัดสรรที่ดินจนเป็นที่พอพระราชหฤทัยแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรบ่อพักน้ำโป่งทะเล และคูส่งน้ำเข้าไร่ของสมาชิกสหกรณ์แล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมกลุ่มสตรีคอนขุนห้วย ณ ศูนย์จำหน่ายผลิตผลจังหวัดเพชรบุรี เมื่อสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเยี่ยมสมาชิกสหกรณ์ตามบ้านต่างๆ แล้ว ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทอดพระเนตรสิ่งประดิษฐ์ของกลุ่มสตรี และทรงเยี่ยมกลุ่มสตรีได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทโดยทั่วถึง สมควรแก่เวลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวลเมื่อเวลา ๑๙.๕๐ น.

วันพุธที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๓.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม

ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากสนามกีฬาโรงเรียนวังไกลกังวล ไปทอดพระเนตรบริเวณที่จะสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำห้วยป่าแดง และทรงเยี่ยมโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่-ป่าแดง-ป่าละอู ตามพระราชดำริ ในพื้นที่อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เวลา ๑๓.๕๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณที่จะสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำห้วยป่าแดง ซึ่งมีลักษณะเป็นเขื่อนดินสูง ๒๒ เมตร ยาว ๓๕๐ เมตร ความจุอ่างประมาณ ๖ ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่ในเขตหมู่บ้านสหกรณ์ ๕,๖๐๐ ไร่ตลอดปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทอดพระเนตรแผนที่บริเวณพื้นที่ส่งน้ำ และทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับปัญหาการส่งน้ำ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๕.๐๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่-ป่าแดง-ป่าละอู ตามพระราชดำริ ณ บ้านป่าละอู ตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เจ้าหน้าที่กรมทางหลวงแผ่นดินและตำรวจตระเวนชายแดน แล้วพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประธานคณะกรรมการอำนวยการ โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ กราบบังคมทูลรายงานการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริที่จะให้ทางราชการจัดสรรที่ดินให้ราษฎรที่มีฐานะยากจน และขาดแคลนที่ดินให้ได้เข้าทำมาหาเลี้ยงชีพในรูปสหกรณ์ โดยกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของส่วนรวม แต่มีสิทธิ์ในการครอบครองที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมตลอดชั่วชีวิตลูกหลาน เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนดำเนินการโครงการ ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเงินทั้งสิ้นให้แก่ นายสนอง รอดโพธิ์ทอง รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนเวียน สำหรับสมาชิกสหกรณ์ และพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน การชลประทาน การปลูกป่า และการสหกรณ์แก่คณะกรรมการอำนวยการ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ทรงถวายยาชุดพระราชทานแก่พระภิกษุจากสำนักสงฆ์อานันทน์ป่าละอู เพื่อพระภิกษุได้ร่วมใช้กับราษฎรเมื่อยามจำเป็น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับเป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระราชวังไกลกังวลเมื่อเวลา ๑๗.๒๕ น.

มิถุนายน

วันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาแดง พระราชวังไกลกังวล พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทรงพระราชอุทิศถวายพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

วันเสาร์ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายเปียร์ เลอร์คูซ์ ประธานธนาคาร บังค์ แนนซิโอนาล เดอ ปารีส พร้อมด้วยภริยา และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเปิดสำนักงานตัวแทนธนาคารดังกล่าวในประเทศไทย และในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงน้ำชาด้วย

วันอังคารที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปทรงรับช้างพลายสีประหลาด และทรงเยี่ยมราษฎร ณ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

เวลา ๑๖.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการหลวงแก่งกระจาน อำเภอท่ายางแล้ว เสด็จเข้าปราสาทที่จัดไว้เป็นที่ประทับ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายศุภโยค พานิชวิทย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี กราบบังคมทูลรายงาน น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายช้าง ชื่อ พลายวันเพ็ญ ซึ่งเป็นช้างสีประหลาดเกิดในอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานน้ำพระพุทธรูป ทรงรับช้างพลายสีประหลาด สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพวงมาลัยคล้องคอช้าง และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานกล้วยและหญ้าแก่ช้างพลายวันเพ็ญ เสร็จแล้ว ประทับทอดพระเนตรการฟ้อนรำตามประเพณีของราษฎรอำเภอท่ายาง อำเภอเมืองเพชรบุรี และอำเภอเขาย้อย เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยม ตลอดจนได้มีพระราชปฏิสันถารกับผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากอย่างใกล้ชิดและโดยทั่วถึง แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังเรือนรับรองของโครงการหลวงแก่งกระจาน เมื่อทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถเป็นเวลาอันสมควรแล้ว จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวลเมื่อเวลา ๒๐.๒๐ น.

วันพุธที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปทอดพระเนตรการปลูกหม่อนและเลี้ยงตัวไหมในโครงการหม่อนไหมสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตำบลหนองเหียง อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๑

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล หัวหิน กลับสู่กรุงเทพมหานคร

วันพุธที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๒๑
เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการปลูกหม่อนและเลี้ยงตัวไหม
ในโครงการหม่อนไหมสมเด็จฯ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วันเสาร์ที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นายชาร์ล เอล. ไวท์เฮาส์ เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย และภริยา ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเพื่อกราบถวายบังคมลาในโอกาสที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่

กรกฎาคม

วันจันทร์ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (วน จิตฺตภาณมหาเถร) เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม และกรรมการเถรสมาคม ณ เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันอังคารที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๗.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทรงพระราชอุทิศถวายพระสยามเทวาธิราชและสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช กับทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในโอกาสคล้ายวันประสูติ

วันจันทร์ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระบรมรูปสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก เพื่อเชิญไปประดิษฐานที่เขาสะแกกรัง จังหวัดอุทัยธานี ณ โรงหล่อของกรมศิลปากร

วันจันทร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ พระยาอรรณการีย์นิพนธ์ (ลัทธิต จุณณานนท์) ป.จ., ม.ป.ช., ม.ว.ม. ณ เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน แล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้บุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ดังต่อไปนี้

เวลา ๑๘.๓๕ น. นายอรุณ ภาณุพงศ์ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ นำนายโกศล สิ้นธวานนท์ ผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็ม ประจำสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท กราบถวายบังคมลาไปรับตำแหน่งหน้าที่

เวลา ๑๘.๔๐ น. นำนายสละ ศิวรักษ์ ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นเอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็ม ประจำประเทศสเปน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท กราบถวายบังคมลาไปรับตำแหน่งหน้าที่

วันอังคารที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงประกอบพิธียกข่อยฟ้าอุโบสถ ทรงตักลูกนิมิต และทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ณ วัดไก่อัน อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดไก่อัน ตำบลท่าหลวง อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เสด็จเข้าพลับพลาพิธี ประทับทรงศีล จบแล้ว นายวิเชียร เวชสวรรค์ ผู้ว่าราชการ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กราบบังคมทูลรายงานเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวัดไก่อัน และการก่อสร้างอุโบสถ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังแท่นที่ประดิษฐานช่อฟ้า เพื่อทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าอุโบสถ ต่อจากนั้น เสด็จขึ้นอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตัดลูกนิมิต ทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุในกรัณฑ์ แล้วเสด็จขึ้นบนเกย เพื่อบรรจุกรัณฑ์ที่ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุลงบนพระเศียรพระประธาน จากนั้น ทรงลงพระปรมาภิไธย และ นามภิไธย ในแผ่นศิลา ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถวายปัจจัยแก่เจ้าอาวาส เพื่อสมทบทุนในการก่อสร้างอุโบสถ เสร็จแล้ว เสด็จลง ณ บริเวณหน้าอุโบสถทรงปลูกต้นพิบูลไฉ เป็นที่ระลึก ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินกลับเข้าพลับพลาพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระเคนจตุปัจจัยไทยธรรม ต่อจากนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดกราบบังคมทูลเบิกผู้มีจิตศรัทธา ที่ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล ใฝ่ทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทาน ของที่ระลึก เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่ใฝ่ทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ณ บริเวณโรงเรียนวัดไก่อัน (ชลประทานอุปถัมภ์) และโรงเรียนท่าหลวงวิทยานุกูล ในการนี้ ทรงพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎรเหล่านั้น ท่ามกลางสายฝน สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐานเมื่อเวลา ๑๙.๕๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังวัดศีลขันธาราม อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เพื่อทรงเททองหล่อพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ตลอดจนพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านจังหวัดอ่างทอง และทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดอ่างทอง

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดศีลขันธาราม ตำบลอ่างแก้ว อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทองแล้ว เสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงศีล จบแล้ว นายเสถียร จันทรวงศ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังมณฑลพิธีหน้าโรงเรียนวัดศีลขันธาราม (วิทยาคม) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ตามลำดับ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับเข้าพลับพลาพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระเคนจตุปัจจัย

ไทยธรรม จากนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดกราบบังคมทูลเบิกผู้มีจิตศรัทธาทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานของที่ระลึก เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังพลับพลาพิธีลูกเสือชาวบ้าน ผู้ว่าราชการจังหวัดกราบบังคมทูลรายงานกิจการลูกเสือชาวบ้าน จบแล้ว พระราชทานธงประจำรุ่นแก่ลูกเสือชาวบ้านจำนวน ๑๕ รุ่น ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า พิธีมอบธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านทุกครั้ง เป็นโอกาสดีที่ลูกเสือทั้งหลาย จะได้ยืนยันความตั้งใจในอันที่จะรักษาคำสัตย์ปฏิญาณ และปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศเพราะขาดความสามัคคีเสียแล้ว ประเทศชาติก็จะอยู่ไม่ได้ ตลอดจนประชาชนก็จะไม่มีความสุข สำหรับคำว่า ลูกเสือชาวบ้านนั้น แบ่งได้เป็นสองคำ คือ ลูกเสือ และชาวบ้าน คำว่า ลูกเสือ หมายความว่า กิจการที่มีอุดมคติ มีความคิดที่จะสร้างความคิดเพื่อรักษาความมั่นคงของสังคม ส่วนคำว่าชาวบ้าน ก็คือประชาชนทั่วไป หรือพวกเราทุกคน ซึ่งเคยมีส่วนช่วยรักษาความเป็นไทยมาโดยตลอดเป็นเวลาหลายศตวรรษแล้ว ทำให้มีประเทศอยู่อาศัยมาจนตราบนานเท่าทุกวันนี้ เพราะฉะนั้น ลูกเสือชาวบ้านซึ่งประกอบด้วยชาวบ้านหรืออีกนัยหนึ่งประชาชน จึงสามารถช่วยปิดเป่าความเดือดร้อน อันเป็นประโยชน์แก่ทุกคน รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้เป็นลูกเสือชาวบ้านด้วย และเนื่องจากกิจการนี้ได้พิสูจน์ตัวเองแล้วว่า เป็นกิจการที่ดี ทุกคนจึงให้ความสนับสนุนและชื่นชม ดังจะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของกิจการได้มาจากการบริจาคโดยเต็มใจทั้งสิ้น และทำให้กิจการขยายตัวออกไปได้อย่างกว้างขวาง ทุกคนจึงควรสำนึกถึงประโยชน์ของกิจการลูกเสือชาวบ้านให้จงดี และทำแต่สิ่งที่สร้างสรรค์ความเจริญแก่ส่วนรวม จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล สมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้านและราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ในบริเวณนั้น ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรเหล่านั้นอย่างใกล้ชิด ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐานเมื่อเวลา ๒๐.๐๕ น.

วันจันทร์ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ พลเอก พจน์ บุรณศิริปิน ม.ป.ช., ม.ว.ม., ท.จ.ว. ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๔.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า เป็นที่เข้าใจกันอยู่ว่า การศึกษาในมหาวิทยาลัยมิใช่การศึกษาทางวิชาการอย่างเดียว หากรวมถึงการศึกษาหาประสบการณ์ทางด้านอื่นด้วย เช่น ด้านสังคม เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือการศึกษาวិชาการขั้นสูงนี้ จะต้องมุ่งหมายถึง “วิชาการ” และต้องถือเอา “วิชาการ” เป็นหัวใจหรือเป็นแกนกลางก่อน และให้ประสบการณ์ด้านอื่นเจริญงอกงามออกจากแกนวิชาการนั้น ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้รอบและความเฉลียวฉลาดรู้เท่าทันสิ่งต่างๆ อันจะส่งเสริมให้สามารถนำเอาวิชาการที่มีอยู่ออกใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมและเป็นประโยชน์แท้จริง ถ้ามหาวิทยาลัยเกิดเห็นว่าการอื่น ๆ สำคัญไปกว่าวิชาการแล้ว ความหมายของคำว่า “มหาวิทยาลัย” ก็เปลี่ยนแปลงไป คือมิใช่แหล่งความรู้แหล่งวิทยาการที่แท้จริง นักศึกษากิติ บัณฑิตกิติ ครูบาอาจารย์ และผู้บริหารงานของมหาวิทยาลัยกิติ จึงควรอย่างยิ่งที่จะรักษาความหมายที่แท้จริงไว้ อย่าให้กลายเป็นอื่น มหาวิทยาลัยมีหน้าที่สำคัญประการแรก ที่จะส่งเสริมกิจการด้านวิชาการให้เจริญก้าวหน้าและกว้างขวางลึกซึ้ง แล้วจัดการให้นักศึกษาได้เล่าเรียนอย่างดี ให้แต่ละคนได้รับวิชาความรู้ตามที่ตั้งใจจะเรียนอย่างเต็มที่ โดยถือหลักว่าการเรียนจากครูบาอาจารย์และตำรับนั้นเป็นทางลัด ทำให้เรียนรู้ได้รวดเร็วกว่าการค้นคว้าด้วยตนเอง หากจะหาค้นคว้า ก็ต้องสอนวิธีให้ ไม่ใช่ปล่อยให้ค้นกันตามยถากรรมแบบงมเข็มในมหาสมุทร ซึ่งออกจะน่าเบื่อหน่ายและสิ้นเปลืองอย่างยิ่งไปทุกสิ่งทุกอย่าง อีกประการหนึ่ง สิ่งทั้งหลายอันเกี่ยวกับการแสดงผลการเรียน เช่น ระบบคะแนน เกียรตินิยม รางวัลการศึกษา ล้วนมีความสำคัญ มีอุปการะส่งเสริมการศึกษาทั้งสิ้น เพราะสิ่งเหล่านั้น นอกจากจะช่วยให้เกิดความหวังและกำลังใจให้เข้มแข็งขึ้นในการเล่าเรียนแล้ว ยังเป็นเหมือนเข็มทิศหรือมาตรา ที่นักศึกษาจะใช้วัดความรู้ ความสามารถ และความถนัดของตัวให้ทราบได้เป็นอย่างดี ว่าตนเองมีภูมิปัญญาและความสามารถเพียงไหนควรจะศึกษาต่อไปในแนวทางใด ชั้นใด มหาวิทยาลัยจึงไม่ควรมองข้ามสิ่งดังกล่าว ไม่ว่าด้วยเหตุใด หากแต่ควรจัดทำให้เป็นปัจจัยวัดผลที่เป็นมาตรฐานเชื่อถือได้ ส่วนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วก็ไม่ควรทอดทิ้งวิชาการ ตรงข้าม ควรจะต้องทำตัวให้สว่างไสว และก้าวหน้าทางวิชาการเสมอ เพื่อให้เป็นรากฐานของการปฏิบัติงาน จักได้ภูมิใจในตัวเองได้เต็มที่

อนึ่ง เวลา ๑๓.๒๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดย

รยยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเททองหล่อ พระประธานพระพุทธรูปชินราช จำลอง ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

วันศุกร์ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเป็นการส่วนพระองค์ เนื่องในโอกาสคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงพระบรมมหาราชวัง เสด็จขึ้นทูลพระสุลาลัยพิमान ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธรูปสำคัญต่างๆ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระวิมานพระสยามเทวาธิราช ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยถวายราชสักการะพระบรมอัฐิสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เสด็จออกท้องพระโรงกลาง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธรูปสำคัญ ซึ่งประดิษฐานภายใต้ฉัตรพญาลมहाเศวตฉัตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงจุดเทียนเท่าพระองค์ในตู้ด้านทิศตะวันออก และด้านทิศตะวันตก และทรงจุดเทียนพระมหามงคลที่หลังเครื่องนมัสการ แล้วทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธรูปสำคัญ พระสงฆ์ ๑๐ รูปเจริญพระพุทธมนต์ เมื่อพระสงฆ์ถวายพรพระจบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงประเคนภัตตาหาร เมื่อพระสงฆ์รับพระราชทานฉันเสร็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียนคูหนังสือเทศน์พระราชทานให้เจ้าพนักงานเชิญไปปักที่จงกลธรรมาสน์เทศน์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทรงธรรม สมเด็จพระญาณสังวรเถรสังฆปริณายกและถวายพระธรรมเทศนา จบแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม แล้วทรงหลังทักษิณทก พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา

ครั้นเสร็จพระราชพิธีแล้ว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จออก

มุขกระสัน พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระราชทานพระราชวโรกาสให้พระบรมวงศานุวงศ์และ
คณะองคมนตรี เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล จากนั้น เสด็จพระราชดำเนิน
โดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังท่าवासกรี เพื่อทรงปล่อยนก ปล่อยปลา และโค เป็นการทรงบำเพ็ญ
พระราชกุศลส่วนพระองค์ เนื่องในโอกาสคล้ายวันพระราชสมภพ แล้วเสด็จพระราชดำเนิน
กลับยังพระที่นั่งอัมพรสถาน

วันเสาร์ที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวัง
ดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ พลเรือตรี ชลี สินธุโสภณ ม.ป.ช., ม.ว.ม., ท.จ.ว. ณ เมรุหน้า
พลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

สิงหาคม

วันศุกร์ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๒๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเปิดงานส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ณ อาคารใหม่สวนอัมพร

วันจันทร์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกอบพิธีสมรสพระราชทานแก่ นายชาญฤทธิ์ ยิ่งเจริญ กับ นางสาวภาสพรรณ สุวรรณจินดา ร้อยโท วิฑูรย์ ดิษยบุตร กับ นางสาวเปรมฤดี ชำนาญปิ่น นายสุเมธ ยันตระกุล กับ นางสาวพิมพ์บุรณศิริ พันตำรวจตรี ชาญวุฒิ วัชรพุกก์ กับ นางสาวรุจิรา เตชางกูร นายศักดิ์รินทร์ อัครพิศิษฐ์ กับ นางสาวพวงรัตน์ รัตนทิพ และนายเคนเนธ เค. เอส. โฮ กับ นางสาวลานทิพย์ ทวาทศิน

วันอังคารที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตอุโบสถ วัดพลับพลา อำเภอเมืองนนทบุรี พระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านและทรงเยี่ยมราษฎร จังหวัดนนทบุรี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดพลับพลา อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เสด็จขึ้นอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียน เครื่องนมัสการบูชาพระพุทธปฏิมาประธาน แล้วทรงศีล ต่อจากนั้น นายสุชาติ พัววิไล ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างอุโบสถวัดพลับพลา และกราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม ทรงปิดทองลูกนิมิต สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงปิดทองลูกนิมิต เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตัดลูกนิมิต แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก จากนั้น พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์ ประธานคณะกรรมการจัดงานกราบบังคมทูลเบิกผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์สร้างอุโบสถเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานของที่ระลึกแล้วพระครูสิรินันทคุณ เจ้าอาวาสวัดพลับพลา ถวายของที่ระลึก ก่อนเสด็จพระราชดำเนินออกจากอุโบสถ ทรงลงพระปรมาภิไธยพระนามาภิไธยและพระนาม ลงในแผ่นศิลา เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังพลับพลาพิธีลูกเสือชาวบ้าน บริเวณโรงเรียนสตรีนนทบุรี ครั้นเสด็จเข้าพลับพลาพิธีแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรีกราบบังคมทูลรายงานกิจการของลูกเสือชาวบ้านจังหวัดนนทบุรี และกราบบังคมทูลเบิกประธานรุ่นและรองประธานรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จำนวน ๑๒ รุ่น เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานธงประจำรุ่นจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในฉลองพระองค์ชุดลูกเสือจากสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เสร็จแล้ว ลูกเสือชาวบ้านแสดงรทส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า ความสามัคคีของหมู่คณะ ซึ่งก่อให้เกิดความก้าวหน้าของส่วนรวม จะมีได้ก็ต่อเมื่อบุคคลต่างๆ ปฏิบัติกิจด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และตรงต่อกิจการหน้าที่ของตนเอง ซึ่งหน้าที่ของลูกเสือชาวบ้านและคนไทยทุกคนนั้น คือการมีความเมตตาหวังดี และมีความกรุณาต่อผู้อื่น เพราะการที่มีความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ร่วมกันแก้ไขปัญหา และช่วยกันปิดเป่าความเดือดร้อน จะนำมาซึ่งความปลอดภัยของส่วนรวมและความก้าวหน้าของประเทศชาติ จบแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดกราบบังคมทูลเบิกผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล สมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนิน

และทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้าน วิทยากร ตลอดจนราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณนั้น ทรงพระราชปฏิสันถารกับบุคคลเหล่านั้นอย่างใกล้ชิด แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ ไปทอดพระเนตรโครงการทดลองวิจัยการทำปุ๋ยหมักจากสิ่งปฏิกูลในถังเกรอะ ณ ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นการดำเนินงานระหว่างนักวิชาการและนักบริหารจากหลายหน่วยงาน ทั้งของรัฐและเอกชน ในอันที่จะสนองพระราชดำริให้มีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาต้นทุเรียนในจังหวัดนนทบุรีล้มตายเป็นจำนวนมากซึ่งอาจเกิดจากปัญหาการขาดปุ๋ย อีกทั้งทดลองวิจัยการทำปุ๋ยหมักจากสิ่งปฏิกูลในถังเกรอะซึ่งจะเป็นการใช้สิ่งปฏิกูลให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนบำบัดปัญหาการทิ้งสิ่งปฏิกูลลงในลำคลองลำน้ำอีกด้วย

วันศุกร์ที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเป็นประธานในวันเปิดศาลาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ณ อาคารศาลาเหรียญกษาปณ์ไทย ในพระบรมมหาราชวัง

เวลา ๑๗.๑๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชวโรกาสให้กรรมการหรือผู้แทน สมาคม มูลนิธิ สถาบัน องค์การ ห้างร้าน มหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียนและบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคลเนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

ในการนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ โดยเสด็จพระราชดำเนินด้วย

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับพระตำหนักจิตรลดารโหฐานแล้ว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อุปนายกผู้อำนวยการสภากาชาดไทย พร้อมด้วยคณะกรรมการสภากาชาดไทยและกรรมการเจ้าหน้าที่ ตลอดจนพระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล อาทิ

- คณะองคมนตรี และภริยา
- นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และภริยา
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม และ

วันศุกร์ที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๑

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อุปนายิกาผู้อำนวยการสภากาชาดไทย
 นำคณะกรรมการสภากาชาดไทยและกรรมการเจ้าหน้าที่ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
 ถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

นายทหารชั้นผู้ใหญ่ในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการทหารสูงสุด
 กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ พร้อมด้วยภริยา

- ประธานศาลฎีกา และข้าราชการตุลาการอาวุโส และภริยา
- สมาชิกสภานโยบายแห่งชาติและภริยา เป็นต้น

วันเสาร์ที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไป

ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเป็นการส่วนพระองค์ เนื่องในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงพระที่นั่งไพศาลทักษิณ เสด็จขึ้นหอพระสุลาลัยพิมาน ทรงจุดธูปเทียน เครื่องนมัสการบูชาพระพุทธรูปสำคัญต่างๆ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังหอพระธาตุมณฑลเศียร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อย กราบถวายบังคมพระบรมอัฐิ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระที่นั่งภัทรบิฐ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อย ถวายสักการะเทพรักษาพระมหาเศวตฉัตรราชกกุธภัณฑ์ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระวิมานพระสยามเทวาธิราช สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดเทียนเท่าพระองค์ ในตู้ด้านทิศตะวันออก และทิศตะวันตก แล้วทรงจุดเทียนพระมหามงคลที่ตั้งบนโต๊ะหน้าพระวิมาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนถวายสักการะพระสยามเทวาธิราช ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย พระสงฆ์ ๒๑ รูป เจริญพระพุทธมนต์ แล้วสมเด็จพระญาณสังวร ถวายพระธรรมเทศนาภักดิ์หนึ่ง จบ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา

ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม แล้วเสด็จเข้าพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนท้ายที่นั่งบูชาพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร พระสัมพุทธพรรณี พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระพุทธเลิศหล้านภาลัย แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการที่หน้าธรรมมาสน์ศิลา จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังมณฑลพิธีหน้าพระอุโบสถ ทรงหย่อนแผ่นทอง นาก เงิน ลงในบ้ำ แล้วทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูป เสร็จแล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันเสาร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐาน ไปประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวคน์ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดนราธิวาสและจังหวัดใกล้เคียง

วันจันทร์ที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านทอน ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ในครั้งนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรผู้ป่วยเจ็บด้วย เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๓๕ น.

วันพุธที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังโครงการระบายน้ำพรุบาเจาะ ตามพระราชดำริ วัดโคกเคียน และโครงการระบายน้ำโคกเคียน ตามพระราชดำริ

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการระบายน้ำพรุบาเจาะ ตามพระราชดำริ ในเขตพื้นที่บ้านบุเกะสูดอ ตำบลบาเรไต้ อำเภอบาเจาะ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในบริเวณนั้น ในขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรคลองระบายน้ำตามแนวร่องลึกของพรุสายที่ ๑ ซึ่งกรมชลประทานกำลังดำเนินการขุดและกำหนดจะแล้วเสร็จในปี นี้ เพื่อระบายน้ำส่วนเกินจากพรุไปลงคลองไม้แก่น อีกทางหนึ่ง หลังจากที่ได้ขุดคลองระบายน้ำจากพรุลงสู่ทะเล ในเขตตำบลโคกเคียน อำเภอบาเจาะ เสร็จเรียบร้อยแล้ว สำหรับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการนี้ เมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้ว ก็คือสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมนาข้าว บริเวณรอบพรุบาเจาะในช่วงฤดูฝน เป็นพื้นที่ประมาณ ๖๐,๐๐๐ ไร่ นอกจากนั้นยังสามารถเปิดพื้นที่ทำกินในพรุที่แห้งแล้ง เป็นเนื้อที่อีก ๖๐,๐๐๐ ไร่ ทั้งนี้มีพระราชดำริให้รัฐบาลจัดสรรที่ดินให้ราษฎร โดยให้กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของสหกรณ์การเกษตรเป็นส่วนรวม แต่สมาชิกสหกรณ์มีสิทธิ์ทำกินในที่ดินที่ได้รับการจัดสรรตลอดจนข้าวลูกข้าวหลาน ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับมายังวัดโคกเคียน ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส เพื่อทรงเยี่ยมราษฎร ในครั้งนี้ ทรงถวายปัจจัยแก่เจ้าอาวาสสำหรับใช้บำรุงวัดด้วย เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ล่องหน้าไปยังประตูบึงคับน้ำ โครงการระบายน้ำโคกเคียน ตามพระราชดำริ

ซึ่งอยู่บริเวณหลังวัดโคกเคียน ได้ทอดพระเนตรคลองระบายน้ำตามร่องลึกของพรุ ซึ่งเมื่อขุดเสร็จแล้วจะสามารถควบคุมการระบายน้ำจากพรุออกสู่ทะเล ทำให้ช่วยแก้ไขปัญหาน้ำท่วมนาข้าวราษฎรในฤดูฝน และสามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ให้กับพื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๕,๐๐๐ ไร่ ในเขตพื้นที่บ้านโคกเคียน และบ้านบือราเป๊ะ หลังจาก สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทอดพระเนตรกิจการของศูนย์อบรมทอผ้า ณ วัดโคกเคียน เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินมายังประตูบังคับน้ำ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๕๐ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอบาเจาะ และอำเภอเมืองนราธิวาส ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันศุกร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังโครงการระบายน้ำท่าพรุ ตามพระราชดำริ และวัดพระพุทธ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการระบายน้ำท่าพรุ ตามพระราชดำริ ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทานแล้วทอดพระเนตรประตูบังคับน้ำท่าพรุ ๑ สำหรับควบคุมการระบายน้ำออกจากพรุบริเวณริมฝั่งขวาของแม่น้ำตากใบ ในเขตพื้นที่บ้านท่าพรุ บ้านเกาะยาว บ้านปลาเจ๊ะมูดอ ซึ่งมีน้ำขังตลอดปี และใช้ประโยชน์ไม่ได้ เป็นเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่ โดยได้ทำการขุดคลองระบายน้ำ ยาวประมาณ ๒๐๐ เมตร เสร็จเรียบร้อยแล้ว สำหรับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการนี้คือ เมื่อน้ำที่ขังในพรุแห้งแล้ว ทางจังหวัดจะได้พิจารณาจัดสรรให้ราษฎรเข้าทำกิน นอกจากนั้นยังสามารถช่วยป้องกันน้ำเค็มไหลย้อนเข้าไปในพรุ ซึ่งต่อไปเป็นพื้นที่เพาะปลูก ตลอดจนช่วยแก้ไขปัญหาน้ำท่วมนาข้าวราษฎร ตามบริเวณขอบพรุในช่วงฤดูฝน เป็นเนื้อที่อีกประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่

ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณนั้น แล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ต่อไปยังวัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ เสด็จเข้าศาลาการเปรียญ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายปัจจัยสำหรับบำรุงวัด และ

ยารักษาโรคแก่พระครูโพธิโรจน์ศาสนิกิจ เจ้าอาวาส ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับเจ้าอาวาสเสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากภายในบริเวณวัด ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรโรงงานทอผ้าวัดพระพุทธ และโครงการฝึกอบรมตีเหล็กเพื่อผลิตวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรสำหรับใช้เอง ซึ่งเป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และอำเภอตากใบ กลุ่มสานเสื่อกระจูด ซึ่งสนับสนุนโดยมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และอำเภอตากใบ แปลงสาธิตการปลูกขิง และพืชผักสวนครัว ตลอดจนการสาธิตการทำปุ๋ยหมักแบบต่างๆ สนับสนุนโดยพนักงานเกษตรจังหวัด และกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งโครงการดังกล่าวทางราชการและมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ดำเนินการช่วยเหลือในด้านเงินทุนริเริ่ม เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมและสาธิต ส่วนทางวัดได้ให้การสนับสนุนโครงการเหล่านี้อย่างต่อเนื่องทั้งในด้านที่ดิน เพื่อจัดตั้งโครงการและเงินช่วยเหลือส่วนหนึ่ง จากที่ทรงถวายสำหรับบำรุงวัด ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรรู้จักใช้เวลาว่างจากการประกอบอาชีพให้เป็นประโยชน์ และได้มีโอกาสเรียนรู้อาชีพนอกเหนือจากอาชีพเดิม นอกจากนี้ยังเป็นการสงวนรักษาศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านไว้ไม่ให้สูญหายไปตลอดจนสามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นรายได้พิเศษของครอบครัวอีกด้วย เสร็จแล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๑๐ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอตากใบ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันอาทิตย์ที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังโครงการชลประทานเกาะสะท้อน ตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่ ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการชลประทานเกาะสะท้อน ตามพระราชดำริ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการระบายน้ำมูโนะ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปตามคันกั้นน้ำรอบเกาะสะท้อน ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการสร้างเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมเกาะสะท้อนในฤดูฝน

ตลอดจนป้องกันน้ำทะเลไหลย้อนเข้าไปตามลำรางธรรมชาติ และทำความเสียหายแก่พื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๙,๐๐๐ ไร่ นอกจากนี้ ยังได้ปรับปรุงคันกั้นน้ำดังกล่าวให้เป็นเส้นทางลำเลียงผลผลิตของราษฎรได้อีกด้วย ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรพื้นที่เพาะปลูกบางส่วน ซึ่งมีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ ๙,๐๐๐ ไร่ โดยมีระบบการส่งน้ำด้วยคลองส่งน้ำ ๓ สาย พร้อมอาคารบังคับน้ำประกอบในคลองส่งน้ำ และคลองระบายน้ำออกในกรณีที่มีปริมาณน้ำมากเกินความจำเป็น เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณที่จะสร้างห้วงงานระบบส่งน้ำ ได้ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรแนวที่จะก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ ปลายคลองระบายน้ำของโครงการระบายน้ำมูโนะ ตามพระราชดำริ ซึ่งจะทำหน้าที่ส่งน้ำเพื่อการชลประทานให้กับพื้นที่เกษตรกรรมในเกาะสะท้อนด้วยอีกทางหนึ่ง ตลอดจนแนวที่จะสร้างทำนบดินในคลองปยู เพื่อป้องกันน้ำทะเลหนุน ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณห้วงงานระบบส่งน้ำ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังโรงเรียนบ้านเกาะสะท้อน เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณโรงเรียน และพระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนครูและนักเรียน ตลอดจนทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวงที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้าไปตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาราษฎร ณ อาคารเรียน โรงเรียนบ้านเกาะสะท้อน สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๐๐ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่ อำเภอตากใบ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันอังคารที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปยังโครงการหมู่บ้านพระราชดำริทุ่งลิปะสะโง และทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงศาลาประชาคม หมู่ที่ ๑ ตำบลลิปะสะโง อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทอดพระเนตรแผนผังแสดงบริเวณโครงการหมู่บ้านพระราชดำริ ทุ่งลิปะสะโง ส่วนที่ ๑, ๒ และ ๓ มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๑๕,๘๔๕ ไร่ ซึ่งเดิมใช้ทำประโยชน์ไม่ได้เต็มที่ เนื่องจากโครงการชลประทานปัตตานียังไม่แล้วเสร็จ ทำให้พื้นที่บริเวณนี้ถูกน้ำท่วม

ในฤดูฝน และขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งเป็นประจำทุกปี จึงได้มีพระราชดำริ ให้หน่วยราชการต่าง ๆ ประกอบด้วย กรมชลประทาน กรมที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี ร่วมกันดำเนินการปรับปรุงที่ดินสร้างเส้นทางคมนาคม จัดระบบชลประทานทางเข้าหมู่บ้าน และจัดแปลงเพาะปลูก ตลอดจนสำรวจประชากรในเขตโครงการก่อนจัดสรรที่ทำกินให้กับราษฎร ทั้งนี้ได้พิจารณาให้สิทธิ์แก่ผู้ที่มีหลักฐานการครอบครองที่ดินอยู่ก่อนเป็นอันดับแรก โดยให้ทำกินในที่ดินเดิมของตนต่อไป ส่วนผู้ที่มีที่ทำกินแล้ว แต่ยังไม่เพียงพอ จะได้รับการพิจารณาเป็นอันดับต่อไป และหากยังมีที่ดินเหลือก็จะพิจารณาจัดสรรให้บุคคลภายนอกที่ขาดแคลนที่ทำกิน ครอบครัพละ ๑๕ ไร่ เท่ากัน สำหรับโครงการชลประทานลิปะสะโง กรมชลประทานได้ดำเนินการขุดคลองส่งน้ำจำนวน ๔ สาย และสร้างคันคูน้ำ จำนวน ๗๗ สาย ส่วนน้ำสำหรับเพาะปลูกและอุปโภคบริโภค นั้น จะให้เครื่องสูบน้ำจำนวน ๔ เครื่อง ทำการสูบน้ำจากคลองยาบี หรือแม่น้ำปัตตานี ส่งเข้าคลองส่งน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะได้รับน้ำจากโครงการชลประทานปัตตานีในระยะต่อไป ในด้านปัญหาอุทกภัย จะให้คลองระบายน้ำ ตี-๘ ของโครงการชลประทานช่วยระบายน้ำส่วนเกินลงทะเล ต่อจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานต้นเงาะและต้นมะขามแก่ผู้แทนกรมการหมู่บ้านที่ ๑ ตลอดจนมีพระราชปฏิสันถารกับคณะกรรมการ แล้วทรงปล่อยปลาชนิดจำนวน ๙,๙๙๙ ตัว ลงในบ่อเลี้ยงปลาของโครงการ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณนั้น ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์หลวงที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร นอกจากนั้นได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หลวงเดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาราษฎร ณ บริเวณศาลาประชาคม ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ต่อจากนั้นประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณที่จะจัดหมู่บ้าน และแปลงจัดแบ่งที่ดินของโครงการส่วนที่ ๑ เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังโครงการระบายน้ำปะนาเระ ตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎร อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการระบายน้ำปะนาเระ ตำบลคอกกระบือ อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานสิ่งของแก่เจ้าหน้าที่

วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑
พระราชทานสิ่งของให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติราชการ
ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมโครงการระบายน้ำปะนาละ จังหวัดปัตตานี

ชลประทาน แล้วทอดพระเนตรคลองระบายน้ำบางมะรวด ซึ่งเดิมเป็นคลองธรรมชาติที่ตื้นเขิน ขณะนี้กรมชลประทานกำลังดำเนินการขุดลอก และได้ขุดคลองระบายน้ำต่อไปทางด้านเหนือน้ำ รวมความยาวประมาณ ๑๗ กิโลเมตร ตลอดจนจะก่อสร้างอาคารประกอบในคลองระบายน้ำ จำนวน ๑๐ แห่ง เพื่อใช้ระบายน้ำออกจากพรุ บริเวณสองฝั่งคลองบางมะรวดลงทะเล ควบคุม โดยประตูบังคับน้ำปลายคลอง ส่วนพรุบริเวณสองข้างฝั่งคลองยามู ก็จะดำเนินการขุดคลอง ระบายน้ำลัดจากคลองยามูไปเชื่อมกับทะเล โดยมีอาคารประกอบ ๒ แห่ง และมีประตูบังคับน้ำ ที่ปลายคลองระบายน้ำดังกล่าว ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการนี้ก็คือ สามารถบรรเทา น้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูกบริเวณสองฝั่งคลองบางมะรวดและคลองยามูเป็นเนื้อที่ประมาณ ๕๕,๐๐๐ ไร่ และสามารถเก็บกักน้ำไว้ในคลองทั้ง ๒ สาย ซึ่งทำหน้าที่เป็นคลองส่งน้ำด้วย สำหรับใช้เพื่อการเกษตรกรรมในฤดูแล้ง ตลอดจนสามารถป้องกันน้ำเค็มไหลย้อนเข้ามาใน คลองได้อีกด้วย เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ ที่นั้น ในการนี้

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษา และแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๓๐ น.

กันยายน

วันเสาร์ที่ ๒ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากทักษิณราชินีเวสต์ ไปยังโครงการชลประทานนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ ตามพระราชดำริ ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎร ดำรงและทวารในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอสุคีริน และอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงฐานปฏิบัติการไอบาโจ กองร้อยอาวุธเบาที่ ๑ กองพันทหารราบที่ ๒ กรมผสมที่ ๕ ตำบลมาโมง กิ่งอำเภอสุคีริน ได้ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังฝายทดน้ำไอบาโจ ซึ่งกรมชลประทาน สร้างปิดกั้นลำห้วยสาขาของคลองโต๊ะโมะ สำหรับระบบส่งน้ำใช้หล่อเลี้ยงส่งน้ำให้กับพื้นที่นาฝั่งขวาของคลองโต๊ะโมะ เป็นเนื้อที่ประมาณ ๕๐ ไร่ นอกจากนั้น ยังได้ปรับพื้นที่ไหล่เขาตอนล่างให้เป็นขั้นบันได เพื่อทดลองปลูกข้าวไร่ และเป็นการเพิ่มที่ทำกินแก่สมาชิกนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ ซึ่งเดิมมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายปัจจัยสำหรับบำรุงสำนักสงฆ์ และทรงประเคนจตุปัจจัยแก่พระภิกษุสงฆ์ แล้วทอดพระเนตรผลิตภัณฑ์เครื่องหวายซึ่งเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน และผลผลิตทางการเกษตรของสมาชิกนิคม ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานข้าวสารจำนวน ๑๘ กระสอบ เพื่อสมาชิกนิคมจะได้มีข้าวบริโภค ระหว่างรอผลผลิตจากการทดลองปลูกข้าว จากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎร และสมาชิกนิคมที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณนั้น เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

ทอดพระเนตรฝายทำน้ำโตะโมะในลำห้วยสาขาของคลองโตะโมะ ซึ่งมีระบบส่งน้ำด้วยท่อเหล็ก ลักษณะเดียวกับฝายทดน้ำไอปาโจ โดยส่งน้ำให้กับแปลงปลูกข้าวแบบขั้นบันไดตามสภาพของ ภูมิประเทศ เป็นเนื้อที่ประมาณ ๘๐ ไร่ สำหรับปลูกข้าวในพื้นที่โครงการซึ่งยังอยู่ในขั้นทดลอง ทั้งในด้านพันธุ์ข้าวและสภาพของดิน ตลอดจนทดลองใช้ปุ๋ยคอกในบางแปลงซึ่งมีสภาพ แตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อที่จะหาข้อมูลสำหรับแนะนำให้สมาชิกนิคมทำนาได้ผลเต็มที่ในปีต่อๆ ไป ในโอกาสนี้ ได้ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ บริเวณฝายทดน้ำโตะโมะ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังที่ว่าการกิ่งอำเภอสุคีริน เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลี พระบาทอยู่ ณ ที่นั้น และทรงพระดำเนินไปยังกองบังคับการพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๕๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่ผู้แทนกองบังคับการ ผู้แทนกิ่งอำเภอ ตำรวจตระเวนชายแดน และกรมชลประทาน เสร็จแล้ว เสด็จเข้ากองบังคับการ ประทับ ทรงฟังการบรรยายสรุปสถานการณ์ทั่วไปในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนิน ไปยังหน้าที่ว่าการอำเภอเวียง เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากใน บริเวณนั้น เสร็จแล้ว จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนัก ทักษิณราชนิเวศน์เวลา ๒๑.๒๐ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอสุคีริน อำเภอเวียง จังหวัดนครราชสีมา ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หลวงเดินทาง ล่วงหน้าไปตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ณ สำนักสงฆ์โตะโมะ และที่ว่าการ อำเภอสุคีริน นอกจากนี้ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จ พระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาราษฎรและทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันอาทิตย์ที่ ๓ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ พระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก ทักษิณราชนิเวศน์ ไปยังโครงการจัดตั้งหมู่บ้านตัวอย่างปืเหล็ง และโรงเรียนเกษตรกรรม นครราชสีมา อำเภอระแงะ จังหวัดนครราชสีมา

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการจัดตั้งหมู่บ้านตัวอย่าง (ในหมู่บ้านสหกรณ์) บ้านปืเหล็ง ตำบลมะรือโบออก อำเภอระแงะ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทอดพระเนตรแผนผัง หมู่บ้านตัวอย่าง ซึ่งจังหวัดนครราชสีมาเป็นผู้จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล ว่าด้วยการจัดตั้ง ที่ดินเพื่อการประกอบอาชีพและอยู่อาศัยให้แก่ราษฎรในทุกหมู่บ้าน รวมทั้งพัฒนาหมู่บ้านให้เป็น

หมู่บ้านพัฒนาสมบูรณ์แบบ โดยในขั้นต้นแต่ละจังหวัดจะต้องเร่งรัดจัดหมู่บ้านตัวอย่างให้แล้วเสร็จ เพื่อให้เป็นแนวทางดำเนินงานต่อไป ให้ครบทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านตัวอย่างปีหลังมีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๐,๐๐๐ ไร่ โดยจะดำเนินการในปีแรกเพียงส่วนหนึ่ง แล้วจะค่อยๆ ขยายพื้นที่ดำเนินการไปจนหมดโครงการ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเดิมเป็นพรุ แต่หลังจากโครงการระบายน้ำตามพระราชดำริ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จไปบางส่วนจึงทำให้พรุเริ่มแห้ง และสภาพพื้นที่เริ่มใช้ทำการเพาะปลูกได้ สำหรับการจัดการหมู่บ้าน ทางจังหวัดได้ยึดหลักการจัดแบบหมู่บ้านสหกรณ์ตามที่เคยได้รับพระราชทานพระราชดำริ และได้วางแผนงานจัดสร้าง ถนน คลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ พื้นที่เกษตรกรรม ทูบหย้าเลี้ยงสัตว์ แปลงทดลองและสาธิตทางการเกษตร ยุ้งฉาง โรงงานอุตสาหกรรม ศูนย์ราชการ โรงเรียน สถานีอนามัย วัด ปาลาเซาหมัสนิด ที่อยู่อาศัย ตลาด สนามกีฬา โรงมหรสพ และสวนสาธารณะ ทั้งนี้โดยได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยราชการและสถาบันต่างๆ สมาชิกที่จะรับเข้าโครงการจะพิจารณาจากราษฎรที่ขาดแคลนที่ทำกิน โดยให้สิทธิ์ผู้ที่ทำกินอยู่ก่อนแล้วเป็นอันดับแรก นอกจากนั้นจะทำการคัดเลือกโดยคณะกรรมการโครงการ ตามความสมัครใจและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ต่อไปยังโรงเรียนเกษตรกรรมนราธิวาสของกรมอาชีวศึกษา ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ เพื่อทอดพระเนตรกิจการของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่และไก่พันธุ์เนื้อ ตามหลักวิชาเกษตร และมีการบริการประชาชนในด้านการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผสมอาหาร การสร้างโรงเลี้ยง การป้องกันโรคระบาด ตลอดจนการดูแลไก่พันธุ์ที่ถูกวิธี จากนั้นทอดพระเนตรแปลงทดลองศึกษาไม้ดอก ไม้ประดับของนักเรียน สมควรแก่เวลา จึงทรงพระดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณโรงเรียน เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวคินเมื่อเวลา ๑๙.๓๐ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่ อำเภอระแงะ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันอังคารที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๒๐.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาแดง ทักษิณราชินีเวคิน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ นายวงศ์ พลนิกร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นำ ฯพณฯ

นายหลุยส์ เดอ กี แร็งโกด์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฝรั่งเศส และคณะผู้แทนของ
รัฐพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำแก่
คณะผู้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

วันพุธที่ ๖ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จลง ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวสท์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้
นายมาริโอ ปรูบาส เอกอัครราชทูตอิตาลีประจำประเทศไทยและภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
กราบถวายบังคมลาในโอกาสที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ประถมาภรณ์ช้างเผือกแก่เอกอัครราชทูตอิตาลีด้วย

วันพฤหัสบดีที่ ๗ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก
ทักษิณราชินีเวสท์ ไปยังสนามบินบ้านทอน เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินไปพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านจังหวัดสงขลา ณ สนามกีฬาเทศบาล
เมืองหาดใหญ่

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ เสด็จเข้าอาคารท่าอากาศยาน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่าย และทรงเจิมพระบรมสารีริกธาตุ เพื่อเชิญไป
ประดิษฐานในองค์พระเจดีย์ ณ วัดโคกสमानคุณ อำเภอหาดใหญ่ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนิน
โดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังสนามกีฬาเทศบาลเมืองหาดใหญ่ เสด็จขึ้นที่ประทับ ผู้ว่าราชการจังหวัด
สงขลากราบบังคมทูลรายงานกิจการลูกเสือชาวบ้านจังหวัดสงขลา จากนั้น พระราชทาน
ธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านจังหวัดสงขลา จำนวน ๑๕๐ รุ่น แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การที่ลูกเสือชาวบ้านบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อ
ส่วนรวม ย่อมแสดงว่ามีความเข้าใจดีในจุดประสงค์ของกิจการลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งมุ่งที่จะ
ให้ทุกคนเป็นพลเมืองดี กล่าวคือ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยแข็งแรง มีความเข้าใจดีต่อกัน

ตลอดจนมีเมตตาเห็นอกเห็นใจและสามัคคีกลมเกลียวซึ่งกันและกัน อันจะทำให้สามารถ
ขจัดปัญหาอุปสรรคทั้งปวงที่มีอยู่ในสังคมให้หมดไป นอกจากนี้ยังจะก่อให้เกิดความสุข
ความเจริญขึ้นในชาติ และที่สำคัญที่สุดก็คือช่วยรักษาความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของประเทศไทย
ไว้ได้ตลอดไป จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลี
พระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน
ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้านและราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณสนามกีฬา
สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังท่าอากาศยานหาดใหญ่ ทรง
เยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น แล้วจึงประทับเครื่องบินแอร์โร
พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดนครราชสีมา จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์
พระที่นั่งกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวคส์เมื่อเวลา ๒๐.๔๐ น.

วันศุกร์ที่ ๘ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก
ทักษิณราชินีเวคส์ ไปยังโรงเรียนร่มเกล้า และวัดทุ่งคา ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎร อำเภอยิ่ง
จังหวัดนครราชสีมา

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโรงเรียนร่มเกล้า ตำบลยิ่งอ อำเภอยิ่งอ เสด็จขึ้นอาคารเรียน
หลังใหม่ที่ยังก่อสร้างไม่แล้วเสร็จ เพื่อทอดพระเนตรห้องเรียน และแผนผังแสดงบริเวณโรงเรียน
ร่มเกล้า ซึ่งจังหวัดนครราชสีมาและมณฑลทหารบกที่ ๕ ได้ร่วมกันก่อสร้าง โดยใช้ทุนริเริ่มที่
ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมทบกับเงินบริจาคจากข้าราชการ พ่อค้า
และประชาชน ตลอดจนเงินงบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เพื่อให้เยาวชนในชนบทได้
มีโอกาสศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาในท้องถิ่นทุรกันดารเอง อันเป็นการดำเนินการสนองพระราชดำริ
เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่นทุรกันดาร ต่อจากนั้น เสด็จลงจากอาคารเรียน พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ อุปกรณ์การศึกษา เครื่องกีฬา และยาชุดแก่ผู้แทน
ครูและนักเรียน แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณโรงเรียน ในโอกาสนี้
ทรงพระราชปฏิสันถารกับคณะกรรมการมัสยิด โต๊ะอิหม่าม ตลอดจนโต๊ะครู โรงเรียนปอเนาะ
ในอำเภอยิ่งอ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังวัดทุ่งคา ตำบล
ละหาร อำเภอยิ่งอ เสด็จเข้าอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายปัจจัยสำหรับบำรุงวัด
และยาชุดแก่เจ้าอาวาส ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท อยู่ในบริเวณวัด
ตลอดจนทอดพระเนตรผลิตภัณฑ์หัตถ์ถักยายแพ ซึ่งมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้า

วันศุกร์ที่ ๘ กันยายน ๒๕๒๑

ทรงพระราชปฏิสันถารกับนักเรียนโรงเรียนร่มเกล้าซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในอำเภอเชียง จังหวัดนราธิวาส ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระราชทรัพย์เพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์
สำหรับทหารและราษฎรร่วมอุทิศกำลังกายก่อสร้างโรงเรียน

สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุน โดยจัดส่งครุมาฝึกหัดการสาน
ท่อนายยาแพแก่ราษฎร ต่อจากนั้น ทรงพระราชปฏิสันถารกับสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำปุ๋ย
กลุ่มเกษตรกรทำนา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น
เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์
เมื่อเวลา ๑๙.๕๕ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอเชียง จังหวัดนราธิวาส
ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์หลวงเดินทางล่วงหน้าไปตั้งหน่วยทำการ
ตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ณ โรงเรียนร่มเกล้า ตลอดจนทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
โปรดกระหม่อมให้แพทย์หลวงที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาราษฎรและทรงรับไว้
เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันเสาร์ที่ ๙ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมโครงการไฟฟ้าหมู่บ้านกิ่งอำเภอไม้แก่น และทรงเยี่ยมราษฎรกิ่งอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงที่ว่าการกิ่งอำเภอไม้แก่น ผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กราบบังคมทูลรายงานเกี่ยวกับผลความคืบหน้าของการดำเนินงานตามโครงการไฟฟ้าหมู่บ้าน ๓ จังหวัดภาคใต้ ซึ่งเป็นโครงการพิเศษของแผนงานเร่งรัดพัฒนาไฟฟ้าชนบท และได้บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๔ แล้ว โดยโครงการไฟฟ้าหมู่บ้าน ๓ จังหวัดภาคใต้มีแผนงานให้การบริการไฟฟ้าแก่หมู่บ้าน จำนวน ๓๐๐ หมู่บ้าน ในเขตจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ซึ่งมีประชากรรวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน สำหรับเงินทุนในการดำเนินงานประกอบด้วยเงินลงทุนโครงการ เงินกู้กองทุนคูเวต เงินกู้กระทรวงการคลัง และเงินสมทบทุนงบประมาณแผ่นดิน รวมทั้งสิ้น ๓๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนโครงการไฟฟ้าหมู่บ้านกิ่งอำเภอไม้แก่น มีหมู่บ้านโครงการที่จะได้รับจ่ายกระแสไฟฟ้า จำนวน ๘ หมู่บ้าน หรือ ๙๗๙ หลังคาเรือน ซึ่งมีประชากรประมาณ ๕,๐๐๐ คน ในการนี้ ผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเปิดจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่หมู่บ้านในโครงการ ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรตลอดจนลูกเสือชาวบ้านที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากบริเวณหน้าที่ว่าการกิ่งอำเภอไม้แก่น เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังมัสยิดนุรุลฮุดา เสด็จเข้ามัสยิด และทรงพระราชปฏิสันถารกับโต๊ะอิหม่ามและกรรมการมัสยิด ตลอดจนพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อใช้ในการบำรุงมัสยิด เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เวลา ๑๙.๐๕ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หลวงเดินทางล่วงหน้าไปตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ณ บริเวณที่ว่าการกิ่งอำเภอไม้แก่น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์หลวงที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาราษฎรและทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันจันทร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๓.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม

ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังสนามบินบ้านทอน เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรสำรวจและทหารในเขตพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานตรัง ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ ที่นั้น และประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนทุ่งใหญ่วิทยาคม ตำบลท่ายาง อำเภอทุ่งใหญ่ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ต่อไปยังหน้าที่ว่าการอำเภอทุ่งใหญ่ เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณนั้น ทรงพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎรเหล่านั้น ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หลวงเดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษา และแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ณ บริเวณที่ว่าการอำเภอทุ่งใหญ่ ตลอดจนทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง กลับไปยังโรงเรียนทุ่งใหญ่วิทยาคม เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปประทับแรม ณ โรงงานปูนซิเมนต์ ของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด ตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เสด็จพระราชดำเนินถึงเมื่อเวลา ๑๘.๓๕ น.

วันอังคารที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากที่ประทับแรม โรงงานปูนซิเมนต์ ตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านจังหวัดนครศรีธรรมราช และทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงมณฑลทหารบกที่ ๕ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ทรงเยี่ยมราษฎรและข้าราชการที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จพระราชดำเนินอยู่ในบริเวณนั้น แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังสนามกีฬาชาติตระการโกศล เพื่อพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๕๖ รุ่น ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การที่ลูกเสือชาวบ้านหลาย ๆ รุ่น มาร่วมชุมนุมกันเช่นในวันนี้ นับเป็นโอกาสอันเป็นมงคล เพราะจะได้พบปะทำความรู้จักกัน และเปลี่ยนความรู้ความคิด และความปรารถนาดีซึ่งกันและกัน ตลอดจนก่อให้เกิดความ

เข้าใจและสามัคคีในหมู่คณะ อันเป็นการบรรลุจุดประสงค์ของกิจการลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งมุ่งที่จะทำให้สังคมมีความผาสุกความเจริญก้าวหน้า และเป็นปึกแผ่น โดยทุกคนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อยามมีความทุกข์ และรักษาผลแห่งความดีที่ได้สร้างมาแล้วให้คงอยู่ตลอดไป จบแล้วพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้านและราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณสนามกีฬา ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาราษฎรและทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับไปยังสนามบินมณฑลทหารบกที่ ๕ เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงที่ประทับแรมโรงงานปูนซิเมนต์เมื่อเวลา ๑๘.๒๕ น.

วันพุธที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากที่ประทับแรมโรงงานปูนซิเมนต์ ตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช หลังจากทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอทุ่งสง และเจ้าหน้าที่โรงงาน ที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทส่งเสด็จพระราชดำเนินไปยังท่าอากาศยานตรัง ในกรณีนี้ ทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดตรังที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น ต่อจากนั้น ประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดนราธิวาส แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๑๗.๕๐ น.

วันศุกร์ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๒๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาบุหลัน ทักษิณราชินีเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด พลเรือเอก อมร ศิริกายะ ผู้บัญชาการทหารเรือ และ พลเอก ยศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา รองผู้บัญชาการทหารบก เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เนื่องจากพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ (เกษียณอายุ) ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำด้วย

วันอาทิตย์ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่ตำบล ลูโบะบายะ อำเภอเย็อ และทรงเยี่ยมฐานปฏิบัติการกองร้อยปืนเล็กที่ ๑ กองพันเฉพาะกิจ นาวิกโยธินที่ ๒๐๓ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงมัสยิดดาริลคอยริยะห์ ตำบลลูโบะบายะ อำเภอเย็อ ได้ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ ที่นั้น ในกรณีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานเงินแกโต้ะอิหม่ามสำหรับบำรุงมัสยิด และใช้สำหรับกิจการสาธารณูปโภคในหมู่บ้าน ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน และนายอำเภอเกี่ยวกับแผนงานพัฒนา ลุ่มน้ำ เพื่อการชลประทานและประปาในเขตพื้นที่ตำบลลูโบะบายะ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนิน โดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังมัสยิดปาโลบาโต๊ะ ตำบลลูโบะบายะ อำเภอเย็อ ทรงเยี่ยมราษฎรที่ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณมัสยิด และพระราชทานเงินสำหรับใช้บำรุงมัสยิดแกโต้ะอิหม่าม ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังมัสยิดบลูกาสนอ ตำบล ตะปอเยาะ อำเภอเย็อ ได้พระราชทานเงินแกโต้ะอิหม่ามสำหรับใช้ในกิจการของมัสยิด แล้วทรง เยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณนั้น สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนิน ต่อไปยังฐานปฏิบัติการกองร้อยปืนเล็กที่ ๑ กองพันเฉพาะกิจนาวิกโยธินที่ ๒๐๓ บ้านปะลุกา ตำบลบาเจาะ อำเภอบาเจาะ เสด็จเข้าที่ทำการ ผู้บังคับกองร้อยปืนเล็กที่ ๑ กราบบังคมทูล สรุปลสถานการณ์ทั่วไปในเขตพื้นที่รับผิดชอบ แล้วทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณฐาน ปฏิบัติการ ในกรณีนี้ได้พระราชทานถุงของขวัญ อาหารกระป๋อง ยารักษาโรค และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ จำเป็นแก่ผู้แทนกองร้อยปืนเล็กที่ ๑ ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ใน เขตฐานปฏิบัติการ เสร็จแล้ว จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนัก ทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๑๕ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรและทหารในเขตพื้นที่อำเภอเย็อและ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จ พระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ใน พระบรมราชานุเคราะห์

วันจันทร์ที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม

ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงวางศิลาฤกษ์เขื่อนบางลาง โครงการก่อสร้างไฟฟ้าพลังน้ำปัตตานี ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการก่อสร้างไฟฟ้าพลังน้ำปัตตานี ได้ประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังพลับพลาพิธี เสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงศีล เสร็จแล้ว นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลรายงานกิจการโครงการพัฒนาแม่น้ำปัตตานี การก่อสร้างเขื่อนบางลางซึ่งกำหนดแล้วเสร็จในปีพุทธศักราช ๒๕๒๔ และจะอำนวยประโยชน์แก่ราษฎรในด้านการป้องกันอุทกภัย การชลประทาน การประมงน้ำจืด และการพักผ่อนหย่อนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระแสไฟฟ้าจากโครงการนี้จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการลงทุนเพิ่มขึ้นในภูมิภาคแถบนี้ จบแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังมณฑลพิธี ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม แล้วทรงวางอิฐ ทอง นาก เงิน และแผ่นศิลาจารึก จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินกลับเข้าพลับพลาพิธี ทรงพระเคนจตุปัจจัยไทยธรรม และพระราชทานของแก่โต๊ะอิหม่าม แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลารับรอง เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังฝายคลองละแอ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนหน่วยตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยปฏิบัติการพิเศษและหมวดปืนเล็กที่ ๕๒๓๔ ที่มีภารกิจในการคุ้มครองงานก่อสร้างฝายคลองละแอ ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรแผนผังหมู่บ้านจัดสรรสำหรับราษฎรอพยพจากบริเวณอ่างเก็บน้ำ โดยมีโครงการสร้างฝายหรือเขื่อนเก็บกักน้ำ เพื่อส่งให้แก่หมู่บ้านจัดสรร สำหรับใช้เพื่อการชลประทานและการอุปโภคบริโภคอย่างพอเพียงตลอดปี นอกจากนั้น ยังได้วางแผนตัดถนนเชื่อมโยงระหว่างที่อาศัยและแปลงที่ทำกิน ตลอดจนเตรียมแปลงที่ทำกินปลูกยางพาราพันธุ์ดีสำหรับราษฎรอพยพอีกด้วย ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังฐานยิงสนับสนุนบางกลางของกองร้อยที่ ๔ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๕ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนฐานยิงสนับสนุนบางกลางและพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แล้วเสด็จเข้าที่ทำการเพื่อทอดพระเนตรแผนที่สถานการณ์ ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณฐานยิงสนับสนุนบางกลาง สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง กลับมายังห้วงงานก่อสร้างเขื่อนบางลาง เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๐๕ น.

วันพุธที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม

ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปในการพระราชทานรางวัลโต๊ะครู โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา ๒ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดสตูล และพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี ณ สนามกีฬาเทศบาลเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๕.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามกีฬาเทศบาลเมืองนราธิวาส แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพิธี พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กราบบังคมทูลรายงานผลการคัดเลือกโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา ๒ ซึ่งได้จัดการศึกษาได้ผลดีเด่นทั้งด้านบริหารและวิชาการ และให้นายรังสฤษฎ์ เขาวนศิริ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กราบบังคมทูลเบิกโต๊ะครู โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดสตูล เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานรางวัล รวม ๒๗ คน จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราโชวาทความว่า โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามทั้งหลาย ได้พยายามร่วมมือกับทางราชการ จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องกันมาหลายปีแล้ว บัดนี้ เป็นที่ประจักษ์ชัดว่านักเรียนที่ได้รับการศึกษาตามแนวทางที่ปรับปรุงใหม่ ซึ่งได้รับการศึกษาอบรมอย่างเหมาะสมดี ทั้งด้านวิชาความรู้ การปฏิบัติและจริยธรรมตามหลักศาสนา นั้น ได้รับความสำเร็จเป็นอันมาก บางคนก็มีโอกาสได้เข้าศึกษาเล่าเรียนชั้นสูงขึ้นไป บางคนก็ตั้งตัวได้เป็นหลักฐาน และเป็นหัวหน้าผู้นำทำประโยชน์ในสังคม แสดงว่างานที่ท่านทั้งปวงได้เพียรพยายามกระทำมาด้วยความเหนื่อยยากนั้น มิใช่กระทำให้เหน็ดเหนื่อยเปล่า หากแต่เป็นงานสำคัญ ซึ่งให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าที่สุด จะเป็นกำลังสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรือง และความผาสุกมั่นคงให้แก่ส่วนรวมและบ้านเมืองได้อย่างสำคัญในวันข้างหน้า เสร็จแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายซัด รัตนราช ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส นายมนตรี ตระหง่าน ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา นายสมศักดิ์ ศรีวรรณนะ ปลัดจังหวัดปัตตานี กราบบังคมทูลรายงานกิจการลูกเสือชาวบ้านและกราบบังคมทูลเบิกประธานและรองประธานลูกเสือชาวบ้านรุ่นต่างๆ รวม ๔๗ รุ่น เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานธงประจำรุ่น และพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงฉลองพระองค์ชุดลูกเสือ ตามลำดับ เมื่อลูกเสือชาวบ้านกล่าวคำปฏิญาณตนจบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การที่ลูกเสือชาวบ้านได้มาร่วมกันฝึกอบรมเป็นโอกาสที่ได้รับความรู้จากวิทยากร และเป็นโอกาสที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความคิดที่จะเป็นประโยชน์ต่อหมู่คณะ ซึ่งการปรองดอง การรักใคร่ การขยายความสามัคคี และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลในประเทศชาติ ในการอยู่ร่วมกันด้วยความร่มเย็นเป็นสุข จบแล้ว พระราชทาน

พระบรมราชวโรกาสให้บุคคลที่มีจิตศรัทธา เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายเงิน เพื่อพระราชทานใช้ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยม ลูกเสือชาวบ้าน ตลอดจนราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ทรงพระราช ปฏิสันถารกับบุคคลเหล่านั้นอย่างทั่วถึง และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็น คนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน กลับถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวสท์เมื่อเวลา ๑๗.๑๕ น.

วันศุกร์ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวสท์ ไปทรงเปิดอนุสาวรีย์พระบรมรูป สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และพระราชทานปริญญาบัตร ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

เวลา ๑๖.๐๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี แล้วเสด็จเข้าประทับในพลับพลาพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนบูชา พระรัตนตรัย และทรงศีลแล้ว นายเกษม สุวรรณกุล รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างพระบรมรูปสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดแพรคลุมป้ายคำจารึก ทรงพระสุหร่าย และ ทรงเจิมป้ายคำจารึก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงวางพวงมาลาและทรงจุดธูปเทียน เครื่องทองน้อย ถวายราชสักการะพระบรมรูปสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก จากนั้น เสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก แล้วพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นางสาวสุนาลินี นิโครธานนท์ และนายบัณฑิต ดันตระวัคมี่ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายเงินเพื่อพระราชทานให้แก่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สำหรับใช้ในกิจการของมหาวิทยาลัย ตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค และพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์ ให้เป็นกองทุนมูลนิธิมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทาน เหรียญพระบรมรูปทองคำ จากนั้น เสด็จขึ้นอาคารอำนวยการ ทรงฉลองพระองค์ครุย ทรงลง พระปรมาภิไธยและพระนามาภิไธยในสมุดเยี่ยมของมหาวิทยาลัย แล้วเสด็จเข้าหอประชุม เพื่อ

พระราชทานปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สาขาภาษาและวรรณคดีไทย) แก่ นายกำชัย ทองหล่อ และนายแปลก ศิลปกรรมพิเศษ ตามลำดับ แล้วพระราชทานปริญญาบัตร และเหรียญรางวัลเรียนดีแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า ความรู้ ความสามารถทางวิชาการ กับความรู้ ความเข้าใจอันกระจำจืดในบ้านเมืองของเรานั้น เมื่อนำมาใช้ด้วยกันให้ประสมประสานสอดคล้องแล้ว จะบันดาลให้งานของชาติทุกอย่างบรรลุผลเลิศ การปฏิบัติงานสร้างสรรค์ความเจริญของบ้านเมืองโดยใช้หลักการนี้ จึงนับเป็นการธำรงรักษาชาติอย่างแท้จริง ชาตินั้นเปรียบได้กับชีวิตคน กล่าวตามหลักความจริง คนเราประกอบด้วยร่างกาย ส่วนหนึ่ง จิตใจส่วนหนึ่ง ทั้งสองส่วนคุ่มกันอยู่บริบูรณ์ ชีวิตก็คงอยู่ ส่วนใดส่วนหนึ่งทำลายไป ชีวิตก็แตกดับ เพราะอีกส่วนหนึ่งจะต้องแตกทำลายไปด้วย ชาติของเรานั้นมีผืนแผ่นดิน และประชากรอันรวมกันอยู่เป็นส่วนร่างกาย มีศิลปวิทยา มีธรรมเนียมประเพณี มีความเชื่อถือ และความคิดจิตใจที่จะสามัคคีกันอยู่เป็นปึกแผ่น ซึ่งรวมเรียกว่า “ความเป็นไทย” เป็นส่วนจิตใจ ชาติไทยเราค่าดำรงมั่นคงอยู่ก็เพราะยังมีทั้งบ้านเมืองและความเป็นไทยพร้อมบริบูรณ์ แต่ถ้าความเป็นไทยของเรามีอันเป็นต้องเสื่อมสลายไปด้วยประการใดแล้ว ชาติก็ต้องสิ้นสูญ เพราะถึงหากบ้านเมืองและผู้คนจะยังอยู่ ก็ไม่มีสิ่งใดประสานยึดเหนี่ยวให้รวมกันอยู่ได้ จะต้องแตกแยกจากกันไปในที่สุด เหมือนส่วนต่างๆ ของร่างกายที่ต้องแตกจากกันเมื่อสิ้นชีวิต บัณฑิตของมหาวิทยาลัยนี้แต่ละคนต่างมีศิลปวิทยาการกับทั้งความสำนึกในชาติซบซุ่มกายใจไว้เป็นอย่างดีแล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะตั้งใจพยายามนำไปใช้ประกอบการงานของตนๆ ด้วยความสุจริตและบริสุทธิ์ใจ โดยเต็มกำลัง เพื่อให้ชาติบ้านเมืองของเรามีความอิสระมั่นคงและเป็นผาสุกสวัสดิ์ยั่งยืนอยู่ตลอดไป จบแล้ว เสด็จออก ณ มุขข้างหอประชุม พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นักศึกษาปัจจุบัน ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำรัส ความว่า การดำเนินงานต่างๆ ย่อมมีเหตุและมีผล หากดำเนินการไปโดยไร้เหตุแล้ว จะไม่บังเกิดที่ติงาม ฉะนั้น ถ้านักศึกษาสามารถรับหลักวิชาการจากการศึกษาไว้โดยสมบูรณ์แล้ว ความรอบรู้ จะเป็นหลักสำคัญในการปฏิบัติงานต่อไปในอนาคต ที่จะบรรลุผลที่ติงาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อส่วนรวม จบแล้ว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชดำรัส แสดงออกถึงความปิติโสมนัส ที่นักศึกษาได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ เพื่อจะรับใช้ส่วนรวมในอนาคต และพระราชทานพระราชดำริว่า หากนักศึกษาสามารถนำวิชาการใหม่ๆ มาช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นได้แล้ว จะเป็นการตอบแทนประชาชนที่ได้เสียภาษีอากรสำหรับการสร้างสถาบันการศึกษาต่างๆ ของบุตรหลานเป็นอย่างดี เสรีแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพรให้นักศึกษาทุกคนมีโชคดี ได้รับความสำเร็จในการศึกษาและการประกอบอาชีพสืบต่อไป จากนั้น เสด็จขึ้นขึ้นบนอาคารอำนวยการ ทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถ

ตามพระราชอัธยาศัย สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึง พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๕๕ น.

วันเสาร์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๒๑

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราช ดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จาก พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรการแข่งขันเรือกอล์ฟและ ที่หน้าโรงเรียนเทศบาล ๑ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

เมื่อประทับในพลับพลาพิธีแล้ว นายชิต รัตนราช ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาสกราบ บังคมทูลรายงานการจัดการแข่งเรือกอล์ฟ และรายการแสดงหน้าพระที่นั่ง แล้วเริ่มการ แข่งขันโดยสลับรายการด้วยการชกมวยทะเลและการชกเยื่อเรือกอล์ฟ เสร็จแล้ว พระราชทาน พระบรมราชวโรกาสให้ผู้แทนอำเภอสุโหงโกลก อำเภอบาเจาะ และสมาคมพ่อค้ายางนราธิวาส เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานถ้วยรางวัลทีมเรือกอล์ฟที่ชนะเลิศและรองชนะเลิศ ตลอดจนพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้แทนทีมเรือกอล์ฟที่เข้าแข่งขันจากอำเภอต่างๆ และผู้แทนชุดแสดงอื่นๆ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานรางวัล เสร็จแล้ว ทรง พระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรายทางถนนภูผาภักดีเป็น จำนวนมากโดยทั่วถึง แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนัก ทักษิณราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๘.๒๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราช ดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๕.๕๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณบ้านเจาะไอร้อง ตำบลจวบ เพื่อทรง เยี่ยมราษฎร ได้ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทโดย ทั่วถึง และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการ ตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนิน ไปยังสำนักสงฆ์เจาะไอร้อง ทรงนมัสการพระพุทธรูปรัตนปฏิมากรในโรงธรรม และทรงถวาย ปัจจัยบำรุงสำนักสงฆ์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๗.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงโรงเรียนภักดีวิทยา บ้านเจาะเกาะ ตำบลภูเก็ด แล้วทรงพระดำเนินทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทาน ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางมาล่วงหน้าเพื่อทำการรักษาผู้ป่วยเจ็บ ทรงพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับบุคคลเหล่านั้น ตลอดจนจรรยาบรรณและครูประจำโรงเรียน และพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สำหรับบำรุงมัสยิดคารุลือคาตะห์ ซึ่งเป็นมัสยิดประจำหมู่บ้านเจาะเกาะ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๕๕ น.

วันจันทร์ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง ณ สนามบินบ้านดอน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตร ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

เวลา ๑๕.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสถานีการบินหารเรือสงขลา แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๐ ณ หอประชุมของมหาวิทยาลัย ในการนี้ พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า หน้าที่ของผู้จัดและผู้ให้ศึกษานั้น กล่าวอย่างสั้นที่สุด ก็คือการ “ให้คนได้เรียนดี” เพื่อที่จะสามารถทำการงานสร้างตัวและดำรงตัวให้เป็นหลักเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมได้ การให้เรียนดีนั้น จะต้องสอนให้มีวิชาการที่ดี ที่ถูกต้องแน่นแฟ้น ให้มีความสามารถและมีหลักการในการปฏิบัติ จะต้องฝึกรวมจิตใจและความประพฤติปฏิบัติ ให้รู้เหตุรู้ผลและความผิดชอบชั่วดี เพื่อมิให้นำความรู้ไปใช้ในทางเบียดเบียนกันและกัน และจะต้องให้มีกำลังและสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางกายทางใจ ผู้ที่ได้รับการศึกษาครบถ้วนเหมาะสมกันทุกด้านดังนี้ เชื่อได้ว่าจะเป็นผู้เข้มแข็งสามารถเต็มที่ในการปฏิบัติ ทั้งทางกายและทางความคิดจิตใจ จะกระทำหน้าที่การงานใด ก็จะมีมุ่งหวังผลประโยชน์ที่แท้จริงของหน้าที่การงานนั้นเป็นใหญ่ไม่หลงทาง ทั้งจะสามารถปฏิบัติบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุผลอันสมบูรณ์ได้ด้วย บัณฑิตทางการศึกษาจึงควรตั้งใจพยายามทำให้อุทิศตนได้เรียนดีตามนัยที่กล่าวให้สำเร็จ บ้านเมืองไทยจะได้เจริญมั่นคง มีความก้าวหน้าผาสุกยิ่งกว่าทุกวันนี้ จบแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังหอสมุดของมหาวิทยาลัย ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัยแล้ว เสด็จออก ณ มุขหอสมุด พระราชทาน

พระบรมราชโอรกาลิให้หนังสือปัจจุบันเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในกรณี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำรัส ความว่า คนเราย่อมมีการเรียนรู้อยู่เสมอ และคนซึ่งมีปัญญานั้น นอกจากจะมีการศึกษาด้านทฤษฎีแล้ว ยังมีการศึกษาด้านปฏิบัติอีกด้วย ฉะนั้น ผู้ที่ศึกษาเพื่อการศึกษา ต้องมีความเพียรอดทน ต้องรู้จักฝึกตนเองให้ใช้เหตุผล ให้ใช้ความฉลาดรอบคอบในการพิจารณาแก้ปัญหา โดยรู้จักที่จะทำงานในหน้าที่ที่จะนำความดีความรู้อภัยทอดให้เป็นประโยชน์ต่ออนุชนรุ่นหลัง จบแล้ว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพร ตามลำดับ ให้นำหนังสือทุกเล่มมีความเพียรตั้งใจศึกษาทำงาน เพื่อประสบความสำเร็จในชีวิตเสมอ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินเยี่ยมหนังสือและราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณหอสมุด สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปประทับเครื่องบิน แอฟโรที่หนึ่ง ณ สถานีการบินทหารเรือสงขลา เสด็จพระราชดำเนินไปยังสนามบินบ้านทอน จังหวัดนราธิวาส และเสด็จพระราชดำเนินกลับโดยรถยนต์พระที่นั่ง ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๑๕ น.

วันอังคารที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขึ้นรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเปิด “ศาลารวมใจ” ณ วัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๗.๑๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงวัดพระพุทธ ณ ที่นั้น นายเฉลย สวัสดิชัย รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส กราบบังคมทูลรายงานและกราบบังคมทูลเบิก เรือตรี เสถียร ศิริอุบล ร.น. นายอำเภอตากใบ และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่อำเภอตากใบ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบพิธีเปิดป้าย “ศาลารวมใจ” ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ราษฎร และข้าราชการอำเภอตากใบร่วมมือกันจัดสร้างขึ้นด้วยเงินพระราชทานให้ซื้อวัสดุครุภัณฑ์พื้นเมือง เพื่อประกอบเป็นศูนย์สำหรับราษฎรได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากอุปกรณ์ที่พระราชทาน เช่น หนังสือและเอกสารด้านวิชาการ ด้านศิลปกรรม ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์ ฯลฯ ตลอดจนมีภาพและสิ่งของแสดงถึงชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยทั่วทุกภูมิภาคทั้งในอดีตและปัจจุบัน อาทิ การแสดงถึงการทำมาหาเลี้ยงชีพ ด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน ศิลปหัตถกรรม เป็นต้น อีกทั้งมีห้องปฐมพยาบาลที่มีเจ้าหน้าที่ซึ่ง

ได้รับการอบรมตามหลักสูตรของสภาการศึกษาไทยคอยดูแลให้การปฐมพยาบาลแก่ผู้ที่มาใช้บริการของ “ศาลารวมใจ” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงปลูกต้นไม้เป็นที่ระลึก และทอดพระเนตรภายในและบริเวณ “ศาลารวมใจ” ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่ ตลอดจนราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก โดยทั่วถึง ในการนี้ ความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า มีน้ำท่วมนาบริเวณวัดพระพุทธ จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทอดพระเนตรสถานที่ดังกล่าว แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับมายังปะรำพิธีสงฆ์ ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ประทับอยู่ ได้มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับทุกข์สุขของราษฎรกับพระสงฆ์ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๒๐ น.

วันพุธที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังสนามบินบ้านทอน อำเภอเมืองนราธิวาส เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับสู่กรุงเทพมหานครเป็นการชั่วคราว

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร และเหรียญรางวัล แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหิดล ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า ตามที่กล่าวกันว่ากิจกรรมเพื่อชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย เป็นเหตุชวนให้คิดว่าการเรียนตามตำรากับการปฏิบัตินั้น อย่างไหนจะสำคัญควรมาก่อนกัน ถ้านึกถึงมูลเหตุที่เริ่มแรกทีเดียว การปฏิบัติน่าจะมาก่อนตำรา คือปฏิบัติได้ผลอย่างไรก่อนแล้วจึงสรุปเป็นตำรา แต่ถ้า

ถือปัจจุบัน ที่ตำรามีอยู่พร้อมบริบูรณ์แล้วอย่างนี้ ตำราก็น่าจะมาก่อนการปฏิบัติ เพราะการเรียนตามตำรานั้นทวนเวลามาก ทำให้ทราบตั้งแต่ยังไม่ได้ลงมือทำอะไรเป็นอะไร จะทำได้อย่างไร อย่างนักศึกษาที่เป็นแพทย์ ถ้ายังเรียนไม่จบก็ยังไม่ทำการรักษาไม่ได้ถนัดมือ ความศรัทธาเชื่อถือก็ยังไม่เกิด แต่อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ตามตำราอย่างเดียวโดยไม่ฝึกหัดปฏิบัติด้วย ก็ไม่เป็นการเพียงพอ เพราะการปฏิบัตินั้นเป็นตัวการที่ทำให้สามารถทำงานได้จริงๆ ทั้งเป็นเครื่องพิสูจน์ความถูกต้องของตำราด้วย ดังปรากฏอยู่เสมอๆ ว่า ความรู้ความเข้าใจที่ได้จากตำรากับที่ได้จากการปฏิบัตินั้น อาจไม่ตรงกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและเหตุประกอบอีกหลายอย่าง ต่อเมื่อใดเราได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติครบทั้งสองอย่างแล้ว ความรู้อันแจ่มชัด ที่จะถือเป็นครูหรือเป็นแบบอย่างได้ จึงจะเกิดขึ้น เรื่องนี้ บัณฑิตทุกคนคงจะทราบแล้ว เพราะต่างได้ผ่านการศึกษาบรมมาพร้อมทั้งในด้านตำราและการปฏิบัติ ดังนั้น ในการที่จะออกไปทำการงาน มีหน้าที่ต่างๆ ขอให้ถือว่าตำรากับการปฏิบัติเป็นสิ่งที่สำคัญทั้งคู่ ทุกคนต้องอาศัยตำราเป็นหลักปฏิบัติ และต้องอาศัยการปฏิบัติเป็นเครื่องสนับสนุนตำรา เพื่อให้การทำงานที่ทำสัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์ และบรรลุประโยชน์ตามที่มุ่งหมายครบทุกสิ่ง

วันศุกร์ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเปิดอาคารสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ ณ สถาบันประมงน้ำจืดแห่งชาติ เกษตรกลางบางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งสถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำนี้ได้ก่อสร้างตามโครงการร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับประเทศแคนาดา ในการจัดตั้งสถาบันประมงน้ำจืดแห่งชาติ เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้าในด้านการประมงน้ำจืดแก่ประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ ยังจะเป็นสถานที่ที่ให้การศึกษาค้นคว้าแก่นักวิชาการ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย ตลอดจนจะเป็นประโยชน์แก่การส่งเสริมการท่องเที่ยว เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์ พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับไปประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ จังหวัดนราธิวาส

วันเสาร์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงนมัสการพระสงฆ์ ณ วัดคันธาราราม (ตอหลัง) และวัดทรายขาว ทรงพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์เช่นเดียวกับทุกแห่งที่เสด็จพระราชดำเนิน

ตุลาคม

วันอาทิตย์ที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา

เวลา ๑๖.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงวัดประชุมชลธารา บ้านใหญ่ ตำบลสุโขทัย แล้วเสด็จเข้าอุโบสถ ทรงนมัสการพระพุทธปฏิมาประธาน และมีพระราชดำรัสกับพระสงฆ์เกี่ยวกับทุกข์สุขของราษฎร โดยเฉพาะในด้านการทำมาหาเลี้ยงชีพ จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรลำน้ำหลังวัดประชุมชลธารา แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยม ตลอดจนได้มีพระราชปฏิสันถารกับข้าราชการและราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างล้นหลาม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๘.๑๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณฝายกั้นน้ำบ้านควน ตำบลสุโขทัย ซึ่งเป็นฝายกั้นน้ำซึ่งจัดสร้างขึ้นตามโครงการช่วยประชาชนในฤดูแล้งตำบล (ป.ช.ล.ต.) เพื่อให้ราษฎรในบริเวณนั้นได้มีน้ำใช้เพื่อการเกษตรในฤดูแล้งในบริเวณหมู่บ้าน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระราชปฏิสันถารอย่างทั่วถึงกับข้าราชการและราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น เป็นเวลาอันสมควร

จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๓๕ น.

วันอังคารที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมศูนย์แพร่พันธุ์สัตว์ และกิจการประมง ในเขตพื้นที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๕.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงศูนย์แพร่พันธุ์สัตว์นราธิวาส ตำบลไพรวัน ณ ที่นั้น นายละเอียด ดวงดี อธิบดีกรมปศุสัตว์ กราบบังคมทูลรายงาน และกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการกรมปศุสัตว์เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานไก่พันธุ์ต่างๆ ให้แก่ผู้แทนหมู่บ้านตัวอย่างปีเหลียง เพื่อนำไปเลี้ยงผสมพันธุ์กับไก่พันธุ์พื้นเมือง จากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น ได้ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น และขณะที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของคณะแพทย์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้โดยเสด็จพระราชดำเนิน เพื่อทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรโคพันธุ์บราห์มัน แกะและไก่พันธุ์ต่างๆ ตลอดจนที่เก็บปุ๋ยหมัก และบ่อผลิตก๊าซจากมูลสัตว์ ตลอดจนทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ในกรณีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริแก่ข้าราชการกรมปศุสัตว์ ถึงการเลี้ยงพันธุ์สัตว์ สำหรับใช้ผสมพันธุ์กับสัตว์พื้นเมือง เพื่อส่งเสริมให้มีพันธุ์สัตว์ที่แข็งแรงต้านทานต่อโรค และพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการปลูกทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ว่าควรมีการปลูกโดยวิธีที่กระทบกระเทือนต่อหน้าดินน้อยที่สุด ด้วยเหตุที่ผิวดินมีเนื้ออาหาร มีกากพืช และมีจุลินทรีย์สมบูรณ์กว่าดินชั้นล่าง จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังที่ว่าการอำเภอตากใบ

เวลา ๑๗.๔๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณที่ว่าการอำเภอตากใบ แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ แล้วเสด็จเข้าศาลาสามัคคีพัฒนา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพันธุ์ปลาแก่ผู้แทนสมาชิกผู้เลี้ยงกุ้งและปลา และพระราชทานสมุดเรียนแก่ผู้แทนนักเรียน ต่อจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลงสะพานปลา ทรงโปรยอาหารให้ปลากระพงขาว ซึ่งเลี้ยงไว้

ในกระชัง เพื่อพระราชทานแพร่พันธุ์ ในการปรับปรุงการประมงในคลองตากใบ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริแก่นายอดุลย์ เสนากัมม์ ประมงจังหวัด นราธิวาส เรือตรี เสถียร ศิริอุบล นายอำเภอตากใบ พลโท ปิ่น ธรรมศรี แม่ทัพกองทัพภาคที่ ๔ พลเรือตรี โรจน์ หงษ์ประสิทธิ์ รองเจ้ากรมอุทกศาสตร์ และนายมนัส ปิตวงษ์ อธิบดีกรมชลประทาน เกี่ยวกับการปรับปรุงพันธุ์สัตว์น้ำในคลองตากใบ โดยให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณาถึงปัญหาอัตราความเค็มของน้ำกร่อยในคลองตากใบ ซึ่งอาจกระทบกระเทือน ต่อการแพร่พันธุ์ของสัตว์น้ำ ตลอดจนความเหมาะสมในการที่จะสร้างถนนเพื่อการคมนาคม และการเจาะทางน้ำออกสู่ทะเลเพื่อการระบายน้ำ ตลอดจนเพื่อความสะดวกในการสัญจร ทางน้ำของราษฎรที่มีอาชีพประมงในบริเวณคลองตากใบ เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๔๐ น.

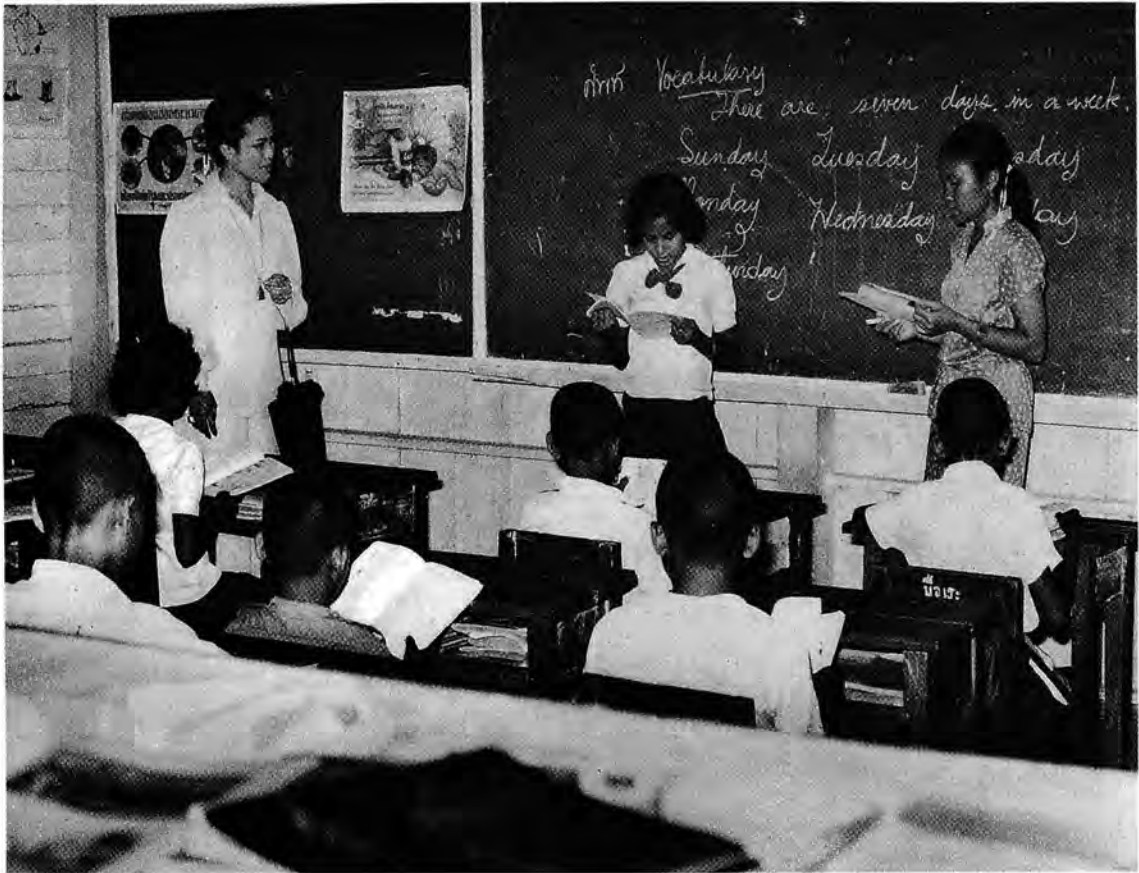
วันพุธที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๑๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอ สายบุรี และทรงเยี่ยมศาลเจ้าเล่งจูเกียง (เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว) อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัด ปัตตานี

เวลา ๑๕.๑๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านบือระ ตำบลบือระ อำเภอสายบุรี แล้วเสด็จเข้าโรงเรียนบ้านบือระ เพื่อทอดพระเนตรกิจการของโรงเรียน และทรงพระราช ปฏิสันถารกับครูและนักเรียน ในการนี้ ความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่ามีราษฎรในละแวก นั้นป่วยเจ็บ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาบุคคลเหล่านั้น จากนั้น ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรสภาพความเป็นอยู่ของ ราษฎรในหมู่บ้าน เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรง พักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัย ณ บ้านนายเต็มศักดิ์ สมันตรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด ปัตตานี จากนั้น จึงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมศาลเจ้าเล่งจูเกียง (เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว) แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๑.๒๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง จากลานเฮลิคอปเตอร์ ทักษิณราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมสมาชิกนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ กิ่งอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส

วันพุธที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๒๑
ทอดพระเนตรการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนบ้านบือระ
อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

เวลา ๑๒.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณกองร้อยสนามตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยที่ ๙๓๐ กิ่งอำเภอสุคีริน แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังหมู่บ้านโต๊ะโมะ ผังที่ ๑ เพื่อทอดพระเนตรธนาคารข้าวซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานข้าวสารมาสมทบกับข้าวสารที่กระทรวงมหาดไทยมิไว้ช่วยเหลือสมาชิกนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ ณ ที่นั้น พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายโชค ศรีสิทธิกรรม ผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร นำผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายข้าวสาร เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลพระราชทานแก่สมาชิกนิคม แล้วทอดพระเนตรภายในธนาคารข้าว จากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมสมาชิกนิคมที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากท่ามกลางพายุฝน ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๔.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงหมู่บ้านภูเขาทอง ผังที่ ๓ ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณที่จะก่อสร้างศูนย์ชุมชน ประกอบด้วยโรงเรียน สถานีนอนามัย และอาคารต่างๆ ที่บริการสมาชิกนิคม ในกรณีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำรัสแสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่หน่วยราชการต่างๆ อาทิ กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักนายกรัฐมนตรี ได้ร่วมกันดำเนินงานต่างๆ ด้านการพัฒนา เพื่อความสุขความเจริญของสมาชิกนิคม เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมแพทย์พระราชทาน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้าขบวนเสด็จพระราชดำเนินมาทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ สมควรแก่เวลาแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังสถานรักษาพยาบาล (ร่วมเกล้า) ซึ่งจัดสร้างโดยความร่วมมือระหว่างสมาชิกนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ กิ่งอำเภอสุคีริน พ่อค้าประชาชนในอำเภอเวียง และข้าราชการพลเรือน ตำรวจ และทหาร ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานเวชภัณฑ์และยารักษาโรคแก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จังหวัดนราธิวาส เพื่อใช้ในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยเจ็บ โดยเฉพาะสมาชิกนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ สำหรับเวชภัณฑ์ยารักษาโรคดังกล่าวทางองค์การเวิร์ล เมดิคอล รีลีฟ อินคอร์โปเรเตด แห่งสหรัฐอเมริกา ได้น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายโดยเสด็จพระราชกุศล เพื่อพระราชทานตามพระราชอัธยาศัย เสร็จแล้ว ทรงปลูกต้นไม้แล้วเสด็จเข้าทอดพระเนตรสถานรักษาพยาบาล (ร่วมเกล้า) จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังที่ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ครั้นเสวยพระกระยาหารกลางวัน และทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถแล้ว จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๗.๐๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงหมู่บ้านโอกะเปาะ ผังที่ ๖ ทรงเยี่ยมสมาชิกนิคมแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณที่จะสร้างฝายกั้นน้ำลำห้วยโอกะเปาะ เพื่อป้องกันปัญหาอุทกภัย แล้วทรงเยี่ยมสมาชิกนิคม ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ บริเวณนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ ดังเช่นที่หมู่บ้านโต๊ะโมะ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ณ หน้ากองร้อยสนามตำรวจตระเวนชายแดน หมวดที่ ๙๓๐ เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ เมื่อเวลา ๑๘.๕๐ น.

วันศุกร์ที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขึ้นรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตอำเภอสาวยบุรี จังหวัดปัตตานี

เวลา ๑๖.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงวัดจุฬามณี ตำบลแป้น อำเภอสายบุรี และทรงเยี่ยมราษฎรบ้านควนที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก แล้วเสด็จเข้าอุโบสถ ทรงนมัสการพระพุทธรูปปฏิมากร ทรงถวายปัจจัยเพื่อบำรุงวัด และมีพระราชดำรัสกับพระสันติเชมะโก เจ้าอาวาส เกี่ยวกับการทำมาหาเลี้ยงชีพของราษฎร เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินออกจากอุโบสถ ไปทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของแพทย์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้โดยเสด็จพระราชดำเนิน เพื่อทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๗.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงโรงเรียนบ้านบาโงยือริง ตำบลบือระ อำเภอสายบุรี แล้วทรงเยี่ยมราษฎร และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ และรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริแก่นายเติมศักดิ์ สมันตรัฐผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี นายอามะ สาโรเอ็ง ผู้ใหญ่บ้าน นายกฤษฎา อาแว ครูใหญ่โรงเรียนบ้านบาโงยือริง ความว่า หากได้มีการนำไก่พันธุ์ดี ๆ มาผสมพันธุ์กับไก่พื้นเมือง เพื่อปรับปรุงให้พันธุ์ไก่ในหมู่บ้านมีความต้านทานต่อโรค และเจริญเติบโตขึ้น ก็สามารถมีไข่ไก่และไก่เพียงพอสำหรับบริโภคในหมู่บ้าน ซึ่งจะช่วยในการบำรุงสุขภาพอนามัยของเด็กและผู้ใหญ่โดยถ้วนทั่ว เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๔๕ น.

วันเสาร์ที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๓.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตอำเภอระแงะ และกิ่งอำเภอสือคริน จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๔.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามกีฬาบ้านคุดงญอ ตำบลคุดงญอ อำเภอระแงะ แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ท่ามกลางพายุฝน ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๕.๔๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านลูโป๊ะลาเซาะ ตำบลเกียร์ กิ่งอำเภอสือคริน ซึ่งอยู่ในเขตนิคมพัฒนาสร้างตนเองภาคใต้ ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพันธุ์ผักแก่นายเด็ด แก้วปลอด กำนันตำบลเกียร์ และนายมะรือเบ็ง อากะอิ

ผู้ใหญ่บ้าน บ้านลูโบ๊ะลาเซาะ เพื่อแจกจ่ายให้สมาชิกนิคมนำไปเพาะปลูก แล้วทรงพระราช
ปฏิสันถารกับสมาชิกนิคมที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก จากนั้น พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรลำน้ำหลังหมู่บ้าน ทอดพระเนตรมัสยิด
ฮิดายะห์ และพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์แก่โต๊ะครูชามาแอะ มามะ สำหรับบำรุง
มัสยิด แล้วทรงพระดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ กลับมายังที่ทำงาน
ของผู้ใหญ่บ้าน ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริแก่นายกิตติ
กิตติโชควัฒนา ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอสุคีริน กำนันตำบลเกียร์ และผู้ใหญ่บ้าน
บ้านลูโบ๊ะลาเซาะ ว่า หากได้มีการนำไก่พ่อพันธุ์ดี ๆ มาผสมพันธุ์กับไก่พื้นเมือง เพื่อปรับปรุงให้
พันธุ์ไก่ในหมู่บ้านมีความต้านทานต่อโรค และเจริญเติบโตขึ้น ก็สามารถมิใช่ไก่และไก่เพียงพอ
สำหรับบริโภคในหมู่บ้าน ซึ่งจะช่วยในการบำรุงสุขภาพอนามัยของเด็กและผู้ใหญ่โดยถ้วนทั่ว
 อีกทั้งได้พระราชทานพระราชดำรัสแสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัย ที่หน่วยราชการต่าง ๆ
อาทิ กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
และสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักนายกรัฐมนตรี ได้ร่วมกันพิจารณาดำเนินงานต่าง ๆ
ด้านการพัฒนา เพื่อความสุขความเจริญของสมาชิกนิคม

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมสมาชิกนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ กิ่งอำเภอ
สุคีรินครั้งนี้ เนื่องด้วยพายุฝนเป็นเหตุให้ถนนเป็นโคลนลื่น จึงทำให้ไม่สามารถรวมขบวนขึ้นเขา
ไปยังโรงเรียนบ้านร่มไทร บ้านบุกายาอิง ตำบลเกียร์ ได้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ
สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณ
ราชินีเวคน์ เมื่อเวลา ๑๘.๓๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จลง ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวคน์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้
นายวงศ์ พลนิกร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นำ ฯพณฯ กীরติ นิธิ บิสตะ
นายกรัฐมนตรีเนปาลและภริยา พร้อมด้วยคณะเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทาง
มาเยือนประเทศไทย

วันจันทร์ที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวคน์ เสด็จ

พระราชดำเนินกลับจากการแปรพระราชฐาน เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดภาคใต้ สู่ กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นายชูศักดิ์ อินทรวงศ์ พนักงานของบริษัท ดัลลีย์ อีพีโก ประจำเมืองเจดดาห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย และคณะ ซึ่งเป็นผู้แทนของคนไทยที่ ไปประกอบอาชีพที่เมืองเจดดาห์ ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการจัดงานเนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

วันจันทร์ที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงวางพวงมาลา ณ พระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ลานพระราชวังดุสิต ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน เนื่องในวันปิยมหาราช ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬาร ในพระบรมมหาราชวัง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๐๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามและวัดราชาธิวาส

วันจันทร์ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑

เวลา ๐๙.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อทรงรับเสด็จ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งเสด็จพระราชดำเนินกลับจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ พระตำหนัก วังสระปทุม

เวลา ๑๖.๑๕ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ผู้แทนสมาคมและคณะบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัยเสร็จแล้วเสด็จลง ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะกรรมการที่ร่วมออกฐานในงานกาชาด ประจำปี ๒๕๖๑ และคณะบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนสภากาชาดไทย

พฤศจิกายน

วันพฤหัสบดีที่ ๒ พฤษจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ หม่อมเจ้าจงจิตรถนอม ดิศกุล ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

เวลา ๑๘.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายเจมส์ ลิเนน ที่ ๓ อดีตประธานบริษัท ไทม์ แมกาซีน พร้อมด้วยภริยาและคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย

วันศุกร์ที่ ๓ พฤษจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกอบพิธีสมรสพระราชทานแก่ เรือเอก ยอดชาย รักสำหรวจ กับ เรืออากาศโทหญิง

เพ็ริล เมฆวิชัย นายพิชิต สุวรรณกิจบริหาร กับ นางสาวพันทิพา ชำนาญโกศัยศาสตร์
นาวาอากาศเอก พิเศษฐ์ ศาลิคุปต์ กับ นางสาวอารยา อรรถวุฒิวรวัจจ์ นายแพทย์สาธิต
วรรณแสง กับ แพทย์หญิงสิริกุล ชลิตพันธ์ และนายวีระ ปิตรชาติ กับ นางสาวกานดา
สรรพะประศาสน์

วันอาทิตย์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ นายเตียง เสี้ยว ผิง
รองนายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีนพร้อมด้วยภริยา และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย

วันจันทร์ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๓.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนัก
จิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีทรงผนวชสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงพระบรมมหาราชวัง เสด็จเข้าพระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระสยามเทวาธิราช แล้วเสด็จเข้าหอพระธาตุมณเฑียร
ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะ กราบถวายบังคมพระบรมอัฐิและพระอัฐิสมเด็จพระบรม
ราชบุรพการี แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
เสด็จขึ้นศาลาหลังพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรด
กระหม่อมให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินเข้าในพระฉาก
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จเข้าพระอุโบสถ
ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระพุทธรูปมณฑปนิรันตปฏิมากร พระสัมพุทธพรณี พระพุทธรูปอดฟ้าจุฬาลง
และพระพุทธรูปเศียรล้านกาลัษย์ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินออกจากพระอุโบสถทางด้านหลังไปยัง
พระฉาก เพื่อทรงขลิบเส้นพระเกศาของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

วันจันทร์ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชพิธีทรงผนวช

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

เมื่อสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เจริญพระเกศาและแต่งพระองค์ทรงเครื่องอย่างจะเสด็จออกทรงผนวชตามราชประเพณีแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายดอกไม้ธูปเทียนแพ แต่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการจะเสด็จออกทรงผนวช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานน้ำพระมหาสังข์และทรงเจิมพระราชทาน จากนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงนำสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปตามระเบียบแถวเทียนไปเข้าพระอุโบสถทางด้านหน้า แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงนำไปที่เครื่องนมัสการ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ถวายพุ่มพานดอกไม้และเทียนทองสลักลายบุชาพระพุทธรูปปางสมาธิรัตนปฏิมากร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย แล้วกราบถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับผ้าไตรพระราชทานทรงผนวช ครั้นแล้วเสด็จพระราชดำเนินไปประทับท่ามกลางสังฆสมาคม โดยมีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานสงฆ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ถวายเครื่องสักการะและขอพรพรพชาติต่อสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแสดงคุณ

พระรัตนตรัยและถวายโอวาท แล้วทรงสวมอังสะถวาย สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินจากสมเด็จพระสังฆราชเข้าไปในพระฉาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงช่วยครองกาสาหวัดพัดตามเพศบรรพชิต พระราชทาน เสร็จแล้ว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปถวายเครื่องสักการบูชา แต่ สมเด็จพระสังฆราช เพื่อทรงรับสรณคมน์ และทศศีล เพื่อทรงเป็นสามเณร แล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงรับพระราชทานบาตรจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทำยาสนสงฆ์ ต่อจากนั้น สามเณรสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงขอนิสัยและขออุปสมบทเป็นพระภิกษุต่อ สมเด็จพระสังฆราช พระราชอุปัชฌาย์ แล้วพระสงฆ์กระทำอุปสมบทกรรม โดยมีสมเด็จพระญาณสังวรทำหน้าที่พระราชกรรมาจารย์ และสมเด็จพระธีรญาณมุนีถวายอนุศาสน์ จบแล้ว พระภิกษุสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงประเคนผ้าไตรและย่าม แต่ สมเด็จพระสังฆราช พระราชอุปัชฌาย์ และพระสงฆ์ในสังฆสมาคม เสร็จแล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินไปประทับทำยาสนสงฆ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนเครื่องบริวาร สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และหม่อมหลวงบัว กิติยากร ถวายผ้าไตร หนังสือ และดอกไม้ธูปเทียน จากนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ ฯพณฯ นายสัญญาธรรมศักดิ์ ประธานองคมนตรี ถวายดอกไม้ธูปเทียนในนามคณะองคมนตรี ฯพณฯ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรีถวายดอกไม้ธูปเทียนในนามคณะรัฐมนตรี ข้าราชการ และประชาชน ฯพณฯ พลอากาศเอก ทวีริน หงสกุล ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ถวายดอกไม้ธูปเทียนในนามของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ฯพณฯ นายประพจน์ ธีระวัฒน์ ประธานศาลฎีกา ถวายดอกไม้ธูปเทียนในนามคณะตุลาการ และ ฯพณฯ นายเตียง เสี่ยว ผิง รองนายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ในฐานะแขกของรัฐบาลที่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ร่วมในพระราชพิธีทรงผนวช ถวายดอกไม้ธูปเทียน เสร็จแล้ว พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินออกจากพระอุโบสถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระพุทธรัตนสถาน ในพระบรมมหาราชวัง

พระภิกษุสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จออกจากพระอุโบสถ ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีตามราชประเพณี ณ พระอุโบสถพระพุทธรัตนสถาน เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปยังวัดบวรนิเวศวิหาร พระภิกษุสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประทับรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระสังฆราช จากพระพุทธรัตนสถานไปยัง

วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงพระอุโบสถ วัดบวรนิเวศวิหารแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนนมัสการบูชาพระพุทธชินสีห์ และทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบรมราชสรีรางคารพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระภิกษุสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จเข้าพระอุโบสถ พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธชินสีห์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ พระตำหนักปั้นหย่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันพุธที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ พระสาสนโสภณ (เอื้อน ชินหุตโต) อดีตเจ้าอาวาสวัดเทพศิรินทราวาส เจ้าคณะภาค ๑-๒-๓ และ ๑๒-๑๓ (ธรรมยุต) ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับพระตำหนักจิตรลดารโหฐานแล้ว เวลา ๑๘.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ราชทูตอิสราเอลประจำประเทศไทยและมาตามเรอูเวน ดาฟนี ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทกราบถวายบังคมลาในโอกาสที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่

วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๐๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลงบริเวณหน้าพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทรงถวายภัตตาหารบิณฑบาตแก่สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระญาณสังวร พระภิกษุสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระสทจร และพระภิกษุอื่น ๆ

วันศุกร์ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวัง

วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๑
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
เสด็จลงหน้าพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงถวายภัตตาหารบิณฑบาตแก่
สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระญาณสังวร
พระภิกษุสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระสทจรและพระภิกษุอื่น ๆ

ดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ในการทรง
เยี่ยมราษฎรในจังหวัดสกลนครและจังหวัดใกล้เคียง

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจิมเครื่องบินพระที่นั่งเครื่องบินที่ ๒ ณ
ลานจอดเครื่องบิน หลังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง ด้วย

วันเสาร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดย
รถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังบ้านหนองแซ่ หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองไขม
อำเภอมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทอดพระเนตรกิจการของสมาชิก ทอผ้า ภายใต้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่ง สนับสนุนให้ราษฎรใช้เวลาว่างจากการทำไร่ทำให้เป็นประโยชน์ เพื่อเพิ่มพูนรายได้ของครอบครัว ตลอดจนทอดพระเนตรการเป่าแคนและรำวงของราษฎรบ้านหนองแซ่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเยี่ยมราษฎรผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างใกล้ชิด เป็นเวลา อันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๗.๔๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราช ดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการอ่างเก็บน้ำ ห้วยแคน และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตตำบลตองโขบ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

เวลา ๑๖.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแคน ณ ที่นั้น นายสายสิทธิ์ พรแก้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร พลโท ลักษณะ ศาลิกบุตร แม่ทัพภาคที่ ๒ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่จังหวัดสกลนคร ข้าราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนราษฎรบ้านห้วยแคน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทรงพระราชปฏิสันถารกับบุคคลเหล่านั้น แล้วทรงพระดำเนินทอดพระเนตรแนวที่จะสร้างเขื่อนดินปิดลำน้ำห้วยแคนและบ้านน้อย ตำบล ตองโขบ ประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ ทั้งในฤดูฝนและในฤดูแล้ง และมีน้ำให้เพื่อการอุปโภค บริโภค ของราษฎรในบริเวณหมู่บ้านตลอดปี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดย เสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๗.๔๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงโรงเรียนร่มเกล้า บ้านโคก ตำบลตองโขบ ซึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์พระราชทานเดินทางมาล่วงหน้า เพื่อตั้ง หน่วยตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม ราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชปฏิสันถารกับครู นักเรียน ตลอดจนราษฎรบ้านโคก เกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น สมควรแก่เวลา จึงประทับ รถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๑๕ น.

วันจันทร์ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราช

ดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังวัดคอยธรรมเจดีย์ ตำบลตองโขบ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ในการนี้ ได้ทรงนมัสการพระอาจารย์แบน ธนากโร และทรงสนทนาธรรมด้วย

วันอังคารที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรและทอดพระเนตรฝายทดน้ำโพนงาม ตำบลนาม่อง อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร

เวลา ๑๖.๐๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณวัดโพธิสมพร บ้านโพนงาม แล้วทรงเยี่ยมข้าราชการและราษฎรที่มารอเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงนมัสการพระอาจารย์แสวง ทรงถวายยาชุดเพื่อพระภิกษุได้ร่วมใช้กับราษฎรในยามจำเป็น สิ่งของและปัจจัยเพื่อบำรุงปฏิสังขรณ์วัดโพธิสมพร แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงปลูกต้นจันทน์หอมเป็นที่ระลึก และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๗.๑๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงฝายทดน้ำโพนงาม ทรงพระดำเนินขึ้นไปทอดพระเนตรสันฝาย ซึ่งเป็นฝายหินก่อปิดกั้นลำน้ำห้วยพูนแทนฝายเดิมของราษฎรที่ชำรุด โดยจะมีอาคารบังคับน้ำปากคูส่งน้ำทั้งสองฝั่งที่ตั้งฝาย เพื่อส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกในเขตบ้านโพนงาม และบ้านหนองสระน้ำ ตำบลนาม่อง อำเภอกุดบาก ประมาณ ๒,๔๐๐ ไร่ ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้งและมีน้ำให้เพื่อการอุปโภคบริโภคของราษฎรในบริเวณหมู่บ้านดังกล่าวตลอดปี ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับ นายเล็ก จินดาสงวน ผู้แทนอธิบดีกรมชลประทาน นายประวิติ เมฆสุวรรณ ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๕ นายรุ่งเรือง จุลชาติ นายช่างหัวหน้าโครงการก่อสร้างชลประทานน้ำอูน และข้าราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวกับการดำเนินงานจัดสร้างฝายโพนงาม และพระราชทานพระเครื่องกับเจ้าหน้าที่ จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปยังที่ประทับของ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในการทรงเยี่ยมราษฎร แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๓๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เวลา ๑๑.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังสนามบินกองทัพภาคที่ ๒ ส่วนหน้า เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรฝายทดน้ำน้ำเขินและทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

เวลา ๑๒.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังฝายทดน้ำน้ำเขิน บริเวณบ้านดอนหัน หมู่ที่ ๑๒ ตำบลชุมแพ อำเภอชุมแพ ณ ที่นั้น นายสุกิจ จุลนันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น กราบบังคมทูลรายงาน และกราบบังคมทูลเบิกเรืออากาศตรี ถวัลย์ พิทักษ์วงศ์ นายอำเภอชุมแพ และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดขอนแก่น ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน ซึ่งดำเนินการจัดสร้างเขื่อนทดน้ำลำน้ำเขิน จากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณหัวงานอย่างล้นหลาม ในโอกาสนี้ราษฎรได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสิ่งของเป็นจำนวนมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้นและทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทานซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งหน่วยรักษาผู้ป่วยเจ็บ และรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ จากนั้น ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรฝายทดน้ำน้ำเขิน ซึ่งมีลักษณะเป็นเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก มีบานกว้าง ๔ ช่อง เพื่อผันน้ำจากลำน้ำเขินเข้าคลองส่งน้ำโดยผ่านอาคารบังคับน้ำปากคลองส่งน้ำสองฝั่งบริเวณเหนือเขื่อน ไปเชื่อมกับระบบส่งน้ำเดิมของสหกรณ์ลำเขิน ซึ่งเมื่อสร้างเสร็จแล้ว จะสามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการสหกรณ์ลำเขินในฤดูฝนได้ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ไร่ และในฤดูแล้งประมาณ ๑๕,๐๐๐ ไร่ และในระยะต่อไป สหกรณ์ลำเขินสามารถจะขยายพื้นที่ส่งน้ำในฤดูฝนเพิ่มขึ้นได้อีกประมาณ ๒๐,๐๐๐ ไร่ เนื่องจากปริมาณน้ำต้นทุนของลำเขินในระยะฤดูฝนมีเพียงพอที่จะส่งให้กับพื้นที่เพาะปลูกที่จะขยายเพิ่มขึ้นได้ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำรัสแก่ นายเล็ก จินดาสงวน ผู้แทนอธิบดีกรมชลประทาน นายสันติ รัตนวิศ ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๔ และนายปราจิณ ชำนาญระเบียบกิจ นายช่างควบคุมโครงการก่อสร้างชลประทานน้ำเขิน แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างฝายทดน้ำน้ำเขิน เป็นการสนองพระราชดำริที่จะช่วยเหลือราษฎรที่ท่ามาหาเลี้ยงชีพบริเวณโครงการสหกรณ์ลำเขิน โดยการสร้างเขื่อนทดน้ำแบบถาวรแทนฝายเดิมของสหกรณ์ลำเขินที่ชำรุด แล้วประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ ศาลาที่จัดถวาย ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถ สมควรแก่เวลาแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เมื่อเวลา ๑๗.๑๐ น. ไปยังท่าอากาศยานขอนแก่น เพื่อประทับเครื่องบิน

พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังสนามบินกองทัพภาคที่ ๒ ส่วนหน้า จังหวัดสกลนคร แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๑๕ น.

วันศุกร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เวลา ๑๕.๕๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังบ้านต้นแหน หมู่ที่ ๑ ตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทอดพระเนตรกิจการของสมาชิก ทอผ้าภายใต้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งสนับสนุนให้ราษฎรใช้เวลาว่างจากการทำไร่นาให้เป็นประโยชน์ เพื่อเพิ่มพูนรายได้ของครอบครัว แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงนมัสการพระพุทธปฏิมาประธานในอุโบสถวัดโพธิ์ชัย ทรงถวายยาชุดพระราชทาน และปัจจัยแก่พระภิกษุบุญโชค ปณณวโร เพื่อบำรุงปฏิสังขรณ์วัด และทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๓๕ น.

วันเสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เวลา ๑๕.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำลำแก้ว ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรและทหารในเขตอำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร

เวลา ๑๗.๑๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงอ่างเก็บน้ำลำแก้ว ตำบลลำแก้ว อำเภอกุดบาก ณ ที่นั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานถุงของขวัญและยาชุดพระราชทานแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน และทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณอ่างเก็บน้ำลำแก้ว ซึ่งเป็นเขื่อนดินขนาดเล็กปิดกั้นลำน้ำห้วยลับ กับสร้างหนองพระราชดำริที่จะให้ราษฎรในเขตบ้านลำมีน้ำเพื่อทำการเพาะปลูกในฤดูฝนและฤดูแล้ง ในพื้นที่ไร่นา ๓๐๐ ไร่ อีกทั้งมีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคตลอดปี จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณที่กรม

ชลประทานจะสร้างอ่างเก็บน้ำ ซึ่งกำหนดเป็นเขื่อนดินขนาดเล็กเช่นเดียวกับอ่างเก็บน้ำบ้าน
ล้างแก้ว แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังฐานปฏิบัติการเฉพาะกิจภูซัด บ้านล้างแก้ว ตำบลล้างคือ
อำเภอกุศบาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญและยาชุดพระราชทานให้กับ
ทหารที่ปฏิบัติการอยู่ ณ ที่นั้น แล้วทรงพระดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี
นาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละออง
ธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดย
เสด็จพระราชดำเนินช่วยหน่วยแพทย์พระราชทานซึ่งเดินทางล่วงหน้า มาทำการตรวจรักษา
ผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนิน
กลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๒๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๓.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากสนาม
เฮลิคอปเตอร์ ภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าอุโบสถวัดไชยารามหนองสวรรค์ และ
พระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน ณ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

เวลา ๑๔.๔๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามหน้ากองกำกับการตำรวจตระเวน
ชายแดน เขต ๔ ค่ายเสนีย์รณยุทธ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่งไปยังวัดไชยารามหนองสวรรค์
ตำบลเชียงพิณ ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึง และเสด็จเข้าพลับพลาพิธีแล้ว ทรงจุดธูปเทียน
บูชาพระพุทธรูปนารายณ์และทรงศีล เสร็จแล้ว นายพิศาล มูลศาสตร์สาทร ผู้ว่าราชการ
จังหวัดอุดรธานี กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างอุโบสถ และกราบบังคมทูลเชิญเสด็จ
พระราชดำเนินไปยังแท่นประดิษฐานช่อฟ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่าย
ทรงเจิม ทรงผูกผ้าสีชมพู และทรงคล้องพวงมาลัยช่อฟ้า สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
ทรงปิดทองและทรงคล้องพวงมาลัยช่อฟ้า แล้วสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรม
ราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงปิดทองช่อฟ้า เสร็จแล้ว
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงถือสายสูตร
กว้านช่อฟ้าขึ้นประดิษฐานอุโบสถ จากนั้น เสด็จเข้าอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ
บูชาพระปฏิมาประธาน ทรงลงพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย และพระนามในแผ่นศิลาจารึก
แล้วมีพระราชดำรัสกับพระครูพิมลปรีชาญาณ และทรงถวายปัจจัยเพื่อบำรุงวัดไชยารามหนองสวรรค์
เสร็จแล้ว เสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา
ถวายอดิเรก จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินเพื่อก่อสร้างอุโบสถ เข้าเฝ้าทูลละออง
ธุลีพระบาท รับพระราชทานของที่ระลึก เสร็จแล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้า
ทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๖.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามกีฬาเขต ๔ จังหวัดอุดรธานี แล้วเสด็จ
ขึ้นอัฒจันทร์ พระราชทานธงประจำรุ่นให้แก่ลูกเสือชาวบ้านจากอำเภอต่างๆ ในจังหวัดอุดรธานี
รวม ๑๐๔ รุ่น เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัส ความว่า
การเห็นใจซึ่งกันและกันของลูกเสือชาวบ้านโดยการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เมตตาทั้งในยามมีทุกข์และ
ยามมีสุข เป็นการแสดงออกถึงความสามัคคีระหว่างหมู่คณะ ซึ่งเมื่อประกอบกับความพร้อมเพรียง
ที่จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกเมื่อแล้ว จะนำมาซึ่งความสันติสุข ความมั่นคงและความปลอดภัย
ของทุกคน จบแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้านรุ่นต่างๆ ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลี
พระบาทอย่างล้นหลาม สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึง
พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๓๐ น.

วันจันทร์ที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้สมเด็จพระ
พระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายพระราชกุศล

วันอังคารที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก
ภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงประกอบพิธีเปิดโรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร อำเภอ
พรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

เวลา ๑๖.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร
แล้วทรงพระดำเนินไปยังอนุสาวรีย์พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ทรงจุดธูปเทียนถวายสักการะ แล้ว
เสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงจุดธูปเทียนนมัสการบูชาพระรัตนตรัย และทรงศีล เสร็จแล้ว

วันอังคารที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมอาการของเด็กที่ถูกไฟลวกและเข้ารับการรักษาดัวอยู่
ณ โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

นายสายสิทธิ์ พรแก้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้าง
โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ซึ่งจัดสร้างโดยแรงงานและแรงทรัพย์ของศิษย์พระอาจารย์
ฝั้น อาจาโร เพื่อเป็นศูนย์การแพทย์และอนามัย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จบแล้ว
ทรงพระดำเนินไปทรงตัดแพรแถบเปิดโรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร แล้วเสด็จเข้าอาคาร
เพื่อทอดพระเนตรภายในอาคาร แล้วทรงพระดำเนินกลับเข้าพลับพลาพิธี ทรงประเคนจตุปัจจัย
ไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก เสร็จแล้วพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้
ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินเพื่อก่อสร้างโรงพยาบาล เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทาน
ของที่ระลึก จากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎร ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุข
ของเขาเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมรับบุคคลที่ป่วยเจ็บต้องได้รับการ
ผ่าตัดไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ เพื่อให้หน่วยแพทย์อาสาจากโรงพยาบาลศิริราช
ซึ่งเดินทางมาจากจังหวัดสกลนคร ได้ทำการตรวจรักษา สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์
พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๑๕ น.

วันพุธที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เวลา ๑๕.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงนมัสการและทรงสนทนาธรรมกับพระอาจารย์ขาว อนาลโย (หลวงปู่ขาว) ณ วัดถ้ำกลองเพล อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี และเสด็จพระราชดำเนินกลับในคืนนั้น ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๓.๐๕ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรและทหารในเขตอำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

เวลา ๑๕.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ ตำบลปลาไหล ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎร ตลอดจนได้มีพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บเป็นเวลาสองชั่วโมง จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังโครงการชลประทานห้วยปลาหางตอนบน เพื่อทอดพระเนตรบริเวณฝายน้ำล้น และทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรในละแวกนั้นเกี่ยวกับปัญหาน้ำหลาก ก่อนเสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๘.๑๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณฐานปฏิบัติการ ร้อย ร. ๒๓๖๓ บ้านดอนส้มโฮง ตำบลคำบ่อ แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินช่วยแพทย์พระราชทานที่เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยรักษาผู้ป่วยเจ็บ แล้วเสด็จเข้าฐานปฏิบัติการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ สิ่งของและพระเครื่องแก่ผู้แทนทหารและผู้แทนไทยบ้านอาสาป้องกันตนเอง แล้วเสด็จเข้าห้องบัญชาการเพื่อทรงฟังการบรรยายสรุปจากพันตรี เรวัต บุญทับ ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ ๒ กรมผสมที่ ๒๓ เสร็จแล้ว เสด็จเข้าประทับในพลับพลา พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทอดพระเนตรการแสดงรำปี่ของสตรีไทยบ้านอาสาป้องกันตนเอง จบแล้ว ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณฐานปฏิบัติการ และทรงเยี่ยมทหาร แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๒.๒๐ น.

วันศุกร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากลานเฮลิคอปเตอร์ภูพานราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ชำระราชการ และทหารในท้องที่กิ่งอำเภอดงหลวง อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

เวลา ๑๔.๔๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามหน้าโรงเรียนร่มเกล้า บ้านหนองแคน กิ่งอำเภอดงหลวง แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ทรงพระราชปฏิสันถารกับเขาเหล่านั้นอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการทำมาหาเลี้ยงชีพ และพระราชทานพระราชดำริให้ นายประสิทธิ์ เอี่ยมประชา ปลัดกิ่งอำเภอดงหลวง จัดหาพันธุ์ไก่มาให้ราษฎรเพื่อเลี้ยงไว้สำหรับบริโภคทั้งไข่ไก่และเนื้อไก่ แล้วทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรหน่วยแพทย์พระราชทานที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้าไปตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ จากนั้น ทรงพระดำเนินไปพระราชทานอุปกรณ์การศึกษาแก่ผู้แทนนักเรียนโรงเรียนร่มเกล้า พระราชทานถุงของขวัญและสิ่งของแก่ครู ผู้แทนหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ที่ ๓๒/๒ (นครพนม) และผู้แทนร้อย ร. ๓๐๒๑ แล้ว เสด็จเข้ากองบัญชาการหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ที่ ๓๒/๒ (นครพนม) เพื่อทรงฟังการบรรยายสรุป ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับโครงการพัฒนาอาชีพและพัฒนาท้องถิ่นแก่ นายสมพร กลิ่นพงษา ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม พลโทลักษณะ ศาลิคุปต์ แม่ทัพภาคที่ ๒ พันเอก สุนทร สังประกุล ผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ที่ ๓๒/๒ (นครพนม) และข้าราชการจังหวัดนครพนม เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทอดพระเนตรบริเวณฐานปฏิบัติการ โดยมี พันเอก ชาญ สathondee ผู้บังคับชุดควบคุมศูนย์ ๓ กราบบังคมทูลรายงาน สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๑๐ น.

วันเสาร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๓.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นายจิ้ง ชูลิเออร์ เอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย และภริยา นำนายโอลิวีเยร์ กิสการ์ด เดสแตง น้องชายประธานาธิบดีแห่งฝรั่งเศส และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย (เป็นการส่วนพระองค์)

เวลา ๑๕.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรฝายน้ำล้นห้วยห้วย และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

เวลา ๑๖.๔๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงฝายน้ำล้นห้วยห้วย ตำบลนาแก และทอดพระเนตรฝายลักษณะหินซึ่งก่อบดกั้นห้วยห้วย เพื่อกักน้ำส่งให้กับพื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ในเขตบ้านแก้งน้อย และบ้านต้นแห่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับ นายสมพร กลิ่นพงษา ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม นายสมัย ฦ หนองคาย นายอำเภอนาแก ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย และข้าราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่ได้มีการดำเนินงานจัดหาน้ำตามความประสงค์ของราษฎรที่จะให้มีการทำการเพาะปลูกได้ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง อีกทั้งมีน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคตลอดปี เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเยี่ยมราษฎร และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปทรงเยี่ยมวัดสุพรรณนิมิตสามัคคีธรรม (ศรีจำปา) แล้วเสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๘.๐๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านจำปา หมู่ที่ ๙ ตำบลก้านเหลือง อำเภอนาแก แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎร ได้ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ เสร็จแล้ว ประทับทอดพระเนตรการแสดงการรำภูไทย หมอลำและการแสดงประกอบเพลงของไทยอาสาป้องกันตนเอง จบแล้ว ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรการสาธิตอุตสาหกรรมภายในครัวเรือน สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๒๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก
ภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำห้วยหินลาด และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตอำเภอ
พรรณานิคม โดยทรงหยุดรถยนต์พระที่นั่ง และได้มีพระราชปฏิสันถารกับราษฎรที่รายทาง
รับเสด็จพระราชดำเนิน ณ บ้านหนองสะโน ตำบลนาม่อง บ้านฝักคำภู และบ้านอุนดง ตำบลนาใน
อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์
ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรม
ราชานุเคราะห์

เวลา ๑๗.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยหินลาด บ้านนาใน ตำบลนาใน
ทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำห้วยหินลาด ในการนี้
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับนายเล็ก จินดาสงวน ผู้แทนอธิบดี
กรมชลประทาน นายประวัต เมฆสุวรรณ ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๕ นายรุ่งเรือง
จุลชาติ นายช่างหัวหน้าโครงการก่อสร้างชลประทานน้ำอูน และข้าราชการกรมชลประทาน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวกับแผนงานดำเนินการก่อสร้างทำนบกั้นลำน้ำห้วย
หินลาด เพื่อเก็บกักน้ำสำหรับส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกในเขตบ้านนาใน และบ้านหนองผือ ประมาณ
๑,๐๐๐ ไร่ ในฤดูฝนและในฤดูแล้ง และมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคของราษฎรในหมู่บ้าน
ดังกล่าวตลอดปี แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริกับนายบุญ ศูนย์จันทร์
อดีตผู้ใหญ่บ้านหนองผือ ว่าราษฎรน่าจะหมุนเวียนการปลูกพืชประเภทถั่วสลับกับการปลูกข้าว
เพื่อการบำรุงดิน และการใช้เนื้อที่ดินสำหรับการทำมาหาเลี้ยงชีพให้เป็นประโยชน์ตลอดปี
เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังปากทางเพื่อทรงรอสมเด็จพระนางเจ้า ฯ
พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ซึ่งเสด็จพระราชดำเนิน
ไปยังวัดป่าภูกิริยัตตถิราวาส บ้านหนองผือ ตำบลนาใน เพื่อทรงเยี่ยมราษฎร เสร็จแล้ว เสด็จ
พระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๑๕ น.

วันจันทร์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๑.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากลานเฮลิคอปเตอร์
ภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร ไปในการพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน และ
ทรงเยี่ยมชุดควบคุมตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑ กิ่งอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

เวลา ๑๑.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามหน้าโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาการ บ้านหนองรีวหนัง ตำบลหนองกุงศรี กิ่งอำเภอหนองกุงศรี แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังสถานีตำรวจภูธร กิ่งอำเภอหนองกุงศรี ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึง แล้ว ประทับพระราชอาสน์ในพลับพลาพิธี แล้ว นายกรี รอดคำดี ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ กราบบังคมทูลรายงานกิจการลูกเสือชาวบ้าน แล้วกราบบังคมทูลเบิกประธานและรองประธานรุ่น ลูกเสือชาวบ้าน จากอำเภอต่างๆ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ รวม ๕๖ รุ่น เข้ารับพระราชทานธงประจำรุ่น ธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในฉลองพระองค์ชุดลูกเสือ ลูกเสือชาวบ้านกล่าวคำปฏิญาณตน เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรัส ความว่า ลูกเสือชาวบ้านซึ่งมีความสามัคคีอยู่พร้อมในหมู่คณะ ย่อมมีความสามัคคีระหว่างหมู่คณะ ในจังหวัดเดียวกัน และระหว่างหมู่คณะในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศไทย และด้วยเหตุที่มีการ ปฏิญาณว่า จะทำประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกเมื่อ ย่อมจะนำมาซึ่งความสุขทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้ที่มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้า ทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อพระราชทานให้ใช้กิจการลูกเสือชาวบ้าน แล้วทรงพระดำเนินและ ทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้าน ตลอดจนราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างล้นหลาม ได้ ทรงพระราชปฏิสันถารกับบุคคลเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๕.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงชุดควบคุมตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑ บ้านหนองรีวหนังและกองร้อยที่ ๘ ตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหน่วยกำลัง และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่น แล้วเสด็จเข้าห้องบังคับการ เพื่อทรงฟังการบรรยายสรุปของพันตำรวจเอก ชูบ สงวนสัตย์ ผู้บังคับการควบคุมตำรวจตระเวนชายแดน ที่ ๔๑ จบแล้ว เสวยพระกระยาหารกลางวัน และ ทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถ แล้วทรงพระราชปฏิสันถารกับนายเจลิยว วัชรพุกต์ อธิบดี กรมทางหลวงแผ่นดิน เกี่ยวกับการสร้างเส้นทางคมนาคมเพื่อความเจริญของท้องถิ่น แล้วทรง พระดำเนินไปทอดพระเนตรแปลงสาธิตการปลูกพืชผักในสวนครัว ในบริเวณศูนย์การเกษตร ของโครงการสร้างความมั่นคงในชนบท ที่หมู่บ้าน โดยความร่วมมือของคณาจารย์และ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น จากนั้น ทรงปล่อยปลานิลลงในบ่อเลี้ยงปลาและทรงปลูกต้นไม้ เป็นที่ระลึก จากนั้น ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณชุดควบคุมตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑ แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๓๐ น.

วันอังคารที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงประกอบพิธียกฉัตรพระธาตุบังพวน และพระราชทานธงประจำรุ่น ลูกเสือชาวบ้าน ณ วัดพระธาตุบังพวน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

เวลา ๑๕.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงหน้าโรงเรียน แล้วทรงพระดำเนินไปยัง พลับพลาพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระพุทธรูปนารายณ์ ทรงศีล แล้วนายชำนาญ พงษา ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย กราบบังคมทูลรายงานการปฏิสังขรณ์ พระธาตุบังพวน และการสร้างฉัตรพระธาตุบังพวน จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังแท่นที่ประดิษฐานฉัตร ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม และทรงถือสายสูตรกว้านฉัตรขึ้นประดิษฐานยังยอดพระเจดีย์ที่บรรจุพระธาตุ แล้วทรงพระดำเนินไปยังองค์พระธาตุ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระธาตุ แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก แล้วพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล พระราชทานสำหรับการบำรุงปฏิสังขรณ์พระธาตุบังพวน เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปยังพลับพลาพิธีลูกเสือชาวบ้านในบริเวณ วัดพระธาตุบังพวน แล้วพระราชทานธงประจำรุ่น ธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในฉลองพระองค์ชุดลูกเสือแก่ลูกเสือชาวบ้านจากอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดหนองคาย รวม ๘๕ รุ่น

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัส ความว่า สัญลักษณ์ของลูกเสือชาวบ้าน คือผ้าพันคอ ธงประจำรุ่น และธงชาติ เป็นเครื่องหมายที่สำคัญ แสดงว่ากลุ่มบุคคลได้มีการฝึกอบรม มีความยึดมั่นในการที่จะเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เพื่อความเป็นปึกแผ่นที่จะนำมาซึ่งความเจริญของส่วนรวม ซึ่งเมื่อประกอบกับคำปฏิญาณว่า จะมีความจงรักภักดีต่อชาติ จะมีความเมตตาช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ และมีระเบียบวินัยที่จะปฏิบัติให้เป็นผลดีนั้น ย่อมจะทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงและมีความเจริญสืบต่อไป เสร็จแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน เพื่อพระราชทานในกิจการลูกเสือชาวบ้านและราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างสันถวาม ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๕.๐๐ น.

วันพุธที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ไปทอดพระเนตรโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยทีบ อ่างเก็บน้ำห้วยแบ่ง และทรงเยี่ยมราษฎรตำบลตองโขบ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

เวลา ๑๕.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณที่จะสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยทีบ บ้านนาสินवल ตำบลตองโขบ อำเภอเมืองสกลนคร แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินช่วยหน่วยแพทย์พระราชทาน ซึ่งเดินทางมาตั้งหน่วยล่วงหน้า ตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของบุคคลเหล่านั้น แล้วทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณที่ซึ่งกรมชลประทานมีโครงการที่จะสร้างเขื่อนดินกั้นลำน้ำห้วยทีบ เพื่อสนองพระราชดำริที่ต้องพระราชประสงค์ ให้กรมชลประทานพิจารณาวางโครงการชลประทานประเภทอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในลุ่มน้ำต่างๆ บริเวณเทือกเขาภูพาน เพื่อจัดหาน้ำให้ราษฎรใช้ทำการเพาะปลูกได้ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง อีกทั้งมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคตลอดปีด้วย สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๗.๔๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงอ่างเก็บน้ำห้วยแบ่ง (ห้วยเม็ก) ที่บริเวณบ้านโคก ตำบลตองโขบ อำเภอเมืองสกลนคร ซึ่งมีลักษณะเป็นเขื่อนดินปิดกั้นลำน้ำห้วยแบ่ง (ห้วยเม็ก) ตามแนวเขื่อนที่ราษฎรสร้างไว้เดิมแต่ชำรุดเสียหาย ซึ่งอ่างเก็บน้ำสามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขตบ้านตองโขบ ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ สำหรับราษฎรทำการเพาะปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง และมีน้ำใช้ในบริเวณหมู่บ้านตลอดปีด้วย ทรงพระราชปฏิสันถารกับนายเล็กจินดาสงวน ผู้แทนอธิบดีกรมชลประทาน นายประวัติน เมษสุวรรณ ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๕ และเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยในการดำเนินงานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ และทรงพระราชปฏิสันถารกับนายวันตาเครือคำ กำนันตำบลตองโขบ ถึงการทำมาหาเลี้ยงชีพของราษฎร เสร็จแล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๑๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เวลา ๒๐.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร ตลอดจนพ่อค้า และประชาชน เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำด้วย

ธันวาคม

วันศุกร์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๗.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังวัดคอยธรรมเจดีย์ ตำบลตองโขบ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ในการนี้ ได้ทรงนมัสการพระอาจารย์แบน ธนากโร และทรงสนทนาธรรมด้วย

วันเสาร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังสนามบินกองทัพอากาศที่ ๒ ส่วนหน้า จังหวัดสกลนคร เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานกลับสู่กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๖.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ฯ เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ พระลานพระราชวังดุสิต

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงต้นขบวนแถวทหาร ผู้บังคับกองผสมกราบบังคมทูลรายงาน ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ทรงตรวจพล เสร็จแล้ว เสด็จขึ้นพลับพลา ซึ่งสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ประทับรอรับเสด็จพระราชดำเนินอยู่แล้ว

ครั้นประทับบนพลับพลาแล้ว หม่อมเชษฐองไชยเฉลิมพลเข้าประจำหน้าพลับพลา พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ผู้บัญชาการทหารบก กราบบังคมทูลถวายชัยมงคล และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย พานดอกไม้ธูปเทียนแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วกล่าวนำทหารถวายสัตย์ปฏิญาณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า ไทยเรารักษาเอกราชและ ผืนแผ่นดินให้มั่นคงเป็นปึกแผ่นตลอดมาได้ ก็เพราะเรามีความรักความยึดมั่นในชาติกำเนิด ความยึดมั่นนี้ ทำให้ทุกคนสำนึก ตระหนักในความเป็นไทย ในอิสราภาพ และในหน้าที่ที่จะดำรง รักษาชาติและประเทศของเราไว้ให้ตั้งมั่นถาวรอยู่ตลอดไป ตามประวัติการณ์ที่ปรากฏมา คนไทย จึงมีชีวิตจิตใจผูกพันปรองดองกันเป็นอันหนึ่งอันเดียว ไม่แยกพวกแยกเหล่า มีปรกติสามัคคีพร้อมเพรียงกันเสมอไม่ว่าจะทำการสิ่งใด ยามที่บ้านเมืองมีความสงบ ต่างก็ช่วยกันประกอบกิจการอาชีพ ทำนุบำรุงประเทศชาติศาสนาด้วยความอุตสาหะพยายามและเข้มแข็งอดทน ร่วมแรงร่วมใจกัน สร้างสรรค์ความดีความเจริญทุก ๆ อย่าง ให้บ้านเมืองเกิดความสุข ความร่มเย็น และความมั่งคั่ง สมบูรณ์ ทั้งยังสร้างสมไว้ให้เป็นสมบัติตกทอดถึงคนรุ่นหลัง ๆ ด้วย ยามที่บ้านเมืองมีอันตราย เดือดร้อน ก็ร่วมกันต่อสู้ข้าศึกศัตรูด้วยความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวและเสียสละอย่างเยี่ยงยอด สามารถทอศอกทอศัพเป็นชาติพลีได้ทุกคนทุกเมื่อ เพื่อรักษาชาติและผืนดินให้ดำรงคงอยู่ดังกล่าว แล้ว เราทั้งหลายทุกวันนี้จึงต้องระลึกถึงบุญคุณของบรรพชนอยู่เสมอ และต้องถือเอาเป็นทั้งภาระ และความรับผิดชอบที่จะรักษาจิตใจและคุณธรรมประจำชาติไทยนี้ไว้เป็นนิตย์ ทั้งจะต้องสืบทอด ความคิดจิตใจนี้กันต่อไปมิให้ขาดสายด้วย จึงจะสามารถรักษาชาติและประเทศมิให้แตกทำลาย สูญสลายไปได้ ขอทุกคนจงตั้งใจตั้งใจ ตั้งความปรารถนาและความมานะพยายามให้เที่ยงตรง หนักแน่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน ๆ ทั้งในฐานะที่เป็นทหารและในฐานะที่เป็นประชาชนคนไทยให้ พร้อมเพรียงเข้มแข็งที่สุด ไม่ว่าจะปฏิบัติภาระหน้าที่อันใด ทั้งส่วนน้อยส่วนใหญขอให้ปรารถนา ประโยชน์ของชาติบ้านเมืองเป็นจุดหมายสูงสุด ใช้สติอันมั่นคง และใช้ปัญญาอันกระจ่างแจ่มใส พิจารณาวินิจฉัยโดยละเอียดรอบคอบอยู่เสมอ รมัตถะระวังตัวอย่าให้ลุ่มหลงหรือตกเป็นทาสของ

ความโลภทุจริตและความลึมหาคติได้เป็นอันขาด ทุกคนก็จะสามารถทำการทุกอย่างได้โดยถูกต้องเที่ยงธรรม ด้วยความกล้าหาญมั่นคง และสัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์บริบูรณ์ตามจุดประสงค์ เป็นประโยชน์เป็นความเจริญแก่ประเทศชาติอย่างแท้จริง หลังจากนั้น หน่วยทหารรักษาพระองค์ ฯ เดินสวนสนามตามลำดับหน่วย ผ่านหน้าพระที่นั่ง แล้วกลับเข้าที่เดิม เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

ในการนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงร่วมในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ ฯ ด้วย ในฐานะรองผู้บังคับบัญชาการทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ

วันอังคารที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกมหาสมาคม ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬารวิมาน ในพระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้พระบรมวงศานุวงศ์ นายกรัฐมนตรี ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และข้าราชการ ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล ในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา

ในการนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร กราบบังคมทูลถวายชัยมงคลแทนพระบรมวงศานุวงศ์ ต่อจากนั้น ฯพณฯ พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี และ ฯพณฯ พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กราบบังคมทูลถวายชัยมงคลตามลำดับ เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสตอบ ความว่า คนไทยรักษาชาติรักษาแผ่นดินเป็นปึกแผ่นมั่นคงมาได้ ด้วยสติปัญญาความสามารถ และด้วยคุณความดี อีสรภาพ เสรีภาพ ความร่มเย็นเป็นสุข ตลอดจนความเจริญทุกอย่างที่มีอยู่บัดนี้ บรรพชนของเรา ผู้มีความสำนึกตระหนักในความเป็นไทย และมีความอดสาหะพากเพียร พร้อมทั้งความกล้าหาญเสียสละ เป็นผู้สร้างสมไว้ให้ทั้งนี้ เราทั้งหลายในปัจจุบันจึงต้องถือเป็นที่รับผิดชอบอย่างสำคัญ ในอันที่จะรักษาคุณความดีพร้อมทั้งจิตใจที่เป็นไทยนั้นไว้ให้หนักแน่นมั่นคง และสืบทอดกันต่อไปไม่ให้ขาดสาย ชาติประเทศจึงจะดำรงอยู่เป็นไทยได้ตลอดไป ขอทุกคนทุกฝ่ายจงรวมกำลังกายใจกันให้พร้อมเพรียง เพื่อสร้างเสริมพลังแห่งความดีของเราให้เพิ่มพูนแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น แล้วเร่งรัดปฏิบัติสรรพกิจการงานบรรดามีด้วยความสุจริตและบริสุทธิ์ใจโดยซื่อซื่อแท้ ให้ดำเนินก้าวหน้าไปโดยสอดคล้องและเกื้อกูลกันทุก ๆ ส่วน

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ

สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระที่นั่งไพศาลทักษิณ และพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬรายพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง

ในการนี้ ทรงถวายทิรัญญู สัญญาบัตร พัดยศ ไตร แก่ รongสมเด็จพระราชาคณะ และพระสงฆ์ที่ได้ทรงตั้งสมณศักดิ์ ตามลำดับ

วันอาทิตย์ที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๔.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงประกอบพระราชพิธีสมโภช ๓ วัน พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

วันศุกร์ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๕.๑๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเปิดงานนิทรรศการ แสดงพระราชกรณียกิจในด้านส่งเสริมศิลปาชีพ และเสริมรายได้ของสตรีชนบท ซึ่งสภาสตรีแห่งชาติ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จัดให้มีขึ้น ณ บ้านมั่งคศิลา ถนนหลานหลวง

วันอาทิตย์ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเปิดงานฉลองครบรอบ ๒๒ ปี ของสมาคมสตรีไทยมุสลิมแห่งประเทศไทย ซึ่งทางสมาคมจัดให้มีขึ้น เพื่อหารายได้ส่วนหนึ่งทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายโดยเสด็จพระราชกุศลสทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และอีกส่วนหนึ่งสมทบทุนมูลนิธิอรุณเมตตาของสมาคม ณ โรงแรมอินทรา

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับพระตำหนักจิตรลดารโหฐานแล้ว พระราชทานพระราชวโรกาสให้ พันโท ณรงค์ ทองกล้า นายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก กองทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ กรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อกราบถวายบังคมลา ในโอกาสที่พ้นจากการเป็นนายทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ (เป็นการส่วนพระองค์)

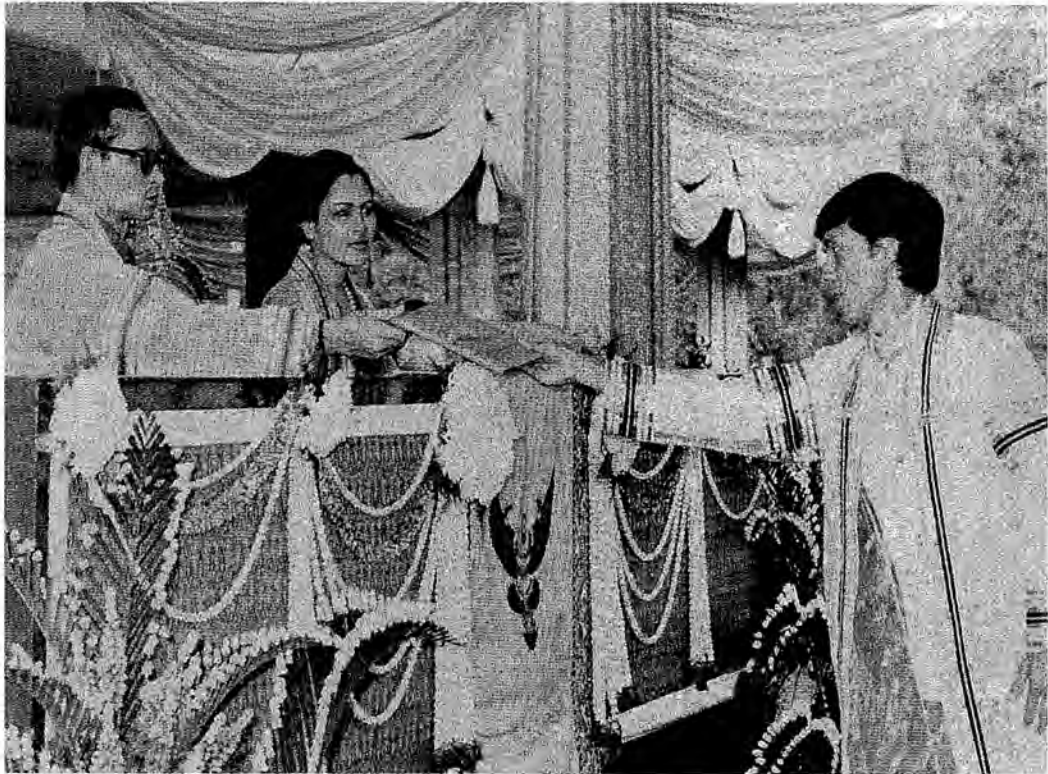
วันพุธที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๑

เวลา ๒๐.๓๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทอดพระเนตรภาพยนตร์รอบปฐมทัศน์เรื่อง “วันเพ็ญ” ตามคำอัญเชิญของหม่อมเจ้าจิตติพันธุ์ ยุคล ผู้อำนวยการสร้างและผู้กำกับการแสดงในนามจิตติพันธุ์ภาพยนตร์ เพื่อหารายได้โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ณ โรงภาพยนตร์แกรนด์

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๒.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๐ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า งานสำคัญของมหาวิทยาลัย กล่าวอย่างสั้นที่สุด มีอยู่สองส่วน ส่วนหนึ่งคือการศึกษา คือ ถ่ายทอดวิชาการแก่นักศึกษาและฝึกหัดอบรมให้นักศึกษาทั้งนั้นให้มีความรู้ความสามารถดีพร้อมที่จะนำเอาวิชาการออกไปปฏิบัติงานตามสายวิชาชีพที่เรียนมาอย่างมีประสิทธิภาพ อีกส่วนหนึ่งคือ ค้นคว้าวิจัยในวิชาการทุก ๆ สาขา ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ทั้งเพื่อความเจริญของงานของวิชาการนั้น ๆ เอง และเพื่อที่จะนำไปใช้การให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือแม้แก่ชาวโลก มหาวิทยาลัยขอนแก่นพยายามดำเนินงานมาโดยเต็มกำลังเป็นเวลาหลายปี บัดนี้การทำงานทุกอย่างเป็นปึกแผ่นเรียบร้อยแล้ว นับว่าได้ประสบผลสำเร็จขั้นมูลฐานอย่างสมบูรณ์ ถึงโอกาสที่จะปฏิบัติการให้เจริญรุดหน้าต่อไป จึงเป็นที่น่าภาคภูมิใจอย่างยิ่ง สำหรับบัณฑิตทั้งปวงนั้น ควรจะสำนึกให้ได้เสมอว่า ตนเองก็มีส่วนรับผิดชอบร่วมกับมหาวิทยาลัยอยู่ด้วยส่วนหนึ่ง เมื่อได้มีโอกาสได้ฝึกฝนอบรมวิชาการชั้นสูงมาแล้วดังนี้ ก็จะต้องนำออกใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะไปประกอบกิจการงานใดๆ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๒๑

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษากจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ณ ที่ใด ขอให้ใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ให้สมกับภูมิปัญญา จงทำตัวทำงานให้มีเหตุผลสมกับ
ที่เป็นผู้มีหลักวิชา มีปัญญา และมีเกียรติ จงรักษาความบริสุทธิ์ใจและคุณค่าของตนไว้ให้มั่นคง
เป็นนิตย์ พร้อมทั้งเพียรพยายามทำหน้าที่ที่มีอยู่ทุกอย่างทุกด้านด้วยความเข้มแข็งอดทน
เพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิตให้จงได้

วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๖.๕๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนัก
จิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ พลเอก ยศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา
พร้อมด้วยคุณหญิงเพลิน เทพหัสดิน ณ อยุธยา กับคณะกรรมการดำเนินงานก่อสร้างอุโบสถ
วัดกะสังข์อัครนันทนทีธรรม อำเภอตาพระยา จังหวัดปราจีนบุรี และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายพระประธานพระพุทธรชินราชจำลอง เพื่อทรงเจิม สำหรับอัญเชิญ
ไปประดิษฐานที่อุโบสถวัดกะสังข์อัครนันทนทีธรรม และรับพระราชทานของที่ระลึก ต่อจากนั้น

นายเรจินัลด์ เดวิส และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท (เป็นการส่วนพระองค์)

วันเสาร์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

เวลา ๒๐.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการทรงบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานแก่ศพ พันโท ศาสตราจารย์ นายแพทย์สี สิริสิงห ฌ ศาสตราจารย์-ทรงษ์มหาคุณ วัดเทพศิรินทราวาส (เป็นการส่วนพระองค์)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ พันโท ศาสตราจารย์ นายแพทย์สี สิริสิงห ม.ป.ช., ม.ว.ม., ท.จ.ว. ฌ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันเสาร์ที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๗.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินแอฟโรพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ในการทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง

วันศุกร์ที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนัก
ภูพิงคราชนิเวศน์ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นายแคลร์ เฟอริล นักระบายสีชาวสวีเดน
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท (เป็นการส่วนพระองค์)

วันเสาร์ที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๑.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมสถานีขยายพันธุ์ธัญพืช และ
โครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

เวลา ๑๓.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณหมู่บ้านปางคะ ตำบลสะเมิงใต้
อำเภอสะเมิง แล้วทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรทำนบดินขนาดสูง ๒.๕๐ เมตร ยาว ๑๒ เมตร
ซึ่งกรมชลประทานจัดสร้างปิดกั้นห้วยซ่อม ให้เป็นอ่างเก็บน้ำจุประมาณ ๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร
เพื่อต่อท่อน้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๔ นิ้ว ยาว ๑,๐๐๐ เมตร ไปลงบ่อพักน้ำเพื่อแจกจ่ายน้ำ
ให้กับพื้นที่เพาะปลูก ๒๐๐ ไร่ ในเขตสถานีขยายพันธุ์ธัญพืช จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดย
รถยนต์พระที่นั่ง ไปยังสถานีขยายพันธุ์ธัญพืช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

เวลา ๑๖.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ ซึ่งเป็นที่ตั้งของหน่วยแพทย์หลวง ซึ่งได้เดินทางล่วงหน้ามาทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ ณ ที่นั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานสิ่งของแก่เจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาป่าไม้ ทั่วทุ่งเขาและเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งช่วยในการบุกเบิกที่ดินของโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ แล้วพระราชทานพระราชดำริกับ นายถนอม เปรมรัศมี อธิบดีกรมป่าไม้และเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ราษฎรช่วยปลูกป่าไม้ยืนต้น ไม้ผล และไม้พุ่ม เพื่อความชุ่มชื้นของดิน และราษฎรได้มีไม้ผลและไม้พุ่มใช้ในอนาคต โดยรักษาไม้ยืนต้นไว้ จากนั้น ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรแปลงสตรอเบอร์รี่ ไร่กระเทียม มะเขือเทศ และถั่วเหลือง ขณะที่ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเยี่ยมราษฎรเป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับโดยรถยนต์พระที่นั่งเมื่อเวลา ๑๗.๔๐ น. ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๓๐ น.

วันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๒.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการชลประทาน และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตอำเภอแจ้ห่ม และอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

เวลา ๑๓.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการฝายทดน้ำแม่มอน ตำบล

แจ้ห่ม อำเภोज้าห่ม แล้วทอดพระเนตรฝายทดน้ำแม่มอน ซึ่งกรมชลประทานได้ก่อสร้างฝายคอนกรีตสูง ๔.๐๐ เมตร สันฝายยาว ๔๓.๕๐ เมตร มีเครื่องตะบันน้ำประกอบในตัวฝายเพื่อทำการสูบน้ำโดยอัตโนมัติขึ้นส่งในเหมือง ซึ่งสูงกว่าระดับลำน้ำแม่มอน ๓๐ เมตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับ นายมนัส ปิติวงษ์ อธิบดีกรมชลประทาน นายยุทธ กิ่งเกตุ ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๒ และเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัย ที่กรมชลประทานได้สนองพระราชดำริ ที่ให้พิจารณาการจัดทำโครงการฝายทดน้ำแม่มอน เพื่อให้ราษฎรในท้องถิ่นอำเภोज้าห่ม จังหวัดลำปาง ได้มีน้ำเพื่อการเพาะปลูก ๗,๐๐๐ ไร่ตลอดปี และได้จัดความเดือดร้อนของราษฎรที่ต้องมีการซ่อมแซมฝาย ซึ่งได้ก่อสร้างเองและชำรุดเสียหายเป็นประจำทุกๆ ปีมาให้สิ้นไป จากนั้นทรงพระดำเนินตามเหมืองส่งน้ำทางฝั้งซ้าย ไปทอดพระเนตรท่อส่งน้ำลอดลำน้ำแม่มอน โดยใช้แรงความดึงดูดของโลก นำน้ำข้ามไปยังพื้นที่เพาะปลูกฝั้งขวา แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ทรงพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎรเหล่านั้น และราษฎรได้กราบบังคมทูลว่า ได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นและสม่ำเสมอตั้งแต่กรมชลประทานได้ช่วยก่อสร้างระบบชลประทานถาวรขึ้น อีกทั้งได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสิ่งของและผลิตผลด้วยเสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ ฝายทดน้ำแม่มอน ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๗.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงอ่างเก็บน้ำห้วยหลวง ตำบลทุ่งฝาย อำเภोज้าห่ม จังหวัดลำปาง ได้ทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำในสวนป่าแม่ทรายคำ ซึ่งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้จัดสร้างขึ้นสนองพระราชดำริ ในอันที่จะมีอ่างเก็บน้ำในบริเวณที่เหมาะสมในสวนป่า เพื่อความชุ่มชื้นของดิน และราษฎรใกล้เคียงสวนป่าจักได้มีน้ำใช้อุปโภคและบริโภค พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทอดพระเนตรแผนผังสวนป่าแม่ทรายคำ และทรงพระราชปฏิสันถารกับ นายอำนาจ คอวนิช ผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ และนายวินัย ทรัพย์รุ่งเรือง หัวหน้าส่วนปลูกสร้างสวนป่า แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่ราษฎรหมู่บ้านป่าไม้ ได้มีการปลูกป่าตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ ถึงจำนวน ๙,๖๒๐ ไร่ โดยได้มีการปลูกต้นไม้ผลัดใบและไม่ผลัดใบ พร้อมทั้งปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล และไม้ที่ราษฎรใกล้เคียงสวนป่าจะได้อาศัยใช้เป็นฟืน เสร็จแล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังสำนักสงฆ์ศรีพุทธันดร บริเวณหมู่บ้านป่าไม้แม่ทรายคำ ทรงเยี่ยมผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ ที่นั้นโดยทั่วถึง และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ ดังเช่นที่ได้ปฏิบัติ ณ ฝายทดน้ำแม่มอน อำเภोज้าห่ม แล้วเสด็จเข้าวิหาร ทรงจุดธูปเทียนนมัสการพระพุทธปฏิมาประธาน ทรงถวายสิ่งของยาชุดพระราชทานและปัจจัยแก่พระภิกษุสงฆ์ และมีพระราชดำรัสกับพระภิกษุสงฆ์ เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๑.๑๐ น.

วันอังคารที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง กลับยังกรุงเทพมหานคร เพื่อทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเป็นการชั่วคราว

วันพุธที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

ในการนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จ ณ พระที่นั่งอัมพรสถานด้วย ต่อมา

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ดังต่อไปนี้

เวลา ๑๘.๔๕ น. คณะกรรมการสมาคมนักเรียนเก่าราชินี ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการจัดการแข่งขันกอล์ฟ ชิงถ้วยพระราชทาน จำนวน ๓๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

เวลา ๑๘.๕๐ น. นายสุทธิ ทองไพฑูรย์ และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการจัดงานประกวดชิงแชมป์ช่างเสื้อและช่างผมแห่งประเทศไทย จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒

เวลา ๐๙.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๒
เสด็จออก ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ในการพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่
พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร

ราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต พร้อมด้วยสมเด็จพระบรม
โอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระ
บรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้า
กัลยาณิวัฒนา ในการพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้า
พัชรกิติยาภา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร

ครั้นเสด็จเข้าสู่ห้องพระราชพิธีแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียน
เครื่องนมัสการบูชาพระพุทธปฏิมาชัยวัฒน์ ทรงศีล แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้พระครุพราหมณ์ ประกอบพิธีทำน้ำสรงที่ชั้นพระสาคร แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงหลั่งน้ำพระพุทธมนต์ลงในชั้นพระสาครนั้น พระครุพราหมณ์ลอยกรงกึ่งปลาทองเงิน และ
มะพร้าวทอง มะพร้าวเงิน ในชั้นพระสาคร เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลั่งน้ำ
พระมหาสังข์ทักษิณาวัฏพระราชทานที่พระเศียรพระเจ้าหลานเธอ และพระราชทานใบมะตูม
ทรงจรดพระกรรไกรขลิบพระเกศา ทรงหลั่งน้ำพระพุทธมนต์ เทพมนต์ จากพระเต้า แล้วทรง

ผูกค้ายพระขวัญ ทรงเจิมพระราชทานแก่พระเจ้าหลานเธอ พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป มีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธาน เจริญชัยมงคลคาถา พราหมณ์เป่าสังข์ พนักงานภูษามาลาแกว่งบัณเฑาะว์ ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สังข์ แตร ดุริยางค์ แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระเคนจตุปัจจัยไทยธรรมแก่พระสงฆ์ พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา จากนั้น

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระครูพราหมณ์ ถวายน้ำเทพมนต์ที่ พระหัตถ์ พระเจ้าหลานเธอ และแฉวนพระอยู่ปูลาดพระยี่ภู่ วางเครื่องมงคลราชพิธีลงในพระอยู่ หลังน้ำสังข์และเจิมพระอยู่ แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงวาง เครื่องราชภัณฑ์และทองคำแท่งจารึกอักษรพระราชทานพระนาม พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้า พัชรกิติยาภา ตามขัตติยราชประเพณีลงในพระอยู่ แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้เชิญพระเจ้าหลานเธอ ลงบรรทมในพระอยู่ พระครูพราหมณ์ถวายเท็กล่อม พราหมณ์เป่าสังข์ พนักงานภูษามาลาแกว่งบัณเฑาะว์ ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สังข์ แตร ดุริยางค์ เสร็จแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พราหมณ์เบิกแว่น พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าทูล ละเอียดองธุลีพระบาท รับแว่นเวียนเทียนสมโภช แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ

เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จาก พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปประทับแรม ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ และทรงเยี่ยมราษฎรในภาคเหนือ

ในการนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ส่งเสด็จพระราชดำเนิน ที่กองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง ด้วย

วันเสาร์ที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๐.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับ เครื่องบินแอร์ฟอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังท่าอากาศยานจังหวัดน่าน แล้วเสด็จ พระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ไปทอดพระเนตรโครงการชลประทานและทรงเยี่ยม ราษฎรและทหารในเขตพื้นที่อำเภอเชียงกลาง และอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน

เวลา ๑๑.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณฝายทดน้ำคอนแก้ว ตำบลเปือ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ ณ ที่นั้น พันโท นายแพทย์อุดม เพชรศิริ ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ กราบบังคมทูลรายงานและกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัด เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน และทรงพระดำเนินทอดพระเนตรฝายทดน้ำคอนแก้ว ซึ่งเป็นฝายหินก่อสูง ๒.๐๐ เมตร ยาว ๒๐.๐๐ เมตร มีท่อระบายน้ำเข้าเหมืองส่งน้ำทั้งฝั่งซ้ายและฝั่งขวาของลำน้ำเปือ เพื่อส่งน้ำช่วยพื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๑,๕๐๐ ไร่ ในฤดูฝน และประมาณ ๘๐ ไร่ ในฤดูแล้ง ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับนายมนัส ปิติวงษ์ อธิบดีกรมชลประทาน นายยุทธ กิ่งเกตุ ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๒ และเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัย ที่กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างฝายทดน้ำหินก่อที่แข็งแรงทนทานต่อกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยวแทนฝายคอนกรีตเสริมเหล็ก ที่ราษฎรบริเวณบ้านคอนแก้ว ได้ก่อสร้างขึ้นเอง และพึงทลายในฤดูฝนทุกปี เป็นการแบ่งเบาภาระของราษฎรในการซ่อมแซมฝายซึ่งชำรุดเป็นประจำ และได้พระราชทานพระราชดำริแก่นายประเสริฐ เปลี่ยนรังษี นายอำเภอยางชุมน้อย และนายบุญเปล่ง วาษา กำนันตำบลพระธาตุ ว่าราษฎรในบริเวณตำบลพระธาตุ และตำบลเปือ ซึ่งได้รับน้ำจากโครงการฝายทดน้ำคอนแก้ว ควรจะช่วยตัดตะกอนและหินทรายที่ไหลมาตามกระแสน้ำและทำให้บริเวณฝายทดน้ำและปากเหมืองตื้นเขิน เป็นการร่วมมือกันรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมโดยสมบูรณ์ อีกทั้งพระราชทานพระราชดำริแก่นายอุทัย จันทร์ผกา ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์ดินน้ำ ว่า เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ควรขยายการปลูกป่าเหนือฝายทดน้ำ โดยให้ราษฎรร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นของดิน ตลอดจนรักษาต้นน้ำลำธารและป้องกันปัญหาน้ำฝนชะหน้าดินพังทลาย อีกทั้งราษฎรจะได้มีพันธุ์ไม้ประเภททำฟืนเพื่อใช้สอย จากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บโดยทั่วถึง แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๔.๔๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณฝายน้ำน้ำแฉะ บ้านน้ำพาง ตำบลหมอมเมือง อำเภอมะนัง จังหวัดอำนาจเจริญ ณ ที่นั้น นายจำเนียร ปฏิเวชรณกิจ รองผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ กราบบังคมทูลรายงาน และกราบบังคมทูลเบิก นายพูลชัย เนียมวัฒนะ นายอำเภอมะนัง และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดอำนาจเจริญ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่มารับเสด็จพระราชดำเนิน ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น แล้วทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรหน่วยปฏิบัติการของแพทย์หลวง และทันตแพทย์หลวง ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางมาตั้งหน่วยตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ จากนั้น ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรฝายทดน้ำน้ำแฉะ ซึ่งเป็นฝายหินก่อสูง ๒.๒๐ เมตร ยาว ๒๐.๐๐ เมตร มีอาคารบังคับปากเหมืองและเหมืองส่งน้ำสองฝั่งลำน้ำ ซึ่งสามารถส่งน้ำให้

พื้นที่เพาะปลูกในฤดูฝนได้ประมาณ ๕๐๐ ไร่ และในฤดูแล้งประมาณ ๓๐๐ ไร่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน และพระราชทานยาชุดและอุปกรณ์การศึกษาแก่ครูและนักเรียนจากโรงเรียนบ้านน้ำปาง แล้วทอดพระเนตรโต๊ะทรายจำลองโครงการพัฒนาลุ่มน้ำปาง-น้ำอูน โดยมี พลตรี ไพศาลย์ รุ่งแสง ผู้บัญชาการกองพลทหารม้า กราบบังคมทูลรายงานเกี่ยวกับโครงการ ซึ่งสนองพระราชดำรินอนที่จะให้กองทัพภาคที่ ๓ หน่วยราชการของจังหวัดน่าน และกรมชลประทานร่วมดำเนินการช่วยเหลือราษฎร โดยการจัดหาแหล่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกทั้งสองฝั่งของห้วยน้ำปาง ห้วยน้ำแฉะ และห้วยฝ้าย ในบริเวณบ้านน้ำปาง บ้านหลายหน้า และบ้านใหม่ รวมทั้งจัดสรรที่ดินป่าเสื่อมโทรมให้เป็นที่ทำกินของราษฎร เสร็จแล้ว ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ พลับพลาริมฝ้ายทดน้ำน้ำแฉะ ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถเป็นเวลาอันสมควรแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๗.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงฐานรอย ม. ๓๖๒๑ บ้านน้ำปาง ตำบลหมอมือ อำเภอมะจิม ณ ที่นั้น พลโท ลีมา ปาณิกบุตร แม่ทัพกองทัพภาคที่ ๓ กราบบังคมทูลรายงาน แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญและยาชุดแก่ทหารซึ่งปฏิบัติการณ์อยู่ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณฐาน โดยมี พันโท กมล สาคุณ ผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ ๖ และร้อยเอก มนัส เสฐียรการ ผู้บังคับฐาน กราบบังคมทูลรายงานสมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ไปยังท่าอากาศยานจังหวัดน่าน เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๑๕ น.

วันจันทร์ที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังสนามบินเชียงคำ แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านร่องสำน อำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา และทรงเยี่ยมราษฎรบ้านหลวง กิ่งอำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน

เวลา ๑๑.๔๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงโรงเรียนร่องสำน ตำบลร่มเย็น อำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา ณ ที่นั้น นายสัญญา ปาลวัฒน์วิไชย ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยากราบบังคมทูล

รายงาน และกราบบังคมทูลเบิกนายทองคำ เชื้อนทา นายอำเภอเชียงคำ และข้าราชการจังหวัดพะเยา เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎร ณ บริเวณสนามโรงเรียนร่องล้าน ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายสิ่งของและยาชุดแก่พระภิกษุสงฆ์ และพระราชทานถุงของขวัญแก่ตำรวจตระเวนชายแดน ยาชุดและอุปกรณ์การศึกษาแก่ครูและนักเรียนโรงเรียนร่องล้าน จากนั้น ทรงพระดำเนินไปตามถนนในหมู่บ้าน เพื่อทอดพระเนตรแปลงปลูกต้นหม่อนและสภาพบริเวณลำน้ำห้วยร่องล้าน ขณะที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทอดพระเนตรผลงานการเลี้ยงไหม และการทอผ้าไหมของราษฎรบ้านร่องล้าน สมควรแก่เวลา จึงเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ พลับพลาบริเวณโรงเรียนร่องล้าน แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๕.๔๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านหลวง ตำบลป่าคาหลวง กิ่งอำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน ณ ที่นั้น พันโท นายแพทย์อุดม เพชรศิริ ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน กราบบังคมทูลรายงาน และกราบบังคมทูลเบิกนายไชย ไชยานนท์ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอบ้านหลวงและข้าราชการจังหวัดน่าน เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎร ณ บริเวณโรงเรียนมัธยมบ้านหลวง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ร่วมทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บพร้อมหน่วยแพทย์พระราชทานที่เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยปฏิบัติการ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎร ตลอดจนผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอบ้านหลวง และนายยุทธ กิ่งเกตุ ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๒ เกี่ยวกับการทำมหาเลี้ยงชีพของราษฎร และพระราชทานพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรมของราษฎรในบริเวณหมู่บ้านหลวงและหมู่บ้านใกล้เคียง เสร็จแล้วพระราชทานถุงของขวัญแก่ผู้แทนทหาร ตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยปฏิบัติการพิเศษ ตำรวจภูธรกิ่งอำเภอบ้านหลวง และอาสาสมัคร อีกทั้งพระราชทานยาชุดและอุปกรณ์การศึกษาแก่ครูและนักเรียนโรงเรียนมัธยมบ้านหลวง จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังวัดบ้านหลวง เสด็จเข้าอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนนมัสการพระพุทธปฏิมาประธาน ทรงถวายยาชุดและปัจจัยแก่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อบำรุงปฏิสังขรณ์วัดบ้านหลวง แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับยังบริเวณโรงเรียนบ้านหลวง เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งไปยังท่าอากาศยานจังหวัดน่าน เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับท่าอากาศยานเชียงใหม่ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง กลับถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๒๐ น.

วันพุธที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมชาวไทยภูเขา บ้านปางอู๋ ตำบลแม่ศึก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

เวลา ๑๕.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านปางอู๋ ณ ที่นั้น ร้อยเอก ยงยุทธ บุญวัฒน์ ปลัดจังหวัดเชียงใหม่ กราบบังคมทูลรายงาน และกราบบังคมทูลเบิก นายวสันต์ เลิศธรรมเทวี นายอำเภอแม่แจ่ม และพันตรี นคร ตุงคสวัสดิ์ ผู้บังคับการหน่วยทหารชุดก่อสร้างที่ ๔ กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยกลาง เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงเยี่ยมชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง เผ่าเย้า และเผ่ากะเหรี่ยง ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ทรงพระราชปฏิสันถารกับบุคคลเหล่านั้น เกี่ยวกับการทำมาหาเลี้ยงชีพ แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญและอุปกรณ์การศึกษาแก่ครูและนักเรียนโรงเรียนปางอู๋ เสร็จแล้ว ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยกลาง แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่ได้มีการก่อสร้างทาง จากอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ถึง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการส่งเสริมให้การคมนาคมสะดวกขึ้น เป็นผลให้เศรษฐกิจเจริญขึ้นตามลำดับ อีกทั้งพระราชทานพระราชดำริให้ นายมนัส บิดิวษ์ อธิบดีกรมชลประทาน พิจารณาจัดโครงการชลประทานจากลำห้วยป่าเกี๊ยะ และห้วยยอด เพื่อส่งน้ำให้หมู่บ้านปางอู๋ และหมู่บ้านใกล้เคียง จากนั้น ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบ้านปางอู๋ และเสด็จเข้าทอดพระเนตรร้านสหกรณ์ชาวไทยภูเขา ซึ่งนายเชื้อลือ แซ่เท้า ผู้ใหญ่บ้านเผ่าม้ง ได้ร่วมกับลูกบ้านสมทบทุนก่อตั้งขึ้น เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์บรรทุกของร้านสหกรณ์ เสด็จพระราชดำเนินตามถนนขุนยวม-แม่นาจอน ซึ่งเจ้าหน้าที่กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยกลาง กำลังดำเนินการก่อสร้าง ไปทอดพระเนตรบริเวณนาชาวไทยภูเขา ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริแก่นายเล็ก จินดาสงวน ผู้อำนวยการหัวหน้างานจัดสรรน้ำ กรมชลประทาน ให้พิจารณาจัดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในบริเวณนั้น เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับมาอยู่ที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในการทรงเยี่ยมราษฎร และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ร่วมช่วยหน่วยแพทย์พระราชทานที่เดินทางมาล่วงหน้าทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ไปยังลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๑๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๐.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ (พัฒนาที่ดิน) ณ หุ่นเลิง และ หุ่นเสี้ยว และทอดพระเนตรบริเวณที่กำหนดจะให้มีโครงการชลประทานในพื้นที่อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

เวลา ๑๒.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ (พัฒนาที่ดิน) หุ่นเลิง ตำบลบ้านปาง อำเภอหางดง ณ ที่นั้น ร้อยเอก ยงยุทธ บุญวัฒน์ ปลัดจังหวัดเชียงใหม่ นายจอม ขวัญดี นายอำเภอหางดง และพันตำรวจตรี จำลอง มณีวรรณ สารวัตรสถานีตำรวจหางดง กราบบังคมทูลรายงาน แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ และยาชุด แก่เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินที่ดำเนินการสนองพระราชดำริ ที่จะให้ราษฎรมีที่ทำกินถูกต้องตามหลักเกษตรกรรม เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎร ตลอดจนได้มีพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น จากนั้น เสด็จเข้าทอดพระเนตรที่ปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวงที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งหน่วยตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ แล้วทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณที่กรมชลประทานจะสร้างฝายปิดกั้นลำห้วยกลาง และห้วยหอม เพื่อส่งน้ำให้กับพื้นที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ จากนั้น ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณไร่นาและเหมืองส่งน้ำซึ่งกรมพัฒนาที่ดินได้บุกเบิกให้ราษฎร ณ หุ่นเลิง ทรงพระราชปฏิสันถารกับนายบรรเจิด พลาญกูร อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน นายนพดล ชัยกิจ หัวหน้าหน่วยโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ (พัฒนาที่ดิน) หุ่นเลิง และเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินและระบบชลประทาน แล้วพระราชทานพระราชดำรัสเกี่ยวกับความเหมาะสมในการที่จะปลูกป่าปลายไร่นา ที่มีพันธุ์ไม้ไผ่และไม่เหมาะสำหรับตัดกิ่งเพื่อทำฟืน เสร็จแล้ว ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๕.๓๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ (พัฒนาที่ดิน) หุ่นเสี้ยว ที่ตำบลบ้านปาง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ณ ที่นั้น นายสุรศักดิ์ อุดเจริญ หัวหน้าสถานีโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือกราบบังคมทูลรายงาน แล้วพระราชทานถุงของขวัญและยาชุดแก่เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ที่ปฏิบัติการบุกเบิกจัดสรรที่ดินให้ราษฎร และชาวไทยภูเขาที่อยู่ในบริเวณหุบเสี้ยว จากนั้น ได้ทอดพระเนตรแผนที่วางแผนการใช้ดิน และทรงพระราชปฏิสันถารกับนายสมชาย อินทรโสทธิ หัวหน้าฝ่ายสนาม กรมพัฒนาที่ดิน เกี่ยวกับการสงวนพื้นที่สำหรับการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร และเพื่อผู้ที่อยู่ในเขตโครงการ และพื้นที่ใกล้เคียงได้มีพันธุ์ไม้เพื่ออาศัยเป็นฟืน เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรและชาวไทยภูเขาที่มาเฝ้าทูล

ละอออุฎฐิพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณที่กรมชลประทานกำหนดจะสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยเสี้ยว เพื่อส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูก ประมาณ ๘๐๐ ไร่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับ นายมนัส ปิติวงษ์ อธิบดีกรมชลประทาน นายประศาสน์ จันทรมนิม ผู้อำนวยการสำนักชลประทาน ที่ ๑ และนายชัยนิตย์ มณีกล นายช่างควบคุมการก่อสร้าง เกี่ยวกับการสร้างอ่างเก็บน้ำ แล้วพระราชทานถุงของขวัญ แก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน และทรงเยี่ยมครอบครัวของเขาเหล่านั้น สมควรแก่เวลา จึงทรงพระดำเนินกลับไปยังที่ประทับของ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในกรณีนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๗.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการฝายแม่ชนิดใต้ บ้านแม่ชนิดใต้ ตำบลแม่ชนิด อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ณ ที่นั้น นายสุวิทย์ พิรุณรัช นายช่างควบคุมการก่อสร้างกราบบังคมทูลรายงาน แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ แก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณที่กำหนดจะสร้างฝายปิดกั้นห้วยแม่ชนิด เพื่อเก็บน้ำส่งให้แก่พื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๒๐๐ ไร่เศษ มีพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทานเกี่ยวกับการก่อสร้างฝายหินก่อและอาคารบังคับน้ำปากเหมืองส่งน้ำ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปยังที่ประทับของ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในการทรงเยี่ยมราษฎรและครอบครัวเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บโดยทั่วถึง แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๕๗ น.

วันศุกร์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๑.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังลานเฮลิคอปเตอร์ภูพิงคราชนิเวศน์ เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมโครงการพัฒนาเกษตรที่สูง ณ บ้านห้วยตอง และโครงการเกษตรหลวงพัฒนาชาวเขา ณ หมู่บ้านบริเวณหนองเต่า และบ้านขุนวาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

เวลา ๑๑.๕๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านห้วยตอง ตำบลแม่วิน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ แล้วทรงเยี่ยมราษฎรและชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาเกษตรที่สูง ซึ่งสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ รับผิดชอบการดำเนินงาน โดยความสนับสนุนของกระทรวงเกษตรของสหรัฐอเมริกา เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรต้นท้อซึ่งชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงได้ต่อตาพันธุ์ ไร่ถั่ว และโรงเพาะเห็ด โดยมี นายบุญรอด ศุภอุดมฤกษ์ อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ กราบบังคมทูลรายงานอยู่ทุกระยะ จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรลำห้วยตอง และลำห้วยแม่สะเป้าะ และพระราชทานพระราชดำริแก่นายอนันต์ สงวนนาม เลขาธิการสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทและข้าราชการสำนักงาน ถึงความเหมาะสมที่จะก่อสร้างฝายปิดกั้นลำห้วย และทำเหมืองส่งน้ำไปยังที่เพาะปลูก เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับมาอยู่ที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในการทรงเยี่ยมราษฎร และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๓.๑๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณบ้านหนองเต่า ตำบลแม่วิน อำเภอสันป่าตอง แล้วทรงพระดำเนินไปยังสถานีเกษตรหลวงพัฒนาชาวเขา ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ ยาชุด และอุปกรณ์การศึกษา แก่ครูและนักเรียนโรงเรียนหนองเต่า แล้วชาวไทยภูเขาเผ่าม้งทำพิธีสู่พระขวัญ ถวายบายศรี และผูกข้อพระกร จากนั้น ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรไร่กาแฟและไร่นาขั้นบันได และทรงพระดำเนินตามคันนาและตามไหล่เขา ไปยังที่ซึ่งจัดไว้เพื่อประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับ นายวันชัย พรหมโชติ หัวหน้าสถานีเกษตรหลวงพัฒนาชาวเขาขุนวางและหนองเต่า เกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ และพระราชทานพระราชดำริกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ถึงความเหมาะสมในการสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กตามลำห้วย เพื่อกักน้ำไว้ในฤดูแล้ง อีกทั้งให้น้ำค่อยๆ ไหลซึมลงในดิน เป็นการระบายน้ำในพื้นที่ให้สูงขึ้นด้วย เมื่อทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถ เป็นเวลาอันสมควรแล้ว จึงทรงพระดำเนินกลับมายังหมู่บ้าน แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์ต่อไป

เวลา ๑๖.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงเกษตรหลวงพัฒนาชาวเขาขุนวาง บ้านขุนวาง ตำบลแม่วิน อำเภอสันป่าตอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่โครงการ เจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์ และเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ และพระราชทานถุงของขวัญ ยาชุด และอุปกรณ์การศึกษาแก่ครูและนักเรียนโรงเรียนขุนวาง จากนั้น ทรงพระดำเนิน

ทอดพระเนตรแปลงเพาะปลูกพันธุ์ไม้ และพันธุ์พืชต่าง ๆ ตลอดจนไร่กาแฟ ซึ่งชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ปลูกแทนการปลูกฝิ่น และทอดพระเนตรเหมืองสังน้ำ และท่อน้ำมาจากลำธารบนภูเขาลงมายังพื้นที่ เพาะปลูก ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ถึงการทำมาหาเลี้ยงชีพของเขาเหล่านั้น แล้วทรงพระดำเนินกลับมายังที่ประทับของ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในการทรงเยี่ยมราษฎร และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับยังลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๐๕ น.

วันอังคารที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๓.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่งไปทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตอุโบสถ วัดเม็งรายมหาราช อำเภอเมือง เชียงราย และพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จังหวัดเชียงราย

เวลา ๑๔.๕๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานจังหวัดเชียงราย แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดเม็งรายมหาราช ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง เชียงราย เมื่อเสด็จเข้าพลับพลาพิธีแล้ว ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระพุทธรูปราชูปถัมภ์ ทรงศีล แล้ว นายชุ่ม บุญเรือง ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างอุโบสถ และกราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตในอุโบสถ ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม และทรงปิดทองลูกนิมิต แล้วสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงปิดทองลูกนิมิต เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตัดลูกนิมิต ครั้นทรงจุดธูปเทียนบูชาพระพุทธรูปปฏิมาประธาน ทรงลงพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย และพระนามในแผ่นศิลา แล้ว ทรงถวายปัจจัยแก่พระครูศีลคุณากร เจ้าอาวาส เพื่อบำรุงปฏิสังขรณ์วัดเม็งรายมหาราช แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินเพื่อก่อสร้างอุโบสถ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานของที่ระลึก เสร็จแล้ว ทรงปลูกต้นไม้ไทรใบคาดเป็นที่ระลึก แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๖.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชียงรายจรูญราษฎร์) อำเภอเมืองเชียงราย แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพิธี เพื่อพระราชทานธงประจำรุ่นแก่ลูกเสือชาวบ้านจากอำเภอต่างๆ ในจังหวัดเชียงราย รวม ๕๔ รุ่น ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัส ความว่า การฝึกเป็นลูกเสือชาวบ้าน เพื่อมุ่งสามัคคีผนึกกำลังทำความดีเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมนั้น ย่อมเป็นการแผ่เมตตาระหว่างเพื่อนร่วมรุ่น ทั้งในอำเภอและจังหวัดเดียวกัน และระหว่างรุ่นในแต่ละจังหวัด ตลอดจนราษฎรไทยทั่วประเทศ ซึ่งจะนำมาถึงความสงบ ความเจริญ ความมั่นคง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างแน่นแฟ้นตลอดไป เสร็จแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อพระราชทานใช้ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินไปยังท่าอากาศยานจังหวัดเชียงราย เพื่อประทับเครื่องบินแอร์พอร์ที่หนึ่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๒๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ในการทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทรงพระราชอุทิศถวายสมเด็จพระนเรศวรมหาราชและสมเด็จพระสุริโยทัย

เวลา ๑๓.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ อ่างเก็บน้ำ ภูพิงคราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นางนิพนธ์ รัตนวรพันธ์ ผู้อำนวยการกองชีววิทยาสิ่งแวดล้อม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย นำคณะสมาคมชากระถินญี่ปุ่น เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายต้นชากระถิน เพื่อปลูก ณ ภูพิงคราชนิเวศน์ และเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลปลูกในโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ

วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอฟโรพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน และทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน ได้ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังพลับพลาพิธีหน้าศาลากลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ แล้วพระราชทานให้เจ้าหน้าที่จังหวัดเชิญไปถวายสักการะพระธาตุดอยกองมู ต่อจากนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอนกราบบังคมทูลรายงานกิจการของลูกเสือชาวบ้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน และกราบบังคมทูลเบิกประธานรุ่นลูกเสือชาวบ้านจำนวน ๑๔ รุ่น เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานธงประจำรุ่น เสร็จแล้วพระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า กิจการลูกเสือชาวบ้านคือการฝึกฝนสมาชิกได้แก่พวกเราทั้งหลาย ให้รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งการคมนาคมยังไม่ค่อยสะดวกนัก แต่ก็อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติมากมายหลายชนิด และชนิดหนึ่งก็คือ ประชาชนที่มีคุณธรรมสูง ถ้าเราช่วยกันรักษาความสงบสุข มีความสามัคคีกัน ก็จะทำให้จังหวัดนี้น่าอยู่ มีความปลอดภัยตลอดจนมีอนาคตอันแจ่มใส ประโยชน์ของกิจการลูกเสือชาวบ้านอีกประการหนึ่งก็คือ ทำให้สมาชิกได้มีโอกาสรู้จักกันอย่างทั่วถึง เพราะฉะนั้นหากเกิดความเดือดร้อนขึ้น ก็สามารถช่วยกันป้องกันและปิดเป่าได้ทันทั่วถึง ที่สำคัญก็คือ เรายังสามารถติดต่อกับลูกเสือชาวบ้านในจังหวัดอื่นๆ ได้ ก็เพื่อร่วมมือกันรักษาความมั่นคง ความสงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองของส่วนรวม คือประเทศชาติไว้ให้คงอยู่ต่อไป จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัยเพื่อสมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน และเพื่อสมทบทุนมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามลำดับ ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้าน ตลอดจนราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ณ บริเวณสนามหน้าศาลากลางจังหวัด สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน เพื่อประทับเครื่องบินแอฟโรพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดเชียงใหม่ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๔.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากภูมิจังหวัดนครราชสีมา ไปทรงประกอบพิธียกข่อฟ้า ทรงตัดลูกนิมิตอุโบสถ และทรงยกฉัตรพระเจดีย์ ณ วัดรัตนวนาราม (วัดป่า) อำเภอเมืองพะเยา ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดพะเยา

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณบ้านพะเยา ตำบลเวียง อำเภอเมืองพะเยา ได้ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังวัดรัตนวนาราม (วัดป่า) เสด็จเข้าพลับพลาพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย แล้วทรงศีล จบแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยากราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างพระอุโบสถและพระเจดีย์ ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินไปทรงประกอบพิธียกข่อฟ้า ทรงตัดลูกนิมิตพระอุโบสถ และทรงยกฉัตรพระเจดีย์ ตามลำดับ เสร็จแล้ว เสด็จกลับเข้าพลับพลาพิธี ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม ในโอกาสนี้ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินสมทบทุนการก่อสร้างอุโบสถและพระเจดีย์ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานของที่ระลึก จากนั้น จึงทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากภายในบริเวณวัด สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ถึงภูมิจังหวัดนครราชสีมาเมื่อเวลา ๑๘.๓๕ น.

วันอังคารที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๔.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูมิจังหวัดนครราชสีมา ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านและทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดแพร่

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานจังหวัดแพร่ ได้ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังพลับพลาพิธีลูกเสือชาวบ้าน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ แล้วพระราชทานให้เจ้าหน้าที่จังหวัดเชิญไปถวายสักการะพระธาตุช่อแฮ ต่อจากนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่กราบบังคมทูลรายงานกิจการของลูกเสือชาวบ้านจังหวัดแพร่ และกราบบังคมทูลเบิกประธานรุ่นลูกเสือชาวบ้านจำนวน ๘๖ รุ่น เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทาน

ธงประจำรุ่น เสร็จแล้ว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า เครื่องหมายที่แสดงความเป็นลูกเสือชาวบ้านมีสามสิ่ง คือหนึ่งผ้าผูกคอ ซึ่งเป็นเครื่องหมายส่วนบุคคลแสดงว่าได้ฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ และความเข้มแข็ง ซึ่งทุกคนก็มีคุณสมบัติดังกล่าวอยู่แล้ว แต่มาฝึกให้เกิดความมั่นใจขึ้น เครื่องหมายสิ่งที่สองคือธงประจำรุ่น อันเป็นการแสดงว่าแต่ละรุ่นได้มาชุมนุมอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี รักใคร่ และช่วยเหลือส่งเสริมซึ่งกันและกัน สำหรับเครื่องหมายสุดท้าย คือธงชาติ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะแสดงว่าทุกคนมีชาติเป็นที่รวมปรารถนาที่จะช่วยกันอุ้มชูส่วนรวม เพราะหากส่วนรวมอยู่ไม่ได้ พวกเราแต่ละคนก็ไม่สามารถอยู่ได้เช่นกัน กิจการลูกเสือชาวบ้านจึงนับว่ามีประโยชน์มาก เพราะทำให้ลูกเสือชาวบ้านมีโอกาสแสดงคุณสมบัติที่มีอยู่ในใจออกมาให้ประจักษ์ นอกจากนี้ ยังเป็นการแสดงออกให้คนทั่วไปตระหนักว่า คนไทยเรารักใคร่กลมเกลียวกัน และไม่แตกความสามัคคีกัน ซึ่งจะทำให้สามารถอยู่เย็นเป็นสุขได้ตลอดไป โดยไม่มีผู้ใดกล้ามาแย่งและคิดจะมาครอบครองประเทศชาติของเรา จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย และเพื่อสมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน ตามลำดับ ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้านตลอดจนราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณนั้น สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังท่าอากาศยานจังหวัดแพร่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดเชียงใหม่ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

กุมภาพันธ์

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เวลา ๑๐.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังท่าอากาศยานพิษณุโลก แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไปยังชุดปกครองและพัฒนาทุ่งสมอ ๒ โครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำเข็ก ตำบลแคมป์สน อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในการนี้ ได้ประทับทอดพระเนตรภูมิประเทศบริเวณหมู่บ้านไทยน้อย ๔ และหมู่บ้านไทยน้อย ๕ ต่อจากนั้น เสด็จเข้าที่ทำการ ผู้อำนวยการโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำเข็ก กราบบังคมทูลสรุปผลการปฏิบัติงานของโครงการในรอบปีพุทธศักราช ๒๕๖๑ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปยังหมู่บ้านไทยน้อย ๔ เพื่อประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณหมู่บ้านไทยน้อย ๑ หมู่บ้านไทยน้อย ๒ และหมู่บ้านไทยน้อย ๓ ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโรงเรียนเจริญทองนิ่มวิทยา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ อุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์การกีฬา ตลอดจนเสื้อผ้า และยารักษาโรคแก่ผู้แทนครู และนักเรียน จากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรจากหมู่บ้านพัฒนาทุ่งสมอ ๑ และ ๒ หมู่บ้านนางัว หมู่บ้านคลองน้ำคั้น หมู่บ้านทุ่งสมอ-นายาว ตลอดจนชาวเขาที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว เสร็จแล้ว เสด็จขึ้นอาคารเรียนเพื่อประทับทอดพระเนตรการแสดงของนักเรียนและเยาวชนเขาค้อ จบแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่งไปยังเรือนร่มเกล้า เพื่อประทับเสวยพระกระยาหาร

กลางวัน สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังฐานยิงสนับสนุนสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนข้าราชการพลเรือน และหน่วยทหารต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำชีก จากนั้น ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณฐาน เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินไปประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังท่าอากาศยานพิษณุโลก ในโอกาสนี้ ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณท่าอากาศยาน และประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดเชียงใหม่ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๔๕ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำชีก ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หลวงที่เดินทางล่วงหน้าไปจัดตั้งหน่วยทำการตรวจรักษา และแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ณ โรงเรียนเจริญทองนิมวิทยา

วันอาทิตย์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๗.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปในงานรับรองซึ่งคณะข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือน และเจ้านายฝ่ายเหนือ ตลอดจนพ่อค้าประชาชนเชียงใหม่ และผู้แทนจังหวัดต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ ๓ ได้ร่วมกันจัดถวาย ในโอกาสนี้ ได้พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้บุคคลต่างๆ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ หน้าสโมสรค่ายกาวิละจังหวัดเชียงใหม่

วันจันทร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากลานเฮลิคอปเตอร์ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังโครงการฝายทดน้ำแม่หาด โครงการชลประทานหมู่บ้านพระบาทห้วยต้ม และวัดพระพุทธบาทห้วยต้ม ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดลำพูน

วันจันทร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านพระบาทห้วยต้ม
อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

ครั้งเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการฝายทดน้ำแม่หาด ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่บ้านผาใต้ ตำบลนาทราย อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ และยารักษาโรคแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทานที่ได้มาปฏิบัติงานสร้างฝายทดน้ำแม่หาดตามพระราชดำริจนแล้วเสร็จ และสามารถส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกได้ตลอดปี เป็นเนื้อที่ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรตัวฝายและการขุดเหมืองส่งน้ำซึ่งราษฎรกำลังร่วมกันขุด โดยเจ้าหน้าที่กรมชลประทานได้กำหนดขนาดและแนวคูส่งน้ำให้ จากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรจากบ้านผาใต้และหมู่บ้านใกล้เคียงที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้นเสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังโครงการฝายห้วยแม่ปู ซึ่งเป็นโครงการย่อยของโครงการชลประทานหมู่บ้านพระบาทห้วยต้มตามพระราชดำริ ตำบลนาทราย อำเภอลี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมพัฒนาที่ดิน และกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งได้มาปฏิบัติงานร่วมกันในการบุกเบิกพัฒนาและจัดสรรพื้นที่เพาะปลูกให้แก่ราษฎรที่ขาดแคลนที่ทำกิน เป็นเนื้อที่

ประมาณ ๑,๖๐๐ ไร่ โดยกรมชลประทานจะสนับสนุนในด้านการจัดหาน้ำเพื่อการเกษตรกรรม และการอุปโภคบริโภคของสมาชิกโครงการ ต่อจากนั้น ได้ทอดพระเนตรเครื่องชูดบ่อน้ำต้นของ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ซึ่งเคยใช้งานได้ผลสำเร็จมาแล้วหลายพื้นที่ในการชูดบ่อน้ำขนาดเล็ก แทนการใช้แรงคน เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ ที่นั้น และประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน สสมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ต่อไปยังวัดพระพุทธบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอสี สด็จเข้าพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจิมพระธาตุ และพระราชทานให้เจ้าหน้าที่เชิญไปบรรจุในพระเจดีย์ ต่อจากนั้น ได้มีพระราชดำรัสกับเจ้าอาวาสถึงสภาพความเป็นอยู่ของราษฎร โดยเฉพาะเรื่องสุขภาพอนามัย ของเยาวชน ในโอกาสนี้ ทรงถวายยารักษาโรคและปัจจัยสำหรับใช้สอยในกิจการของธนาคารข้าว แล้วทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรธนาคารข้าวซึ่งมีความจุ ๒๔,๐๐๐ ถัง และสมาชิกต่างก็มีความเข้าใจในกิจการเป็นอย่างดี จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปโดยราบรื่น เพื่อผลประโยชน์ของราษฎรเป็นส่วนรวมอย่างแท้จริง เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากภายในบริเวณวัด เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับเฮลิคอปเตอร์ พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๕๐ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอสี จังหวัดลำพูน ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หลวงที่เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ณ ฝ่ายทตน้ำแม่หาด บ้านผาใต้ ตำบลนาทราย อำเภอสี จังหวัดลำพูน

วันพุธที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๘ บ่อแก้ว หน่วยที่ ๗ แม่จอนหลวง และโครงการหลวงแม่แฮ ในเขตพื้นที่ตำบลแม่นาจร จังหวัดเชียงใหม่

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๘ บ่อแก้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานสิ่งของ ผ้าห่ม และยารักษาโรคแก่ผู้แทนเจ้าหน้าที่โครงการ ครู นักเรียน ตลอดจนคนงาน จากนั้น ทรงปลูกต้นชากระไวเป็นที่ระลึก และทรงเยี่ยมราษฎรชาวเขาเผ่าแม้ว กะเหรี่ยงและมูเซอ ที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณหน้าโรงเรียน ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดย

เสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษา ในขณะที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำ และทรงปล่อยปลาในอ่างเก็บน้ำ ต่อจากนั้น ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังแปลงทดลองและสาธิตเกษตรที่สูง เพื่อทอดพระเนตรแปลงปลูกสาลี่ ท้อ กาแฟ สตรอเบอร์รี่ ดอกไม้จีน หน่อไม้ฝรั่ง ไม้ดอกชนิดต่างๆ และการเพาะเห็ดหอม ตลอดจนเรือนเพาะชำกล้าไม้ชนิดต่างๆ สำหรับใช้ในการปลูกป่าทดแทน เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่บริเวณต้นน้ำ เสร็จแล้ว จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำหน่วยที่ ๗ แม่จอนหลวง เพื่อทอดพระเนตรการจัดที่ทำกินแบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยปลูกพืชชนิดต่างๆ ตามพื้นที่ลาดชัน ซึ่งทำเป็นลักษณะขั้นบันได และขุดร่องน้ำจากบริเวณแหล่งน้ำมาผ่านแปลงเพาะปลูก ซึ่งปล่อยให้ไหลไปตามระดับความสูงต่ำของพื้นที่ไปยังบริเวณที่ราบ โดยขณะเดียวกันก็สามารถหล่อเลี้ยงแปลงเพาะปลูกลักษณะขั้นบันไดได้ด้วย สำหรับพืชที่ปลูกประกอบด้วย กระเทียม หอมบางช้าง ไม้หวาน ตลอดจนท้อพันธุ์ พันธุ์ไม้ดอกต่างๆ และข้าวพันธุ์ กข. นอกจากนี้ ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรเรือนเพาะเห็ดหอม และโรงผลิตซีเมนต์แผ่น สำหรับใช้ในงานก่อสร้างต่างๆ ของโครงการ ซึ่งทำให้สามารถประหยัดค่าลงทุนได้ ในการนี้ ทรงปลูกต้นไม้หวานไว้เป็นที่ระลึก ต่อจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของ ผ้าทอม และยารักษาโรคแก่ผู้แทนเจ้าหน้าที่โครงการและคนงาน เสร็จแล้ว ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน สมควรแก่เวลา จึงทรงพระดำเนินทอดพระเนตรแปลงปลูกดอกกระดาศ โสมดงกุย ดอกไม้จีน มันเทศ และมันฝรั่ง แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังบ้านแม่แฮ ซึ่งทางสำนักงานเกษตรภาคเหนือมีโครงการจะพัฒนาให้เป็นโครงการหลวงแม่แฮ และต่อไปจะเป็นศูนย์พัฒนาของกลุ่มหมู่บ้านใกล้เคียง คือบ้านหม่อนยะ บ้านห้วยน้ำจาง บ้านห้วยขมิ้น และบ้านขุนแม่เตียน รวม ๒๐๐ หลังคาเรือน โดยสำนักงานเกษตรภาคเหนือจะเป็นผู้ประสานงานในการส่งเสริมทั้งทางด้านหลักวิชาการเกษตรที่สูง การอนุรักษ์ดินและน้ำ การชลประทาน การปศุสัตว์ การปลูกพืชพันธุ์ดี การประมง และการส่งเสริมการปลูกข้าว เป็นต้น ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่แฮ ต่อจากนั้น นายเฉลียว วัชรพุกก์ น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายโคพันธุ์บราห์มันจำนวน ๑๐ ตัว ซึ่งได้พระราชทานแก่โครงการหลวงแม่แฮ ๒ ตัว และได้พระราชทานไก่พันธุ์ที่กรมปศุสัตว์น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายแก่โครงการหลวงแม่แฮอีกด้วย เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ ที่นั้น เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๓๕ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หลวงเดินทางล่วงหน้าไปตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ณ บ้านแม่แฮ

วันพฤหัสบดีที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๕๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนัก
ภูพิงคราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระ
พระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี
พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานพระราช
วโรกาสให้คณะกรรมการจัดงานทอปลสตาร์ แชรตีโซว์ พร้อมด้วยคณะดารากาพยนตร์จีน
จากฮ่องกงและสาธารณรัฐจีน ใฝ่ทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้
จากการจัดแสดงดนตรีและการปรากฏตัวของดารากาพยนตร์จีน เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์
๒๕๒๒ ณ โรงภาพยนตร์นครเชียงใหม่ เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

วันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก
ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา บ้านสะโงะ อำเภอเชียงแสน
โครงการพัฒนาเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สลองและศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา บ้านปางสา อำเภอ
แม่จัน จังหวัดเชียงราย ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดเชียงราย

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานจังหวัดเชียงราย ทรงเยี่ยมราษฎรที่ใฝ่
ทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณท่าอากาศยาน แล้วจึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินไปยังศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา บ้านสะโงะ ตำบลป่าสัก อำเภอเชียงแสน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนเจ้าหน้าที่กรมประมงและ
กรมพัฒนาที่ดิน คนงานของศูนย์ ตลอดจนครูและนักเรียน ในขณะที่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ
พระบรมราชินีนาถ ทรงเยี่ยมราษฎรและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์
ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง
พระดำเนินไปทอดพระเนตรคอกโคและกระบือของศูนย์ โครงการส่งเสริมการปลูกกาแฟในเนื้อที่
๑๐๐ ไร่ และไร่อ้อยส่งเสริมการปลูกกาแฟ ตลอดจนโครงการอ่างเก็บน้ำเพื่อการเพาะปลูก
ห้วยผาลาด ตามพระราชดำริ ซึ่งดำเนินการก่อสร้างโดยกรมชลประทาน ประกอบอ่างเก็บน้ำเพื่อ
การเพาะปลูกสำหรับเนื้อที่ ๒๐๐ ไร่ ฝ่ายรักษาต้นน้ำลำธาร ๓ แห่ง และบ่อเลี้ยงปลาอีก ๑ แห่ง
ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรพื้นที่ที่มีโครงการจะปรับปรุงเป็นแปลงพืชสวน และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

ในเนื้อที่ ๑๕๐ ไร่ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไปยังโครงการพัฒนาเขตพื้นที่ลุ่มแม่น้ำแม่สลอง ในเขตพื้นที่บ้านปางปูเลย ตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน ได้ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรชาวเขาเผ่าต่างๆ ที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ ที่นั้น ได้ทอดพระเนตรนาสาธิตแบบขั้นบันไดและเรือนเพาะชำกล้ากาแฟ ตลอดจนไร่องาแฟสาธิตซึ่งขยายพันธุ์ในเนื้อที่ ๕๐ ไร่ เสร็จแล้ว ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ ศาลาริมอ่างน้ำห้วยใจ ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการสร้างเพื่อสนองพระราชดำริ โดยสามารถส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกได้ประมาณ ๒๐๐ ไร่ และจะช่วยรักษาความชุ่มชื้นของพื้นที่ตอนต้นน้ำในลุ่มน้ำแม่สลองได้ตลอดปี ตลอดจนเพื่อเป็นตัวอย่างของการดำเนินงานก่อสร้างของงานในลักษณะนี้แก่ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาด้วย สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไปยังศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขา บ้านปางสา ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน เพื่อทอดพระเนตรการส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัว ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรแผนที่แสดงอาณาเขต เขตพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำจันตอนบน ซึ่งมีหมู่บ้านในโครงการ ๙ หมู่บ้าน ประกอบด้วยราษฎรชาวเขาเผ่าลีซอ ล้อ มูเซอ เย้า และอีกอ้อ รวมทั้งสิ้น ๑๕๓ หมู่บ้าน ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังโรงเรียนบ้านปางสา เพื่อพระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนเจ้าหน้าที่ศูนย์ ครู และนักเรียน ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ บริเวณนั้น เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งไปยังท่าอากาศยานจังหวัดเชียงราย เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดเชียงใหม่ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๕๕ น.

อนึ่ง ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หลวงเดินทางโดยรถยนต์เพื่อไปตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ณ บ้านสะโงะ และบ้านปางสา

วันอาทิตย์ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๑.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านใหม่หมอกจ๋าม และบ้านวังดิน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านใหม่หมอกจ๋าม ตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่อนามัย ต่อจากนั้น ได้ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวงซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ณ อาคารเรียน

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๙ เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรชาวไทยใหญ่ที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับเสด็จพระราชดำเนินอยู่เป็นจำนวนมาก ในโอกาสนี้ ได้ทอดพระเนตรกิจกรรมต่างๆ เนื่องในวันครูหมอเถ หรือพิธีสรรเสริญยกย่องครูบาอาจารย์ของชาวไทยใหญ่ แล้วเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังวัดบ้านใหม่หมอกจ๋าม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสกับพระภิกษุและทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรค ตลอดจนสิ่งของต่างๆ แก่วัด หลังจากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังพลับพลา เพื่อประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน และทอดพระเนตรการแสดงต่างๆ ของชาวไทยใหญ่จากหลายหมู่บ้าน เนื่องในวันครูหมอเถ สมควรแก่เวลา จึงทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรหอสมุดประจำหมู่บ้าน ซึ่งจัดเป็นที่จำหน่ายกระดาษสา ซึ่งเขียนเป็นลายเส้นพื้นเมืองโบราณตามที่เคยมีพระราชดำริให้ส่งเสริมและสนับสนุน เพราะเท่ากับเป็นการอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้านไว้มิให้สูญไป และยังเป็นรายได้พิเศษอีกด้วย แต่ทั้งนี้ต้องรักษาคุณภาพให้คงที่ตลอดไป เพราะจะทำให้สามารถตั้งราคาได้ตามมาตรฐานสินค้า ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรกรรมวิธีการผลิตกระดาษสาตามแบบดั้งเดิม ต่อจากนั้น ทอดพระเนตรผลิตภัณฑ์จักสาน ซึ่งกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้ส่งเจ้าหน้าที่มาช่วยฝึกสอนราษฎรที่สนใจ จนสามารถผลิตไว้ใช้เองได้ และสามารถส่งไปจำหน่ายเป็นรายได้พิเศษอีกด้วย เสร็จแล้ว ประทับเรือหางยาวพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปตามลำแม่น้ำกก ไปยังบ้านวังดิน ตำบลแม่ยาว อำเภอแม่สาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณพื้นที่เพาะปลูก และมีพระราชดำริให้ทำการสำรวจแหล่งน้ำเพื่อจัดสร้างฝายขนาดเล็กราคาถูกปิดกั้นตามร่องน้ำ เพื่อเก็บกักน้ำสำหรับส่งมาเลี้ยงพื้นที่เพาะปลูกที่มีระดับสูงกว่าตลิ่งริมแม่น้ำกก โดยเฉพาะนาข้าวได้ตลอดปี ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกบริเวณริมตลิ่งแม่น้ำกknน้ำจะไหลเอ่อขึ้นมาท่วม ทำความเสียหายเป็นประจำทุกปี สำหรับผลิตผลทางการเกษตรทั้งจากพืชและสัตว์น้ำ ควรจะนำมาบริโภคเองในหมู่บ้านให้เพียงพอเสียก่อน ไม่ใช่มุ่งแต่จะส่งไปจำหน่ายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น และต้องพยายามพึ่งตัวเองให้ได้ในเรื่องอาหารสำหรับบริโภค ต่อจากนั้น ได้พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนครูและนักเรียนโรงเรียนทหารม้าอนุสรณ์ ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณซึ่งสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่ตามเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาราษฎรที่ป่วยเจ็บและทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๔๕ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์

ไปยังโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๑๔ ปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม และโครงการจัดหมู่บ้าน
หลวงพัฒนาชาวเขาบ้านแม่โถ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๑๔ ปางหินฝน ตำบล
บ้านทับ อำเภอแม่แจ่ม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงปล่อยปลานิลลงในบ่อเก็บน้ำ แล้วทรง
พระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณที่ทำการโครงการ ซึ่งหน่วย
แพทย์หลวงกำลังปฏิบัติงานในการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่ป่วยเจ็บ ต่อจากนั้น
ได้พระราชทานสิ่งของและยารักษาโรคแก่ผู้แทนโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำหน่วยที่ ๑๔ หน่วยที่ ๑๓
หน่วยที่ ๑๗ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรงานเตรียมการจัดหมู่บ้านและที่ทำกิน
ตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งทางโครงการได้ดำเนินการพัฒนาที่ดินตามไหล่เขา ให้เป็นพื้นที่
เพาะปลูกแบบขั้นบันได ทั้งนี้ได้สร้างหมู่บ้านและจัดระบบการชลประทาน สำหรับแปลงเพาะปลูก
และการอุปโภคบริโภคให้ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ราษฎรชาวเขารู้จักตั้งหลักแหล่งทำกินเป็นการถาวร
ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสว่า การจัดทำโครงการใดๆ ก็ตาม ประการ
แรกจะต้องคำนึงถึงการพัฒนาที่ทำกินสำหรับคนงานในโครงการ ตลอดจนราษฎรในบริเวณนั้น
ให้เพียงพอเสียก่อน ทั้งนี้จะต้องทำการสำรวจแหล่งน้ำในภูเขา ซึ่งรวมทั้งร่องน้ำเล็กๆ และแหล่ง
น้ำซับอย่างกว้างขวาง เพื่อทำฝายเล็กๆ กัน เพื่อเก็บกักน้ำและหาทางผันน้ำมาใช้ในแปลงเพาะปลูก
ทั้งที่พัฒนาแล้วและที่เตรียมจะเปิดเป็นที่ทำกินต่อไป เสร็จแล้ว ประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง
เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังโครงการจัดหมู่บ้านหลวงพัฒนาชาวเขา ตำบลบ่อสลี อำเภอฮอด
ซึ่งดำเนินการโดยฝ่ายโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำของกรมป่าไม้ ได้พระราชทานสิ่งของและ
ยารักษาโรคแก่ผู้แทนโครงการ ตลอดจนผู้แทนโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยต่างๆ
ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณนั้น เป็นเวลาอันสมควร
จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังสำนักงานโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วย
ที่ ๖ เพื่อประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง
ไปทรงเปิดป้ายงานจัดหมู่บ้านและพื้นที่ทำกินแบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งได้พัฒนาพื้นที่ไหล่เขาให้
เป็นลักษณะขั้นบันได เป็นเนื้อที่ ๒๐๐ ไร่ เพื่อให้ราษฎรมีที่ทำกินอย่างเพียงพอ โดยจะส่งเสริม
ให้ปลูกข้าวปีละ ๒ ครั้ง และปลูกถั่วหมุนเวียน ตลอดจนไม้ผลชนิดต่างๆ สมควรแก่เวลา
จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง กลับมายังท่าอากาศยานเชียงใหม่ แล้วประทับ
รถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๓๕ น.

วันเสาร์ที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์
ไปยังบ้านจันทร์และบ้านหนองเจ็ดหน่วย อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านจันทร์ ตำบลบ้านจันทร์ อำเภอแม่แตง เสด็จเข้าอาศรม พระธรรมจาริกบ้านจันทร์ ทรงถวายยารักษาโรค และทรงถวายปัจจัยสำหรับใช้บำรุงบูรณะ สำนักสงฆ์ ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ที่เฝ้าทูลละออง ธูลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่ตาม เสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่ป่วยเจ็บ สมควรแก่เวลา จึง ทรงพระดำเนินเป็นระยะทางประมาณ ๓ กิโลเมตร ไปยังบ้านหนองเจ็ดหน่วย ตำบลบ้านจันทร์ อำเภอแม่แจ่ม ได้ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวงและทันตแพทย์อาสาสมัคร ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้า มาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษา ราษฎร ณ อาคารเรียนของโรงเรียนสหมิตรวิทยา จากนั้น ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ ริมฝั่งห้วย เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งนับถือศาสนาคริสต์ที่เฝ้าทูลละอองธูลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ในโอกาสนี้ ได้ประทับ ทอดพระเนตรการแสดงร้องเพลงประสานเสียงของราษฎรและนักเรียน เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรที่ตั้งหมู่บ้านและบริเวณพื้นที่นาของหมู่บ้าน ในกรณี นี้ ได้มีพระราชดำรัสกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน ให้ดำเนินการสำรวจแหล่งน้ำบริเวณ บ้านจันทร์และบ้านหนองเจ็ดหน่วย ตลอดจนหมู่บ้านใกล้เคียง กล่าวคือต้นน้ำแม่แจ่มในการ พิจารณาจัดทำโครงการสร้างฝายกั้นน้ำและอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก เพื่อจัดหาน้ำส่งไปยังพื้นที่ เพาะปลูกบริเวณดังกล่าวซึ่งมีลักษณะค่อนข้างแห้งแล้ง ให้สามารถปลูกข้าวตลอดจนพืชหมุนเวียน อื่นๆ ให้พอเพียงสำหรับบริโภคได้ตลอดปี ทั้งนี้เนื่องจากหมู่บ้านนี้ไม่มีเส้นทางคมนาคมที่จะ ติดต่อกับชุมชนอื่นๆ ได้ เสร็จแล้ว จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๓๐ น.

วันพุธที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมชาวไทยภูเขา ณ บ้านป่าแป๋ ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง และบ้านดง ตำบลท่าผาป๋ม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เวลา ๑๑.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านป่าแป๋ ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน แล้วทรงพระดำเนินไปยังปะรำ เพื่อพระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่ โครงการหลวงพัฒนาบ้านป่าแป๋ และอุปกรณ์การศึกษา ยาชุด แก่ครูและนักเรียนโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑๐ แล้วประทับในปะรำ ซึ่งชาวไทยภูเขาเชื้อสายลัวะจัดสร้างถวาย เพื่อพระราชทาน พระบรมราชวโรกาสให้จัดพิธีผูกข้อพระกรสู่พระขวัญตามประเพณี เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎร ในระหว่างที่ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ประทับ ณ บริเวณที่ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระดำเนินไปตามทางผ่านหมู่บ้าน เพื่อทอดพระเนตรการสร้างส้วมสาธิตและคอกปุ๋ยหมัก ตลอดจนธนาคารข้าว ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานข้าวสารมาเริ่มกิจการเมื่อเดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๓ แล้วทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรโรงเรียนใหม่ โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑๐ ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัสแก่นายพร อุดมพงษ์ รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ นายยุทธ ลอยมี เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ บ้านป่าแป๋ นายสุนันท์ ละอองศรี ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ประจำสำนักงานเกษตรภาคเหนือ และนายประศาสน์ จันทรมนิยม ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทาน ๑ เกี่ยวกับปัญหาการจัดส่งน้ำจากลำห้วยแม่อมลานมายังหมู่บ้านป่าแป๋ และพระราชทานพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่และชาวบ้านร่วมกันพิจารณาจัดสร้างเหมืองส่งน้ำจากช่องลำนน้ำระยะใกล้ที่สุดเพื่อการประหยัดทุนทรัพย์และต้นทุนแรงงาน ซึ่งจำต้องขุดเหมืองส่งน้ำจากประมาณ ๘ กิโลเมตร ให้ลดลงเป็นเส้นทางประมาณ ๓ กิโลเมตร จากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังบริเวณที่คาดว่าจะสร้างบ่อพักน้ำ แล้วทรงพระดำเนินผ่านบริเวณที่มีการสาธิตการปลูกถั่วเหลืองในนาจำนวน ๓๕ ไร่ ไปยังเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง โดย สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระดำเนินมาสมทบ แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๓.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านดง ตำบลท่าผาป้อม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ ที่นั้น นายจ่านง ยังเทียน ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน กราบบังคมทูลรายงานและกราบบังคมทูลเบิก นายนิยม จันทรอูไร นายอำเภอแม่ฮ่องสอน และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงพระดำเนินไปยังโรงเรียนศิษย์เก่าพยาบาลศิริราช ในพระราชอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อพระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์ และพระราชทานยาชุดและอุปกรณ์การศึกษาแก่ครูและนักเรียน เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมชาวไทยภูเขาเชื้อสายลัวะ ทรงพระดำเนินตามทางในหมู่บ้าน ไปทอดพระเนตรลำน้ำลำธาร ขณะที่ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทาน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางมาล่วงหน้าเพื่อทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ ปรำที่จัดถวาย และทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถ สมควรแก่เวลา จึงทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรที่ปลูกถั่วเหลืองในพื้นที่นา และบริเวณพื้นที่นาแบบขั้นบันไดของชาวไทยภูเขาเชื้อสายลัวะ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริแก่ นายสังวาลย์ อ่อนเฒ่า หัวหน้าศูนย์วิจัยและสงเคราะห์

ชาวเขา จังหวัดแม่ฮ่องสอน และนายประศาสน์ จันทรมนิยม ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทาน ๑ ถึงความสำคัญของการสร้างฝายเล็กๆ กันล้นห้วยเพื่อเป็นบ่อขังน้ำไว้เพื่อการเกษตรกรรม และ บริโภคตลอดปี เสร็จแล้ว จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับยัง ลานเฮลิคอปเตอร์ ภูฝิงคราชนิเวศน์ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึง พระตำหนักภูฝิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๒๐ น.

วันศุกร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูฝิงคราชนิเวศน์ ไปยังลานเฮลิคอปเตอร์ ภูฝิงคราชนิเวศน์ เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำ หน่วยที่ ๒๖ (ขุนคอง) และทรงเยี่ยมราษฎรในท้องที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

เวลา ๑๑.๑๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณบ้านขุนคอง ตำบลแม่งาย อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ณ ที่นั้น ร้อยเอก ยงยุทธ บุญยวัฒน์ ปลัดจังหวัดเชียงใหม่ กราบ บังคมทูลรายงาน แล้วกราบบังคมทูลเบิกนายเรือวิทย์ จารุจาริต นายอำเภอเชียงดาว และ ข้าราชการจังหวัดเชียงใหม่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงพระดำเนินไปยังประรำของ โครงการปลูกต้นชิงโคนา เพื่อทอดพระเนตรแผนผังปลูกต้นชิงโคนา สำหรับสกัดใช้เป็นยา ควินินรักษาโรคมาลาเรีย โดยมีนายแพทย์วิมล โนนานนท์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข กราบบังคมทูลรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน แล้วทรงพระดำเนิน ทอดพระเนตรบริเวณที่ทดลองปลูกต้นชิงโคนา และแปลงทดลองปลูกสมุนไพรรวม และทรงเยี่ยม ชาวไทยภูเขาเชื้อสายลีซอ และกะเหรี่ยง ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จพระราชดำเนิน จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปทอดพระเนตรการปลูกป่าไม้โดยปรับปรุงจาก พื้นที่ที่ถูกแผ้วถางทำลาย ได้ทรงพระดำเนินตามไหล่เขาบริเวณห้วยน้ำกัลลัดและห้วยน้ำแม่คอง เพื่อทอดพระเนตรการปลูกป่าเพื่อรักษาต้นน้ำ การปลูกป่าฟัน และการปรับพื้นที่นาขั้นบันได เพื่อ จัดให้ชาวไทยภูเขาซึ่งอาศัยในบริเวณโครงการมาแต่เดิม ได้มีที่ทำกินเป็นการจำกัดพื้นที่ เพื่อไม่ให้ มีการทำลายป่าไม้ ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติ โดยมีนายถนอม เปรมรัศมี อธิบดีกรม ป่าไม้ นายอุทัย จันทรมพกา ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์ต้นน้ำ และนายชัยวัฒน์ ผ่องใสภา หัวหน้าหน่วย พัฒนาต้นน้ำที่ ๒๖ ขุนคอง เป็นผู้กราบบังคมทูลรายงาน ในกรณีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัสแสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยเป็นอย่างยิ่ง ที่กรมป่าไม้ได้ จัดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามหลักการของการจัดลุ่มน้ำส่งเสริมการปลูกป่าไม้ ป่าฟัน ตลอดจน จัดการป้องกัน การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สมควรแก่เวลา จึงประทับเสวยพระกระยาหาร

กลางวัน ณ ที่ทำการโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำหน่วยที่ ๒๖ (ขุนคอง) ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถ เป็นเวลาอันสมควรแล้ว จึงทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทาน ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางมาตั้งหน่วยตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ แล้วทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทโดยทั่วถึงเสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๕.๔๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านเวียงแหง ตำบลเวียงแหง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ณ ที่นั้น นายสวัสดิ์ ศรีสุวรรณดี ปลัดอำเภออาวุโส อำเภอเชียงดาว กราบบังคมทูลรายงานและกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของอำเภอเชียงดาว เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงพระดำเนินผ่านหมู่บ้านไปทรงเยี่ยมราษฎรที่บริเวณบ้านเวียงแหง ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาแก่ผู้ป่วยเจ็บโดยทั่วถึง สเสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ไปยังลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๒๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังศูนย์เกษตรอ่างขาง และทรงเยี่ยมราษฎร และชาวไทยภูเขา ณ บ้านขอบดิ่ง และบ้านห้วยผักไผ่ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

เวลา ๑๑.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง ณ ที่นั้น นายมนัส ปิตวงษ์ อธิบดีกรมชลประทาน กราบบังคมทูลรายงาน แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงกดปุ่มเดินเครื่องไฟฟ้าพลังน้ำ ซึ่งกรมชลประทานจัดสร้างขึ้นสนองพระราชดำริที่จะให้มีการใช้น้ำจากอ่างพักน้ำที่ ๓ มาเกิดประโยชน์ในการผลิตกระแสไฟฟ้าให้กับศูนย์เกษตรหลวงอ่างขาง ซึ่งเป็นศูนย์วิจัยเกี่ยวกับการปลูกพืชผัก การปลูกพืชเมืองหนาว การเลี้ยงสัตว์ และการเลี้ยงผึ้ง ได้ทอดพระเนตรเครื่องประกอบกังหันน้ำผลิตกระแสไฟฟ้า สระพักน้ำคอนกรีตเพื่อพักน้ำที่ใช้จากการขับกังหันน้ำ และบริเวณที่ซึ่งปล่อยน้ำตามร่องไปใช้ในการเพาะปลูกพืชผัก จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งผ่านทุ่งเลี้ยงสัตว์ และแปลงสาธิตถั่วพืช ไปยังสโมสรอ่างขาง เพื่อพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้

คณะทูตานุทูตและภริยา จากประเทศที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วโดยเสด็จพระราชดำเนนชมกิจการของโครงการ อีกทั้งพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้แทนบริษัทห้างร้านต่างๆ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ และสิ่งของเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลใช้ในกิจการของโครงการหลวงพัฒนาภาคเหนือ จากนั้น เสด็จเข้าสโมสรอ่างช้าง ทอดพระเนตรแผนผังการปฏิบัติงานของโครงการหลวงพัฒนาต้นน้ำต่างๆ ในการปลูกป่า และการปรับปรุงที่ดินของกรมป่าไม้และกรมพัฒนาที่ดิน ตลอดจนแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับงานค้นคว้าวิจัยกับการเกษตรที่สูง แล้วประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัยแล้ว จึงทรงพระดำเนินทอดพระเนตรแปลงปลูกท้อและแอปเปิ้ล ซึ่งใช้วิธีนำกิ่งท้อและแอปเปิ้ลพันธุ์ดี จากต่างประเทศหลายพันธุ์มาต่อกิ่งกับต้นเดิมซึ่งเป็นพันธุ์พื้นเมือง อันจะทำให้ลำต้นมีความแข็งแรงและให้ผลผลิตดี แล้วทอดพระเนตรการเลี้ยงผึ้ง แปลงปลูกไม้ดอกโดยระบบชลประทานแบบหยดน้ำ ตลอดจนทอดพระเนตรการเจาะไม้ก่อกำเพื่อเพาะเห็ดหอม และทอดพระเนตรโรงเพาะเห็ดพันธุ์ต่างๆ เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินไปยังบริเวณขอบดง ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง เพื่อทอดพระเนตรที่เพาะปลูกแบบขั้นบันได ซึ่งชาวไทยภูเขาเชื้อสายมูเซอได้พัฒนาขึ้น ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำรัสแสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยในความขยันของชาวไทยภูเขา และเจ้าหน้าที่จากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งร่วมดำเนินงานปรับปรุงพื้นที่และจัดระบบชลประทานเพื่อความเจริญของท้องถิ่น จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไป

เวลา ๑๖.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านห้วยผักไผ่ ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง ณ ที่นั้น นายวนิช พุกษศรี ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาจังหวัดเชียงใหม่ กราบบังคมทูลรายงาน และกราบบังคมทูลเบิกนายสังเวียน โพธิ์ศรี หัวหน้าโครงการอาสาส่งเสริมการเกษตรชาวเขาในพระบรมราชานุเคราะห์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่กรมประมงประมงประสาธน์ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงพระดำเนินไปยังโรงเรียนนวมราช ๖ บ้านห้วยผักไผ่ พระราชทานสิ่งของ ตลอดจนยาชุดและอุปกรณ์การศึกษา แก่ครูและนักเรียน แล้วทรงเยี่ยมชาวไทยภูเขาเชื้อสายมูเซอแดง ตลอดจนราษฎรบ้านใกล้เคียง และข้าราชการ ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จพระราชดำเนิน มีพระราชปฏิสันถารกับนายสะอาด ศรีปทุม พนักงานเกษตรประจำหมู่บ้านห้วยผักไผ่ เกี่ยวกับงานส่งเสริมอาชีพการเกษตร ซึ่งได้มีการปลูกกาแฟ ปลูกไม้ยืนต้น ปลูกชา ทำนาดำข้าวไร่ ตลอดจนการส่งเสริมการเลี้ยงพันธุ์สัตว์ ได้ทอดพระเนตรแผนที่บริเวณหมู่บ้าน และพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการจัดสร้างฝายไม้ไผ่ และดินกั้นลำห้วยใกล้เคียง เพื่อกักน้ำไว้ใช้ให้เกิดประโยชน์ที่สุด และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บโดยทั่วถึง สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ไปยัง

ลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึง พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๒๐ น.

วันจันทร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๕.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตพระอุโบสถ และทรงเททองหล่อพระประธาน ณ วัดคอยแม่บึง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

เวลา ๑๕.๔๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามวัดคอยแม่บึง ณ ที่นั้น นายประเทือง ลิทธิพงษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่กราบบังคมทูลรายงาน และกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดเชียงใหม่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่งไปยังวัดคอยแม่บึง ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงและเสด็จเข้าศาลาสัจจญาณ ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระพุทธรูปนารายณ์ และทรงศีล แล้วพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการจัดงาน กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างอุโบสถและการสร้างพระประธาน แล้วเสด็จเข้าพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม และทรงปิดทองลูกนิมิต สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงปิดทองลูกนิมิต แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตัดลูกนิมิต ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระพุทธรูปปฏิมาประธาน ทรงลงพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย และพระนามในแผ่นศิลา และทรงถวายปัจจัยแก่พระอาจารย์หนู สัจจโต เจ้าอาวาสวัดคอยแม่บึง จากนั้น ทรงเททองหล่อพระประธาน ณ มณฑลพิธีหน้าพระอุโบสถ เสร็จแล้ว เสด็จเข้าศาลาสัจจญาณ ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินเพื่อก่อสร้างอุโบสถ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานของที่ระลึก เสร็จแล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จพระราชดำเนินอย่างล้นหลาม แล้วเสด็จเข้ากุฏิหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เพื่อทรงนมัสการเยี่ยมสมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ถึงภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๓๕ น.

วันอังคารที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒

เวลา ๑๑.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมหน่วยหลวงพัฒนาต้นน้ำที่ ๒ (ห้วยน้ำดัง) อำเภอแม่แตง และหน่วยหลวงพัฒนาต้นน้ำที่ ๙ (ห้วยน้ำรุ) อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

เวลา ๑๒.๑๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงหน่วยหลวงพัฒนาต้นน้ำที่ ๒ (ห้วยน้ำดัง) ตำบลกิดช้าง อำเภอแม่แตง แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมชาวไทยภูเขาเชื้อสายลีซอ ในบริเวณที่ซึ่งกรมป่าไม้ได้กำหนดให้เป็นที่อยู่อาศัย เพื่อป้องกันการแผ้วถางทำไร่เลื่อนลอย ได้ทอดพระเนตรการเลี้ยงสุกร ไก่ และม้า และทรงปล่อยพันธุ์ปลานิลลงในบ่อเพื่อขยายพันธุ์สำหรับบริโภค ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริแก่ นายบัวตัน หวังธรา หัวหน้าหน่วยหลวงพัฒนาต้นน้ำที่ ๒ (ห้วยน้ำดัง) และเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ เกี่ยวกับความสำคัญของการจัดทำพื้นที่เพาะปลูกเห็ดร่อนน้ำต่างๆ แทนการปลูกที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงสัตว์ เพื่อป้องกันสิ่งปฏิกูลไหลลงลำน้ำ อีกทั้งทรงแนะนำให้จัดที่เพาะปลูกในลักษณะขั้นบันไดให้มากขึ้น เพื่อป้องกันน้ำในฤดูฝนไหลเซาะดินพังทลาย เสร็จแล้วเสด็จพระราชดำเนินต่อไปโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง

เวลา ๑๓.๔๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณบ้านดอยหลัก ตำบลเมือง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินผ่านบริเวณที่ได้มีการปลูกพันธุ์ไม้บนดอย ซึ่งถูกแผ้วถางทำลายให้คืนสภาพป่าไม้ตามเดิม ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงหน่วยหลวงพัฒนาต้นน้ำที่ ๙ (ห้วยน้ำรุ) ตำบลเมืองคอง อำเภอเชียงดาว แล้วทอดพระเนตรแผนผังการปลูกป่า โดยมีนายสามารถ สุมโนจิตรภรณ์ หัวหน้าหน่วย กราบบังคมทูลรายงานการปฏิบัติงาน แล้วประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัยแล้ว ทรงเยี่ยมเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้และครอบครัว แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังหน่วยพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา หมู่บ้านดอยสามหมื่น ตำบลเมืองแหง อำเภอเชียงดาว ได้ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรไร่กาแฟ ซึ่งชาวไทยภูเขาเชื้อสายลีซอได้ดำเนินการปลูกภายใต้ความสนับสนุนของโครงการหลวงพัฒนาชาวเขามาเป็นเวลาสี่ปี โดยมีนายเจนกิจ อินเชื้อ สังกัดศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดเชียงใหม่ กรมประชาสงเคราะห์ ผู้รับผิดชอบดำเนินงาน กราบบังคมทูลรายงาน แล้วทรงเยี่ยมผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ในการนี้ ความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า มีหญิงชราเชื้อสายลีซอป่วยหนัก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เฮลิคอปเตอร์ของตำรวจในขบวนเสด็จพระราชดำเนินนำส่งโรงพยาบาลสวนดอก จังหวัดเชียงใหม่ แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงลานเฮลิคอปเตอร์ ภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๗.๕๕ น.

มีนาคม

วันพฤหัสบดีที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒

ในตอนเย็น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจากแปรพระราชฐานเพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในภาคเหนือ สู่กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒

เวลา ๒๐.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำแก่ ฯพณฯ อุ เน วิน ประธานาธิบดี และประธานคณะมนตรีแห่งรัฐ สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า

วันศุกร์ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกอบพิธีสมรสพระราชทานแก่ ร้อยเอก วรวัฒน์ อินทรทัต กับ นางสาวศจีมาศ คทวนิช ร้อยเอก สุรพันธ์ พุ่มแก้ว กับ นางสาวพรชลิ ไทยกล้า นายจักรพันธ์ ฦ สงขลา กับ หม่อมหลวงอัจฉราพร สุขสวัสดิ์ และเรืออากาศโท กมล เคียรสวัสดิ์ กับ นางสาวธีรดา สิริสันธนะ

วันเสาร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้คณะกรรมการที่ร่วมออกฐานในงานกาชาดปี ๒๕๖๑ ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการออกฐานของคณะกรรมการกาชาดปี ๒๕๖๑ เพื่อสมทบทุนบำรุงสภากาชาดไทย

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงน้ำชาด้วยต่อจากนั้น

พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นางสาวเบตตี้ คูเมน ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาท (เป็นการส่วนพระองค์)

วันศุกร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๑.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินแอฟโรพระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง ไปยังท่าอากาศยานกองทัพอากาศที่ ๒ ส่วนหน้า อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ไปในการพระราชพิธีอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุขึ้นบรรจุในองค์พระธาตุพนม ณ วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

วันเสาร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๒

เสด็จลง ณ ศาลาศาลิตาลัย พระราชทานพระบรมราชวโรกาส
ให้คณะกรรมาตุที่ร่วมออกกรำงานกาชาด ปี ๒๕๒๑ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

เวลา ๑๔.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชธาตุพนม อำเภธาตุพนม ณ ที่นั้น นายสมพร กลิ่งพงษา ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมกราบบังคมทูล รายงานและกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจูดรูปเทียน เครื่องนมัสการบูชาพระแก้ว ณ ลานประดิษฐานพระแก้ว แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพระราชพิธี ภายใน กำแพงแก้วข้างองค์พระธาตุ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจูดรูปเทียนเครื่องทองน้อยถวายสักการบูชาพระบรมสารีริกธาตุ แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายพัดที่ระลึกงานฉลองสมโภชพระธาตุพนมแก่สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระราชาคณะและพระราชาคณะ ที่อาสนสงฆ์ แล้วประทับพระราชอาสน์ ทรงศีล จบแล้ว ฯพณฯ นายสมภพ โทตระกิตย์ รองนายกรัฐมนตรี รักษาราชการแทนนายกรัฐมนตรี กราบบังคมทูล รายงานการบูรณปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุพนม เสร็จแล้ว ฯพณฯ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เชิญแผ่นทองคำจารึกประวัติพระธาตุพนม ทูลเกล้า

ทูลกระหม่อมถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจิมแล้วพระราชทานให้นำไปบรรจุ
พร้อมกับพระบรมสารีริกธาตุ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ ฯพณฯ นายสมภพ
โทตระกูล รองนายกรัฐมนตรีรับพระราชทานพระเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุเชิญไป
ประดิษฐาน ณ บุษบกเกริน แล้วเสด็จออก ณ แทนวางสายสูตรหน้าองค์พระธาตุพนม พร้อมด้วย
สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และ
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงถือสายสูตรเลื่อนบุษบกเกรินเชิญ
พระบรมสารีริกธาตุขึ้นไปสู่ที่บรรจุภายในองค์พระธาตุพนม ขณะที่พระสงฆ์เจริญชัยมงคล
คาถา ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สังข์ แตร ดุริยางค์ เมื่อพระบรมสารีริกธาตุเข้าสู่ที่บรรจุใน
องค์พระธาตุพนมแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์
ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียนชนวน
พระราชทานให้ผูว่าราชการจังหวัดนครพนม สำหรับจุดดอกไม้เพลิงและพลถวายเป็นพุทธบูชา
เสร็จแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้ที่ช่วยราชการในการบูรณปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุพนม
เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานบำเหน็จความชอบ จากนั้น เสด็จออกหน้าพลับพลา
พระราชพิธี ทรงลงพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย และพระนามในแผ่นศิลาจารึก ทรงกราบลา
องค์พระธาตุพนม แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
ทักษิณาวรรตองค์พระธาตุพนม ทอดพระเนตรองค์พระธาตุพนม และทรงเยี่ยมราษฎรที่มา
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างล้นหลามอยู่บริเวณลานวัด และตามถนนหน้าวัด ทรงพระราช
ปฏิสันถารกับบุคคลเหล่านั้น อีกทั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่
โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์
สมควรแก่เวลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรม
ราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ไปยังสนามโรงพยาบาลสมเด็จพระ
ยุพราช แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งเมื่อเวลา ๑๗.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนิน
กลับกรุงเทพมหานคร ถึงกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เมื่อเวลา ๑๘.๓๐ น.

เมษายน

วันอาทิตย์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๗.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชทานเพลิงศพ ร้อยโท ทายาท คล่องตรวจโรค และร้อยโท ปิยวิภากษ์ เปี่ยมญาติ ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส

วันพุธที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๕.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ เจ้าหน้าที่ พลเรือน ตำรวจ ทหาร และสมาชิกอาสาสมัครรักษาดินแดน ซึ่งเสียชีวิตในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ณ เมรุวัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร บางเขน

วันพฤหัสบดีที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ไปทรงเปิดพระบรมรูปสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก และพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดอุทัยธานี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงสนามหน้าสนามกีฬาจังหวัดอุทัยธานี ได้ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังมณฑลพิทยอดเขาสะแกกรัง แล้วเสด็จเข้าปะรำพิธีทรงศีล จบแล้ว รongปลัดกระทรวงมหาดไทย กราบบังคมทูลรายงานการสร้างพระบรมรูปสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังพลับพลาที่ประดิษฐานพระบรมรูป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถือสายสูตร ทรงเปิดพระวิสูตรคลุมพระบรมรูปสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก แล้วทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม และทรงวางพวงมาลา ตลอดจนทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยถวายสักการะ เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปทรงปลูกต้นไม้ และต้นไม้ไทร ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินกลับปะรำพิธี ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม แล้วผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี กราบบังคมทูลเบิกผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์สร้างพระบรมรูป เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานเหรียญที่ระลึก และผู้มีจิตศรัทธา เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย เสร็จแล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังสนามกีฬาจังหวัดอุทัยธานี แล้วเสด็จขึ้นพลับพลาพิธี ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี กราบบังคมทูลรายงานกิจการลูกเสือชาวบ้านจังหวัดอุทัยธานี เสร็จแล้วพระราชทานธงประจำรุ่นแก่ประธานรุ่นลูกเสือชาวบ้านจำนวน ๖๕ รุ่น ครั้นลูกเสือชาวบ้านกล่าวคำปฏิญาณตนแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การที่ลูกเสือชาวบ้านได้มีโอกาสทวนคำปฏิญาณ ซึ่งเป็นจุดหมายสำคัญของกิจการลูกเสือชาวบ้าน และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณได้ครบถ้วน ก็นับว่าได้รับประโยชน์จากการฝึกลูกเสือชาวบ้านเต็มที่ สำหรับการฝึกลูกเสือชาวบ้านแม้จะใช้เวลาสั้น แต่เนื่องจากทุกคนมีความดีอยู่ในตัวอยู่แล้ว จึงทำให้เข้าใจและซาบซึ้งดี ตลอดจนตระหนักหน้าที่ของแต่ละคนนั้นคือการช่วยกันรักษาส่วนรวม ตลอดจนชาติบ้านเมืองให้มั่นคง และมีความสุข ฉะนั้น หากแต่ละคนสามารถพิจารณาว่า ความสุขของผู้อื่น จะทำให้ความสุขของตนเพิ่มขึ้น ก็หมายความว่าเข้าใจจุดประสงค์ของการฝึกลูกเสือชาวบ้านอย่างถ่องแท้ จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้านและราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ได้ทรงพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎร

เหล่านั้น สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับโดยรถยนต์พระที่นั่ง ถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐานเมื่อเวลา ๒๐.๓๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อทรงต้อนรับ ฯพณฯ นายเซียอูร์ ราห์มาน ประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศและภริยา ซึ่งเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะพระราชอาคันตุกะ

เวลา ๑๕.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ นายเซียอูร์ ราห์มาน ประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศและภริยา พร้อมด้วยคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะพระราชอาคันตุกะ

เวลา ๒๐.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในการพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำเพื่อเป็นเกียรติแก่ ฯพณฯ นายเซียอูร์ ราห์มาน ประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศและภริยา

วันอังคารที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๑.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ฯพณฯ นายเซียอูร์ ราห์มาน ประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศและภริยา จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ

ดอนเมือง เพื่อทรงส่ง ฯพณฯ ประธานาธิบดีและภริยา เดินทางกลับ หลังจากการเยือนประเทศไทย
ในฐานะราชอาคันตุกะ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๕.๓๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดย
รถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงพระสุหร่าย และ
ทรงรับพระสมเด็จนางพญา ซึ่งพระราชทานพระราชานุญาตให้จัดสร้างขึ้น ตามคำอัญเชิญของ
พระเทพโมลี ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ณ ห้องประชุมการศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครราชสีมา วัดบวรนิเวศวิหาร

วันอาทิตย์ที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ
สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระ
บรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต
ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลในการพระราชพิธีสงกรานต์ ณ พระมณฑปเทียร ในพระบรม
มหาราชวัง

ครั้นเสด็จขึ้นทอพระสุลาลัยพิมานแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
นางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงสงฆ์พระพุทธรูปสำคัญ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ
แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงจุดธูปเทียนบูชาพระสยามเทวาธิราช ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ
จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังทอพระธำมณเทียร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะถวายบังคม
พระบรมอัฐิ และสงฆ์พระบรมอัฐิ และพระอัฐิ เสร็จแล้ว เสด็จออก ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
มโหฬารพิมาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย
พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๗๑ รูป เจริญพระพุทธมนต์การพระราชพิธีสงกรานต์ จบแล้ว
ทรงประเคนภัตตาหาร เมื่อพระสงฆ์รับพระราชทานฉันเสร็จ เจ้าพนักงานเชิญพระบรมอัฐิ และ
พระอัฐิ ออกประดิษฐานบนพระราชบัลลังก์ ภายใต้ฉัตรพญาลมทาศวดฉัตร และบนพระที่นั่งกง
ภายใต้ฉัตรชวาลายทอง ๕ ชั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะกราบถวายบังคมพระบรมอัฐิ แล้ว พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว ทรงทอดผ้าคู่ พระสงฆ์สดับปกรณ์พระบรมอัฐิ และพระอัฐิ แล้วถวายอนุโมทนา
ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันจันทร์ที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๓.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากสวนจิตรลดา ไปทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าพระอุโบสถ ทรงตัดลูกนิมิตพระอุโบสถ ทรงยกพระเกตุสวามพระประธาน และทรงเททองหล่อพระพุทธรูป ณ วัดสามัคคีพัฒนาราม อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

เวลา ๑๔.๓๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณวัดสามัคคีพัฒนาราม แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยและทรงศีล เสร็จแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นายเชาวน์วงศ์ สดลภา ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรีกราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างพระอุโบสถ แล้วทรงพระดำเนินไปยังแท่นที่ประดิษฐานช่อฟ้า ทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าพระอุโบสถ แล้วเสด็จเข้าพระอุโบสถ ทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตพระอุโบสถ และทรงยกพระเกตุสวามพระประธาน ทรงถวายปัจจัยเพื่อใช้ในกิจการของวัดสามัคคีพัฒนาราม และมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับทุกข์สุขของราษฎรกับพระเทพวรคุณ เจ้าคณะจังหวัดลพบุรีฝ่ายธรรมยุติ และพระครูวิมลฉัตร เจ้าอาวาสวัดสามัคคีพัฒนาราม จากนั้น ทรงเททองหล่อพระพุทธรูป ณ มณฑลพิธีเททอง แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม และพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินเพื่อก่อสร้างพระอุโบสถและบำรุงวัด เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานของที่ระลึก เสร็จแล้ว ทรงปลุกต้นนิโครธเป็นที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนิน แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างล้นหลาม ทรงพระราชปฏิสันถารกับเขาเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บโดยทั่วถึง สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับเมื่อเวลา ๑๗.๔๐ น. ถึงลานเฮลิคอปเตอร์สวนจิตรลดาเมื่อเวลา ๑๘.๓๕ น.

วันจันทร์ที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๘.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต แปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระราชวังไกลกังวล หัวหิน เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดใกล้เคียง

วันเสาร์ที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒

เวลา ๒๐.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ พระราชวังไกลกังวล พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสคล้ายวันครบรอบวันราชาภิเษกสมรส ดังนี้

- ฯพณฯ พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี นำ คณะรัฐมนตรีและภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และ นายทหารชั้นผู้ใหญ่ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ พร้อมด้วยภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- พลโท ลักษณะ ศาลิคุปต์ แม่ทัพภาคที่ ๒ นำ นายทหารชั้นผู้ใหญ่ของกองทัพภาคที่ ๒ พร้อมด้วยภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

- พลตำรวจตรี เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน นำ เจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- คุณหญิงสนองนาฏ จารุติลก ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม นำ นายปีเตอร์ คอบแมน จากสถาบันวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พร้อมด้วยคณะครูและสมาคมโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- นางจวบ จิรโรจน์ นายกสมาคมแม่บ้านทหารบก พร้อมด้วยสมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารบก เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- นางสาวเอมอร ดุลยพจน์ และ นางสาวประภา ศรีตายน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- นางสาววรรณสม ภักดิธนชิต พร้อมด้วยพันโท อนันต์ และนางพิมพ์ใจ สุขสมัย เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- นายศุภโยค พานิชวิทย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี นำคณะข้าราชการ พ่อค้าคหบดี คหบดีตานีในจังหวัดเพชรบุรี เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- พลโท เทพ กรานเลิศ นำนายทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ พร้อมด้วยภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- นายธรรมบุญ ลัดพลี และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

พฤษภาคม

วันพุธที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระราชวังไกลกังวล หัวหิน กลับสู่กรุงเทพมหานคร เพื่อทรงประกอบพระราชกรณียกิจต่างๆ

วันพฤหัสบดีที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน ในการพระราชพิธีฉัตรมงคล ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬาร ในพระบรมมหาราชวัง

วันศุกร์ที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีฉัตรมงคล ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จออก ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ สมเด็จพระราชาคณะถวายศีล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยบูชาราชกฤตภัณฑ์ พระครูสุตาทันตมุนี หัวหน้าพรามณ์ อ่านประกาศพระราชพิธีฉัตรมงคล พระสงฆ์ ๒๐ รูปเจริญพระพุทธมนต์ จบแล้ว ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันเสาร์ที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง เนื่องในการพระราชพิธีฉัตรมงคล

ครั้นเสด็จเข้าพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย สมเด็จพระราชาคณะถวายศีล พระสงฆ์ ๒๐ รูป ถวายพรพระ จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนภัตตาหาร แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังมุขเด็จ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียนทอง เทียนเงิน ที่พระที่นั่งบุษบกมาลา แล้วเสด็จลงสู่ชานาหน้าพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยถวายราชสักการะบวงสรวงสมเด็จพระราชบูรพการีแล้ว เสด็จเข้าพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระครูสุตาทันตมุนี หัวหน้าพรามณ์ อ่านประกาศสดุดีบวงสรวง เมื่อพระสงฆ์รับพระราชทานฉันเสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา

ต่อจากนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ทาลักษณ์ กองประกาศิต สำนักนายกรัฐมนตรี อ่านประกาศเกียรติคุณผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ตามลำดับ แล้ว พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จเข้าสู่พระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนถวายนมัสการพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แล้วทรงศีล พระครูสดานันท์มุนี หัวหน้าพรหมณ์ อ่านโองการแข่งน้ำ แล้วเชิญพระแสงศรและพระแสงราชศัสตรา เทงลงในน้ำพระพิพัฒน์สัตยา พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์สังคายนา เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสเกล้าฯ นำถวายสัตย์ปฏิญาณสาบานตน จบแล้ว พระครูสดานันท์มุนี หัวหน้าพรหมณ์ เชิญน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย แล้วผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ดื่มน้ำพระพิพัฒน์สัตยาตามลำดับ แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก เสด็จพระราชดำเนินกลับ

เวลา ๑๗.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้าแก่พระราชวงศ์และข้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จเข้าพระอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนนมัสการพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังปราสาทพระเทพบิดร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะกราบถวายบังคมสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันอังคารที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๗.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ นายพล โมเซ่ ดายัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิสราเอล และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย

วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๗.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันวิสาขบูชา ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง

วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เวลา ๒๐.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ มุขกระสันตะวันตก พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายปรีดา วรรณสูต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำ นายอี. ซาอูมา ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ และ นายดี. แอล. อูมาลี ผู้ช่วยผู้อำนวยการองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ประจำภาคเอเชียและตะวันออกไกล เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเหรียญเซเรส พร้อมด้วยแผ่นเงินสลักคำถวายสดุดี สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจด้านสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมกุศลด้านการศึกษาหมู่บ้านชนบท และการส่งเสริมศิลปหัตถกรรมพื้นเมืองของไทย ทำให้สถานภาพของสตรีชนบทมั่นคงและเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำด้วย

วันเสาร์ที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๐๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายพูนเพิ่ม ไกรฤกษ์ เลขาธิการพระราชวัง นำ นายแพทย์โอภาส บุญสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสกกลนคร เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานเครื่องมือแพทย์

วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๒

เสด็จออก ณ มุขกระสันตะวันตก พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้บัญชาการใหญ่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเหรียญเซเรสแด่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

เวลา ๑๘.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต แปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระราชวังไกลกังวล หัวหิน เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดใกล้เคียง

วันจันทร์ที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๒.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี นำ ฯพณฯ ดร. เคิร์ท วัลด์ไฮม์ เลขาธิการสหประชาชาติ และภริยา พร้อมด้วยคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารกลางวันด้วย

เวลา ๑๖.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกอบพิธีสมรสพระราชทานแก่ ร้อยเอก ทินภัทร กำลังเอก กับ นางสาวอภิวันท์ ประสิทธิ์บุญ นายเกริกชัย เจริญรัชตภาคย์ กับ นางสาวดวงรัตน์ กิรติบุตร นายศักดิ์ เตชะชาญ กับ นางสาวจิตราภรณ์ บรรณโคภิชัฐ นาวาโท สำเภา พลธร กับ นางสาวอินทิรา ทินกร ณ อยุธยา นายปริญญา หวังโสภา กับ นางสาวรัสนา ศุภพงศ์ และร้อยเอก จิรสิทธิ์ เกษะโกมล กับ นางสาวเต็มเดือน ทิรัณย์ชรัติ

วันเสาร์ที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๕.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปทรงเยี่ยมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรดอนขุนห้วย เขามดแดง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

เวลา ๑๖.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงฟลัมพลาสหกรณ์การเกษตร ดอนขุนห้วย แล้วเสด็จเข้าฟลัมพลา ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของสมาชิก และพระราชทาน

พระราชดำริเกี่ยวกับความเหมาะสมของการบำรุงสภาพดินในบางส่วนของดอนขุนห้วย โดยการแลกเปลี่ยนดินดานในดอนขุนห้วยกับดินซึ่งมีสภาพดีกว่าที่หน่วยราชการใกล้เคียงกำลังใช้ทำถนน ซึ่งอาจจะเสียค่าใช้จ่ายเล็กน้อยในการขนย้ายดิน แต่เมื่อได้สภาพดินที่ดีกว่าดินดานมาผสมปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยเคมี ก็จะแปลงสภาพดินให้เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรมากขึ้น และทรงมอบให้นายบรรเจิด พลังกูร อธิบดีกรมพัฒนาที่ดินกับสมาชิกสหกรณ์ ร่วมกันสำรวจที่ดินของสมาชิกซึ่งไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ เพื่อทดลองแลกเปลี่ยนดินดังกล่าวต่อไป จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำห้วยวังยาว ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี และทรงพระราชปฏิสันถารกับ นายเล็ก จินดาสงวน ผู้แทนอธิบดีกรมชลประทาน และนายไกรวัล เทพหัสดิน ณ อยุธยา เกี่ยวกับการสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยวังยาว ซึ่งลักษณะเป็นเขื่อนดินสูง ๗.๕๐ เมตร ยาว ๔๐๕ เมตร เกือบกักน้ำได้ประมาณ ๒๖๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อส่งน้ำไปยังพื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์ดอนขุนห้วยได้ประมาณ ๑,๔๐๙ ไร่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริแก่ นายวัฒน์ ปานทอง รองประธานคณะกรรมการสมาชิกสหกรณ์การเกษตรดอนขุนห้วย กลุ่มที่ ๑ นายชื่น วารี ประธานคณะกรรมการสมาชิกสหกรณ์ กลุ่มที่ ๒ นายสงวน พลกุล เภรณุกฎคณะกรรมการสมาชิกสหกรณ์ กลุ่มที่ ๒ และ นายเลิศชาย แซ่ตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการสมาชิกสหกรณ์ กลุ่มที่ ๒ ให้พิจารณาขุดชั้นดินที่มีคุณภาพดีในอ่างเก็บน้ำ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกของสมาชิก โดยจะเป็นการขุดลอกอ่างเก็บน้ำให้สามารถจุปริมาณน้ำได้มากขึ้น ซึ่งเป็นการเตรียมงานเพื่อรับน้ำฝนไว้ใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรบ่อพักน้ำขนาดความจุ ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งรับน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยวังยาว เพื่อส่งต่อไปตามท่อน้ำจากที่สูงไปยังที่ต่ำตามไร่นาของสมาชิก โดยกำหนดวันเวลาส่งน้ำ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณที่ดินของ นายประเทือง ฉาวท่า สมาชิกกลุ่มที่ ๕ ซึ่งจับฉลากได้ที่ดินซึ่งลุ่ม มีน้ำขังตลอดปี และได้รับคำแนะนำจากส่วนราชการให้ปลูกข้าว ตลอดจนพืชที่ต้องการน้ำมาก และได้ดำเนินงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ได้ทอดพระเนตรบริเวณไร่นา แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังสำนักงานสหกรณ์การเกษตรดอนขุนห้วย เขมดแดง จำกัด เพื่อพระราชทานโคพันธุ์บราห์มันแก่ นายประเทือง ฉาวท่า ซึ่งได้รับคัดเลือกเป็นเกษตรกรตัวอย่าง ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริแก่ นายศุภโชค พานิชวิทย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี นายอดุล นิยมวิภาต อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร นายแก้ว ศิวาลัย หัวหน้าศูนย์สถิติที่ ๕ ดอนขุนห้วย เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินและสมาชิกสหกรณ์ ถึงความสำคัญในอันที่จะกำหนดวันเวลาและปริมาณน้ำที่จะเปิดส่งตามท่อระบายน้ำระบบไหลจากที่สูงไปยังที่ต่ำ เพื่อเป็นการประหยัดน้ำที่มีอยู่ โดยกำชับให้สมาชิกสหกรณ์ผันน้ำเข้าสู่ที่ดินตามวันเวลาซึ่งอาจจะน้อยกว่าที่กระทำอยู่ในปัจจุบัน อีกทั้งพระราชทานพระราชดำริให้มีการขุดบ่อเลี้ยงปลา ตลอดจน

ทดลองปลูกพืชผักในบริเวณที่ดินซึ่งลุ่ม หรือมีน้ำขัง ส่วนที่ดินที่เป็นดอน หรือมีดินดาน ก็พิจารณาให้มีการปลูกพืชถั่ว เพื่อบำรุงดิน หรือแลกเปลี่ยนดินจากที่อื่น ตลอดจนการขุดลอกดิน ที่มีสภาพดีจากบริเวณอ่างเก็บน้ำต่างๆ มาใช้ให้เป็นประโยชน์

อนึ่ง สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพลับพลาสทกรณการเกษตรดอนขุนห้วย ไปทรงเยี่ยม นายเพียร จีนฮี้ นายพล กิจเดช และ นางกอง เอี้ยงเจียม สมาชิกสหกรณ์ตามบ้านตามลำดับ แล้วได้เสด็จพระราชดำเนินมายังสำนักงานสหกรณ์การเกษตร เพื่อทรงเยี่ยมสมาชิกสหกรณ์ และครอบครัว และทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกชั้นสุขของเขาเหล่านั้นโดยทั่วถึงสมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล หัวหิน เมื่อเวลา ๒๐.๕๐ น.

วันอังคารที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๓.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปในการสวนสนามของสมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติ ณ โรงเรียนบ้านหุบกะพง ตำบลหุบกะพง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

เวลา ๑๓.๕๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโรงเรียนบ้านหุบกะพง แล้วเสด็จเข้าประทับในพลับพลา พลโท เทพ กรานเลิศ แม่ทัพภาคที่ ๑ และผู้อำนวยการศูนย์ไทยอาสาป้องกันชาติ กราบบังคมทูลรายงานเกี่ยวกับการฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ ความเป็นการฝึกอบรมกลุ่มชนผู้มีจิตใจรักชาติในท้องที่ต่างๆ ทั่วประเทศไทย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ วันที่ ๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๑ โดยมีมติให้ให้มีมาตรการการฝึกอบรมกลุ่มประชาชนอาสาสมัครผู้รักชาติทั่วประเทศเป็นแนวเดียวกัน เพื่อต่อต้านภัยคุกคามความมั่นคงของชาติในทุกรูปแบบ สำหรับการฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติที่บ้านหุบกะพง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี นี้ กองทัพภาคที่ ๑ และศูนย์ไทยอาสาป้องกันชาติภาคที่ ๑ ได้ร่วมกับศูนย์ไทยอาสาป้องกันชาติจังหวัดเพชรบุรี รับผิดชอบดำเนินการให้ต้องพระราชประสงค์ ที่จะให้ประชาชนในเขตอำเภอชะอำและท้องที่อื่นๆ ได้ตระหนักถึงภัยที่คุกคามความมั่นคงของชาติ และรู้จักวิธีป้องกันชาติบ้านเมือง ตลอดจนการปฏิบัติร่วมกันระหว่างประชาชน ข้าราชการ พลเรือน และทหาร โดยได้มีสมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติในเขตอำเภอชะอำ ในความรับผิดชอบของกองทัพภาคที่ ๑ และสมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติในเขตรับผิดชอบของกองทัพภาคที่ ๒ กองทัพภาคที่ ๓ และกองทัพภาคที่ ๔ มาร่วมรับการ

อบรมทั้งสิ้น ๙๔๘ คน ซึ่งได้รับการร่วมมือสนับสนุนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยดี เป็นผลให้การฝึกอบรมดำเนินไปตามความมุ่งหมายทุกประการ จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้แทนสมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานธงไทยอาสาป้องกันชาติประจำอำเภอชะอำ และรับพระราชทาน ปืนลูกซอง และพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้บังคับกองร้อยหนึ่งถึงหก และผู้แทนสมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติในเขตกองทัพภาคที่ ๑ ภาคที่ ๒ ภาคที่ ๓ และภาคที่ ๔ เข้ารับพระราชทาน เข็มไทยอาสาป้องกันชาติ อีกทั้งพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้สมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติที่ชนะเลิศการแข่งขันประเภทต่างๆ เข้ารับพระราชทานรางวัล เสร็จแล้ว สมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติทำการปฏิญาณตน จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัส ความว่า การฝึกไทยอาสาป้องกันชาติเป็นนิมิตที่ดีสำหรับการป้องกันชาติบ้านเมือง ด้วยผู้ได้รับการฝึกอบรมได้รับความรู้ในภัยต่างๆ ที่อาจมาคุกคาม ได้รับการฝึกด้านกายและใจตลอดจนฝึกยุทธโศปกรณ์ เพื่อบรรลุผลในภารกิจที่จะให้มีความสงบในท้องที่ ทั้งนี้เมื่อทุกคนปฏิบัติงานประจำอย่างซื่อสัตย์ สุจริต รักษาความสามัคคีไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีจิตใจเมตตาเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน จะสามารถรักษาประโยชน์ของชาติไทยไม่ให้ความเดือดร้อน และจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง และความปลอดภัยของประเทศชาติตลอดไป จบแล้ว สมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติ สวสนนามตามลำดับหน่วย แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงเยี่ยมสมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติ ครูฝึก และวิทยากร ตามที่พัก ซึ่งจัดเป็นค่ายรวมสี่แห่ง สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับโดยรถยนต์พระที่นั่ง ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวลเมื่อเวลา ๑๖.๓๕ น.

เวลา ๒๐.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปในการพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำแก่สมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติ ครูฝึก และวิทยากร ณ ค่ายมฤคทายวัน อำเภอชะอำ ด้วย

วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๒

เวลา ๒๐.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายชูชาติ ประมูลผล อธิบดีกรมวิเทศสหการ นำ

นายอาคริอาโน อาร์. การ์เซีย ผู้แทนสำนักงานโครงการพัฒนาสหประชาชาติ ประจำภูมิภาค และภริยา พร้อมด้วยนายเนมมารา ซับบารามัน และนายรอย ดี. มอเรีย รองผู้แทนสำนักงานโครงการพัฒนาสหประชาชาติ ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อกราบถวายบังคมลา เนื่องในโอกาสพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ และกราบบังคมทูลเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือโครงการพัฒนาเกษตรที่สูง ตามพระราชประสงค์ว่าด้วยการถ่ายภาพทางอากาศ เพื่อการเกษตรและความช่วยเหลือทางด้านเครื่องมือกล ซึ่งสำนักงานโครงการพัฒนาสหประชาชาติจะให้ความช่วยเหลือ คิดเป็นมูลค่า ประมาณ ๕ ล้านบาท

วันอังคารที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๒.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากสนามกีฬาโรงเรียนไกลกังวล ไปทอดพระเนตรบริเวณต้นแม่น้ำเพชรบุรี ในเขตอำเภอท่ายาง และอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และทรงเยี่ยมข้าราชการกรมชลประทาน และข้าราชการจังหวัดเพชรบุรี ณ เขื่อนแก่งกระจาน อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันพุธที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาเริง พระราชวังไกลกังวล พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทรงพระราชอุทิศถวายพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปทรงเยี่ยมศูนย์การทหารราบค่ายธนระพี อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรการสาธิตเครื่องเตือนภัยในการชุ่มโจมตี รองเท้าลดอันตรายจากทุ่นระเบิด และปลดกลดการระเบิดปืนเล็กยาว ตลอดจนทอดพระเนตรผลิตภัณฑ์ของชมรมแม่บ้านศูนย์การทหารราบ ค่ายธนระพี

มิถุนายน

วันเสาร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาเริง พระราชวังไกลกังวล พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในโอกาสคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

เสร็จพิธีแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้พระราชสังวรญาณ เจ้าอาวาสวัดศีลขันธาราม จังหวัดอ่างทอง เฝ้าถวายพระราชกุศล ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล (เป็นการส่วนพระองค์)

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๒๒

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล หัวหิน กลับสู่กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๒๒

ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในโอกาสคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล ณ ศาลาเริง พระราชวังไกลกังวล

วันพุธที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนัก จิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ คุณหญิงจันทนี สันตะบุตร ประธานสภาสตรี แห่งชาติ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ นำคณะกรรมการสภาสตรีแห่งชาติชุดใหม่ เฝ้าทูลละอองธุลี พระบาท ต่อจากนั้น พระราชทานพระราชวโรกาสให้ Mrs. Helle Virkner นักข่าวเดนมาร์ก เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานสัมภาษณ์ ในโอกาสเดียวกันนี้ นาย Karl Nord ช่างภาพร่วมเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทด้วย

ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงน้ำชาด้วย ต่อจากนั้น พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่าง ๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ดังนี้

- คณะกรรมการสโมสรไลออนส์สตรีดุสิต ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๓๑๐,๕๐๐ บาท

เวลา ๑๑.๓๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการพัฒนาที่ราบเชิงเขาบรรทัด บ้านคลองทราย ตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี ณ ที่นั้น พลโท เทพ กรานเลิศ แม่ทัพกองทัพภาคที่ ๑ นายสลับ นาคะเสถียร ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี และพันเอก สุรินทร์ ชลประเสริฐ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฝ่าฝืนทูลละอองธุลีพระบาท กราบบังคม ทูลรายงานตามลำดับ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังโรงเรียนร่มเกล้า ซึ่งเป็น โรงเรียนที่ก่อสร้างด้วยเงินพระราชทาน ชื่อวัดอุปกุศล โดยทหารที่ปฏิบัติการณ์ในพื้นที่อำเภอ สระแก้วช่วยในการก่อสร้าง ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานอุปกรณ์ การศึกษาและยาชุดแก่ครู และพระราชทานเครื่องหมายไทยอาสาป้องกันชาติแก่สมาชิกไทยอาสา ป้องกันชาติจังหวัดปราจีนบุรี แล้วทรงพระดำเนินทอดพระเนตรห้องเรียนโรงเรียนร่มเกล้า การ สาธิตการสาวไหม การฝึกอุตสาหกรรมในครัวเรือน การทำก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์ การผลิต เตาศรชภูกิจแบบประหยัด การเลี้ยงเป็ด และการเลี้ยงสุกร เสร็จแล้ว เสด็จเข้าห้องสมุดเพื่อ ทอดพระเนตรกิจกรรมของเด็ก และทรงลงพระปรมาภิไธยและพระนามาภิไธยในสมุดเยี่ยม จากนั้น ทรงเยี่ยมสมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติและราษฎรที่มาฝ่าฝืนทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณ สนามโรงเรียนร่มเกล้า แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปทอดพระเนตรอ่าง เก็บน้ำคลองทรายซึ่งมีลักษณะเป็นเขื่อนดิน กว้าง ๖ เมตร ยาว ๒๘๐ เมตร สามารถเก็บน้ำได้ หนึ่งแสนห้าร้อยลูกบาศก์เมตรเพื่อส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกรวม ๕๐๐ ไร่

เวลา ๑๓.๔๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการอ่างเก็บน้ำคลองท่ากะบาก ตำบลท่ากะบาก อำเภอสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี และทอดพระเนตรบริเวณอ่างเก็บน้ำ ซึ่งมี ลักษณะเป็นเขื่อนดิน ขนาดกว้าง ๖ เมตร ยาว ๗๒๐ เมตร สามารถเก็บน้ำได้หกล้านสี่พัน ลูกบาศก์เมตร เพื่อส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูก รวม ๔,๐๐๐ ไร่ เสร็จแล้ว เสด็จเข้าพลับพลา เพื่อทอดพระเนตรแผนที่โครงการพัฒนาที่ราบเชิงเขาบรรทัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มี

เวลา ๑๖.๑๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโรงเรียนบ้านคลองน้ำเขียว ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี แล้วเสด็จเข้าทอดพระเนตรห้องสมุด และทรงลงพระปรมาภิไธยและพระนามาภิไธยในสมุดเยี่ยม ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับสมาชิกสหกรณ์นิคมคลองน้ำเขียว จำกัด แล้วทรงพระดำเนินทอดพระเนตรการสาธิตการทำซิเมนต์บล็อกในศูนย์สหกรณ์ ธนาคารข้าว คอกปศุสัตว์ การสาธิตการเลี้ยงไก่และเป็ด ตลอดจนทอดพระเนตรฝายคลองน้ำเขียว ลักษณะเป็นทำนบดิน กว้าง ๕ เมตร ยาว ๔๕ เมตร มีฝายหินก่อกว้าง ๑๖ เมตร สูง ๓.๕๐ เมตร สามารถเก็บกักน้ำได้หกหมื่นลูกบาศก์เมตร เพื่อการอุปโภคบริโภคของสมาชิกสหกรณ์นิคมคลองน้ำเขียวในฤดูแล้ง จากนั้น ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรการท่อน้ำด้วยกังหันลม บ่อเลี้ยงปลานิล แปลงสาธิตการปลูกผัก และศูนย์เพาะชำเพื่อส่งเสริมการปลูกพันธุ์ไม้ผลและพันธุ์ไม้ยืนต้น เพื่อใช้เป็นฟืน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ทรงปลูกต้นกระถินณรงค์เป็นที่ระลึก แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมสมาชิกสหกรณ์นิคมในเขตโครงการพัฒนาที่ราบเชิงเขาบรรทัด จังหวัดปราจีนบุรี ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและให้ยาแก่ผู้ป่วยเจ็บ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปเมื่อเวลา ๑๘.๑๕ น. ยังอำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี จากนั้นประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับยังกองบัญชาการกองทัพอากาศดอนเมือง แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับโดยรถยนต์พระที่นั่ง ถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐานเมื่อเวลา ๒๐.๑๐ น.

กรกฎาคม

วันพุธที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๕.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ไปยังพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงบำเพ็ญพระกุศลเนื่องในโอกาสคล้ายวันประสูติ (เป็นการส่วนพระองค์)

เวลา ๒๐.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ เจ้าฟ้าทิวฉวีและพระสวามี เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และรับพระราชทานเลี้ยงพระกระยาหารค่ำ (เป็นการส่วนพระองค์)

วันอังคารที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เวลาเช้า สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง บริเวณหน้าพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทรงบาตร เนื่องในโอกาสเทศกาลเข้าพรรษา

วันพุธที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๒๒

พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้เจ้าฟ้าหญิงแอนน์ และพระสวามี เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๑-๒๕๒๒ ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร ในโอกาสนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ซึ่งทรงสำเร็จการศึกษา เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เคมี) เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ด้วย

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาเพื่อมุ่งให้มีความรู้ความสามารถ เป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบกิจการงานในชีวิตนั้น เป็นการศึกษาในระบบ ส่วนใหญ่ ผู้ศึกษาได้รับความรู้ถ่ายทอดจากครูบาอาจารย์ และจากการศึกษาค้นคว้าเป็นสำคัญ แต่มิได้เรียนรู้จากการกระทำหรือการพบเห็น

ด้วยตนเองโดยตรง ครั้นเมื่อออกไปทำงานและดำเนินชีวิตด้วยตนเองแล้ว จึงประสบเหตุการณ์ และสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัญหาให้ต้องขบคิด ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอันชัดเจนแจ่มแจ้งในสิ่ง ทั้งปวงที่เกี่ยวกับชีวิตของแต่ละคนยิ่งขึ้น อีกชั้นหนึ่ง ประสบการณ์ในชีวิตนี้เป็นบ่อเกิดแห่ง ความรู้ความชัดเจนที่สำคัญ ซึ่งถ้าได้รู้จักนำมาใช้ด้วยความรู้เท่าถึงเหตุและผลอย่างแท้จริงด้วยความ บริสุทธิ์ใจ และด้วยความตั้งใจแล้ว จะยังประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างวิเศษสุด ดังนั้นการศึกษานอกระบบภายหลังที่สำเร็จการศึกษา หรือการศึกษาในมหาวิทยาลัยชีวิตจึงมีความ สำคัญมาก ในการที่จะสร้างเสริมให้ผู้ผ่านการศึกษาในระบบมาแล้วเกิดความรู้ ความเฉลียว ฉลาด สามารถปรับตนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และสามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมอย่างมั่นคง เป็นสุข บัณฑิตทุกคน ซึ่งมีส่วนในการสร้างประสบการณ์ในชีวิตร่วมกันต่อไป จึงได้ทราบตระหนัก แล้วจึงตั้งใจพยายามใช้สติปัญญาความสามารถที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ ควบคู่กับความรู้ความสามารถทางวิชาการที่มีอยู่ ประดับประดาครอบรักษาสิ่งที่ดีสิ่งเจริญและสถานภาพของบ้านเมืองไว้ พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขให้วิวัฒนาการไปตามลำดับขึ้นด้วยความมั่นคง ชาติของเราก็จะอยู่รอดและ ดำเนินก้าวหน้าไปในโลกได้ด้วยความปลอดภัยเป็นอิสระ

เวลา ๑๘.๕๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนัก จิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทาน พระราชวโรกาสให้ นายชูชาติ ประมุขผล อธิบดีกรมวิเทศสหการ นำ นางแคทเธอริน ดิค ผู้แทนองค์การยูนิเซฟประจำประเทศไทย อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ และนางสาวปรีญา โอสถานนท์ ผู้อำนวยการ ๒ กรมวิเทศสหการ ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรายงาน และรับพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนไทยในท้องที่ ชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา ที่ได้ประสบความเดือดร้อน ฯลฯ ต่อจากนั้น

พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นายทองอยู่ โลหะขาละ นำ บุคคลต่าง ๆ ฝ้าทูลละอองธุลี พระบาท ดังนี้

- นายยงค์ศักดิ์ คณาธนะวินิชย์ บริษัทแหลมทองสหการ จำกัด และบริษัทในเครือ น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายข้าวสารจำนวน ๒๕๐ กระสอบ
- นายธนา เสนาวัฒน์กุล บริษัทกระดาศนครหลวง จำกัด น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม ถวายข้าวสารจำนวน ๑๐๐ กระสอบ
- นายเสรี สภาสกุลวนิช บริษัท ไทยเสรีอุตสาหกรรม จำกัด น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม ถวายข้าวสารจำนวน ๑๕๐ กระสอบ เสร็จแล้ว

พระราชทานพระราชวโรกาสให้ หม่อมเจ้ากาพวรรณดิศ ดิศกุล รองประธานกรรมการ บริษัทคูเม็กซ์แห่งประเทศไทย จำกัด นำกรรมการบริษัทฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายนมผง เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชประสงค์

วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒
เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ในการนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
ได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
รับพระราชทานปริญญาบัตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (เคมี) เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชทานเพลิงศพ นายชม จารุรัตน์ ป.ม., ท.ช. ณ เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานเพลิงศพ นายมังกร ภมรบุตร ท.ม., ต.จ.ว. ณ เมรุสุสานหลวง วัดเทพศิรินทราวาส (เมรุด้านใต้)

วันเสาร์ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๕.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ

สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ไปยังพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทรงพระราชอุทิศถวายพระสยามเทวาธิราชและสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช กับพระราชทานเนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (เป็นการส่วนพระองค์)

วันจันทร์ที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๓.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากสวนจิตรลดา ไปทรงเปิดพระบวรราชานุสาวรีย์สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท และพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จังหวัดระยอง ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดระยอง

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณกองพันทหารราบที่ ๗ กรมทหารราบที่ ๓ กรมนาวิกโยธิน ตำบลกะพง อำเภอมะขาม จังหวัดระยอง ได้ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังมณฑลพิธี แล้วเสด็จเข้าพลับพลาพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ทรงศีล เสร็จแล้ว ผู้บัญชาการทหารเรือกราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างพระบวรราชานุสาวรีย์สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินไปทรงเปิดแพรคลุมป้ายคำจารึกพระบวรราชานุสาวรีย์ ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม และทรงวางพวงมาลา ในการนี้ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยสักการะพระบวรราชานุสาวรีย์ เสร็จแล้ว เสด็จเข้าพลับพลาพิธี ผู้บัญชาการทหารเรือทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายของที่ระลึก จากนั้น ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังพลับพลาพิธีลูกเสือชาวบ้าน ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง กราบบังคมทูลรายงานกิจการลูกเสือชาวบ้านจังหวัดระยอง และกราบบังคมทูลเบิกประธานรุ่นและรองประธานรุ่นลูกเสือชาวบ้านจำนวน ๗๒ รุ่น ผ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานธงประจำรุ่น พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์ชุดลูกเสือ และธงชาติ ตามลำดับ เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า กิจการลูกเสือชาวบ้าน เป็นกิจการที่เสริมสร้างความสามัคคี และความมั่นคงก้าวหน้าให้แก่ส่วนรวม เพื่อให้ประชาชนในชาติมีความสุข และปลอดภัย สำหรับสัญลักษณ์ของลูกเสือชาวบ้านต่างก็มีความหมายทั้งสิ้น กล่าวคือ ผ้าผูกคอ แสดงว่าแต่ละคนได้รับการฝึกให้มีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถที่จะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ต่อสังคม ตลอดจนมีจิตใจที่เปี่ยมด้วยเมตตา ธงประจำรุ่นนั้นเป็นเครื่องหมายเตือนใจให้เรา

ร่วมมือกันรักษาความสามัคคีของรุ่น ตลอดจนเอื้อเพื่อแผ้วซึ่งกันและกัน ส่วนธงชาตินั้นทุกคนก็ทราบดีว่าหมายถึงเสรีภาพและอิสรภาพของทุกคนในชาติ ฉะนั้น ทุกคนทั้งที่เป็นลูกเสือชาวบ้านแล้วและยังไม่เป็น ย่อมได้รับประโยชน์จากกิจการลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งมุ่งให้ทุกคนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนควรช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ในสังคมให้หมดสิ้นไป และรักษาความดีของแต่ละคนให้คงอยู่ตลอดไป จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน และโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย ซึ่งการนี้ ได้พระราชทานเงินดังกล่าว สมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรับไปดำเนินการ ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้านตลอดจนราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณนั้น เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงสวนจิตรลดาเมื่อเวลา ๑๘.๕๕ น.

วันอังคารที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเปิดอาคารเรียน "อุดมวิทย์" ณ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

เวลา ๑๘.๔๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่าง ๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ดังนี้

- คุณหญิงพัชรา สุนทรศารทูล ประธานคณะกรรมการร้านกรมการปกครองในงานกาชาดประจำปี ๒๕๒๒ นำคณะกรรมการร้านกรมการปกครองที่ร่วมออกร้านในงานกาชาดประจำปี ๒๕๒๒ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการออกร้านในงานกาชาดจำนวน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนสภากาชาดไทย

- คณะกรรมการจัดงานฉลองครบรอบ ๒๒ ปี ของสมาคมสตรีไทยมุสลิมแห่งประเทศไทย พร้อมด้วยภริยาทูตานุทูตในเครือประเทศมุสลิม เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

- คณะนิตยสารสกุลไทย เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

- หม่อมราชวงศ์นฤตริทิพย์ กมลาศน์ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท (เป็นการส่วนพระองค์)

- นายกุชชงค์ และนางณัฐภัทร จันทวิช เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท (เป็นการส่วนพระองค์)

สิงหาคม

วันพฤหัสบดีที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๐๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเป็นประธานในงานนิทรรศการเทิดพระเกียรติ ซึ่งคณะกรรมการสภาสตรีแห่งชาติได้ร่วมกันจัดขึ้น เป็นงานเฉลิมฉลองพระเกียรติที่ทรงได้รับการทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเหรียญเซเรส ณ บ้านมนังคศิลา ถนนหลานหลวง

วันศุกร์ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกอบพิธีสมรสพระราชทานแก่ นายกฤษฎา สุชีวะ กับ หม่อมราชวงศ์ภววี รัชนี นายจตุรนต์ ธิระวัฒน์ กับ นางสาวนงาประไพ สุจริตกุล และนายแพทย์สุพงษ์ วงศ์วรเศรษฐ กับ นางสาวชนิษฐา หงสประภาส ตามลำดับ

วันอาทิตย์ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นางมารุลีนา ปาเน แห่งนิตยสารเฟมินาของอินโดนีเซีย เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อรับพระราชทานการสัมภาษณ์ (เป็นการส่วนพระองค์)

วันอังคารที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๗.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงพระศพ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารำไพประภา ท.จ.ว. ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

เวลา ๑๙.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นายศิริชัย บุลกุล และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาท) เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเงินให้แก่คุณหญิงสุภาวงศ์ อังคนารักษ์ ประธานกรรมการมูลนิธิอาสารักษาดินแดน เพื่อใช้ในกิจการของมูลนิธิ

วันพฤหัสบดีที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๗.๔๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ คุณหญิงจวบ จิรโรจน์ นายกสมาคมแม่บ้านทหารบก นำคณะภริยาทหารบกต่างประเทศประจำประเทศไทย เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา

เวลา ๑๘.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเททองหล่อพระพุทธรูปปางนาคปรกและหล่อรูปพระภิกษุพระยานรรัตนราชมานิต ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (เป็นการส่วนพระองค์)

วันเสาร์ที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๒๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ บริเวณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นายอารีย์ ลิทธิมิ่งค์ รองอธิบดีกรมประมง นายเล็ก จินดาสงวน ผู้แทนกรมชลประทาน นาวาเอก ถาวร พงพิพัฒน์ หัวหน้ากองสมุทรศาสตร์ กรมอุทกศาสตร์ นายสำราญ ฤทธิ์รักษา ผู้อำนวยการกอง กองประมงทะเล กรมประมง และนายบุญเลิศ ผาสุก เจ้าหน้าที่ประมงผู้รับผิดชอบการเพาะเลี้ยง เต่าทะเล ฝ่าทุลละอองธูลีพระบาทรับพระราชทานลูกเต่าทะเล เพื่อนำไปปล่อยที่เกาะมันใน ปากน้ำประแส จังหวัดระยอง ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันก่อตั้งโครงการอนุรักษ์ เต่าทะเล ตามพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

เวลา ๑๖.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดย รถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระ เจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไป ยังอาคารใหม่ สวนอัมพร พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะนายทหารและตำรวจ คณะบุคคล กรรมการผู้แทนของสมาคม มูลนิธิ สถาบัน องค์การ ห้างร้าน มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และโรงเรียน ต่าง ๆ ฝ่าทุลละอองธูลีพระบาท ถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา

เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับยังพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทาน พระราชวโรกาสให้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี อุปนายกผู้อำนวยการ สภากาชาดไทย ทรงนำคณะกรรมการสภากาชาดไทยและคณะกรรมการเจ้าหน้าที่ ฝ่าทุลละออง ธูลีพระบาทถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา ต่อจากนั้น

พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ ฝ่าทุลละอองธูลีพระบาท ถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา ดังต่อไปนี้

- นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และภริยา
- ประธานรัฐสภา สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกผู้แทนราษฎรและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร คณะผู้บริหารราชการกรุงเทพมหานครและข้าราชการ ชั้นผู้ใหญ่
- ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและนายทหารชั้นผู้ใหญ่ในกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ พร้อมด้วยภริยา
- อธิบดีกรมตำรวจ คณะนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่และภริยา

วันอาทิตย์ที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๒๒

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
เสด็จลง ณ ศาลาดุสิดาลัย ในการพระราชทานเลี้ยงพระกระยาหารค่ำเป็นการส่วนพระองค์

วันอาทิตย์ที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๕.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเป็นการส่วนพระองค์ เนื่องในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง

ในโอกาสนี้ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ คณะองคมนตรีพร้อมด้วยภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาด้วย

เวลา ๒๐.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาดุสิดาลัย พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในการพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำ เป็นการส่วนพระองค์ ในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสนี้ พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล สมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย ตลอดจนพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ พลเรือเอก กวี สิงหะ ผู้บัญชาการทหารเรือและคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเครื่องหมายความสามารถนักโคตรมกิตติมศักดิ์ แต่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เครื่องหมายความสามารถผู้ทำการรบพิเศษ กิตติมศักดิ์และเครื่องหมายนักบินกิตติมศักดิ์ แต่ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ตลอดจนเครื่องหมายความสามารถนักทำลายใต้น้ำกิตติมศักดิ์แต่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์

วันจันทร์ที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๘.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นายศรีเสนา สมบัติศิริ องคมนตรี เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเป็นการส่วนพระองค์ เพื่อรับพระราชทานน้ำสังข์ เนื่องในโอกาสที่มีอายุครบ ๙๐ ปี ต่อจากนั้น

เวลา ๑๘.๔๕ น. พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี อุปนายิกา ผู้อำนวยการสภากาชาดไทย ทรงนำ นางสาวระเบียบ พันธุ์เพ็ง หัวหน้าแผนกสถานีกาชาด กองบรรเทาทุกข์สภากาชาดไทย เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานเหรียญพลอเรนซ์ ในดิงเกล

ในโอกาสนี้ คณะกรรมการสภากาชาดไทยร่วมเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทด้วย

วันอังคารที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๕๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นายเจ. อดัมส์ และภริยา ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย

วันศุกร์ที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๒๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชวโรกาสให้ ฯพณฯ นายฟรานซ์ โบนาเวนตูลา ไฮวิตซ์ เอกอัครราชทูตเดนมาร์กประจำประเทศไทย และภริยา ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย ต่อจากนั้น

เสด็จพระราชดำเนินยังตำบลบางเสด็จ อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง เป็นการส่วนพระองค์

วันอาทิตย์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๑๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ดังนี้

- ฯพณฯ นายประเทือง กิรติบุตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยและอธิบดีกรมอัยการ พร้อมด้วยคณะอัยการชั้นผู้ใหญ่และภริยา ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา

- คุณหญิงมลิ มุลศาสตร์สาทร นายกเหล่ากาชาดจังหวัดอุดรธานี นำผู้มีจิตศรัทธาจากจังหวัดอุดรธานี ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท ในนามนายกเหล่ากาชาดจังหวัดอุดรธานี เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

- นางเวียงงาม ศรีวรรณ นายกเหล่ากาชาดจังหวัดชัยภูมินำคณะกรรมการเหล่ากาชาดจังหวัดชัยภูมิ ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

- นางสมบุญ ดิวาจิน เจ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

- นายชัชวาล โชติชวาลา และ นายแมน โชติชวาลา บริษัทโอเรียนเต็ลอาร์ต จำกัด เจ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภาพยนตร์เรื่อง ยุทธภูมิทางเขนเหล็ก พิล์ม ๑๖ มม.

เวลา ๑๗.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐาน ไปประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีแคว้น อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดใกล้เคียง

วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๕.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีแคว้น ไปทอดพระเนตรโครงการระบายน้ำและป้องกันน้ำเค็มจระรัง ตามพระราชดำริ และโครงการระบายน้ำปะนาเระตามพระราชดำริ ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการระบายน้ำและป้องกันน้ำเค็มจระรัง ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่บ้านจระรัง ตำบลจระรัง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ได้ทอดพระเนตรแผนผังแสดงพื้นที่แปลงแรกที่ได้จัดสรรให้ราษฎรเข้าทำกิน เป็นเนื้อที่ประมาณ ๑,๕๐๐ ไร่ จากเนื้อที่ทั้งหมด ๓,๕๐๐ ไร่ ซึ่งเดิมเป็นที่ลุ่มลักษณะคล้ายเกาะตั้งอยู่ระหว่างคลองธรรมชาติสองสาย ในฤดูฝนจะมีน้ำขังเป็นบริเวณกว้าง นอกจากนั้นน้ำเค็มจากคลองธรรมชาติยังไหลเอ่อขึ้นมาท่วมอีกด้วย จึงทำให้มีน้ำท่วมตลอดปีและใช้ทำประโยชน์ไม่ได้ กรมชลประทานจึงได้ดำเนินการสร้างคันดินป้องกันน้ำเค็มเลียบฝั่งคลองธรรมชาติ ยาวประมาณ ๙ กิโลเมตร เสริมจากที่ราษฎรได้ร่วมมือกันสร้างไว้ก่อนแล้ว พร้อมทั้งทอบังคับน้ำในแนวคันกันน้ำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะใช้ประโยชน์สำหรับควบคุมการระบายน้ำส่วนที่เกินออกจากพื้นที่ในฤดูฝน และเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในฤดูแล้งด้วย ในโอกาสนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์

ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิรทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ แล้วได้มีพระราชปฏิสันถารกับราษฎรที่มา
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณนั้น เป็นเวลาอันสมควร แล้วจึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง
เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณพื้นที่โครงการระบายน้ำปะนาเระ ซึ่งเป็นพื้นที่นาของ
ราษฎร มีเนื้อที่ประมาณ ๓๐,๐๐๐ ไร่ ที่มีน้ำท่วมเป็นประจำเกือบทุกปี ขณะนี้กรมชลประทาน
กำลังดำเนินการสนองพระราชดำริ โดยได้ขุดลอกคลองธรรมชาติและขุดคลองต่อเพื่อใช้เป็น
คลองระบายน้ำ พร้อมทั้งก่อสร้างอาคารประกอบแนวคลองระบายน้ำและก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ
ใกล้ชายฝั่งทะเล เพื่อให้สามารถระบายน้ำออกสู่ทะเลได้รวดเร็ว สำหรับผลประโยชน์ที่จะได้รับ
เมื่อโครงการเสร็จสมบูรณ์คือ แก้ไขปัญหาน้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูกได้เป็นเนื้อที่ประมาณ ๕๐,๐๐๐ ไร่
นอกจากนั้นยังสามารถเก็บกักน้ำในคลองระบายน้ำสำหรับใช้ในการชลประทานในระยะฤดูแล้ง
ตลอดจนสามารถป้องกันน้ำเค็มย้อนเข้ามาในคลองระบายน้ำได้อีกด้วย ต่อจากนั้น เสด็จ
พระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๓๕ น.

กันยายน

วันจันทร์ที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๒

เวลา ๑๕.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรโครงการตามพระราชดำริ ณ วัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดพระพุทธ ได้เสด็จเข้าศาลาและมีพระราชดำรัสกับพระครูไพโรจน์ศาสนกิจ เจ้าอาวาส ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายปัจจัยบำรุงวัดและยาชุดแก่เจ้าอาวาส ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณวัด และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ในโอกาสนี้ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการสาธิตการใช้ประโยชน์ด้านการหุงต้มจากเตาก๊าซมูลสัตว์ของสำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ ศาลารวมใจ ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดเป็นศาลาแบบอนเนกประสงค์ กล่าวคือ นอกจากเป็นห้องสมุดกลางสำหรับนักเรียนและประชาชนที่สนใจทั่วไปแล้ว ยังใช้ประโยชน์เป็นหน่วยปฐมพยาบาลและศูนย์สาธิตการประดิษฐ์หัตถกรรมต่างๆ ได้อีกด้วย ตลอดจนกิจกรรมของโรงเรียนทอผ้าวัดพระพุทธ สนับสนุนโดยมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ด้วยความสนพระราชหฤทัย เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๓๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๖ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวสท์ ไปยังท่าอากาศยานนราธิวาส เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เสด็จเข้าห้องรับรอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงบรรจุพระธาตุในพระรัศมีพระพุทธรูป ซึ่งจะเชิญไปประดิษฐานเป็นพระประธานในอุโบสถวัดในวัง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ต่อจากนั้น ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อพระราชทานปริญญาบัตรกิตติมศักดิ์แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และพระราชทานปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร ตลอดจนเหรียญรางวัลเรียนดีแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า ผู้ที่เรียนสำเร็จวิชาการชั้นสูงต่างๆ ก็เป็นที่หวังกันว่าจะได้เป็นกำลังปฏิบัติบริหารงานที่สำคัญๆ ของประเทศ ให้ประเทศดำรงอยู่อย่างมั่นคง และวิวัฒนาการไปในทางที่ดีที่เจริญขึ้น ซึ่งเน้นถึงการริเริ่มเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าใหม่ๆ ต่างๆ เป็นสำคัญ ดังนี้ งานพัฒนาประเทศแต่ละด้านแต่ละสาขา จึงมีโครงการประเภทเร่งรัดมากมายที่ผู้ร่วมในโครงการก็ต้องปฏิบัติกันอย่างขะมักเขม้นเพื่อให้แล้วเสร็จทันตามแผนงานระยะเวลา และงบประมาณที่วางไว้ ความชวนชวนสร้างความสำเร็จขึ้นมาอย่างนี้นับว่าเป็นประโยชน์ยิ่งใหญ่อส่วนหนึ่ง อย่างไรก็ตาม นอกจากการสร้างใหม่ ยังมีการรักษาความเจริญที่มีอยู่แล้วอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นภาระสำคัญเหมือนกัน และทุกคนจะละเลยไม่ได้ หากแต่ต้องพยายามร่วมกันกระทำให้เข้มแข็งหนักแน่นเสมอกันกับการสร้างสรรค์ การรักษาความดีความเจริญที่มีอยู่แล้ว อาจไม่สนุกสนาน ไม่น่าตื่นเต้น ไม่น่าสนใจนัก แต่ถ้าเราตั้งใจพยายามปฏิบัติให้ได้ผลจริงๆ อาจช่วยลดงานด้านสร้างสรรค์ลงได้มาก ทั้งอาจช่วยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นด้วย จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นักศึกษาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เป็นการส่วนพระองค์ และพระราชทานพระราชดำรัส ต่อจากนั้น พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำผู้มีจิตศรัทธาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินสมทบทุนโครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะนมพันธุ์ดี ซึ่งดำเนินการโดยคณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังท่าอากาศยานหาดใหญ่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดนราธิวาส ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวสท์เมื่อเวลา ๒๑.๔๕ น.

วันเสาร์ที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๒

เวลา ๑๔.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมวิทยาลัยเกษตรกรรมนราธิวาส โครงการหมู่บ้านตัวอย่างปีเหล็งตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวิทยาลัยเกษตรกรรมนราธิวาส ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ได้ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรพื้นที่ซึ่งเดิมเป็นที่ลุ่มและมีดินเปรี้ยว ต่อมาได้ปรับปรุงตามหลักวิชาการเกษตรให้เป็นแปลงเพาะปลูกพืชไร่ และไม้ผล ต่อจากนั้นทอดพระเนตรนิทรรศการการจัดไม้ประดับแบบต่างๆ ของคณะวิชาพืชกรรม ตลอดจนเรือนเพาะชำไม้ดอก และโครงการเลี้ยงกบนา ในการนี้ ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณวิทยาลัย ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการอ่างเก็บน้ำ และระบบส่งน้ำ ซึ่งกรมชลประทานกำลังดำเนินการก่อสร้างสนองพระราชดำริ เพื่อจัดหาน้ำให้วิทยาลัยเกษตรกรรมนราธิวาส สำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภค และใช้ในแปลงทดลองปลูกพืชตลอดจนทุ่งเลี้ยงสัตว์ในบริเวณวิทยาลัยได้ตลอดปี เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังบ้านกุแบปยู บริเวณปากทางเข้าหมู่บ้านตัวอย่างปีเหล็ง เพื่อทรงเยี่ยมราษฎร ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บและทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ตลอดจนมีพระราชปฏิสันถารกับกรรมการมัสยิดถึงการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกในบริเวณบ้านกุแบปยู เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังโครงการหมู่บ้านตัวอย่างปีเหล็ง ตำบลมะรือโบตตะวันออก อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส เสด็จเข้าปะรำพิธี ผู้ว่าการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กราบบังคมทูลรายงานเกี่ยวกับโครงการไฟฟ้าชนบทหมู่บ้านปีเหล็ง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการไฟฟ้าหมู่บ้านสามจังหวัดภาคใต้ และสำนักงานโครงการเร่งรัดพัฒนาไฟฟ้าชนบทได้ดำเนินการก่อสร้างระบบไฟฟ้า เพื่อสนองพระราชดำริในการจัดหาบริการด้านไฟฟ้าให้แก่หมู่บ้านตัวอย่างปีเหล็ง จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงกดปุ่มสัญญาณจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่หมู่บ้านตัวอย่างปีเหล็ง ซึ่งจังหวัดนราธิวาสได้จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล ว่าด้วยการจัดสรรที่ดินเพื่อให้ราษฎรทุกหมู่บ้านได้มีที่ทำกินที่อยู่อาศัย รวมทั้งพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านสหกรณ์สมบูรณ์แบบ โดยจัดตั้งหมู่บ้านตัวอย่างเพื่อเป็นแนวทางดำเนินการของหมู่บ้านอื่นๆ ต่อไป เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณหน้าโรงเรียนราชพัฒนา ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดเป็นหน่วยแพทย์หลวง โดยมีคณะแพทย์เดินทางล่วงหน้ามาทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้ป่วยเจ็บ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๐๕ น.

วันอาทิตย์ที่ ๙ กันยายน ๒๕๒๒

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังวัดมุจลินทวาปีวิหาร และทรงเยี่ยมราษฎร

วันจันทร์ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการชลประทานปัตตานี และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอเมืองยะลา และอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณหน้าสำนักงานโครงการชลประทานปัตตานี ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานยารักษาโรคแก่ผู้แทนโครงการชลประทานปัตตานีและผู้แทนหมวดปิ่นเกล้าที่ ๕๓๑๒ ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่หน้าสำนักงาน ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปยังบริเวณห้วงงานโครงการชลประทานปัตตานี เพื่อทอดพระเนตรการก่อสร้างเขื่อนทดน้ำและอาคารประกอบต่างๆ ตลอดจนแผนที่แสดงเขตพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำปัตตานี ซึ่งเป็นโครงการอเนกประสงค์ ประเภททดน้ำ ส่งน้ำ และระบายน้ำ ตลอดจนงานบรรเทาอุทกภัย และการป้องกันน้ำเค็มให้กับพื้นที่เพาะปลูกชายทะเล ในการนี้ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน เกี่ยวกับผลงานความก้าวหน้าของโครงการ เสร็จแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับมายังบริเวณสำนักงานโครงการ ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์หลวงที่โดยเสด็จพระราชดำเนินจัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราว เพื่อทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ เสร็จแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังวัดสุขาวดี ตำบลยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณวัด ต่อจากนั้น เสด็จเข้าศาลาวัดสุขาวดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายปัจจัยและยารักษาโรคแก่เจ้าอาวาส ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับพระภิกษุเป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง กลับถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๒๕ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ วัดสุขาวดี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หลวงเดินทางล่วงหน้า มาตั้งหน่วยทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่ป่วยเจ็บโดยทั่วถึง

วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๒

เวลา ๒๐.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาบุหลัน ทักษิณราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ พลเรือเอก กวี สิงหะ ผู้บัญชาการทหารเรือและคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาตรวจเยี่ยมหน่วยราชการของกองทัพเรือทางภาคใต้ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๔ กันยายน ๒๕๖๒

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๒

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานนราธิวาส เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา และทรงเปิดศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานทหารเรือสงขลาแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา เพื่อพระราชทานปริญญาบัตรการศึกษาบัณฑิตแก่นิสิตที่สำเร็จการศึกษา ในงานนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การให้การศึกษา นั้น กล่าวสั้นโดยความหมายรวบยอดได้แก่ การช่วยให้บุคคลค้นพบวิถีดำเนินชีวิตโดยทางที่ชอบ ไปสู่ความเจริญและความสุขตามอัตภาพของตน ๆ ผู้สอนมีหน้าที่ที่จะหาวิชาความรู้และวิธีการครองชีวิตที่ดีมาให้ศิษย์ เพื่อให้ศิษย์สามารถเรียนรู้ได้ก้าวหน้า และดำเนินชีวิตต่อไปได้ด้วยดีตามทำนองคลองธรรม จนบรรลุจุดหมาย และในการนี้ ผู้สอนจำต้องมีวิธีอันแยบคาย ทั้งในด้านให้วิชาการสอนและในด้านอบรมความประพฤติปฏิบัติทุกขั้นตอนโดยลำดับ จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสมบูรณ์ กล่าวคือ สามารถให้การศึกษาแก่ศิษย์ครบทุกส่วน งานของบัณฑิตแต่ละคนนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง และปฏิบัติได้โดยยาก ทุกคนจะต้องอาศัยวิชาความรู้ที่กว้างขวาง ถูกต้อง และแม่นยำชำนาญอยู่ตลอดเวลา ทั้งต้องมีความอดสาหะพยายาม มีสติความระลึกตัว มีความสังเกตพิจารณาอย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ยิ่งกว่านั้น ทุกคนยังต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือความหนักแน่นอดทน ไม่ยอมตัวให้วู่วามไปตามเหตุการณ์ ตามอคติ ตามอารมณ์ชอบใจหรือไม่ชอบใจ ความหนักแน่นอดทนช่วยให้เกิดการยั้งคิด และธรรมดาคณะเราเมื่อมีการยั้งคิดย่อมมีโอกาสพิจารณาทบทวนเรื่องต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น เมื่อคิดทบทวนดีแล้ว ก็ให้เห็นและเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างได้อย่างกระจ่างชัด คือเห็นและทราบชัดในสิ่งที่เป็นตัวปัญหา พร้อมทั้ง

ลู่ทางและวิธีการที่จะคิดจะปฏิบัติแก้ไขปัญหานั้นโดยตลอด จึงสามารถทำงานได้โดยราบรื่น ไม่หลงทาง ไม่เสียเวลา ไม่ผิดพลาด หากแต่มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสมบูรณ์ บัณฑิต จึงควรพยายามฝึกฝนความหนักแน่นอดทนในตนเองให้เจริญยิ่งขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการงานของตนของชาติ ที่ทุกคนจะต้องรับภาระกระทำในกาลต่อไป จบแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยัง อาคารศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ และพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีอุปการคุณแก่มหาวิทยาลัย เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานโล่และเข็มเกียรติคุณเสร็จแล้ว ทรงตัดแพรแถบเปิดศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรภายในอาคาร เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จออก ณ เวทีโรงละครกลางแจ้ง เพื่อพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้หนังสือปัจจุบันเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเป็นการส่วนพระองค์ ตลอดจนรับพระราชทานพระบรมราชโองการและพระราโชวาท จบแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังสนามบินทหารเรือสงขลา เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์ พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดนราธิวาส ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๕๐ น.

วันศุกร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๒๐.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายเฉลียว วัชรพุกก์ อธิบดีกรมทางหลวงและคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาตรวจงานก่อสร้างทางหลวงในจังหวัดนราธิวาส

วันเสาร์ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๑.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากทักษิณราชินีเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการชลประทานนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ ตามพระราชดำริ ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎร ดำรวจตระเวนชายแดน และทหารในเขตพื้นที่ตำบลภูเขาทอง และตำบลมาโมง กิ่งอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนสนามที่ ๕ (ค่ายฉายอรุณ) ได้ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังสำนักสงฆ์โต๊ะโมะ แล้วเสด็จขึ้นศาลา ทรงถวายสิ่งของและยารักษาโรคแก่พระภิกษุ ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับพระภิกษุถึงความ

เป็นอยู่ของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินทรงเยี่ยมสมาชิกนิคมสร้างตนเอง และราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณตลาดโตะโมะ ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานไก่พ่อพันธุ์ จำนวน ๑๐ ตัว แก่หมู่บ้านโตะโมะ สำหรับใช้ผสมพันธุ์กับไก่พันธุ์พื้นเมืองของราษฎร แล้วพระราชทานรางวัลแก่สมาชิกจักษานย่านลิภา สมาชิกประดิษฐ์เรือกอและจำลอง และสมาชิกทอผ้าไหมไทย ที่มีผลงานดีเด่น ตลอดจนทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตั้งหน่วยแพทย์หลวงเพื่อทำการตรวจรักษา และแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่ป่วยเจ็บ ซึ่งทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปยังโครงการฝายทดน้ำกาเปาะ ซึ่งกรมชลประทานได้ก่อสร้างสนองพระราชดำริ เพื่อจัดหาน้ำสำหรับใช้ในการเพาะปลูก และการอุปโภคบริโภคได้ตลอดปี ให้แก่สมาชิกนิคมสร้างตนเอง ในเขตพื้นที่บ้านกาเปาะ เป็นเนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ ในการนี้ ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรฝายทดน้ำแบบหินก่อระบบส่งน้ำโดยใช้ท่อ บ่อจ่ายน้ำ ตลอดจนแนวคูสำหรับจ่ายน้ำให้แก่แปลงเพาะปลูก และพื้นที่เกษตรกรรมบางส่วนที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้ ซึ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริ ความว่าการจัดสรรที่ทำกินให้สมาชิกเข้าอยู่อาศัยเป็นกลุ่มๆ นั้น ควรจะพิจารณาจัดผัง โดยถือลุ่มน้ำเป็นหลัก เพราะสมาชิกทุกกลุ่มจะได้มีน้ำใช้สอยเท่าเทียมกัน ส่วนแปลงเพาะปลูกก็อาจจัดเป็นแปลงรวมของแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อจะได้รู้จักทำงานร่วมกันในลักษณะกลุ่มสหกรณ์ ซึ่งจะทำให้สามารถวางแผนการปลูกพืชเศรษฐกิจแต่ละชนิดได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนสามารถรักษาคุณภาพของผลผลิตให้ได้มาตรฐาน และสามารถแบ่งปันรายได้ระหว่างสมาชิกกลุ่มอย่างยุติธรรมสมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังแปลงพันธุ์ไม้ของแขวงการทางนราธิวาส และแขวงการทางสงขลา เพื่อทรงปลูกต้นไม้ต่างๆ ที่สามารถใช้ประโยชน์ในด้านการจักสานได้ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังฝายเก็บน้ำโตะโมะ เพื่อประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดสุวรรณคีรีนิคม เพื่อทรงเยี่ยมราษฎร และทรงถวายการรักษาโรคและสิ่งของแก่พระภิกษุตลอดจนทรงปลูกต้นไม้ไว้เป็นที่ระลึก ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังกองบังคับการหน่วยเฉพาะกิจที่ ๕๒ เพื่อพระราชทานถุงของขวัญ ยารักษาโรคและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆ สำหรับการปฏิบัติการในสนามแก่ผู้แทนทหารและตำรวจตระเวนชายแดน ในโอกาสนี้ ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่หน่วยเฉพาะกิจถึงสถานการณ์ต่างๆ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๒.๔๐ น.

วันจันทร์ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ

พระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก ทักษิณราชนิเวศน์ ไปยังวัดเชิงเขา ตำบลปลุกสาเมา อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดเชิงเขา ได้ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรกิจการของ สหกรณ์หัตถกรรมทอผ้าบาเจาะ จำกัด ต่อจากนั้น เสด็จเข้าศาลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายปัจจัยและยารักษาโรคแก่เจ้าอาวาส ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับพระภิกษุเป็นเวลา อันสมควร ในการนี้ ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในศาลา และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์หลวงที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการ ตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ พระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๕๐ น.

วันอังคารที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาบุหลัน ทักษิณราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล (เป็นการส่วนพระองค์)

เวลา ๑๕.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก ทักษิณราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการระบายน้ำท่าพรุตามพระราชดำริ และโครงการเจาะ ล้นทรายชายทะเล ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอดากไบ จังหวัดนราธิวาส

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการระบายน้ำท่าพรุ (ตอนบน) ตำบลศาลาใหม่ อำเภอดากไบ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการสนองพระราชดำริ โดยได้ขุดคลอง ระบายน้ำและก่อสร้างประตูบังคับน้ำรวม ๒ แห่ง เพื่อระบายน้ำออกจากพื้นที่พรุตามแนวริมฝั่งขวาของแม่น้ำดากไบ ลงสู่แม่น้ำดากไบ ซึ่งจะระบายออกสู่ทะเลตามธรรมชาติต่อไป สำหรับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการนี้ก็คือ พื้นที่พรุซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่ จะเริ่มแห้ง และสามารถจัดสรรให้ราษฎรเข้าทำกินได้ นอกจากนี้ ยังจะช่วยแก้ไขปัญหาน้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูกของราษฎรบริเวณขอบพรุในฤดูฝนได้อีกประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่ ตลอดจนช่วยป้องกันน้ำเค็มไหลย้อนเข้าไปในพรุและทำความเสียหายแก่พื้นที่เพาะปลูกได้อีกด้วย ในโอกาสนี้ ได้ทอดพระเนตรประตูบังคับน้ำท่าพรุ ๑ และอาคารประกอบ ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรง

เยี่ยมราษฎรและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราว เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย เสร็จแล้วประทับเรือยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปตามลำแม่น้ำตากใบ เพื่อทอดพระเนตรโครงการเจาะสันทรายชายทะเลซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเจ๊ะเท อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส เมื่อเสด็จพระราชดำเนินขึ้นฝั่งซ้ายของแม่น้ำตากใบ ได้ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณที่กรมชลประทานได้ทำการขุดช่องลัด หรือคลองเชื่อมจากแม่น้ำตากใบออกสู่ทะเล เพื่อเป็นเส้นทางสัญจรทางน้ำสำหรับราษฎรที่มีอาชีพประมง ตลอดจนใช้เป็นทางถ่ายเทน้ำออกจากแม่น้ำตากใบลงสู่ทะเล เพื่อมิให้เกิดเน่าเสีย ในขณะเดียวกัน ก็ใช้เป็นทางให้น้ำทะเลไหลย้อนเข้ามาในแม่น้ำตากใบ เพื่อยังคงสภาพเป็นน้ำกร่อยตามเดิม ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดความเสียหายแก่โครงการประมงน้ำกร่อยในแม่น้ำตากใบ ทั้งนี้เนื่องมาจากบริเวณปากแม่น้ำตากใบซึ่งเป็นทางติดต่อกับทะเลตามธรรมชาติเกิดเปลี่ยนแปลงสภาพทางอุทกศาสตร์ และเริ่มต้นเขินจนเกือบใช้ประโยชน์ไม่ได้ ในกรณีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำรัสกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับโครงการถึงวิธีป้องกันน้ำทะเลพัดทรายขึ้นมาปิดกั้นปากคลองให้เป็นการถาวรและประหยัดที่สุด จะได้ไม่ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการขุดลอกบริเวณปากคลองเป็นประจำ เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเรือยนต์พระที่นั่ง กลับมายังบริเวณประตูบังคับน้ำพรุ ๒ และประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๑๕ น.

วันพุธที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๒

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ไปทรงเยี่ยมกองร้อยเฉพะกิจนาวิกโยธินที่ ๑๙๓ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส (เป็นการส่วนพระองค์)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๓.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานนราธิวาส เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงยกช่อฟ้าอุโบสถ วัดคุณาราม ทรงเปิดมัสยิดกลางมาบัง และพระราชทานรางวัลประจำปีแก่ครูโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดสตูล

วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๒
สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
พระราชทานสิ่งของแก่ผู้แทนกองร้อยเฉพาะกิจนาวิกโยธินที่ ๑๙๓

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่แล้ว ประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ไปยังตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์ พระที่นั่งต่อไปยังวัดศุลยาราม ตำบลฉลุง อำเภอเมืองสตูล เพื่อทรงยกข้อฟ้าอุโบสถ ในการนี้ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนสร้างอุโบสถ ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานของที่ระลึก เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎร เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์ พระที่นั่งไปยังมัสยิดกลางมาบัง ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล เสด็จเข้าพลับพลาพิธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างมัสยิดกลางมาบัง เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดมัสยิด แล้วเสด็จเข้าในมัสยิด ทรงพระราชปฏิสันถารกับโต๊ะอิหม่าม โต๊ะครู ต่อจากนั้น เสด็จออกหน้ามัสยิด พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ครูโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ เข้าฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานรางวัลประจำปี ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การสั่งสอนอบรมให้เด็กได้เรียนรู้จริยธรรมในศาสนาด้วย เรียนรู้ในวิชาการต่างๆ ด้วย และฝึกหัดให้ปฏิบัติตนนั้นได้ช่วยให้เขามีความรู้ที่ดี ที่แน่นหนากว้างขวาง มีความคิดอ่านถูกต้อง

ตามหลักเหตุผล ที่สุจริตเที่ยงตรงตามหลักศีลธรรม มีความสามารถที่จะทำงานและทำประโยชน์ต่างๆ เพื่อช่วยตนเองและผู้อื่นได้ตามปรารถนาโดยอิสระ ด้วยประการดังนี้ เขาทั้งหลายย่อมจะสามารถทำตัวให้เป็นที่พึ่งของชาวบ้านได้ และจะสามารถยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้นได้ทุกๆ ด้าน เพราะฉะนั้น การที่ครูทุกคนได้เพียรพยายามสั่งสอนเด็กมาด้วยความเหนื่อยยากนั้น จึงมิได้เหน็ดเหนื่อยเปล่า หากแต่ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าที่สุด ทั้งยังเป็นบุญเป็นกุศลเป็นประโยชน์อย่างเห็นได้ชัดแล้ว ทุกคนจึงควรถือเอาความสำเร็จนี้เป็นเครื่องอุทิศหนุนส่งเสริมให้มีกำลังกายกำลังใจทำหน้าที่ต่อไปด้วยความหนักแน่น และอีกไม่ช้าไม่นานนัก บรรดาศิษย์ที่เป็นลูกหลานของทุกคนในวันนี้ จะเป็นกำลังสร้างสรรค์จรโลงความเจริญและความผาสุกมั่นคงแก่ส่วนรวมและบ้านเมืองอย่างสำคัญ จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนบำรุงมัสยิด เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณมัสยิดกลางมาบังเป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังสนามบินคลองซุดเพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับท่าอากาศยานหาดใหญ่ ต่อจากนั้นเสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง กลับจังหวัดนราธิวาส เสด็จพระราชดำเนินถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๕๐ น.

วันเสาร์ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรการแข่งขันเรือก้อและ เรือยาว ในแม่น้ำบางนรา และพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะเลิศ ณ บริเวณหน้าสโมสรจังหวัดนราธิวาส

อนึ่ง ในวันเดียวกันนี้ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ ร้อยตรี กิตติ ประทุมแก้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงและคณะจำนวนประมาณ ๗ คน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายเครื่องจักสานเพื่อทอดพระเนตร ณ ศาลาบุหลัน ทักษิณราชนิเวศน์ (เป็นการส่วนพระองค์)

วันอาทิตย์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๒.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากทักษิณราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรเขื่อนบางลาง ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎร ตำรวจตระเวนชายแดน และทหารในเขตพื้นที่อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ทรงพระดำเนิน และทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณสนามเฮลิคอปเตอร์ ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังศาลารับรอง เพื่อประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปทอดพระเนตรอุโมงค์ผันน้ำจากฝายคลองละแอ โดยใช้ท่อเหล็กเพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตรกรรมและการอุปโภคบริโภคในหมู่บ้านจัดสรรต่างๆ ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังหมู่บ้านสันติ ซึ่งการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้จัดสร้างขึ้นเพื่อจัดสรรเป็นที่ทำกินให้แก่ราษฎรที่ต้องอพยพออกจากพื้นที่ที่จะถูกน้ำท่วมบริเวณอ่างเก็บน้ำ เมื่อสร้างตัวเขื่อนเสร็จแล้ว โดยได้ดำเนินการช่วยเหลือราษฎรทั้งในที่อยู่อาศัย แปลงเพาะปลูก ระบบการชลประทาน โรงเรียน ศาสนสถาน ตลอดจนการบริการสาธารณสุขที่จำเป็นอย่างสมบูรณ์ ในโอกาสนี้ ได้ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรหมู่บ้านสันติ และทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรเกี่ยวกับการทำมาหากิน เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังฐานยิงสนับสนุนบางลาง เพื่อพระราชทานถุงของขวัญ และยารักษาโรคแก่ผู้แทนหน่วยทหารและตำรวจตระเวนชายแดนในเขตพื้นที่ซึ่งมีภารกิจในการคุ้มครองเขื่อนบางลาง ตลอดจนผู้แทนพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในโอกาสนี้ ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรรอบบริเวณฐานยิงสนับสนุนบางลาง สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับยังท่าอากาศยานนราธิวาส แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง กลับถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

วันจันทร์ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านตายา ตำบลสามัคคี อำเภอริอเสาะ จังหวัดนราธิวาส และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ซึ่งประกอบด้วยนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ จัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราว เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรบริเวณ

หมู่บ้าน และมีพระราชดำรัส ความว่า ข้าราชการทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน ตลอดจนราษฎรควร
ร่วมมือทำการสำรวจแหล่งน้ำบนเทือกเขาที่กั้นเขตแดนระหว่างอำเภอหรือเสาะ และอำเภอบาเจาะ
และพิจารณาหาที่ที่เหมาะสมสำหรับสร้างฝายเก็บกักน้ำขนาดเล็กสองสามแห่ง เพื่อจัดหาน้ำ
สนับสนุนพื้นที่นาบางส่วนในเขตตำบลสามัคคี ให้สามารถทำนาได้ปีละสองครั้ง ซึ่งต่อไป
จะทำให้ราษฎรมีข้าวเพียงพอแก่การบริโภค นอกจากนั้น ยังควรปรับปรุงเส้นทางคมนาคม
ระหว่างบ้านตายากับชุมชนอื่นๆ ให้สามารถใช้สัญจรไปได้ตลอดปี สำหรับโครงการพัฒนา
ท้องถิ่นในลักษณะดังกล่าว เป็นโครงการที่ดำเนินการได้ง่าย รวดเร็ว และใช้งบประมาณไม่มาก
แต่ผลประโยชน์ที่จะได้รับตอบแทนนั้นคุ้มค่าที่สุด สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง
เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๓๕ น.

วันพุธที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก
ทักษิณราชนิเวศน์ ไปทรงยกช่อฟ้าอุโบสถ วัดพุทธภูมิ และทรงเยี่ยมกองพันทหารราบที่ ๕๒
กรมทหารราบที่ ๕ อำเภอเมืองยะลา ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดยะลา

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดพุทธภูมิ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ได้เสด็จเข้า
พลับพลาพิธี และทรงศีล จบแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลากราบบังคมทูลรายงานการ
ก่อสร้างอุโบสถ ต่อจากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปทรงยกช่อฟ้าอุโบสถ และเสด็จเข้าอุโบสถ
เพื่อทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธปฏิมา เสร็จแล้ว เสด็จเข้าพลับพลาพิธี
ทรงพระเคนจตุปัจจัยไทยธรรม และพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาที่ทูลเกล้า
ทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนสร้างอุโบสถ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
รับพระราชทานของที่ระลึก และผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อม
ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล สมทบทุนมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ต่อจากนั้น
ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณวัด ในการนี้ ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษา
และแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง
ต่อไปยังกองพันทหารราบที่ ๕๒ กรมทหารราบที่ ๕ บ้านยี่ริ ตำบลกรังปิ้ง อำเภอเมืองยะลา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ ยารักษาโรค และอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับ
การปฏิบัติงานในสนามแก่ผู้แทนกองพันทหารราบที่ ๕๒ ต่อจากนั้น เสด็จเข้าที่ทำการกองพัน
เพื่อทอดพระเนตรแผนที่สถานการณ์ และทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไปในเขต

พื้นที่รับผิดชอบเสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินรอบบริเวณฐานปฏิบัติการ เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๑.๕๐ น.

วันศุกร์ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๙.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ทักษิณราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ พลโท ปิ่น ธรรมศรี แม่ทัพกองทัพภาคที่ ๔ และผู้ว่าราชการจังหวัดในภาคใต้นำบุคคลต่างๆ ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชดำเนินสมทบทุนมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย ต่อจากนั้น

พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายเจริญจิตต์ ณ สงขลา ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา นำ นายชูชาติ ประธานราษฎรนิกร นักธุรกิจและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองหาดใหญ่ ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนสร้างอาคารศูนย์ฝึกวิชาชีพจังหวัดสงขลา

เวลา ๒๐.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ บริเวณทักษิณราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในการพระราชทานเลี้ยงแก่ข้าราชการ พ่อค้า และประชาชนในจังหวัดภาคใต้

วันเสาร์ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านขอมอง และบ้านตาโงะ ตำบลมะรือโบตะวันออก อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ซึ่งประกอบด้วยนายแพทย์ที่

เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ จัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราว เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และในโอกาสเดียวกันนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทอดพระเนตรแผนที่แสดงบริเวณตำบลมะรือโบตะวันออก ตลอดจนทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน เกี่ยวกับโครงการพัฒนาหาน้ำเพื่อการชลประทานให้แก่พื้นที่นาบริเวณขอบพรุโต๊ะแดง ในเขตพื้นที่ตำบลมะรือโบตะวันออก เสร็จแล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๕.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านบาตาปาเซ และบ้านโต๊ะเล็ง ตำบลลูกกิต อำเภอรณะง จังหวัดนราธิวาส ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ซึ่งประกอบด้วยนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ จัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราว เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และในโอกาสเดียวกันนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรและเจ้าหน้าที่กรมชลประทานเกี่ยวกับปัญหาในการทำมาหากินของราษฎรในเขตพื้นที่ตำบลลูกกิตและพื้นที่ใกล้เคียง ตลอดจนพิจารณาให้ความช่วยเหลือในด้านน้ำเพื่อการชลประทานสำหรับพื้นที่เพาะปลูกในเขตพื้นที่ดังกล่าว โดยเฉพาะการทำนา ทั้งนี้รวมถึงการพิจารณาซ่อมแซมทำนบกั้นน้ำของราษฎรที่ชำรุดให้เป็นทำนบถาวร

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านโต๊ะเล็ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จเข้าชมฝัดยอดอัสสุฏอ และพระราชทานเงินแก่โต๊ะอิหม่าม เพื่อสมทบทุนบำรุงฝัดยอดซึ่งก่อสร้างไม่แล้วเสร็จ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

วันจันทร์ที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านยี่ลาแป ตำบลสามัคคี อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ซึ่งประกอบด้วยนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ จัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราว ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และในโอกาสเดียวกันนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทานเกี่ยวกับโครงการพัฒนาลุ่มน้ำคลองจาเราะบาลอ ซึ่งเป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำสายบุรี เพื่อจัดหาน้ำเพื่อการชลประทานให้แก่ราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอรือเสาะ ให้สามารถทำการเพาะปลูกข้าวเป็นเนื้อที่ประมาณ ๓,๘๐๐ ไร่ ได้ตลอดปี และช่วยบรรเทาอุทกภัยตามบริเวณพื้นที่เพาะปลูกริมฝั่งคลองจาเราะบาลอ ตลอดจนพัฒนาแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด โดยพิจารณาก่อสร้างฝายทดน้ำในคลองจาเราะบาลอ ตลอดจนอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กตามลำน้ำสาขาต่างๆ ของแม่น้ำสายบุรี เสร็จแล้ว จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๒.๐๐ น.

วันอังคารที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๔.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านปะลुरु ตำบลปะลुरु และวัดประชุมชลธารา ตำบลสุโขทัย อำเภอสุนทรบุรี จังหวัดนราธิวาส ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทานเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำคลองสุโขทัย เพื่อให้สามารถจัดส่งน้ำให้กับพื้นที่นาในเขตอำเภอสุนทรบุรี เป็นเนื้อที่ประมาณ ๑๓,๐๐๐ ไร่ ได้ตลอดปี และโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบริเวณต้นน้ำสุโขทัย เพื่อช่วยบรรเทาอุทกภัยตามพื้นที่เพาะปลูกสองฝั่งคลองสุโขทัย และช่วยจัดหาน้ำให้กับพื้นที่เกษตรกรรมในเขตลุ่มน้ำสุโขทัย นอกจากนั้น ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานพิจารณาก่อสร้างฝายและคูส่งน้ำเพื่อจัดหาน้ำให้พื้นที่นาในเขตหมู่บ้านปะลुरु เป็นเนื้อที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ ให้สามารถเพาะปลูกได้เต็มที่ เนื่องจากขณะนี้ราษฎรยังปลูกข้าวไม่เพียงพอกับการบริโภค ในโอกาสเดียวกันนั้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ซึ่งประกอบด้วยนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ จัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราว เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมวัดประชุมชลธารา ได้เสด็จขึ้นอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายปัจจัยและยารักษาโรคแก่พระมงคคณบดี เจ้าอาวาส ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับเจ้าอาวาส เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๑.๔๐ น.

วันพุธที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๔.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านโคกเบียด บ้านโคกไทร และวัดสิทธิสารประดิษฐ์ ตำบลพร่อน อำเภอดากโบ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทอดพระเนตรผลงานของโครงการระบายน้ำมูโนะตามพระราชดำริ ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการระบายน้ำออกจากพรุจนพื้นดินเริ่มแห้ง ทำให้ราษฎรมีพื้นที่ทำกินเพิ่มขึ้นหลายพันไร่ เฉพาะในพื้นที่นี้ โดยสามารถทำการเพาะปลูกข้าวและใช้ประโยชน์จากพื้นที่บางส่วนเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงปศุสัตว์ ในการนี้ ได้มีพระราชดำรัสกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ความว่า จังหวัดควรชี้แจงให้ราษฎร

เข้าใจถึงการรู้จักใช้ประโยชน์จากที่ทำกินดังกล่าวร่วมกัน ในขณะที่เดียวกันก็ควรพัฒนาพื้นที่ให้เป็นลักษณะสหกรณ์เลี้ยงปลุสสัตว์ โดยมีการส่งเสริมในด้านพันธุ์สัตว์และการขยายแปลงหญ้าพันธุ์ตลอดจนส่งเสริมการปลูกข้าวในบริเวณที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งอาหารของท้องถิ่น ทั้งนี้ก็จะเป็นผลประโยชน์ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมสำหรับชุมชนในบริเวณนี้อย่างแท้จริง และในโอกาสเดียวกันนั้น สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์หลวงที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ซึ่งประกอบด้วยนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ จัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราวขึ้นทุกแห่งที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วยตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ วัดสิทธิสารประดิษฐ์ ได้เสด็จเข้าศาลาทรงถวายปัจจัยและยารักษาโรคแก่เจ้าอาวาส ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับเจ้าอาวาส เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๓๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปยังบ้านบือระและบ้านคลองระ ตำบลบาระใต้ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรและทอดพระเนตรผลงานของโครงการระบายน้ำบาเจาะตามพระราชดำริ ซึ่งหลังจากกรมชลประทานได้ดำเนินการขุดคลองเพื่อระบายน้ำออกจากพรุบาเจาะแล้ว ทำให้พื้นที่บริเวณพรุที่เคยมีน้ำขังตลอดปี และใช้ประโยชน์ไม่ได้เลยเริ่มแห้งขึ้น สามารถจัดสรรเป็นพื้นที่เพาะปลูกข้าวและทุ่งหญ้าเลี้ยงปลุสสัตว์ได้ เป็นเนื้อที่ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ไร่เศษ เฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลบาระใต้บางส่วน ส่วนพื้นที่นาบริเวณขอบพรุซึ่งเคยถูกน้ำจากพรุไหลเอ่อขึ้นมาท่วมทำความเสียหายเป็นประจำเกือบทุกปี บัดนี้บางแห่งสามารถปลูกข้าวได้ถึงปีละสองครั้ง ในการนี้มีพระราชดำรัสกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ความว่า หมู่บ้านต่างๆ ที่มีเขตติดต่อกับบริเวณพรุ ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนสภาพเป็นที่ที่สามารถทำการเกษตรกรรมได้แล้ว นับว่าเป็นฝ่ายได้ผลประโยชน์โดยตรงจากโครงการ จึงควรรวมตัวกันในรูปแบบของกรรมการสหกรณ์ โดยเลือกตั้งกรรมการจากหมู่บ้านต่างๆ ดังกล่าว เพื่อที่จะร่วมมือกันพัฒนาพื้นที่นี้ให้เป็นแหล่งผลิตอาหารให้เพียงพอแก่การบริโภคในท้องถิ่น ทั้งนี้หากผลิตได้เกินความต้องการ ก็ยังสามารถจำหน่ายผ่านสหกรณ์ เพื่อเป็นการหารายได้กลับมาบำรุงพื้นที่ ซึ่งทั้งนี้รวมถึงการดูแลรักษาคลองระบายน้ำด้วย ในโอกาส

เดียวกันนั้น สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ คณะแพทย์หลวงที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ซึ่งประกอบด้วยนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ จัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราวขึ้นทุกแห่งที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง กลับถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

อนึ่ง ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านบือระ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานเงินแก่อิโตะอิม่าม เพื่อสมทบทุนในการก่อสร้างมัสยิดหลังใหม่ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ

วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังบ้านโคกใน ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เพื่อทรงเยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรพื้นที่พรุในเขตพื้นที่ตำบลพร่อน เป็นเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑,๔๐๐ ไร่ ซึ่งกรมชลประทานกำลังดำเนินการสนองพระราชดำริโดยขุดคลองระบายและขุดลอกคลองธรรมชาติ เพื่อระบายน้ำออกจากพรุให้สามารถพัฒนาเป็นพื้นที่เกษตรกรรมของราษฎร ตลอดจนมีโครงการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ เพื่อให้สามารถเก็บกักน้ำไว้ในคลองระบายน้ำสำหรับใช้ในการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์หลวงที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๒๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๒๒

ตอนบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินจากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์โดยเครื่องบินพระที่นั่ง กลับจากการแปรพระราชฐานเพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดภาคใต้ สู่กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๒๐.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ แกรนด์ ดยุก และแกรนด์ดัชเชสแห่งลักเซมเบิร์ก เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เสด็จมาเยือนประเทศไทย ในฐานะพระราชอาคันตุกะส่วนพระองค์

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระกระยาหารค่ำด้วย

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๕.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เข้ารับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจาริกภาษาตะวันออก ด้วย

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยนี้ ส่วนใหญ่ศึกษาหนักไปในวิทยาการฝ่ายศิลปวัฒนธรรม ซึ่งถ้ามองแต่เพียงผิวเผินแล้วจะเห็นว่ามีได้เกี่ยวข้องกับวิทยาการก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเลย แต่แท้จริงแล้ว บัณฑิตที่นี้ได้อยู่ใกล้ชิดและได้ใช้วิทยาศาสตร์ก้าวหน้าอย่างมาก เช่น นักศึกษาวิชาโบราณคดี ถ้าไม่อาศัยหลักวิชาวิทยาศาสตร์และเครื่องมือตรวจสอบที่ทันสมัยแล้ว ในบางกรณี ก็ยากที่จะพิสูจน์ความจริงต่างๆ โดยแน่ชัดได้ บัณฑิตทั้งหลายจึงนับว่าเป็นผู้มีโชคที่ดีที่มีโอกาส ได้รู้ ได้เห็น ได้ทราบตระหนักมาตั้งแต่ต้นว่าวิทยาการทุกฝายนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันและเกี่ยวคู่กันทั่วไปหมด ผู้ที่จะใช้วิทยาการให้บังเกิดผลจำเป็นต้องเรียนรู้วิทยาการให้ชัดและทั่วถึง และนำมาใช้ประกอบอุดหนุนให้ครบถ้วน ขอให้ทุกคนระลึกถึงหลักข้อนี้ไว้ตลอดไป อย่าถือตัว อย่าถือวิชาความรู้ของตัวเองเป็นใหญ่ จะไม่ช่วยให้ทำการใดๆ สำเร็จได้ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างจะสำเร็จขึ้นได้ต้องอาศัยเหตุ อาศัยปัจจัย ประกอบพร้อมกัน เหตุปัจจัยนั้นก็ให้แก่วิทยาการที่ได้ศึกษาอบรมมาเป็นอย่างดีแล้ว และนำมาปฏิบัติให้ถูกถ้วนตามขั้นตอน ด้วยความฉลาดรอบคอบนั่นเอง

วันเสาร์ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๒
เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชพิธี
ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน
ณ วัดเทพศิรินทราวาส

วันเสาร์ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๔.๕๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดเทพศิรินทราวาส

วันอังคารที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระ

พระบรมโอรสาธิราช ๑ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงวางพวงมาลา ณ พระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ลานพระราชวังดุสิต ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน เนื่องในวันปิยมหาราช ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬารพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง

วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๙.๕๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ๑ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเป็นประธานและพระราชทานรางวัลวรรณกรรมดีเด่นประจำปี สำหรับนักเขียนในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งบริษัทการบินไทย จำกัด และโรงแรมโอเรียนเต็ล ได้ร่วมกันจัดตั้งรางวัลวรรณกรรมดีเด่นประจำปี สำหรับนักเขียนในกลุ่มประเทศอาเซียนทั้ง ๕ ประเทศ ณ โรงแรมโอเรียนเต็ล

วันเสาร์ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ๑ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาดุสิดาลัย พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ๑ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ๑ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ๑ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้คณะทูตานุทูตและภริยา พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูต ฝั่าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการออกร้านในงานกาชาด ประจำปี ๒๕๖๒ เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนบำรุงสภากาชาดไทย

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงน้ำชาด้วย

วันอาทิตย์ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๕.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ๑ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ๑ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดศีลขันธาราม อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เป็นการส่วนพระองค์

พฤศจิกายน

วันพฤหัสบดีที่ ๑ พฤษจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี และคุณหญิงวิรัตน์ ชมะนันทน์ นำ ฯพณฯ นายไบรแอน อี. ทอลบอยส์ รองนายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ และภริยา ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย

ในโอกาสเดียวกันนี้ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้รองนายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ และภริยา ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายลูกโคพันธุ์ผสม ซาฮิวาลา-ฟรีเซียน จำนวน ๔ ตัว ในนามของบริษัทแอนิมอล เอนเตอร์ไพรเซส ลิมิเต็ด เพื่อพระราชทานแก่โรงโคนมสวนจิตรลดา

วันอังคารที่ ๖ พฤษจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับ

เครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักภูพาน
ราชนิเวศน์ เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดสกลนครและจังหวัดใกล้เคียง

วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๕.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก
ภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการชลประทานประเภทอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในลุ่มน้ำ
บริเวณเชิงเทือกเขาภูพาน ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่ตำบลตองโขบ อำเภอเมือง
สกลนคร จังหวัดสกลนคร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านนาสีนวน ตำบลตองโขบ อำเภอเมืองสกลนคร ได้
พระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน แล้วทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตร
โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยทิวตามพระราชดำริ ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการสร้างเขื่อนดินปิดกั้น
ลำห้วยทิวและต่อท่อระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำหลังเขื่อน ตลอดจนขุดคูส่งน้ำลาดคอนกรีต จากท่อ
ส่งน้ำทั้งสองฝั่งไปเชื่อมกับคูส่งน้ำของราษฎร เพื่อส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๘๐๐ ไร่
สำหรับการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภคได้ตลอดปี นอกจากนั้น ยังสามารถบรรเทาอุทกภัย
สำหรับพื้นที่เพาะปลูกท้ายอ่างเก็บน้ำได้อีกด้วย ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลี
พระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ต่อไปยังบ้านห้วย
แคน ตำบลตองโขบ อำเภอเมืองสกลนคร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานถุง
ของขวัญแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทานประจำโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแคนตามพระราชดำริ ซึ่งเป็น
โครงการประเภทเดียวกันกับโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยทิว แต่สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูก
ประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ สำหรับการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภคได้ตลอดปี ในการนี้ ได้ทรง
พระดำเนินไปทอดพระเนตรตัวเขื่อน อ่างเก็บน้ำ และอาคารประกอบ ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎร
ที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณนั้น เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง
เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๑.๐๐ น.

วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในฐานะประธานกรรมการต้อนรับ นำ นางโรสลิน คาร์เตอร์ ภริยาประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาและคณะเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อเยี่ยมศูนย์รับผู้อพยพที่จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดอุบลราชธานี ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงน้ำชาด้วย

วันเสาร์ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังวัดป่าเกษรศีลคุณ ตำบลบ้านตาด อำเภอเมืองอุดรธานี ในการนี้ได้มีพระราชดำรัสกับอาจารย์มหาบัว ญาณสมฺปนฺโน เจ้าอาวาส เป็นเวลาอันสมควร จึงทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรบ้านตาดที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณวัด เสร็จแล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๑.๔๐ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดป่าเกษรศีลคุณ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์หลวงที่ตามเสด็จพระราชดำเนิน จัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราวเพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันอาทิตย์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการอ่างเก็บน้ำภูอกตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านนาคำแคน ตำบลนาสะแบง อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทานประจำโครงการอ่างเก็บน้ำภูอก ซึ่งกรมชลประทานกำลังดำเนินการก่อสร้างสนองพระราชดำริ

ในการจัดหน้าให้กับพื้นที่เพาะปลูกของราษฎร เพื่อให้สามารถทำการเพาะปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง เป็นเนื้อที่ประมาณ ๓๐๐ ไร่ ตลอดจนจัดหน้าเพื่อการอุปโภคบริโภคสำหรับราษฎรบ้านนาคำแคนและหมู่บ้านใกล้เคียงอีกสองหมู่บ้าน ซึ่งมีทั้งหมด ๓๕๒ ครอบครัวได้ตลอดปี ต่อจากนั้น ทอดพระเนตรแผนที่โครงการซึ่งแสดงบริเวณที่กำหนดจะสร้างเขื่อนดินปิดกั้นท้ายทรายนาแสง พื้นที่อ่างเก็บน้ำ ตลอดจนแนวที่กำหนดจะสร้างท่อระบายน้ำและชุดคลองส่งน้ำสำหรับจ่ายน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกของราษฎร แล้วทรงพระดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ณ บริเวณเชิงเขาภูทอกน้อย และทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวง ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้าโดยรถยนต์ มาจัดตั้งหน่วยชั่วคราว เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถวายปัจจัยผ้าห่มและยารักษาโรคแก่พระภิกษุ ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ เจ้าอาวาสวัดเจติยาคีรีวิหาร (วัดภูทอก) สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๔๕ น.

วันจันทร์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการต่างๆ ที่ดำเนินการตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอกุศุดาบัก จังหวัดสกลนคร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านกกแดด ตำบลโคกภู ได้ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณหน้าค่ายฝึกการรบพิเศษน้ำพุ่ง แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังโรงเรียนหุบเลา “ประสาทวิทยา” ตำบลสร้างค้อ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานอุปกรณ์การเรียน เครื่องกีฬา และยารักษาโรคแก่ผู้แทนครูและนักเรียน ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณโรงเรียน ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรท้ายพ่น และพื้นที่นาของบ้านหุบเลา ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทานและกองทัพอากาศที่ ๒ เกี่ยวกับการพิจารณาวางโครงการประเภทฝายทดน้ำและอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก เพื่อจัดหน้าเพื่อการชลประทานให้ราษฎรบ้านหุบเลาทำนาและอุปโภคบริโภคได้ตลอดทั้งปี เสร็จแล้วเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังโรงเรียนบ้านสร้างแก้ว ตำบลสร้างค้อ เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณโรงเรียน และพระราชทานอุปกรณ์การเรียน เครื่องกีฬา ตลอดจน

ยารักษาโรคแก่ผู้แทนครูและนักเรียน ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปทอดพระเนตรโครงการพัฒนาลุ่มน้ำห้วยแซ่ ตามพระราชดำริ ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่บ้านสร้างแก้ว ในกรณีนี้ได้ทอดพระเนตรแผนที่โครงการและบริเวณที่กรมชลประทานกำลังดำเนินการก่อสร้างเขื่อนดินปิดกั้นน้ำห้วยแซ่ พร้อมทั้งระบบส่งน้ำ เพื่อส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกของราษฎรในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนครและกาฬสินธุ์ เป็นเนื้อที่ประมาณ ๓,๐๐๐ ไร่ สำหรับทำการเพาะปลูกและอุปโภคบริโภคได้ตลอดปี ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินกลับมายังโรงเรียนบ้านสร้างแก้ว และได้ทอดพระเนตรบ่อจ่ายน้ำที่ใช้สำหรับส่งน้ำไปยังแปลงเพาะปลูกเป็นเนื้อที่ประมาณ ๓๐๐ ไร่ และเพื่อการอุปโภคบริโภคได้ตลอดทั้งปี สำหรับบ่อจ่ายน้ำดังกล่าวรับน้ำมาจากอ่างเก็บน้ำบ้านสร้างแก้ว ซึ่งกรมชลประทานได้ก่อสร้างสนองพระราชดำริเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านสร้างค้อ บ้านใหม่พัฒนา ตำบลสร้างค้อ และบ้านคำเพิ่ม ตำบลโคกภู สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๒.๑๕ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอกุศุดบาก จังหวัดสกลนคร สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์หลวงเดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วย ณ โรงเรียนบ้านสร้างแก้ว เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ส่วนแพทย์หลวงที่ติดตามในขบวนเสด็จพระราชดำเนิน ก็ได้ทำการตรวจรักษาราษฎรที่เจ็บป่วยทุกแห่งที่ทรงเยี่ยมราษฎร สำหรับเส้นทางเสด็จพระราชดำเนินระหว่างบ้านน้ำพุ-บ้านหลุบเลา-บ้านสร้างแก้ว เป็นถนนที่กรมชลประทานและกองทัพภาคที่ ๒ ได้ร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อเป็นเส้นทางคมนาคมและทางลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ตลาดตลอดจนเป็นเส้นทางติดต่อเชื่อมระหว่างโครงการชลประทานตามพระราชดำริต่าง ๆ

วันอังคารที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๕.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขยับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการพัฒนาต้นน้ำอูนตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอกุศุดบาก และอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินไปถึงสำนักวิปัสสนากรรมฐาน วัดโพธิสมพร บ้านโพนงาม ตำบลนาม่อง อำเภอกุศุดบาก ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณวัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายผ้าห่มและยารักษาโรคแก่พระภิกษุ ตลอดจน

ทรงปลูกต้นมะม่วงหิมพานต์ไว้เป็นที่ระลึก เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังบ้านนาโน ตำบลนาโน อำเภอพรหมนิคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน แล้วทรงพระดำเนินทอดพระเนตรโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินลาด ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการสนองพระราชดำริ โดยได้สร้างเขื่อนดินปิดกั้นลำน้ำห้วยหินลาดเป็นการถาวร แทนเขื่อนเดิมของราษฎรที่ชำรุดเสียหาย พร้อมทั้งสร้างท่อระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำและชุดคูส่งน้ำตาดคอนกรีตไปเชื่อมกับคูส่งน้ำของราษฎร ซึ่งจะทำหน้าที่จ่ายน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง เป็นเนื้อที่ประมาณ ๔๕๐ ไร่ นอกจากนั้นราษฎรจะมีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคได้ตลอดทั้งปีอีกด้วย ในโอกาสนี้ ทรงปล่อยปลาใส่สกเทศ ปลาตะเพียนขาวและปลาหมอตาล จำนวน ๒๑,๐๐๐ ตัว ลงในอ่างเก็บน้ำ เพื่อให้ขยายพันธุ์สำหรับเป็นอาหารโปรตีนของราษฎรในท้องถิ่น ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้นอย่างทั่วถึง และได้ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์หลวง ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาจัดตั้งหน่วย เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยสวนปานตามพระราชดำริ ในเขตพื้นที่บ้านฝักคำภู ตำบลนาโน อำเภอพรหมนิคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทานประจำโครงการ ซึ่งเป็นโครงการชลประทานตามพระราชดำริ ลักษณะเดียวกับโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินลาด ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรแผนที่แสดงบริเวณแนวเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ ตลอดจนพื้นที่เพาะปลูกที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการเป็นเนื้อที่ประมาณ ๑,๖๐๐ ไร่ ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณหัวงานโครงการ เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๒.๒๐ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอพรหมนิคม ได้ทรงเยี่ยมราษฎรบ้านหนองสะโน บ้านฝักคำภู และบ้านอุนคอง ที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณข้างเส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน ในโอกาสนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์หลวงที่ตามเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาราษฎรที่เจ็บป่วยทุกแห่งที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๓.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากภูพานราชินีเวศน์
ไปทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าอุโบสถ ทรงตัดลูกนิมิตอุโบสถ วัดศรีวิรวงศาaram และพระราชทานธง
ประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดยโสธร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดศรีวิรวงศาaram ตำบลโนนทราย อำเภอมหาชนะชัย
จังหวัดยโสธร ได้เสด็จเข้าพลับพลาพิธี ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธรกราบบังคมทูลรายงาน
ก่อสร้างอุโบสถ จบแล้ว ทรงพระดำเนินไปทรงยกช่อฟ้าอุโบสถ แล้วเสด็จเข้าอุโบสถ เพื่อทรง
ตัดลูกนิมิต ในโอกาสนี้ ทรงปลูกต้นสาละและต้นไทร ณ บริเวณหน้าอุโบสถ ต่อจากนั้น
เสด็จพระราชดำเนินกลับเข้าพลับพลาพิธี พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธา
ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนสร้างอุโบสถ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลี
พระบาทรับพระราชทานของที่ระลึก เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินไปยังพลับพลาพิธีพระราชทาน
ธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน ผู้ว่าราชการจังหวัดกราบบังคมทูลรายงานกิจการลูกเสือชาวบ้าน
จังหวัดยโสธร และกราบบังคมทูลเบิกประธานลูกเสือชาวบ้านจำนวน ๓๒ รุ่น เข้าเฝ้าทูลละออง
ธุลีพระบาท รับพระราชทานธงประจำรุ่นตามลำดับ เสร็จแล้ว ลูกเสือชาวบ้านกล่าวคำปฏิญาณตน

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ราษฎรตำบลโนนทราย
อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ผูกช่อพระกรถวาย

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒
เสด็จพระราชดำเนินไปในพิธีพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จังหวัดยโสธร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า พิธีพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน เป็นโอกาสที่ลูกเสือชาวบ้านทุกคน ได้มาชุมนุมเพื่อทวนคำสัตย์ปฏิญาณ ที่นับว่าสิ้นและมีความหมายลึกซึ้ง โดยเฉพาะข้อที่ว่า จะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ ซึ่งความจริงก็เป็นหลักประจำใจคนไทยทุกคนมาเป็นเวลาช้านานแล้ว ดังที่จะเห็นได้จากการที่ประเทศชาติดำรงอิสรภาพมาตั้งแต่โบราณกาล ก็เพราะคนไทยรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ทอดทิ้งกันในยามมีทุกข์ สำหรับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน แม้จะใช้เวลาไม่นานก็ได้ผลเต็มที่ เนื่องจากทุกคนมีความตั้งใจอยู่แล้ว เพียงแต่เป็นการเปิดโอกาสให้แสดงออกมาในรูปของเมตตากรุณา ก็จะทำให้สังคมเห็นประโยชน์ของกิจการลูกเสือชาวบ้านอย่างชัดเจน นอกจากนั้น จะทำให้ส่วนรวมคือประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง และมีความเป็นปึกแผ่นมั่นคงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตลอดไป จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ลูกเสือชาวบ้านเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อสมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้านและราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณวัด เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพานราชินีเวคิน์เมื่อเวลา ๑๙.๒๐ น.

วันเสาร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เวลา ๑๕.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปในพิธีรวมพลังประชาชน ๑๖ จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ บริเวณศูนย์ราชการจังหวัดสกลนคร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงสนามหน้าศาลากลางจังหวัดสกลนครแล้ว เสด็จเข้าพลับพลาพิธี พลโท ลักษณะ ศาลิกุปต์ แม่ทัพกองทัพภาคที่ ๒ และผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ภาค ๒ กราบบังคมทูลรายงานความมุ่งหมายของการรวมพลังประชาชน ๑๖ จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พอสรุปได้ว่าการดำเนินการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ หากใช้แต่กำลังทหารเข้าปราบปรามเพียงวิธีเดียวนั้น จะประสบผลสำเร็จได้ยาก ฉะนั้นจึงใช้นโยบายการเมืองเป็นหลักและการทหารสนับสนุนโดยส่งเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเข้าพบประชาชน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับภัยอันตรายของลัทธิคอมมิวนิสต์ ตลอดจนจนพนักกำลังราษฎรอาสาสมัคร ในการต่อสู้คุกคามจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามของรัฐบาล ซึ่งปัจจุบันราษฎรอาสาสมัครดังกล่าว หรือ “ไทยอาสาป้องกันชาติ” (ทสปช.) มีจำนวนถึง ๒๖๙,๘๗๑ คน จาก ๑,๙๖๔ หมู่บ้าน และมีการขยายโครงการจัดตั้งต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง เพราะปรากฏว่าประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ทุกประการ ต่อจากนั้น กองพลประชาชน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียน นักศึกษา นักศึกษาวิชาทหาร ยุวกาชาด เนตรนารี สตรีอาสา รักษา ดินแดน ลูกเสือชาวบ้าน ลูกเสือป่าภูพาน เยาวชนในค่ายทหาร สมาคมไลออนส์ หน่วยบรรเทาสาธารณภัย สมาคมกรรมกรสามล้อ ไทยอาสาป้องกันชาติ อาสารักษาดินแดน พลเรือน ตำรวจ และทหาร กล่าวคำปฏิญาณตน หลังจากทอดพระเนตรการแสดงของไทยอาสาป้องกันชาติ จบแล้ว กองพลประชาชนเดินแถวผ่านพลับพลาที่ประทับ เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า หน้าที่สำคัญของเหล่าอาสาสมัคร นอกเหนือจากหน้าที่พลเมืองที่ประชาชนทุกคนพึงปฏิบัติก็คือ ช่วยรักษาความปลอดภัยของท้องถิ่น และป้องกันมิให้มีผู้ประสงค์ร้ายมาเบียดเบียน ไม่ว่าจะเป็พวกที่มาโจรกรรมเพียงทรัพย์สิน หรือพวกที่หวังจะมาโจรกรรมบ้านเมืองของเรา เพื่อให้เป็นที่อยู่ของคนที่มิใช่คนไทย เพราะฉะนั้น อาสาสมัครจึงต้องมีความสามัคคีเข้มแข็ง เสียสละ มีระเบียบวินัย และซื่อสัตย์สุจริต นอกจากนั้น ยังต้องฝึกฝน ให้มีความรู้ ทั้งในด้านการพัฒนาตนเอง ตลอดจนวิธีการป้องกันและต่อต้านการคุกคามจากผู้ประสงค์ร้ายต่อประเทศชาติ เพื่อช่วยรักษาบ้านเมืองของเราให้เป็นปึกแผ่น เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและดำรงอิสรภาพตลอดไป จบแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๐๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยัง วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม ตำบลปทุมวาปี อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร ในการนี้ ได้มีพระราช ดำรัสกับพระอุดมสังวรวิสุทธิเถร เจ้าอาวาส ตลอดจนทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรคและผ้าห่ม แก่เจ้าอาวาส สมควรแก่เวลา จึงทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรบ้านท่าวัดที่เฝ้าทูลละออง ธূলีพระบาทในบริเวณวัด เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึง พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๑.๐๕ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดถ้ำอภัยดำรงธรรม ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า โปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์หลวงที่ตามเสด็จพระราชดำเนิน จัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราวเพื่อ ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรม ราชานุเคราะห์

วันจันทร์ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เวลา ๑๕.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตน ราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จาก ภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมฐานปฏิบัติการกองร้อยทหารราบที่ ๖๐๔๒ ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ และสิ่งของแก่ผู้แทนกองร้อยทหารราบที่ ๖๐๔๒ กองร้อยลาดตระเวนระยะไกลอาสา รักษา ดินแดนและไทยอาสาป้องกันชาติ ต่อจากนั้น เสด็จเข้าห้องยุทธการ ผู้บังคับกองร้อยกราบบังคมทูล สรุปลักษณะการทั่วไปในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จบแล้ว ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรรอบ บริเวณฐานปฏิบัติการ และทอดพระเนตรภูมิประเทศจากบริเวณยอดภูงอย ตลอดจนทรง พระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่ทหารอย่างใกล้ชิด สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์ พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๐๕ น.

วันอังคารที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม

ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงประกอบพิธีเปิดพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ณ โรงพยาบาลนครพนม ในโอกาสนี้ ได้พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินสมทบทุนในการสร้างพระราชานุสาวรีย์ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานอนุโมทนาบัตร ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังพลับพลาพิธีลูกเสือชาวบ้าน บริเวณกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๖ เพื่อพระราชทานธงประจำรุ่นแก่ลูกเสือชาวบ้านจังหวัดนครพนม จำนวน ๓๙ รุ่นในการนี้ พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การฝึกลูกเสือชาวบ้านมีประโยชน์หลายประการ เพราะเป็นการศึกษาหาความรู้สำหรับผู้สนใจ ตลอดจนฝึกให้ทุกคนมีความสามัคคี กลมเกลียว และฝึกให้มีความจริงใจต่อกันและกัน ต่อหมู่คณะ ต่อประเทศชาติ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่สำคัญยิ่ง คนที่มีความจริงใจนับเป็นคนน่ารัก และมักจะเป็นคนปลอดภัยเสมอ เพราะปราศจากอันตรายมาคุกคาม ฉะนั้นถ้าทุกคนมีความจริงใจต่อส่วนรวม ภัยร้ายแรงของบ้านเมืองก็จะถูกขจัดปัดเป่า ในขณะที่เดียวกันประเทศชาติก็จะแข็งแกร่ง มีพลังสามารถยืนหยัดอยู่ได้โดยปลอดภัย จบแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดกราบบังคมทูลเบิกผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินสมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้าน และราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๑๕ น.

วันพุธที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๓.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังวัดถ้ำกลองเพล ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี ในการนี้ ได้มีพระราชดำรัสกับหลวงปู่ขาว อนาลโย ตลอดจนทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรคและผ้าห่มแก่พระภิกษุ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดถ้ำกลองเพล ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์หลวงที่ตามเสด็จพระราชดำเนิน จัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราวเพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เวลา ๑๔.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากภูพานราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมฐานปฏิบัติการกองร้อยทหารปืนใหญ่ที่ ๓๐๒๑ และหมวดทหารราบที่ ๑๓๑๒/๔ ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรบ้านคำไฮ ตำบลมะยาว กิ่งอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงเมื่อเวลา ๑๔.๓๐ น. นายทองคำ บานชื่น รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี กราบบังคมทูลรายงานและกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดอุดรธานี เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท จากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังฐานปฏิบัติการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญและสิ่งของแก่ผู้แทนกองร้อยทหารปืนใหญ่ที่ ๓๐๒๑ และหมวดทหารราบที่ ๑๓๑๒/๔ แล้วเสด็จเข้าห้องยุทธการ พันโท สุจริต จิระไพกุล รองผู้บังคับชุดควบคุมทางยุทธวิธี ๒๒ กราบบังคมทูลสรุปสถานการณ์ทั่วไปในเขตท้องที่รับผิดชอบ จบแล้ว ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรรอบบริเวณฐานปฏิบัติการ แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ณ บริเวณหน้าฐานปฏิบัติการ ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ประทับทรงช่วยเหลือการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางมาล่วงหน้า จัดตั้งหน่วยชั่วคราวเพื่อทำการตรวจรักษาผู้เจ็บป่วย ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรเหล่านั้นอย่างใกล้ชิด สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังวัดถ้ำกลองเพล ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี เพื่อทรงนมัสการหลวงปู่ขาว อนาลโย สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๒.๓๐ น.

วันเสาร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เวลา ๑๕.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชินีเวศน์ ไปในการพระราชทานเพลิงศพ พระเทพสิทธิธำมรงค์ (จันทร์ เขมิโย สุวรรณาโว) อดีตเจ้าอาวาสวัดศรีเทพประดิษฐาราม ณ เมรุวัดศรีเทพประดิษฐาราม อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

วันอาทิตย์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๕.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากภูพานราชินีเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการชลประทานและทรงเยี่ยมราษฎรบริเวณอ่างเก็บน้ำบึงโขงหลง บ้านดอนกลาง ตำบลโพธิ์หมากแข้ง อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงเมื่อเวลา ๑๕.๓๐ น. นายกุศล ศานติธรรม ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย กราบบังคมทูลรายงานและกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดหนองคาย เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท จากนั้น ทรงพระราชปฏิสันถารกับคณะสงฆ์อำเภอเซกา ซึ่งมาเฝ้ารับเสด็จพระราชดำเนิน และเจริญชัยมงคลคาถา แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้นอย่างล้นหลาม เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พลับพลาสำนักงานชลประทานที่ ๔ นายสันต์ รัตนวิทย์ ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทาน กราบบังคมทูลสรุปเกี่ยวกับการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำบึงโขงหลง ตามพระราชดำริ ซึ่งมีลักษณะเป็นเขื่อนดินปิดกั้นลำน้ำเม่าที่บริเวณบ้านดอนกลาง ตำบลโพธิ์หมากแข้ง อำเภอเซกา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่บึงโขงหลงอยู่เดิมตามธรรมชาติ พร้อมทั้งสร้างท่อระบายน้ำและระบบส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง เป็นเนื้อที่ประมาณ ๖,๐๐๐ ไร่ นอกจากนี้ ราษฎรจะมีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคได้ตลอดปีอีกด้วย ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานพิจารณาหาทางใช้ประโยชน์จากทางน้ำที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติหลายสายในบริเวณพื้นที่โครงการ โดยร่วมกับราษฎรทำการขุดลอกบูรณะและก่อสร้างระบบส่งน้ำให้เชื่อมถึงกัน พร้อมทั้งสร้างฝายกันน้ำขนาดเล็กตามลำน้ำเม่า เพื่อเก็บกักน้ำให้ราษฎรได้ใช้ในการเพาะปลูกได้เชื่อมบึงโขงหลง แล้วทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทาน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้าไปตั้งหน่วยชั่วคราวเพื่อทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังที่ประทับสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในทรงเยี่ยมราษฎร สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพานราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๓๐ น.

อนึ่ง เมื่อเวลา ๑๔.๕๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพานราชินีเวศน์ จังหวัดสกลนคร พระราชทานพระราชวโรกาสให้ พลตำรวจโท ชุมพล โลหะชาละ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย นำนายศิริชัย บุลกุล และครอบครัวในตระกูลบุลกุล เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลในการจัดสร้างโรงทานที่วัดโพธิ์สมพร ตำบลนาม่อง อำเภอกุศุดาบ จังหวัดสกลนคร

วันจันทร์ที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมฐานปฏิบัติการกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ ๐๓๒ เพื่อทอดพระเนตรโครงการชลประทานตามพระราชดำริและทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ตำบลดงหลวง กิ่งอำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึง เมื่อเวลา ๑๕.๑๕ น. นายสมพร กลิ่นพงษา ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม กราบบังคมทูลรายงานและกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดนครพนม ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงพระดำเนินเข้าสู่ฐานปฏิบัติการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญและสิ่งของแก่ผู้แทนกองทัพบทหารราบเฉพาะกิจที่ ๐๓๒ แล้ว ประทับทอดพระเนตรการสาธิตแสดงการใช้อาวุธโดยฉับพลันของทหาร จบแล้ว พลโทลักษณะ ศาลิคุปต์ แม่ทัพกองทัพบภาคที่ ๒ และพันโท มาโนช บัวชุม ผู้บังคับการกองกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ ๐๓๒ กราบบังคมทูลสรุปสถานการณ์ทั่วไปในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ต่อจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทอดพระเนตรโครงการชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยหินลับ บ้านหนองแคน ตำบลดงหลวง กิ่งอำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม ณ ที่นั้น พันเอก หม่อมหลวงชัชวาล สุบรรณ ผู้บังคับการหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๒ กรป. กลาง นายประวิติ เมษสุวรรณ ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๕ และนายมนัส ปิตวงษ์ ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายการชลประทาน กราบบังคมทูลสรุปเกี่ยวกับการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินลับ พร้อมกับก่อสร้างระบบส่งน้ำทั้งสองฝั่ง เพื่อส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง เป็นเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่ นอกจากนั้น ราษฎรจะมีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคได้ตลอดทั้งปีอีกด้วย สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านหนองแคน ก่อนการเยี่ยมราษฎร ณ บริเวณหน้าฐานปฏิบัติการกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ ๐๓๒ ซึ่งเป็นที่ประทับของ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในการทรงเยี่ยมราษฎรที่มาฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทาน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้าไปตั้งหน่วยชั่วคราว เพื่อทำการตรวจรักษาผู้เจ็บป่วยตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๙.๔๕ น.

วันอังคารที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราช

ดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการชลประทาน และทรงเยี่ยมราษฎรบริเวณอ่างเก็บน้ำบ้านคอนพัฒนา ตำบลพิมาน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงเมื่อเวลา ๑๕.๔๐ น. นายสมพร กลิ่นพองษา ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมกราบบังคมทูลรายงานและเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดนครพนม เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทบริเวณอ่างเก็บน้ำบ้านคอนพัฒนา และทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุขของเขาเหล่านั้น จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังพลับพลาบริเวณอ่างเก็บน้ำบ้านคอนพัฒนา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานถุงของขวัญแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน และทรงพระราชปฏิสันถารกับ ร้อยเอกสุนทร เรืองเล็ก อธิบดีกรมชลประทาน และเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่ได้สร้างเขื่อนดินปิดกั้นลำห้วยธรรมชาติ พร้อมทั้งขุดคูส่งน้ำลาดคอนกรีตจากท่อระบายน้ำยาวประมาณ ๑๐๐ เมตร เพื่อส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๔๕๐ ไร่ สำหรับทำการเพาะปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง และมีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของราษฎรในบริเวณหมู่บ้านดังกล่าวและหมู่บ้านใกล้เคียงได้ตลอดปี ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปล่อยปลาใส่สกเทศและปลาตะเพียนขาว จำนวน ๒๐,๐๐๐ ตัว ลงในอ่างเก็บน้ำเพื่อใช้ขยายพันธุ์ สำหรับเป็นอาหารโปรตีนของราษฎรในท้องถิ่นและประทับพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัย สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บริเวณที่ทำการอำเภอนาแก แล้วเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังวัดดอนธรรมเจดีย์ บ้านตองโขบ ตำบลตองโขบ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เพื่อทรงนมัสการและทรงสนทนาธรรม กับพระอาจารย์แบน ธนากโร สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ กลับถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๓.๑๕ น.

วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรกิ่งอำเภอเสนางคณิกม และทรงเยี่ยมกองร้อยที่ ๘ ตำรวจตระเวนชายแดน เขต ๓ บ้านบก ตำบลเสนางคณิกม กิ่งอำเภอเสนางคณิกม จังหวัดอุบลราชธานี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณที่ว่า การ กิ่งอำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอุบลราชธานี นายบุญช่วย ศรีสารคาม ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี กราบบังคมทูลรายงานและกราบบังคมทูลเบิกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดอุบลราชธานีเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างล้นหลาม ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับการทำมาหาเลี้ยงชีพของราษฎรเหล่านั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ช่วยหน่วยแพทย์พระราชทานที่เดินทางมาล่วงหน้าเพื่อตั้งหน่วยตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บ และทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังกองร้อยที่ ๘ ส่วนหน้า ตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๓ บ้านบก ตำบลเสนางคนิคม กิ่งอำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอุบลราชธานี ณ ที่นั้น พลตำรวจโท อังกูร ทัตตานนท์ ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และพันตำรวจโท มีชัย นุกุลกิจ ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๓ กราบบังคมทูลรายงานตามลำดับ แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญและสิ่งของแก่ผู้แทนตำรวจตระเวนชายแดน จากนั้น เสด็จเข้ากองบังคับการกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๘ ส่วนหน้า เพื่อทรงฟังการบรรยายสรุปจากพันตำรวจตรี ฉัตรพล ศักโนภาค รองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เขต ๓ ผู้บังคับการกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ที่ ๘ ส่วนหน้า และทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับภารกิจและการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดน สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๓๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

เวลา ๑๙.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ พลับพลา พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในการพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำแก่ข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ และพ่อค้าคหบดีจากจังหวัดต่างๆ ในภาคอีสาน

ธันวาคม

วันเสาร์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานกองทัพภาคที่ ๒ ส่วนหน้า เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐาน กลับสู่กรุงเทพมหานคร แล้วเสด็จออก ณ สนามหน้ากองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ พลตำรวจตรี เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน นำคณะครูลูกเสือชาวบ้านกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้แทนของลูกเสือชาวบ้านทั่วประเทศ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอาทิตย์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต

ไปในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬารพิमान ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม บรรพชิตญวนและจีนเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล แล้วเสด็จเข้าพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระพุทธรูปมณฑลรัตนปฐมากร พระสัมพุทธพรรณี และพระพุทธรูปฉลองพระองค์เสร็จแล้ว พระราชทานสังคหวัตถุแก่ข้าทูลละอองธุลีพระบาทผู้สูงอายุ ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬารพิमान พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายทริภุชงค์ พัดยศ ไตร แก่รองสมเด็จพระราชาคณะ และทรงถวายสัญญาบัตร พัดยศ ไตร แก่พระสงฆ์ซึ่งรับพระราชทานสมณศักดิ์ใหม่ ตามลำดับ

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามลำดับ เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ พระลานพระราชวังดุสิต

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงต้นขบวนแถวทหาร ผู้บังคับกองผสมกราบบังคมทูลรายงาน ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ทรงตรวจพล เสร็จแล้ว เสด็จขึ้นพลับพลาซึ่งสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ประทับรอรับเสด็จพระราชดำเนินอยู่แล้ว

ครั้นประทับบนพลับพลาแล้ว หมู่เชิญธงไชยเฉลิมพลเข้าประจำหน้าพลับพลา พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ผู้บัญชาการทหารบกกราบบังคมทูลถวายชัยมงคล และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพานดอกไม้ ธูปเทียน แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วกล่าวนำทหารถวายสัตย์ปฏิญาณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า ชาตินี้ไทยเรา นี้ ตามประวัติศาสตร์ที่ปรากฏมาต้องต่อสู้ป้องกันตนเองและฝ่าฟันมหันตภัยมามากมาย กว่าที่จะถึง

ปัจจุบันนี้ แต่ก็สามารถรักษาเอกราชและผืนแผ่นดินไทยให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงตลอดมาได้ ที่เป็น
ดังนี้เพราะคนไทยมีความรักความยึดมั่นในชาติกำเนิดของตน จึงสำนึกตระหนักในหน้าที่ที่จะต้อง
ธำรงรักษาชาติประเทศไว้ให้เป็นอิสระ ไม่ยอมให้ผู้อื่นมาเป็นเจ้าเป็นนายดูหมิ่นเหยียดหยามได้
บรรพชนไทยเป็นนักต่อสู้ผู้มีชีวิตจิตใจผูกพันปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามัคคี
พร้อมเพรียงกันทุกเมื่อไม่ว่าจะทำกาสิ่งใด ยามสงบก็อุทิศสหะพยายามประกอบการอาชีพ
ทำนุบำรุงตนบำรุงบ้านเมือง ค้ำชูพระศาสนาด้วยกุศลศรัทธาทุกผู้ทุกเหล่า ยามศึกสงคราม
ก็พร้อมกันจับอาวุธเข้าต่อสู้ข้าศึกศัตรูด้วยความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว บ้านเมืองไทยจึงมีเอกราช
อธิปไตยเต็มเปี่ยม และมีความสุขความสมบูรณ์ทุกอย่างเป็นสมบัติมหาศาสตร์ที่เผ่าไทยได้สร้างสม
สืบกันมา เราทั้งหลาย ทุกวันนี้จะต้องรำลึกประวัติของชาติให้แนบแน่นเป็นนิรันดร์ และต้องตั้งให้
แน่วแน่ที่จะรักษาจิตใจและคุณธรรมประจำชาติไทยนี้ไว้ประจำใจตน ทั้งฝากไว้แก่อนุชนรุ่นหลัง
ตลอดไปในอนาคต จึงจะสามารถรักษาชาติประเทศมิให้แตกทำลายสูญสลายไปได้

ระยะนี้เหตุการณ์รอบตัวเรากำลังสับสน อาจเป็นเหตุชักนำความยุ่งยากและอันตรายมาถึง
ประเทศของเราได้ ขอทุกคนอย่าได้ประมาท จงรักษาหน้าที่และระเบียบวินัยให้เคร่งครัด ตั้งใจให้
เที่ยงตรง หนักแน่น ที่จะปฏิบัติภารกิจของตนๆ ทั้งส่วนน้อยส่วนใหญ่ ขอให้ปรารถนาประโยชน์อัน
ยั่งยืนของชาติเป็นเป้าหมายอันสูงสุด จงใช้สติที่ตั้งมั่นและรอบคอบ ใช้ปัญญาที่กระจ่างแจ่มใส
พิจารณาวินิจฉัยและตัดสินใจปัญหาทั้งปวง อย่าปล่อยยตัวให้ตกเป็นทาสของความลุ่มหลง ความโลภ
ความทุจริต จนลืมนวลชาติ เป็นอันขาด แล้วทุกคนจะสามารถปฏิบัติตัวและการทำงานทุกอย่างได้
โดยถูกต้องยุติธรรมด้วยความอาจหาญมั่นใจ ช่วยให้สัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์บริบูรณ์ตามจุดประสงค์
เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างแท้จริง หลังจากนั้น หน่วยทหารรักษาพระองค์ ฯ เดิน
สวนสนามตามลำดับหน่วยผ่านหน้าพระที่นั่ง แล้วกลับเข้าที่เดิม เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง
เสด็จพระราชดำเนินกลับ

ในการนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงร่วมในพิธีถวายสัตย์
ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ ด้วย ในฐานะรองผู้บังคับการกอง
ทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ

เวลา ๑๘.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จออก ณ มุขกระสันด้านตะวันออก พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พร้อมด้วยสมเด็จพระ
พระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี
พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ
พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ นายอุทิศศรี ปาจารย์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นำ ฯพณฯ นางลิเซอ อีสเตอร์เกอร์ รัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่

รับผิดชอบพิเศษสำหรับนโยบายการต่างประเทศของเดนมาร์ก ฝ่าพุลละอองธุลีพระบาท
ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย

วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๒

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จ
พระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวัง
ดุสิต แปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระราชวังบางปะอิน อำเภอบางปะอิน เพื่อทรงเยี่ยม
ราษฎรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดใกล้เคียง

เวลาบ่าย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระราชวังบางปะอิน
พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นายชูศักดิ์ อินทรวงศ์ พนักงานคนไทยอาวุโสของบริษัทดัลลาล์/
อัฟโก ทรานส์ อาระเบีย ประธานจัดงานเนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระ
นางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยภริยา และคณะรวม ๘ คน ฝ่าพุลละอองธุลีพระบาท
ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล (เป็นการส่วนพระองค์)

วันพุธที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระที่นั่งวโรภาสพิมาน พระราชวังบางปะอิน พร้อมด้วยสมเด็จพระ
พระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี
พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ
พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเป็นการส่วนพระองค์ เนื่องในโอกาสคล้ายวัน
เฉลิมพระชนมพรรษา

การนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนพระมหามงคล เทียนเท่าพระองค์
และทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระชัยนวโลหะ รัชกาลที่ ๕ พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
แล้วรับพระราชทานฉัตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
เสด็จลงหน้าพระที่นั่งวโรภาสพิมาน ทรงบวงสรวงพระมหากษัตริยาธิราช พราหมณ์อ่านราช
สดุดีบวงสรวง พระสงฆ์รับพระราชทานฉัตร เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียน
คูหนังสือเทศน์ และทรงจุดธูปเทียนเครื่องทรงธรรม สมเด็จพระสังฆราชถวายพระธรรมเทศนา

มงคลวิเสส จบแล้ว พระสงฆ์ทั้งนั้นนั่งสมาธิภาวนาอุทิศพระราชากุศล แล้วทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา เป็นจบพิธี

ในตอนบ่าย เสด็จลง ณ ศาลาทำน้ำ ทอดพระเนตรการแข่งขันเรือฝีพายระหว่างจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับจังหวัดอ่างทอง การนี้ มีการแสดงเท่เรือและการเล่นเพลงเรือหน้าพระที่นั่ง แล้วพระราชทานรางวัลและของที่ระลึก เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรการแสดงศิลปะปาชีพ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีการฝึกสอนอาชีพต่างๆ เพื่อราษฎรทั่วทุกภูมิภาคจักได้มีอาชีพรองจากการทำไร่ทำนา จากนั้น

เสด็จลง ณ อุทยานพระราชวังบางปะอิน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ คณะรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการศาลฎีกา คณะทูตานุทูต และข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล และรับพระราชทานเลี้ยงเนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ในตอนค่ำวันเดียวกันนี้ เสด็จลง ณ ตำหนักแพ ทรงลอยพระประทีป แล้วอำเภอดำรงฯ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง ลอยกระทงตามลำดับ แล้วเสด็จลงหน้าพระที่นั่งวโรภาษพิมาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะและผู้มาร่วมแสดงศิลปะปาชีพ แล้วเสด็จลง ณ สนามพระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียร เสวยพระกระยาหารค่ำ

วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเป็นประธานงานฉลองครบ ๗๒ ปี ของโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

เวลา ๑๘.๒๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ดังนี้

- นายทหารชั้นผู้ใหญ่ของกองทัพบกและนายทหารของศูนย์สงครามพิเศษ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเครื่องหมายแสดงความสามัคคีพิเศษนักโคตรมลายงยศใหม่สีแดง เครื่องหมายทหารจู่โจม และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเครื่องแบบทหารพลร่มแต่ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์

- นายวิลเลียม แมคคอร์ บูทซ์ กรรมการผู้จัดการบริษัท อุตสาหกรรมไหมไทย จำกัด พร้อมด้วยภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท

วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๒๒

พระราชทานพระราชวโรกาสให้นายทหารชั้นผู้ใหญ่ของกองทัพกัมพูชาทูลละอองธุลีพระบาท
ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเครื่องหมายแสดงความสามารถและเครื่องแบบ

เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

- สั่งมราชยอด พิมพิสาร นำ คณะกรรมการสื่อมวลชนคาทอลิกอาเซียน เฝ้าทูลละออง
ธุลีพระบาท และในโอกาสนี้ ได้นำเงินซึ่งรวบรวมจากคณะคาทอลิกในจังหวัดอุดรธานี ทูลเกล้า
ทูลกระหม่อมถวายโดยเสด็จพระราชกุศล เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๑๒
สิงหาคม ๒๕๒๒

- คณะกรรมการสมาคมศิษย์เซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พร้อมด้วย
อดีตคณาจารย์และอาจารย์ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน
๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้า
สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

- คณะกรรมการจัดงานรวมใจช่วยการชุมนุมลูกเสือชายแดนไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ ๓
และผู้มีอุปการคุณ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรม
ราชินีนาถ

- คณะกรรมการจัดการแข่งขันฟุตบอล “ควีนส์คัพ” ครั้งที่ ๘ และผู้แทนสโมสรต่างๆ
เข้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการแข่งขันเมื่อปี ๒๕๒๑
จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

วันเสาร์ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๒

เวลา ๒๐.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้เอกอัครราชทูตแคนาดาประจำประเทศไทย และภริยา นำพระราชสาส์นปอล-เอมิล เลแจร์ ประธานร่วมของมูลนิธิแคนาดาเพื่อผู้อพยพ และนายโรแบร์ต เรียงโค เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำด้วย

เวลา ๑๗.๐๕ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ ร้อยตรี ศุภชัย ดิษบรรจง ณ ฌาปนสถานวัดโสมนัสวิหาร เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานเพลิงศพจริง นายอุทิศต์ ทินกร ณ อยุธยา ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันจันทร์ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๒.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังท่าอากาศยานกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังท่าอากาศยานจังหวัดสุรินทร์ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปเฝ้าทูลละอองพระบาท สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ ที่ประทับแรม โครงการชลประทานห้วยเสนง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในการทรงเยี่ยมราษฎรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วันอังคารที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๒.๕๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากที่ประทับแรมโครงการชลประทานห้วยเสนางไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านโคกระเหย ตำบลปราสาท อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ และวัดบูรพาราม ตำบลในเมือง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในโอกาสนี้ ได้ทรงนมัสการพระราชวุฒาจารย์ (หลวงปู่ดูลย์ อตุโล) และมีพระราชดำรัสกับพระภิกษุด้วย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๒.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังท่าอากาศยานจังหวัดขอนแก่น แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑-๒๕๖๒ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงมหาวิทยาลัยขอนแก่น และเสด็จเข้าห้องพิธี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย และประทับพระราชอาสน์แล้ว ศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสอ้าน นายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น กราบบังคมทูลแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และ ศาสตราจารย์ นายแพทย์กวี ทั่งสุบุตร กราบบังคมทูลรายงานกิจการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น แล้วพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้ได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตทางเกษตร วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาศาสตร์บัณฑิตและศิลปศาสตรบัณฑิต ทางพยาบาล วิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาศาสตร์บัณฑิตทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ แพทยศาสตรบัณฑิต และอักษรศาสตรบัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์ รวม ๖๐๖ คน เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ตามลำดับ แล้วกราบบังคมทูลถวายสัตย์ปฏิญาณสาบานตน เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การปฏิบัติงานทั้งหลายต้องอาศัยปัจจัยที่เป็นพื้นฐานประกอบกันสองอย่าง อย่างหนึ่งได้แก่ความรู้ความสามารถโดยเบ็ดเสร็จของผู้ปฏิบัติ อีกอย่างหนึ่งได้แก่ระเบียบแบบแผน วิธีการ ที่กำหนดไว้ให้ใช้ในการปฏิบัติงานนั้น เมื่อใดปัจจัยทั้งสองประกอบพร้อมกัน เมื่อนั้นงานก็ดำเนินไปได้ โดยความจริงที่ปรากฏ งานที่

อาศัยแต่ปัจจัยสองประการนั้น ยังไม่แน่ว่าจะสำเร็จผลที่ตีเสมอไป อาจไม่ได้ผลสมบูรณ์ดังต้องการ หรืออาจไม่สำเร็จผลเลยก็เป็นได้ ทั้งนี้เพราะงานทุกอย่างต้องมีผู้กระทำ ซึ่งมีชีวิต มีจิตใจคึกคัก ถ้าผู้ทำจิตใจไม่พร้อมจะทำงาน เช่นไม่เข้าใจงาน ไม่ศรัทธา ไม่สนใจผูกพันอยู่กับงานที่ทำ ผลที่เกิดก็ย่อมบกพร่องไม่คงที่ แต่หากผู้ปฏิบัติมีจิตใจที่จะทำงาน คือ เข้าใจซึ่งถึงประโยชน์ของงาน มีความจริงใจ พร้อมใจ พอใจชวนชวนจะปฏิบัติงานโดยเต็มกำลังความสามารถแล้ว งานก็ย่อมดำเนินไปได้โดยราบรื่นทุกขั้นตอน และสำเร็จประโยชน์ที่มุ่งหมายได้แน่นอนครบถ้วน เห็นได้ว่า การปฏิบัติงานทั้งใหญ่น้อย ทุกประเภท ทุกสาขาจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยส่วนความรู้สึกรักคิดดังกล่าว เข้าประกอบเกื้อกูลด้วยเสมอไป เพื่อส่งเสริมให้บรรลุผลสมบูรณ์ที่พึงหวัง บัณฑิตทุกคนจะต้องทำการงานต่อไปอีกมากมายตลอดชีวิต จึงควรพิจารณางานด้วยความรู้ความฉลาด ด้วยความเพ่งพินิจ โดยละเอียดรอบคอบ ให้แจ่มชัด จนสามารถเข้าถึงงานนั้นๆ ด้วยใจก่อนทุกครั้ง แล้วจะปฏิบัติงานได้สำเร็จสมประสงค์ โดยไม่ยากลำบากนักจบแล้ว เสด็จออกหลังสโมสรอาจารย์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นักศึกษาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเป็นการส่วนพระองค์ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงพยาบาลศรีนครินทร์ ศูนย์แพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น แล้วทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม และทรงจุดธูปเทียนเครื่องสักการบูชาพระพุทธรูป ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชประทานไว้เพื่อประชาชนได้สักการบูชา แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังท่าอากาศยานจังหวัดขอนแก่น เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับยังกรุงเทพมหานคร ถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐานเมื่อเวลา ๒๐.๒๐ น.

วันจันทร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๒

เวลา ๑๖.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกอบพิธีสมรสพระราชทานแก่ นายเกริก วณิกกุล กับ นางสาวเมธินี บุญยประสพ เรือเอก วทินนา พึ่งพระเกียรติ กับ นางสาวเดือนเพ็ญ ฉลากบาง และนายอภิชัย จันทรเสน กับ หม่อมราชวงศ์เฉลิมลักษณ์ จิตรพงศ์ ตามลำดับ

วันอาทิตย์ที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๒๒

เวลาค่ำ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ

เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้ายรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง แปรพระราชฐาน ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ในการทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง

๒๕๒๓

มกราคม

วันพุธที่ ๒ มกราคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๖.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้ายรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังวัดคอยแม่ปิ้ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทรงนมัสการหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ในโอกาสนี้ ได้มีพระราชดำรัสกับหลวงปู่แหวน เป็นเวลาพอสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๒.๔๕ น.

วันจันทร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๖.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกอบพิธีสมรสพระราชทานแก่ ร้อยตำรวจโท ประพนธ์ สารผล กับ นางสาวนิตา ระตะเจริญ

วันอังคารที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๑.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการชลประทานขนาดเล็กตามพระราชดำริ และศูนย์ศิลปาชีพของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ประทับรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังบ้านแม่สะกิด ตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เพื่อทอดพระเนตรโครงการฝายห้วยแม่สะกิดตามพระราชดำริ ซึ่งกรมชลประทานกำลังดำเนินการสำรวจและพิจารณาเกี่ยวกับสถานที่สร้างฝายเก็บกักน้ำแบบประหยัด เพื่อส่งน้ำไปยังบ่อพัก แล้วจึงจ่ายน้ำไปยังพื้นที่เพาะปลูกทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำปาย ในเขตตำบลผาบ่อง เป็นเนื้อที่ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ ได้ตลอดปี ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังศูนย์ศิลปาชีพของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน บ้านห้วยเตือ ตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการให้ความรู้เพื่อเพิ่มพูนรายได้แก่ราษฎรในระบบกลุ่มและสหกรณ์ ตลอดจนส่งเสริมการทำวัตถุก่อสร้างที่อยู่อาศัยและการสุขาภิบาล นอกจากนั้น ยังเป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มศิลปาชีพอีกด้วย ในโอกาสนี้ ได้ทอดพระเนตรกิจกรรมของสมาชิกศูนย์ศิลปาชีพ ได้แก่ การปั้นโอ่งซิเมนต์ การทำคอนกรีตบล็อก และการทำอุปกรณ์สุขาภิบาลต่างๆ ซึ่งเมื่อสมาชิกสำเร็จหลักสูตรการอบรมแล้ว จะได้รับวุฒิบัตรและอุปกรณ์การผลิตเป็นส่วนรวม ต่อจากนั้น สมาชิกแต่ละหมู่บ้านจะจัดตั้งกลุ่มเพื่อดำเนินการผลิตเพื่อใช้สอยและจำหน่ายเป็นรายได้พิเศษ สำหรับศูนย์ฝึกจะเป็นแหล่งผลิตกลาง ส่วนรายได้ของสมาชิกนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละคน ซึ่งสมาชิกที่มีความสามารถสูง ก็จะได้รับคัดเลือกให้เป็นวิทยากรต่อไป สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังที่ประทับแรมชั่วคราวของศูนย์พัฒนากลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ บ้านท่าโป่งแดง ตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เพื่อประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยสายแล (ห้วยต่อ) ตำบลปางหมู โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยเตือ ตำบลผาบ่อง และโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยจองจาย ตำบลปางหมู ตามลำดับ ซึ่งโครงการดังกล่าว กรมชลประทานจะดำเนินการสนองพระราชดำริ ในการจัดหาน้ำเพื่อการชลประทานและการอุปโภคบริโภคให้แก่ราษฎรทางฝั่งขวาของแม่น้ำปาย เป็นเนื้อที่ประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ ได้ตลอดทั้งปี เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับถึงที่ประทับแรมชั่วคราว ศูนย์พัฒนากลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ เมื่อเวลา ๑๘.๓๐ น.

วันพุธที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากที่ประทับแรมชั่วคราว ศูนย์พัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ บ้านท่าโป่งแดง ตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ไปทอดพระเนตรกิจการการเลี้ยงปลุสั่วได้แก่ กระบือ โคนือ โคนม ลือ และการเลี้ยงสั่วปีก ได้แก่ ไก่และเป็ด ตลอดจนทอดพระเนตรแปลงเพาะปลุกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผักสวนครัวรอบบริเวณศูนย์พัฒนาลุ่มน้ำปาย ต่อจากนั้นประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการพัฒนาส่งเสริมการเลี้ยงสั่วและการเกษตรตามพระราชดำริ ศูนย์พัฒนาบ้านปางตอง ตำบลหมอกจำแป๋ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เพื่อทอดพระเนตรฝายปางตอง ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการสร้างเชื่อมสนองพระราชดำริในการจัดน้ำให้แปลงเพาะปลุกในเนื้อที่นั้น เป็นเนื้อที่ประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ ณ โอกาสนี้ได้ทอดพระเนตรการทำงานของเครื่องตะบันน้ำ ซึ่งใช้พลังงานน้ำธรรมชาติจากฝาย ทำให้สามารถสูบน้ำขึ้นมาใช้บนฝั่งซึ่งมีความสูงชันได้ทั้งในแปลงเพาะปลุก และเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด ในการนี้ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการจัดทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสั่ว และส่งเสริมโคพันธุ์เนื้อ ตลอดจนการจัดแปลงสาธิตการปลุกพืชไร่และแปลงปลุกกาแฟพันธุ์ดี สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง มายังท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับเครื่องบินแอฟโรพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดเชียงใหม่ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ถึงพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๓๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๐.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในการทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ทรงพระราชอุทิศถวายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และสมเด็จพระสุริโยทัย

วันศุกร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๒๓

เวลา ๐๗.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาหน้าพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทรงบาตร

วันเสาร์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๒๓

เวลา ๒๐.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายอุปติสร ปาจริยางกูร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นำ นายปีเตอร์ บเลเกอร์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษ และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยในฐานะประธานการประชุมเอกอัครราชทูตอังกฤษในภูมิภาคเอเชีย และในฐานะแขกของกระทรวงการต่างประเทศ

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำด้วย

วันเสาร์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๒๓

พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษ
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์

วันพุธที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๒๓

เวลาเย็น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ไปยังท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่งกลับกรุงเทพมหานคร เพื่อทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเป็นการชั่วคราว

วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๒๓

เวลา ๐๗.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินของสายการบินแพนแอม เที่ยวบินที่ ๐๐๒ ไปทรงรักษาพระอาการประชวรด้วยพระโรคภูมิแพ้ ตามคำแนะนำของคณะแพทย์ ณ โรงพยาบาลวอลเตอร์รีด กรุงวอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร โดยเสด็จพระราชดำเนินด้วย

เวลา ๑๒.๐๕ น. (เวลาท้องถิ่น) สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินพระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ถึงท่าอากาศยานฮอว์กิง กงสุลใหญ่ไทย และเซอร์ จอห์น เคอร์ลี ผู้แทนรัฐบาลฮอว์กิง พร้อมด้วยข้าราชการสถานกงสุลใหญ่ ฝ่ายทูลละอองธุลีพระบาท แล้วนำเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ห้องรับรอง ทรงพระราชปฏิสันถารและทรงฉายพระรูปร่วมกับผู้มีารับเสด็จ สมควรแก่เวลา จึงประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป เมื่อเวลา ๑๓.๒๐ น. (เวลาท้องถิ่น)

เวลา ๑๗.๔๐ น. (เวลาท้องถิ่น) เสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานนาริตะ ประเทศญี่ปุ่น นายผ่อง บัวเอี่ยม อุปทูตผู้รักษาราชการสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียวฯ พลฯ นายคาซุโอะ วาชิ รองสมุหราชพิธี ผู้แทนสมเด็จพระเจ้าจักรพรรดิ นายอาริกะ พุชิ ผู้แทนมกุฎราชกุมารญี่ปุ่น ฝ่ายทูลละอองธุลีพระบาท แล้วนำเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ห้องรับรอง ณ ที่นั้น ผู้แทนสมเด็จพระเจ้าจักรพรรดิ และพระราชินี กราบบังคมทูลถวายพระพร ให้ทรงหายพระประชวร และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร มีพระราชดำรัสตอบ ต่อจากนั้น ผู้แทนมกุฎราชกุมารและเจ้าหญิงมิชิโกะ กราบบังคมทูลถวายพระพร แล้ว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชดำรัสตอบ ครั้นแล้ว นายอา รา

รองอธิบดีการทูต ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น กรุงวอชิงตัน ซึ่งเป็นผู้แทนเอกอัครราชทูตอเมริกันประจำประเทศญี่ปุ่น และพันเอก ซาโต นักเรียนร่วมรุ่น ที่ ๕๖ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และเฝ้าทูลละอองพระบาท ทรงพระราชปฏิสันถารและทรงฉายพระรูปร่วมกับข้าราชการและคนไทยที่มาจับเสด็จ สมควรแก่เวลา จึงประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไป เมื่อเวลา ๒๐.๐๕ น. (เวลาท้องถิ่น)

เวลา ๑๒.๒๕ น. (เวลาท้องถิ่น) เสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยานลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศอเมริกัน และผู้แทนนายกเทศมนตรีลอสแอนเจลิสเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วนำเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ห้องรับรอง ในการนี้ ข้าราชการและคนไทยในลอสแอนเจลิสเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จด้วย

วันอาทิตย์ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๖.๕๐ น. (เวลาท้องถิ่น) สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินพระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ถึงท่าอากาศยานดัลเลส กรุงวอชิงตัน ณ ที่นั้น นายริชาร์ด ซี. โฮลบลูค รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ฝ่ายกิจการเอเชียและแปซิฟิก คณะเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงวอชิงตัน ข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตไทยและครอบครัว ตลอดจนคนไทยที่พำนักอยู่ในสหรัฐอเมริกา เป็นจำนวนมาก เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังที่ประทับแรม ณ โรงแรมเฮย์-อดัมส์ ในกรุงวอชิงตัน

เมษายน

วันอาทิตย์ที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระปฐมบรมราชานุสรณ์ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะ ถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนถวายนมัสการพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังปราสาทพระเทพบิดร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะถวายบังคมสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช เนื่องในวันที่ระลึกมหาจักรี

ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปทอดพระเนตรการออกเรือนในงานกาชาดประจำปี ๒๕๒๓ ณ สวนอัมพร

วันจันทร์ที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงยกช่อฟ้าอุโบสถวัดหนองหมูใต้ ตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี และทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดสระบุรี

วันอาทิตย์ที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๓
เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการออกกรำในงานกาชาด
ประจำปี ๒๕๒๓ ณ สวนอัมพร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดหนองหมูใต้ ตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ได้เสด็จเข้าพลับพลาพิธีและทรงศีล จบแล้วผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างอุโบสถ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงยกช่อฟ้าอุโบสถ และเสด็จเข้าอุโบสถเพื่อทรงจุดธูปเทียนนมัสการพระพุทธปฏิมา เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินเข้าพลับพลาพิธี ทรงพระเคนจตุปัจจัยไทยธรรม แล้วพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาที่ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนสร้างอุโบสถ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานของที่ระลึก ต่อจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงปลุกต้นโพ ต้นไทร ต้นคูณ และต้นพิบูลเป็นที่ระลึก แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณวัด ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อเวลา ๑๙.๓๕ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๖.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงประกอบพิธีเปิดอนุสาวรีย์สมเด็จพระยามหากษัตริย์วงศ์ ณ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ

วันอังคารที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลในการพระราชพิธีสงกรานต์ ณ พระมหามณเฑียร ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จขึ้นทอพระสุลาลัยพิมานแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สรงน้ำพระพุทธรูปสำคัญ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงจุดธูปเทียนบูชาพระสยามเทวาธิราช ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังทอพระธาตุมณเฑียร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะ ถวายบังคมพระบรมอัฐิ แล้วสรงน้ำพระบรมอัฐิ และพระอัฐิ เสร็จแล้ว เสด็จออก ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬารพิมาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย พระสงฆ์ถวายศีลและถวายพรพระ จบแล้ว ทรงประเคนภัตตาหาร เมื่อพระสงฆ์รับพระราชทานฉันเสร็จ เจ้าพนักงานเชิญพระบรมอัฐิ และพระอัฐิ ออกประดิษฐานบนพระราชบัลลังก์ภายใต้ฉัตรพญามเหศวตฉัตร และบนพระที่นั่งกง ภายใต้ฉัตรขาวลายทอง ๕ ชั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะถวายบังคมพระบรมอัฐิ แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทอดผ้าคู่พระสงฆ์สดับปกรณ์พระบรมอัฐิ และพระอัฐิ แล้วถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันพุธที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๕.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก

วันจันทร์ที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๗.๕๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นางเปียร์กิตตา อาลสตรอม นักข่าวหญิงชาวสวีเดน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานสัมภาษณ์ ต่อจากนั้น

เวลา ๑๘.๓๐ น. พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นายลี คินาร์ต แห่งสถานีโทรทัศน์ดับบลิว.เอฟ.เอ็ม.วาย. สหรัฐอเมริกา และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

วันอังคารที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๓.๔๐. น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ศาสตราจารย์ นายแพทย์หม่อมหลวงเกษตร สนิทวงศ์ เลขาธิการสภาการศึกษา นำ นาย เจ.เอ.อเดฟาราชิน ประธานสันนิบาตสภาการศึกษา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย เพื่อสังเกตการณ์เกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้อพยพ

วันจันทร์ที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๗.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ คณะบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสคล้ายวันราชาภิเษกสมรส ดังนี้

- ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี นำคณะรัฐมนตรี พร้อมด้วยภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานรัฐสภา และคุณหญิง เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- นายประพจน์ ธิระวัฒน์ ประธานศาลฎีกา นำข้าราชการตุลาการชั้นผู้ใหญ่ และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

- พลเอก เสริม ณ นคร ผู้บัญชาการทหารสูงสุด พร้อมด้วยนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ในกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ พร้อมด้วยภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- พลโท ปิ่น ธรรมศรี แม่ทัพภาคที่ ๑ พร้อมด้วยคณะนายทหารและภริยา
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- พลโท ลักษณะ ศาลิคุปต์ แม่ทัพภาคที่ ๒ พร้อมด้วยคณะนายทหารและภริยา
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตาม
พระราชอัธยาศัย

- พลโท สี่มา ปาณิกบุตร แม่ทัพภาคที่ ๓ และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- พลตรี อาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการกองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ฯ นำคณะนายทหาร
ที่เป็นผู้บังคับหน่วย และรองผู้บังคับหน่วย ในกองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ฯ และภริยา
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- คณะนายทหารกองพลทหารม้าที่ ๒ และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- คุณหญิงกมลนารี สิงหะ นายกสภาคกริยาทหารเรือ นำคณะกรรมการสมาคม
กริยาทหารเรือ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- คณะกรรมการของสมาคมสตรีอาสาสมัครรักษาดินแดน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- คณะกรรมการ “กลุ่มสยามสามัคคี” เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- คุณหญิงบุญเจือ ไชยภักดิ์ และนางบุษยา สาครวาลี เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในนาม
โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว ในพระบรมราชูปถัมภ์

- พลตรี ขุนปฐมโรคนประหาร และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- คณะกรรมการสมาคมสตรีนักธุรกิจ และวิชาชีพแห่งประเทศไทย-กรุงเทพฯ ใน
พระบรมราชูปถัมภ์ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- นายเฉลิม แสงศิลา ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด
พร้อมด้วยคณะกรรมการและไทยอาสาป้องกันชาติ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- คุณหญิงสนองนาฏ จารุติลลิก ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม เฝ้าทูลละออง
ธุลีพระบาท

- นายเล็ก สิงห์สมบุญ และครอบครัว เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อม
ถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ตามพระราชดำริ

- นางพิณทิพย์ ถนอมพุทธ และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- นางสาววรรณสม ภักดีรณชิต และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

- นางสาวญาดา ชินะโชติ นำคณะกรรมการศูนย์ชุมนุมศิษย์เก่าโรงเรียนสอนคนหูหนวก
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

พฤษภาคม

วันเสาร์ที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน ในการพระราชพิธีฉัตรมงคล ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬารพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง

วันอาทิตย์ที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๖.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีฉัตรมงคล ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จออก ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ สมเด็จพระราชาคณะถวายศีล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยบูชาเครื่องราชกกุธภัณฑ์ พระครูสดานันทมุนี หัวหน้าพรหมมณีนี้อ่านประกาศพระราชพิธีฉัตรมงคล พระสงฆ์ ๒๐ รูป เจริญพระพุทธมนต์ จบแล้ว ถวายอดิเรกถวายพระพรลา เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันจันทร์ที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีฉัตรมงคล ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จออก ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการที่หน้าพระแท่นมุกที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปฏิมาชัยวัฒน์ สมเด็จพระราชาคณะถวายศีล พระสงฆ์ ๒๐ รูป ถวายพรพระ จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระเคนกัตตาทหาร พระสงฆ์รับพระราชทานฉัน เสร็จแล้ว ทรงพระเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยที่หน้าพระแท่นมุกพิมานมหาเศวตฉัตร ซึ่งประดิษฐานเครื่องสิริราชกกุธภัณฑ์ พราหมณ์เบิกแว่นเวียนเทียนสมโภชนพญาลมहाเศวตฉัตรสิริราชกกุธภัณฑ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่ายเครื่องราชกกุธภัณฑ์ เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันพุธที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๖.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงไขศรี ณ ศीलวันต์ ต.จ., ป.ม. ณ เมรุวัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร บางเขน

วันจันทร์ที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๖.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ประกอบพิธีสมรสพระราชทานแก่ ร้อยโท ปริญญา เขาวนัเจริญ กับ นางสาวพรประสาธ
แก้วกำพล และพันโท ประจวบ แสงทวีป กับ นางสาวไพรุ้ง ชัยพานิช

วันอาทิตย์ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๙.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ
พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และ
พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต
ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง ในการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยาม
บรมราชกุมารี จะเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
โดยเครื่องบินของสายการบินแอร์ฟรานซ์ เที่ยวบินที่ เอ.เอฟ.๑๙๑ ไปทรงเยือนประเทศฝรั่งเศส
และอังกฤษ อย่างเป็นทางการในฐานะอัครทูตของรัฐบาลฝรั่งเศส และรัฐบาลอังกฤษ เพื่อ
ทอดพระเนตรกิจการด้านการศึกษาและวัฒนธรรม กิจการด้านกาชาด ตลอดจนการพัฒนาใน
ด้านต่างๆ และในโอกาสเดียวกันนี้ ทรงรับเชิญเป็นราชอัครทูตของส่วนพระองค์ของสมเด็จพระ
พระราชินี และสมเด็จพระราชินีแห่งชาวเบลเยียม และได้ไปเข้าเฝ้าทูลละอองพระบาท
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ด้วย

วันจันทร์ที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เวลา ๒๐.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวัง
ดุสิต แปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระราชวังไกลกังวล หัวหิน เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรใน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดใกล้เคียง

วันอาทิตย์ที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เวลา ๒๐.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล พระราชทานพระบรม
ราชวโรกาสให้ หม่อมเจ้าสนธิ์ประยูรศักดิ์ รังสิต และหม่อมคริสติน รังสิต ณ อยุธยา นำ

ริพรันท์ กราฟ อาร์โค ซินเนแบร์ แห่งรัฐบาเวเรีย พร้อมด้วยชายา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
เนื่องในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย

ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเลี้ยงพระกระยาหารค่ำ
ด้วย

วันอังคารที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล
ไปทอดพระเนตรบริเวณที่จะสร้างอ่างเก็บน้ำทุ่งขาม ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ
จังหวัดเพชรบุรี และทรงเยี่ยมราษฎรบริเวณที่จะสร้างอ่างเก็บน้ำ ห้วยสามพันนาม ตำบล
หินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เวลา ๑๕.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงที่จะสร้างอ่างเก็บน้ำทุ่งขาม ตำบลห้วยทราย
เหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ทรงพระราชปฏิสันถารกับนายบรรหาร ศิลปอาชา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายศุภโยค พานิชวิทย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี
นายมานิต วัลยะเพชร ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร้อยตรี สุนทร เรืองเล็ก อธิบดีกรม
ชลประทาน และนายเล็ก จินดาสงวน ผู้อำนวยการศูนย์จัดสรรน้ำ กรมชลประทาน เกี่ยวกับการ
การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ซึ่งมีความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ ๒๓ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่อ่างเก็บน้ำ
ประมาณ ๓,๓๗๕ ไร่ โดยกรมชลประทานจะดำเนินการก่อสร้างโดยเร่งด่วนที่สุดต่อไป
อ่างเก็บน้ำทุ่งขามเมื่อสร้างเสร็จจะสามารถส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง
ประมาณ ๒๕,๐๐๐ ไร่ สามารถนำน้ำมาใช้เพาะปลูกและอุปโภคบริโภคได้ตลอดปี จากนั้น
เสด็จพระดำเนินไปทอดพระเนตรตามจุดต่างๆ ที่สมควรจะทำการก่อสร้าง แล้วทรงเยี่ยมและทรง
พระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ บริเวณที่จะสร้าง
อ่างเก็บน้ำทุ่งขาม พร้อมทั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จ
พระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้เจ็บป่วย และทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์
จากนั้น ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินจากบริเวณที่จะสร้างอ่างเก็บน้ำทุ่งขาม
ไปยังบริเวณที่จะสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยสามพันนาม ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์

เวลา ๑๙.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณที่จะก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยสามพันนาม
ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมตลอดจนมี
พระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท พร้อมทั้งทรงพระกรุณา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๓
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันวิสาขบูชา
ณ วัดเขาเต่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาผู้เจ็บป่วย และทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา แล้วจึงประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๒๐.๓๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๗.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันวิสาขบูชาเป็นการส่วนพระองค์ ณ วัดเขาเต่า ตำบลเขาเต่า อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เวลา ๑๗.๓๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงวัดเขาเต่า แล้วเสด็จเข้าอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธปฏิมาประธาน แล้วเสด็จออกหน้าชานอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงนำสวดสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย

แล้วทรงพระดำเนินประทักษิณอุโบสถ ๓ รอบ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังหน้าชานอุโบสถ ทรงจุดเทียนคูหนังสือเทศน์และทรงจุดธูปเทียนเครื่องทรงธรรม จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ปะรำพิธี แล้วพระศรีสุทิวาณถวายศีลและถวายพระธรรมเทศนากัณฑ์หนึ่ง จบ ทรงหลั่งน้ำทักษิโณทก แล้วเสด็จพระราชดำเนินออกจากปะรำพิธีเข้าสู่อุโบสถ ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก จบแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงสักการะพระประธาน แล้วทรงพระราชปฏิสันถารกับพระราชญาณดิลก เจ้าอาวาสวัดเขาเต่า สมควรแก่เวลาแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๐.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาเรียง พระราชวังไกลกังวล เพื่อทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

เวลา ๑๖.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายคานทิลาล ลาลลูไบ ดาลาล เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอินเดียประจำประเทศไทย พร้อมด้วยภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท กราบถวายบังคม ในโอกาสที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงน้ำชาด้วย

มิถุนายน

วันอาทิตย์ที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๓.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ Professor Michael Grover เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท (เป็นการส่วนพระองค์)

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเลี้ยงอาหารกลางวันด้วย

วันพฤหัสบดีที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปทอดพระเนตรการฝึกอบรบของไทยอาสาป้องกันชาติ หลักสูตรก้าวหน้า และการสวนสนาม ณ บ้านหุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

เวลา ๑๔.๕๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณอ่างเก็บน้ำ บ้านหุบกะพง พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ผู้บัญชาการทหารบก พลโท ปิ่น ธรรมศรี แม่ทัพภาคที่ ๑ พลโท ลักษณ์ ศาลิคุปต์ แม่ทัพภาคที่ ๒ พลโท สิวา ปาณิกบุตร แม่ทัพภาคที่ ๓ และพลตรี เลิศชัย สุขศรี รองแม่ทัพภาคที่ ๔ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับเสด็จ จากนั้น เสด็จเข้าพลับพลาที่ประทับ เพื่อ

ทอดพระเนตรการสาธิตทางยุทธวิธีของครูฝึก และไทยอาสาป้องกันชาติ เกี่ยวกับการรับของทางอากาศ การกระโดดร่มชุดกู้ภัย การส่งกลับลูกเจี๊ยบ การกระโดดร่มแบบกระตุกเอง และการแสดงของไทยอาสาป้องกันชาติในสนามทดสอบกำลังใจ จบแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรที่ตั้งฐานปฏิบัติภารกิจต่างๆ ของไทยอาสาป้องกันชาติ ซึ่งมีทั้งสิ้น ๗ ฐาน ในการนี้ ได้ทรงเยี่ยมฐานปฏิบัติการของกองร้อยที่ ๔ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปทอดพระเนตรการสาธิตการได้หน้าผาของไทยอาสาป้องกันชาติ จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังพลับพลาพิธีบริเวณสนามหน้าโรงเรียนบ้านหุบกะพง เพื่อพระราชทานธงไทยอาสาป้องกันชาติ แก่ผู้อำนวยการศูนย์ไทยอาสาป้องกันชาติกลาง ผู้อำนวยการศูนย์ไทยอาสาป้องกันชาติ ภาคที่ ๑ ภาคที่ ๒ ภาคที่ ๓ และภาคที่ ๔ กับพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะเลิศในการฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ

ในการนี้ มีพระบรมราโชวาท ความว่า การฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติขึ้นก้าวหน้า นับว่าเป็นประโยชน์มาก เพราะเป็นการฝึกให้มีวินัยมีร่างกายแข็งแรง มีจิตใจแน่วแน่ และมีวิชาการกว้างขวาง นอกจากนั้น ยังทำให้สมาชิกมีความสำนึกในหน้าที่ มีความชำนาญในภารกิจ ตลอดจนมีความภูมิใจที่ได้ฝึกฝนได้อย่างดีเลิศในด้านต่างๆ ซึ่งแสดงว่าพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศชาติได้อย่างเต็มความสามารถ สิ่งที่สำคัญก็คือต้องจดจำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการฝึกอบรม กล่าวคือ ต้องฝึกทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการรักษากำลังกาย กำลังใจ ให้เข้มแข็งตลอดไป ซึ่งจะทำให้การฝึกอบรมได้ผลเต็มที่สมความมุ่งหมายทุกประการ สำหรับการที่สมาชิกจากทุกภาคฝึกอบรมร่วมกันนั้นเป็นการส่งเสริมความสามัคคี และเมื่อกลับไปยังภูมิลำเนาของแต่ละคนแล้ว ต้องนำความรู้ไปเผยแพร่และรักษาคุณความดีในชีวิตประจำวันไว้ให้เคร่งครัด คือมีเมตตา เห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการเสริมสร้างพลังร่างกายและจิตใจ ให้สามารถป้องกันท้องถิ่นตลอดจนชาติบ้านเมืองให้อยู่เป็นไท มีความมั่นคง และมีอิสระเสรีตลอดไป จบแล้ว ไทยอาสาป้องกันชาติจำนวน ๒๐ กองร้อยเดินแถวผ่านพลับพลาที่ประทับ เสร็จแล้ว จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๑๙.๑๐ น.

เวลา ๒๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปยังพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

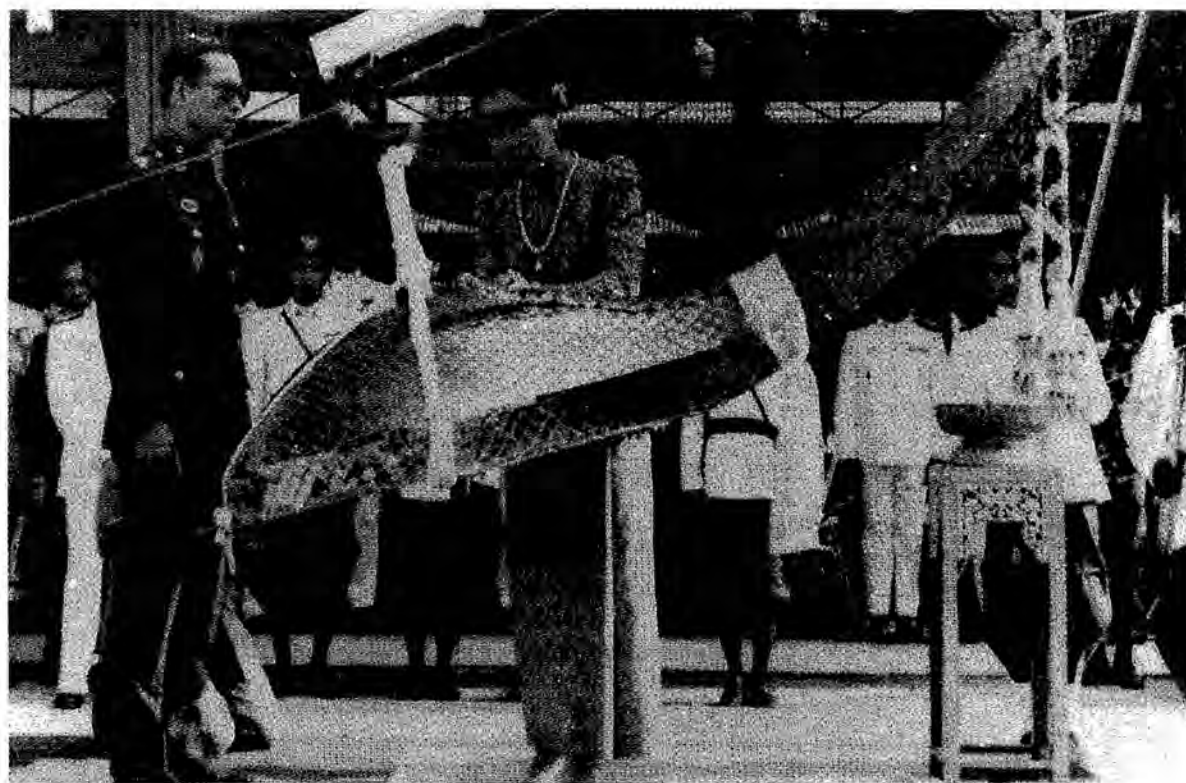
ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงหน้าพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่ายและทรงเจิมป้ายชื่อค่ายพระรามหก กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ ต่อจากนั้นเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งเข้าไปในบริเวณพระราชนิเวศน์แล้ว เสด็จเข้าพลับพลา เพื่อประทับทอดพระเนตรการแสดงรอบกองไฟของไทยอาสาป้องกันชาติ ในโอกาสนี้

ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำแก่ไทยอาสาป้องกันชาติ
สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข
พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๐๐.๕๐ น.

วันเสาร์ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล
ไปทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าอุโบสถ วัดปทุมคณาวาส ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม
จังหวัดสมุทรสงคราม และทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระประธานวัดประชาโมสิตาราม
ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดสมุทรสงคราม

เวลา ๑๖.๑๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงวัดปทุมคณาวาส แล้วเสด็จพระราชดำเนิน
เข้าสู่พลับพลาพิธี พระราชาคณะถวายศีล จบแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม กราบบังคม

วันเสาร์ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๒๓
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าอุโบสถ
วัดปทุมคณาวาส จังหวัดสมุทรสงคราม

ทูลรายงานการก่อสร้างอุโบสถ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินออกจากพลับพลาพิธีไปยังแท่นที่ประดิษฐานช่อฟ้า ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม ทรงปิดทอง ทรงผูกผ้าสีชมพู ทรงคล้องพวงมาลัย ทรงถือสายสูตร ตามลำดับ เจ้าหน้าที่ที่กว้านช่อฟ้าขึ้นประดิษฐานยังยอดอุโบสถ เสร็จพิธีแล้ว เสด็จเข้าอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธปฏิมาประธาน ทรงลงพระปรมาภิไธย และพระนามาภิไธยในแผ่นศิลา แล้วเสด็จออกจากอุโบสถ ทรงปลูกต้นพิบูล ๓ บริเวณหน้าอุโบสถ จากนั้น เสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม ในโอกาสนี้ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาที่บริจาคทรัพย์โดยเสด็จพระราชกุศล ใฝ่ทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานของที่ระลึก แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมกับมีพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎรที่มาใฝ่ทูลละอองธุลีพระบาทเป็นจำนวนมากภายในบริเวณวัด สมควรแก่เวลาแล้ว จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังวัดประชาโฆษิตาราม ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

เวลา ๑๗.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงวัดประชาโฆษิตาราม เสด็จเข้าอุโบสถหลังเก่า ทรงนมัสการบูชาพระพุทธปฏิมาประธาน แล้วเสด็จพระราชดำเนินออกจากอุโบสถ เข้าสู่พลับพลาพิธี ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงครามกราบบังคมทูลรายงานการสร้างพระประธาน จากนั้น เสด็จออกจากพลับพลาพิธีไปยังเกย ทรงหย่อนแผ่นทอง นาก เงิน ลงในช้อน ทรงเทแผ่นทอง นาก เงิน ลงในเบ้า แล้วทรงถือสายสูตร เจ้าหน้าที่เททองลงในหุ้่นพระประธาน เสร็จแล้ว เสด็จเข้าพลับพลาพิธี ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้ที่มีจิตศรัทธาที่บริจาคทรัพย์โดยเสด็จพระราชกุศล ใฝ่ทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานของที่ระลึก แล้วทรงลงพระปรมาภิไธย และพระนามาภิไธยในแผ่นศิลา จากนั้น เสด็จออกจากพลับพลาพิธี ไปทรงปลูกต้นพิบูลที่หน้าอุโบสถหลังใหม่ แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมตลอดจนได้มีพระราชปฏิสันถารอย่างใกล้ชิดกับราษฎรที่มาใฝ่ทูลละอองธุลีพระบาทเป็นจำนวนมาก สมควรแก่เวลาแล้ว จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๒๐.๕๕ น.

วันจันทร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๐.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ ศาลาเริง พระราชวังไกลกังวล พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และทรงบำเพ็ญพระราชกุศลคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

วันพุธที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๕.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปยังศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัชต์ ตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อทอดพระเนตรการสาธิตอาวุธต่อสู้รถถังแบบใหม่ ได้แก่ รถจีบติดตั้งปืนไรต์แสงสะท้อน ขนาด ๑๐๖ มิลลิเมตร จรวดนำวิถี ชนิดพื้นราบสู่พื้นราบแบบดราคอน ตลอดจนเครื่องฝึกยิง เครื่องตรวจสอบผลการยิง และชุดเป้าของจรวดนำวิถีแบบดราคอน ในโอกาสนี้ ทรงพระแสงปืน เอ็ม ๑๖ ณ สนามยิงปืน เสร็จแล้ว ทรงพระราชปฏิสันถารกับข้าราชการศูนย์การทหารราบและครอบครัว ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังพลับพลาทำเสด็จ เพื่อประทับเสวยพระสุธารส สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๒๐.๑๕ น.

วันเสาร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๕.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปทรงยกช่อฟ้าพระอุโบสถ ทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ทรงยกฉัตรพระประธาน ณ วัดคงคารามวิหาร และพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านจังหวัดเพชรบุรี ณ โรงเรียนอาชีวศึกษาเพชรบุรี ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดเพชรบุรี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดคงคารามวิหาร ตำบลคลองกระแชง อำเภอเมืองเพชรบุรี เสด็จเข้าพลับพลาพิธี พระราชาคณะถวายศีล จบแล้ว พลเอก สำราญ แพทยกุล ประธานกรรมการจัดงานยกช่อฟ้าอุโบสถ กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างพระอุโบสถ ต่อจากนั้น ทรงยกช่อฟ้าพระอุโบสถ แล้วเสด็จเข้าอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงบรรจุพอบพระบรมสารีริกธาตุในพระเศียรพระประธาน และทรงยกฉัตรพระประธาน เสร็จแล้ว เสด็จออกจากพระอุโบสถ ทรงปลูกต้นสาละไว้เป็นที่ระลึก ต่อจากนั้น เสด็จเข้าพลับพลาพิธี เพื่อพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาที่บริจาคเงินโดยเสด็จพระกุศล ใฝ่ทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานของที่ระลึก แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังโรงเรียนอาชีวศึกษาเพชรบุรี ตำบลคลองกระแชง อำเภอเมืองเพชรบุรี เสด็จเข้าพลับพลาพิธี ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี กราบบังคมทูลรายงานกิจการของลูกเสือชาวบ้านจังหวัดเพชรบุรี ต่อจากนั้น พระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จำนวน ๔๗ รุ่น ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า กิจการลูกเสือชาวบ้านนับว่ามีประโยชน์มาก เพราะแต่ละคนที่เข้ามารับการฝึกเป็นลูกเสือชาวบ้าน ก็คือคนไทยที่มีความตั้งใจจะปฏิบัติตามคำปฏิญาณหรือกฎของลูกเสือ ในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น และพยายามหาความรู้ความชำนาญจากวิทยากรตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่น เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ สามารถขจัดปัญหาอุปสรรคต่างๆ ของสังคมให้หมดสิ้นไปได้ การฝึกนั้นมีจุดมุ่งหมายที่จะอบรมให้ลูกเสือชาวบ้านมีความอดทน เมตตา รู้จักเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ตลอดจนรู้จักรักษาจิตใจร่างกายให้เข้มแข็งอยู่เสมอ และรู้จักชวนชวาทหาความรู้เพิ่มเติม สิ่งที่ควรระลึกไว้เสมอก็คือ เมื่อผ่านการฝึกแล้ว หมายความว่าได้รับหน้าที่ในการทำประโยชน์ให้ส่วนรวม เพราะฉะนั้น ผู้ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวย่อมมีสิทธิที่จะอยู่เย็นเป็นสุขได้ แต่จะต้องไม่เปลี่ยนให้เป็น “อภิสิทธิ์” อันจะทำให้เกิดการเสื่อมศรัทธาในกิจการลูกเสือชาวบ้าน จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรและลูกเสือชาวบ้านที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณนั้น สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

วันอังคารที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปทอดพระเนตรฝายเก็บกักน้ำห้วยทรายและบริเวณสันปันน้ำที่แบ่งลุ่มน้ำปราณบุรีกับลุ่มน้ำชายทะเล ตำบลห้วยทรายเหนือ ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโครงการฝายเก็บกักน้ำห้วยทราย ได้ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรฝายคอนกรีตและอาคารประกอบ ซึ่งกรมชลประทานได้ก่อสร้างสนองพระราชดำริเสร็จเรียบร้อยแล้ว อ่างเก็บน้ำมีความจุประมาณ ๑๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ส่วนระบบส่งน้ำเข้าพื้นที่เพาะปลูกนั้นราษฎรได้ขุดกันเอง โดยเจ้าหน้าที่โครงการฝายเก็บกักน้ำห้วยทรายกำหนดขนาดและแนวคูส่งน้ำให้ โครงการฝายเก็บกักน้ำห้วยทรายนี้สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เกษตรบริเวณท้ายฝายเป็นเนื้อที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง ตลอดจนมีน้ำเพียงพอสำหรับการอุปโภคบริโภคของราษฎรบ้านห้วยทรายใต้ และหมู่บ้านใกล้เคียงได้ตลอดทั้งปี ในการนี้ ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น เสร็จแล้ว จึงเสด็จ

พระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปทอดพระเนตรบริเวณลุ่มแม่น้ำปราณบุรี และมีพระราชดำริส
กับเจ้าหน้าที่กรมชลประทานเกี่ยวกับการพิจารณาวางโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก เพื่อ
จัดหาน้ำสำหรับพื้นที่เพาะปลูก และการส่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคให้แก่หมู่บ้าน ในบริเวณนั้น
ที่ยังประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังบ้าน
ทุ่งจับฉนวน เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ในโอกาสนี้
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการ
ตรวจรักษาผู้ที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา
จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล
เมื่อเวลา ๒๐.๕๕ น.

วันเสาร์ที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๐.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี
พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ
พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปยังค่ายพระรามหก
กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ พระราชานิเวศน์มฤคทายวัน ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ
จังหวัดเพชรบุรี เพื่อทอดพระเนตร สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรง
กระโดดร่มจากเครื่องบิน ซี - ๔๗ ของกองทัพเรือ ลง ณ บริเวณราชานิเวศน์กรีฑาสถาน ในการนี้
ได้ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ พลับพลาที่ประทับ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์
พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา
๑๓.๕๕ น.

เวลา ๑๕.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จลงพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระ
เจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ณ บริเวณหน้าพระตำหนักเปี่ยมสุข เพื่อทอดพระเนตร
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงกระโดดร่มจากเฮลิคอปเตอร์ของกองทัพเรือ
ลงทะเล ณ บริเวณหน้าพระราชวังไกลกังวล ซึ่งการฝึกกระโดดร่มดังกล่าว อยู่ในความอำนวยการ
ของกรมนาวิกโยธิน กองทัพเรือ

วันอาทิตย์ที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๑.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล ไปยังค่ายพระรามหกกองกำกับการ ๑ กองบังคับการพิเศษ พระราชินีเวศน์มฤคทายวัน ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อทอดพระเนตรสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงกระโดดร่มจากเครื่องบินแบบ ซี.แอล. - ๒๑๕ และเฮลิคอปเตอร์แบบเบลล์ ๒๑๒ ของกองทัพเรือ ลง ณ บริเวณราชินีเวศน์กรีฑาสถาน ต่อจากเมื่อวานนี้ ในการนี้ ได้ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ พลับพลาที่ประทับ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เมื่อเวลา ๑๕.๕๐ น.

วันจันทร์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จากพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล หัวหิน กลับสู่กรุงเทพระมหานคร

วันอังคารที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ หม่อมเจ้าบุญจิราธร จุฑาธุช ม.ป.ช., ท.จ.ว. ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันอาทิตย์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นายฟรานทซ์ โบนาเวน ทูรา ไฮวิทส์ เอกอัครราชทูตเดนมาร์ก ประจำประเทศไทย และภริยา ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อกราบถวายบังคมลาในโอกาสที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประถมาภรณ์ช้างเผือก แก่เอกอัครราชทูตเดนมาร์ก ด้วย

เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นายโมโตโอบุ โองิโอะ เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย และภริยา ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน ซึ่งรัฐบาลญี่ปุ่นได้อนุมัติช่วยเหลือแบบให้เปล่า จำนวน ๕๐ ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างเขื่อนคลองเขาล้าน จังหวัดตราด ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาชนบทตามพระราชดำริ เพื่อให้ราษฎรที่อยู่ใกล้เคียงได้ใช้ประโยชน์

วันจันทร์ที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ นายมงคล สุนทรชจร ป.ม. รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ ๑ ณ เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

กรกฎาคม

วันพุธที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๗.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปพระราชทานเพลิงศพ พลเอก ไพฑูรย์ อิงคตานุวัฒน์ ม.ป.ช., ม.ว.ม. ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันศุกร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันคล้ายวันประสูติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง

ในการนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระ

พระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต มาทรงร่วมในการทรงบำเพ็ญพระราชกุศลด้วย

วันจันทร์ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเปิดพระบวรราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ โรงเรียนช่างฝีมือทหาร

วันอังคารที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๐.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากสวนจิตรลดารโหฐาน ไปทรงเยี่ยมโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดปราจีนบุรีตามพระราชดำริตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอวัฒนานครและอำเภอสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโรงเรียนร่มเกล้า บ้านคลองทราย ตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญและอุปกรณ์การเรียน ตลอดจนเครื่องแบบนักเรียน แก่ผู้แทนครูและนักเรียน ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังพลับพลาหน้าอาคารเรียน พลโท ปิ่น ธรรมศรี แม่ทัพภาคที่ ๑ ผู้อำนวยการศูนย์ไทยอาสาป้องกันชาติภาค ๑ และประธานคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตของกองทัพภาคที่ ๑ กราบบังคมทูลถวายรายงานเกี่ยวกับความก้าวหน้าของโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดปราจีนบุรี ความว่า คณะกรรมการโครงการพัฒนาฯ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริในการพัฒนาด้านจิตใจ และความรู้แก่ราษฎรในพื้นที่ โดยการฝึกไทยอาสาป้องกันชาติ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการชลประทาน จัดสรรที่ทำกินและที่อยู่อาศัย ป้องกันการทำลายป่าและส่งเสริมการปลูกป่า ตลอดจนจัดให้มีสถาบันเกษตรกร เช่น กลุ่มสหกรณ์ และส่งเสริมด้านศิลปาชีพด้านต่างๆ ต่อจากนั้น กราบบังคมทูลเบิกผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายที่ดินสำหรับใช้ประโยชน์ในโครงการ เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ไทยอาสาป้องกันชาติจังหวัดปราจีนบุรี ความว่า ไทยอาสาป้องกันชาติเป็นอาสาสมัครที่ได้รับการฝึกเป็นอย่างดี เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันชาติจากการรุกรานจาก

ภายนอกประเทศ และรักษาความสงบภายในประเทศ แต่สิ่งที่ควรจะระลึกไว้เสมอก็คือ การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว มิใช่เป็นการใช้อาวุธแต่เพียงอย่างเดียว หากต้องช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญและป้องกันมิให้มีความล้มเหลวเกิดขึ้นในสังคมไม่ว่าในด้านใดก็ตาม ซึ่งนับว่าเป็นภารกิจที่หนักมาก แต่ถ้าทุกคนเตรียมพร้อม มีสติมั่นคง มีวินัยเข้มแข็ง และมีความซื่อสัตย์สุจริต ก็จะทำให้ประเทศชาติมีความปลอดภัยทุกเมื่อ จบแล้ว ทรงเยี่ยมไทยอาสาป้องกันชาติที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น จากนั้น ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรกิจกรรมของโครงการฝึกอาชีพกลุ่มอุตสาหกรรมในครัวเรือนตามโครงการพระราชดำริ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเกษตรกรปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ทอผ้า และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในโอกาสนี้ ได้ทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทาน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วย เพื่อตรวจรักษาราษฎร ณ ห้องสมุดโรงเรียนร่มเกล้า แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมสมาชิกโครงการตามพระราชดำริ และราษฎรจากหมู่บ้านใกล้เคียง เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังธนาคารข้าว เพื่อพระราชทานข้าวสารแก่กรรมการธนาคาร และพระราชทานกระบือจำนวน ๑๕ ตัว แก่ผู้แทนหมู่บ้านโครงการ ซึ่งได้แก่ บ้านคลองทราย บ้านท่ากระบาก และบ้านห้วยชัน ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งผ่านบริเวณที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของราษฎรบ้านคลองทราย ไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำช่องกล้าตามพระราชดำริ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำหรับช่วยเหลือการเพาะปลูกพืชสวนครัวและการอุปโภคบริโภคของสมาชิกหมู่บ้านป่าไม้บ้านคลองทราย เป็นเนื้อที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ ในการนี้ ทรงปล่อยปลาตะเพียนขาวและปลานิลลงในอ่างเก็บน้ำ แล้วประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปทอดพระเนตรโครงการปลูกไผ่เพื่อส่งเสริมศิลปอาชีพ ในเนื้อที่ ๓๕๐ ไร่ และทรงปลูกต้นไผ่ไว้เป็นที่ระลึก เสร็จแล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปทอดพระเนตรโครงการหมู่บ้านป่าไม้บ้านท่ากระบาก ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และทรงเยี่ยมสมาชิกโครงการหมู่บ้านป่าไม้ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินไปยังอ่างเก็บน้ำท่ากระบาก เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินไปยังสนามบินวัฒนานคร แล้วประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับกรุงเทพมหานคร ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง กลับถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต เมื่อเวลา ๒๐.๔๕ น.

วันอาทิตย์ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๘.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศสมทบ จำสิบเอก ชาญชัย บัวใจบุญ ณ พระอุโบสถ วัดบวรนิเวศวิหาร (เป็นการส่วนพระองค์)

วันจันทร์ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๑.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากลานเฮลิคอปเตอร์สวนจิตรลดา ไปทอดพระเนตรโครงการพัฒนาการเกษตรดอกกรายตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการพัฒนาการเกษตรดอกกรายตามพระราชดำริ ตำบลแม่ น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ได้ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการอ่างเก็บน้ำดอกกราย ซึ่งมีความจุประมาณ ๕๑ ล้านลูกบาศก์เมตร และมีพื้นที่อ่างเก็บน้ำประมาณ ๕,๖๒๕ ไร่ สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการชลประทานบ้านค่าย และโครงการบรรเทาอุทกภัยระยอง ได้เป็นเนื้อที่ประมาณ ๕๐,๐๐๐ ไร่ นอกจากนี้ ยังสามารถส่งน้ำไปสนับสนุนพื้นที่โครงการพัฒนาดอกกราย ประมาณ ๗๐๐ ไร่ ซึ่งเดิมเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า และมีพระราชดำริให้พัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ดังกล่าวเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แปลงเพาะปลูกพืชอาหารสัตว์ และศูนย์ศิลปาชีพ โดยสร้างกัลก้นน้ำเพื่อชักน้ำจากอ่างเก็บน้ำ แล้วสร้างระบบส่งน้ำจากบ่อพักน้ำส่งต่อไปยังแปลงปลูกต่อไป ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินไปทอดพระเนตรระบบชลประทานและอาคารประกอบต่างๆ ของโครงการพัฒนาดอกกราย ซึ่งได้แก่ กัลก้นน้ำ คลองส่งน้ำ บ่อพักน้ำ และเครื่องตะบันน้ำ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปทอดพระเนตรคอกสุกร ซึ่งแบ่งเป็นคอกเลี้ยงสุกรพ่อพันธุ์ คอกเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ คอกเลี้ยงลูกสุกร และคอกคลอด เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมและสาธิตการเลี้ยงสุกรตามหลักวิชาการสัตว์บาล แก่สมาชิกโครงการพัฒนา ในวันนี้ ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ณ บริเวณนั้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษา และแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังที่ทำการโครงการชลประทานดอกกราย เพื่อประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน สมควรแก่เวลา จึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงสวนจิตรลดา เมื่อเวลา ๑๙.๓๕ น.

วันจันทร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๓.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเยี่ยมศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงขึ้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาคันทรง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา และทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดฉะเชิงเทรา

เวลา ๑๕.๓๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงตามพระราชดำริ แล้วเสด็จเข้าพลับพลาที่ประทับ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายบรรเจ็ด พลังกูร ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์ กราบบังคมทูลรายงานกิจการของศูนย์ และกราบบังคมทูลเบิกผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายที่ดิน และทูลเกล้าฯ ทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลใช้ในกิจการของศูนย์ เสร็จแล้ว ทรงปลูกต้นไม้หน้าพลับพลาที่ประทับ จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทอดพระเนตรพื้นที่ในบริเวณศูนย์ที่มีการปรับปรุงที่ดินการสาธิตการปลูกพืช การสาธิตการทำปุ๋ยหมัก และการอนุรักษ์ดินภายใต้การรับผิดชอบของกรมพัฒนาที่ดิน ทอดพระเนตรคอกเลี้ยงสุกร และโค ภายใต้การรับผิดชอบของกรมปศุสัตว์ และกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำห้วยเจ๊ก และคูคลองส่งน้ำภายใต้การรับผิดชอบของกรมชลประทาน ทรงปล่อยปลาสร้อย ปลานิล และปลาตะเพียนลงในอ่างเก็บน้ำห้วยเจ๊ก ตามที่กรมประมงได้จัดไว้ น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวาย ทอดพระเนตรพื้นที่ทดลองปลูกยางพาราภายใต้การรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตร ทอดพระเนตรพื้นที่ปลูกพันธุ์ไม้โตเร็ว ศูนย์เพาะชำกล้าพันธุ์ไม้สวนรุกขชาติสมเด็จพระปิ่นเกล้าฯ และสวนพฤกษศาสตร์เขาคันทรง ตลอดจนทอดพระเนตรสวนป่าสมบูรณ์ ภายใต้การรับผิดชอบของกรมป่าไม้ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินกลับมายังบริเวณพลับพลาที่ประทับ ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทอดพระเนตรกิจกรรมศิลปะ ภายใต้การรับผิดชอบของกรมพัฒนาชุมชน ทรงเยี่ยมราษฎร และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อมให้แพทย์พระราชทานทำการตรวจรักษาผู้เจ็บป่วย และรับเป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงตามพระราชดำริครั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชปฏิสันถารกับนายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนายสุกิจ จุลลนนท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทราและเจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่ได้มีการร่วมมือพัฒนาที่ดินเพื่อจัดเป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านเกษตรกรรม เป็นแหล่งให้เกษตรกรและผู้สนใจได้เข้าศึกษาชม และพระราชทานพระราชดำริในการสำรวจการชะล้างหน้าดินในฤดูฝน มาตรการการรักษาถนนภายในศูนย์ซึ่งจัดทำโดย

วันพุธที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๓
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมศูนย์ผู้อพยพชาวอินโดจีน เขาล้าน จังหวัดตราด

สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ตลอดจนความเหมาะสมในการปลูกพันธุ์ไม้และพืชไร่ การทำนาดำ นาหว่าน และการเลี้ยงพันธุ์ปลาในนาข้าว สมควรแก่เวลา จึงประทับรอยนัตพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อเวลา ๒๒.๓๕ น.

วันพุธที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๓

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินพระที่นั่ง ไปทรงเยี่ยมศูนย์ผู้อพยพชาวอินโดจีน เขาล้าน จังหวัดตราด และทรงพระราชปฏิสันถารกับคณะแพทย์ต่างประเทศที่อาสาสมัครมาทำการตรวจรักษาผู้ป่วยเจ็บร่วมกับหน่วยแพทย์พระราชทาน

วันจันทร์ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเป็นการส่วนพระองค์ เนื่องในโอกาสคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง

สิงหาคม

วันอังคารที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทตามลำดับ ดังนี้

เวลา ๑๗.๒๐ น. ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน นำคณะพนักงานธนาคารออมสิน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๗.๓๐ น. นายศิริชัย บุลกุล และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

เวลา ๑๗.๕๕ น. นายดอน และนางจิราภา เบเกอร์ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภาพยนตร์ ซึ่งนายดอน เบเกอร์ ได้ถ่ายทำเป็นภาพยนตร์ส่วนพระองค์ เมื่อคราวสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศสหรัฐอเมริกา

เวลา ๑๘.๑๐ น. คณะกรรมการมูลนิธิกตเวทิน และผู้มีจิตศรัทธาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓

วันจันทร์ที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๖.๓๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังอาคารใหม่ สวนอัมพร พระราชทานพระราชวโรกาสให้ ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ มหาวิทยาลัย โรงเรียน องค์กร สถาบัน และบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๙.๑๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และเฝ้าถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา ดังต่อไปนี้

- ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี นำคณะรัฐมนตรี และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี อุปนายกผู้อำนวยการสภากาชาดไทย ทรงนำคณะกรรมการสภากาชาดไทย และคณะกรรมการเจ้าหน้าที่ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
- ฯพณฯ พลอากาศเอก ทะริน หงสกุล ประธานรัฐสภา นำสมาชิกรัฐสภา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
- คณะตุลาการชั้นผู้ใหญ่ และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
- พลเอก เสริม ฌ นคร ผู้บัญชาการทหารสูงสุด นำนายทหาร นายตำรวจ ชั้นผู้ใหญ่ และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
- พลตำรวจเอก มนต์ชัย พันธุ์สูงเนิน อธิบดีกรมตำรวจ นำนายตำรวจ และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
- พลโท ลักษณะ ศาลิกุปต์ แม่ทัพกองทัพภาคที่ ๒ และภริยา นำนายทหารสังกัดกองทัพภาคที่ ๒ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
- นายอำนวยการ วีรวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นำข้าราชการกระทรวงการคลัง เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เนื่องในโอกาสที่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ได้ถวายพระเกียรติอัญเชิญพระฉายาลักษณ์ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ลงบนเหรียญเซเรส
- นายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และครอบครัว เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลในโครงการศูนย์ศิลปาชีพพิเศษ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

- พระอาจารย์สมชาย จิตวิริโย ประธานสงฆ์วัดราชภัฏวชิรญาณคุณาราม (วัดเขาสุกิม)
และคณะเฝ้า

วันอังคารที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๔ รอบ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ณ พระมทามณเทียร ในพระบรมมหาราชวัง

วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระประธาน ๒ องค์ เพื่อเชิญไปประดิษฐานในอุโบสถวัดธรรมบูชา อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และที่วัดญาณสังวราราม อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ณ สนามหน้าโบสถ์เก่า คณะรังษี วัดบวรนิเวศวิหาร

เวลา ๑๗.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นางเรณู โรจนเสถียร นำคณะกรรมการศิษย์เก่าสวนสุนันทา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ต่อจากนั้น

เวลา ๑๗.๕๐ น. พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นางสมบุรณ์ ดีวาจิน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

วันศุกร์ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ประกอบพิธีสมรสพระราชทาน นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย กับ นางสาวสุธาวลัย ลดาวัลย์ เรือโท ศักดิ์สิทธิ์ เขิตบุญเมือง กับ นางสาวลลิตา รัตนไชย นายพิชิต จันมุกดา กับ นางสาวพัชรา พิพิธรังษี นายทรงศีล สุเลวี กับ นางสาวภาวิณี ทুমมานนท์ นายไพโรจน์ สงค์สมบัติ กับ นางสาววิภาวรรณ สวนสมจิตร นายไมตรี วสันตวงษ์ กับ นางสาวกุลวิมล สิงทะ นายวิษณุ ปุตระเศรณี กับ นางสาวอรนิตย์ บุนนาค และนายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ กับ นางสาวสมรศรี ถาวรฉันท

วันจันทร์ที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงประกอบพิธีเปิดอนุสาวรีย์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ ณ บริเวณกระทรวงการต่างประเทศ พระราชวังสราญรมย์

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๕.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ไปพระราชทานประกาศนียบัตรและเครื่องหมายความสามารถในการบินของกองทัพอากาศ แก่ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ณ โรงเรียนนายเรืออากาศ ในโอกาสนี้ นายเบอร์ตัน เลอวิน อุปทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ทำหน้าที่เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายประกาศนียบัตรและเครื่องหมายความสามารถในการบินของกองทัพบกสหรัฐ เพื่อพระราชทานแก่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้บุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ดังต่อไปนี้

เวลา ๑๙.๑๕ น. ฯพณฯ นายอิน กวน คิม เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเกาหลี และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสิ่งของ เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓ เสร็จแล้ว ต่อจากนั้น

เวลา ๑๙.๓๐ น. คุณหญิงวี จิตรปฏิมา นำคณะกรรมการสมาคมแม่บ้านทหารบก ในพระอุปถัมภ์ ของ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรม

โอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน รายได้จากการจัดรายการเทิดพระเกียรติ โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา

วันศุกร์ที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๓

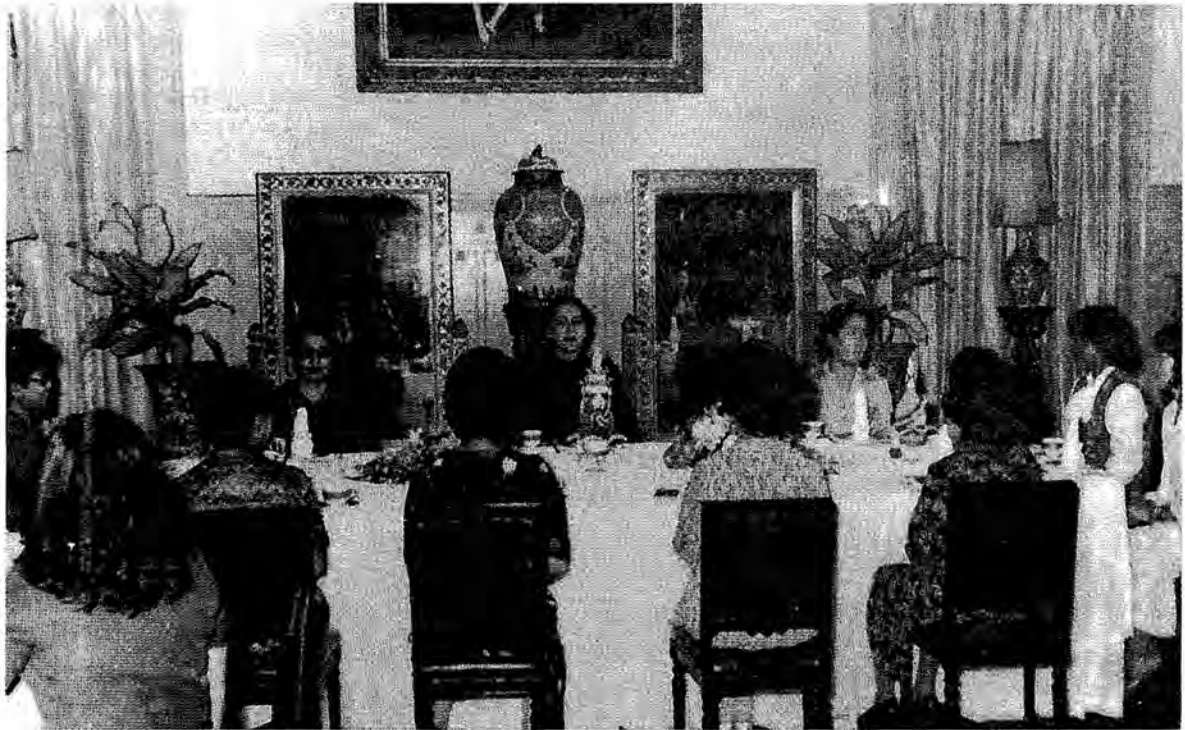
เวลา ๑๕.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ประกอบพิธีสมรสพระราชทาน นายประสิทธิ์ โฆวิไลกุล กับ นางสาวสุกัญญา ศิริตันติกร นายรัตนวุธ วัชรโรทัย กับ นางสาวพิชญา วีระนาวัน นายพัลลภ นาคพิทักษ์ กับ นางสาวดารณีนุช เสวตนันท์ และนายไพศาล ศรีตุลานนท์ กับ นางสาวดวงพร ชมไพศาล ต่อจากนั้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงประกอบ พิธีสมรสพระราชทาน แก่ นายสรรเสริญ หินทอง กับ นางสาวนิตยา สกุลสุรรัตน์ (เป็นการส่วนพระองค์) ต่อจากนั้น

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเปรมบุรฉัตร และหม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท (เป็นการส่วนพระองค์)

เวลา ๑๗.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ดังต่อไปนี้

- คณะกรรมาธิการการกรุงเทพมหานคร เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท
- นางสุชาดา อรรถวิจิตรจรรยารักษ์ และบุตรธิดา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
- คณะกรรมการสมาคมเสริมสวยแห่งประเทศไทย เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อจากนั้น
- คุณหญิงวัลลีย์ พงษ์พานิช นำ นางภาวณา อยู่วิทยา ผู้มีจิตศรัทธา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๓
พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะนักข่าวหญิงเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
เพื่อรับพระราชทานสัมภาษณ์ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๖.๔๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ คณะนักข่าวหญิง เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อรับพระราชทานสัมภาษณ์

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงน้ำชาแก่ผู้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทด้วย

กันยายน

วันอังคารที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๕.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐาน ไปประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดใกล้เคียง

อนึ่ง เมื่อเวลา ๑๔.๔๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ พลตรี อาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการกองพลที่ ๑ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท รับพระราชทานเงิน “ทุนการศึกษาบุตรนายทหารชั้นประทวน ในกองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ฯ” จำนวนห้าแสนบาทถ้วน

วันพุธที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๔.๔๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังวัดถ้ำแก้ว และทรงเยี่ยมราษฎรบ้านยะวอ ตำบลปะเสยะวอ อำเภอ

สายบุรี จังหวัดปัตตานี ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิรทำการตรวจรักษาผู้เจ็บป่วย ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๕๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่ตำบลรือเสาะ และตำบลลาโละ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส

ในการนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิรตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราวขึ้น ณ บริเวณโรงเรียนบ้านบริจา ตำบลลาโละ เพื่อทำการตรวจรักษาราษฎรที่เจ็บป่วย และรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันอาทิตย์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๓.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังสนามบินบ้านทอน จังหวัดนราธิวาส เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานเพลิงศพ พระรัตนธัชมุนี (แบน คณจากรโณ) ณ เมรุวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

เวลา ๑๕.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามบินกองทัพภาคที่ ๔ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงพระวิหารพระธรรมศาลา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการสักการะพระบรมสารีริกธาตุ แล้วเสด็จขึ้นประทับ ณ มุขพลับพลาพิธี จากนั้น เสด็จขึ้นเมรุ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงทอดผ้าไตร รวม ๑๐ ไตร พระสงฆ์ขึ้นบังสุกุล เสร็จแล้ว ทรงวางกระทงข้าวตอกดอกไม้ที่จิตกาธานข้างโกศศพ ต่อจากนั้น ทรงหยิบธูปเทียนดอกไม้จันทน์จากเจ้าพนักงาน

พระราชพิธี ทรงจุดไฟชนวนพระราชทานเพลิง เสร็จแล้ว เสด็จลงจากเมรุกลับไปประทับ ณ มุขพลับพลาพิธี ในโอกาสนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ไปขึ้นเมรุเพื่อพระราชทานเพลิง แล้วข้าราชการ พ่อค้า และประชาชน ขึ้นประชุมเพลิง สมควรแก่เวลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ไปยังสนามบินกองทัพภาคที่ ๔ เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดนครราชสีมา แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง จากสนามบินบ้านทอน อำเภอเมืองนครราชสีมา กลับถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๐๐ น.

วันจันทร์ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทอดพระเนตรภูมิประเทศ และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนครราชสีมา

เวลา ๑๕.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณโรงเรียนบุกิตประชาอุปถัมภ์ ตำบลบุกิต อำเภอระแงะ แล้วทรงพระดำเนินผ่านสวนยางไปยังพื้นที่ทำนา บริเวณบ้านปีแถมุดอ หมู่ที่ ๖ ตำบลบุกิต ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรเกี่ยวกับการทำมาหาเลี้ยงชีพ และพระราชทานพระราชดำริกับเจ้าหน้าที่อำเภอระแงะ และเจ้าหน้าที่กรมชลประทานเกี่ยวกับการสำรวจพื้นที่ลุ่มแวกนั้น เพื่อจัดหาน้ำสำหรับราษฎรได้ใช้ทำการเพาะปลูกข้าวตลอดปี โดยพิจารณาก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กตามแหล่งน้ำในหุบเขา และขุดคูส่งน้ำมายังพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจของราษฎรเป็นอย่างดี อีกทั้งจะเป็นตัวอย่างในการจัดตั้งโครงการพัฒนาเบ็ดเสร็จในลักษณะการพัฒนาพื้นที่ทำกินให้เป็นประโยชน์มากที่สุด จากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังสวนยางบริเวณที่ประทับของ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ประกอบด้วย นายแพทย์ฝ่ายพลเรือน และฝ่ายทหาร ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ จัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราวเพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง กลับถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๑๕ น.

วันอังคารที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชธานีเวศน์ ไปทอดพระเนตรภูมิประเทศ และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๕.๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านบาโงไธซา หมู่ที่ ๘ ตำบลบุกิต อำเภอระแงะ แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรในหมู่บ้าน ซึ่งมีอาชีพหลักในการทำนาและปลูกสวนยาง จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโรงรีดยางแผ่นของราษฎร ร่องส่งน้ำเข้าสวน คลองส่งน้ำมะรีอโบ และคูส่งน้ำซึ่งราษฎรได้ขุดเข้าไร่นา ในกรณีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรแสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่ราษฎรได้มีมานะในการพัฒนาท้องถิ่น และพระราชทานพระราชดำริให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่อำเภอกรมชลประทาน และเจ้าหน้าที่ทหารร่วมกับราษฎรทำการสำรวจพื้นที่แหล่งน้ำที่ราษฎรพัฒนาแล้ว เพื่อพิจารณาการขุดลอกร่องส่งน้ำที่ตื้นเขิน ปรับปรุงคลองส่งน้ำตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมในการสร้างอาคารบังคับน้ำคลองมะรีอโบ เพื่อควบคุมปริมาณน้ำเข้าไร่นาสำหรับราษฎรได้ใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพาะปลูกให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังมัสยิดคารูลอฮามาน ณ บ้านไอสะเตียร์ หมู่ที่ ๘ ตำบลบุกิต ณ ที่นั้น ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และพระราชทานพระราชดำริให้พิจารณาการจัดตั้งกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น ซึ่งจะส่งเสริมให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้น พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ บำรุงมัสยิดคารูลอฮามาน และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้เจ็บป่วยตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ดังเช่นที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ถือปฏิบัติ ณ บ้านบาโงไธซา สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักทักษิณราชธานีเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๓๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๒๐.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักทักษิณราชธานีเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ เจ้าหญิงอเล็กซานดรา

และพระสวามี เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่ทรงเยือนประเทศไทยในฐานะพระราชอาคันตุกะส่วนพระองค์ ในครั้งนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำด้วย

วันศุกร์ที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๒.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช และการประทับแรม ณ โรงงานปูนซีเมนต์ ของบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด อำเภอทุ่งสง ไปยังสนามบินกองทัพภาคที่ ๔ แล้วประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดนราธิวาส

การนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงขับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ถวายสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในการเสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปยังสนามบินกองทัพภาคที่ ๔ จังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วทรงขับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับทักษิณราชินี

วันเสาร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินี ไปทรงเยี่ยมโครงการระบายน้ำคลองลาน โครงการศิลปาชีพพิเศษวัดพระพุทธ และทรงเยี่ยมราษฎรในท้องที่ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๕.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณห้วงงานชุดลอกคลองโคกอิฐ ของโครงการระบายน้ำคลองลานตามพระราชดำริ ณ บ้านโคกโน และทรงนำเจ้าหญิงอเล็กซานดรา และพระสวามี ซึ่งโดยเสด็จพระราชดำเนินในฐานะพระราชอาคันตุกะส่วนพระองค์ ไปทอดพระเนตรผลการดำเนินงานของเรือชุดลอกของกรมชลประทาน ซึ่งปฏิบัติงานสนองพระราชดำริในการชุดลอกคลองลำน้ำสาขาของคลองลาน ที่มีสภาพรกและตื้นเขินมาก ให้มีความกว้างและความลึกเพียงพอต่อการระบายน้ำจากพรในฤดูฝน เพื่อบรรเทาสภาพน้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูกในเขตหมู่บ้าน

โคกใน บ้านโคกกระท่อม และหมู่บ้านใกล้เคียง ในท้องที่ประมาณ ๑๔,๐๐๐ ไร่ ในตำบล
พร่อน อำเภอตากใบ การนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับ
นายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร้อยเอก สุนทร เรื่องเล็ก
อธิบดีกรมชลประทาน นายบรรเจ็ด พลากร อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน และเจ้าหน้าที่อำเภอตากใบ
แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัย ที่น้ำเสียในบริเวณพรุได้ไหลระบายลงตามลำคลองที่ขุดลอก
และขยายให้กว้างขึ้น และเมื่อประตูบังคับน้ำปุ๋ยก่อสร้างแล้วเสร็จจะสามารถกักน้ำจืดสำหรับ
ใช้เพาะปลูกในฤดูแล้งได้ อีกทั้งใช้อุปโภคบริโภคได้ตลอดปี จากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎรที่มา
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ
ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดตั้งหน่วยแพทย์
ชั่วคราวเพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้
ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินต่อไป

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดพระพุทธ ได้เสด็จเข้าศาลา และมีพระราชดำรัสกับพระครู
ไพโรจน์ศาสนกิจ เจ้าอาวาส ทรงถวายยาชุดพระราชทานและปัจจัยบำรุงวัด แล้วทรงเยี่ยม
ราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างล้นหลาม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้เจ็บป่วย และทรงรับ
ไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ในโอกาสนี้ ราษฎรอำเภอตากใบได้รำลึก ซึ่งเป็น
ศิลปะป้องกันตัวของชาวไทยมุสลิมถวายให้ทอดพระเนตร แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงนำเจ้าหญิงอเล็กซานดรา และพระสวามี
ทอดพระเนตรศาลารวมใจ ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
โปรดกระหม่อมให้จัดเป็นศาลาแบบอนเนกประสงค์ กล่าวคือ นอกจากเป็นห้องสมุดกลางสำหรับ
นักเรียนและประชาชนที่สนใจทั่วไปแล้ว ยังใช้ประโยชน์เป็นหน่วยปฐมพยาบาลและศูนย์สาธิต
การประดิษฐ์หัตถกรรมต่าง ๆ อีกด้วย จากนั้น ได้เสด็จเข้าศูนย์ทอผ้า วัดพระพุทธ และ
ทอดพระเนตรการสาธิตการสานเสื่อปาหนัน เสื่อกระจูด แพรไม้ไผ่ และกระเป๋าย่านลิเกา
การปักแบบไทย การทำเรือกอลและจำลอง การตีเหล็ก การสาวไหม และการทอผ้าฝ้าย เป็นเวลา
อันสมควร จึงทรงปลูกต้นไม้ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เจ้าหญิง
อเล็กซานดรา และพระสวามี ทรงปลูกต้นไม้เป็นที่ระลึก แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ เมื่อเวลา ๑๙.๑๕ น.

วันอาทิตย์ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก ทักษิณราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมโครงการฝายทดน้ำปะลुरुตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎร อำเภอสู่โขงป่าติ จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๕.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการฝายทดน้ำปะลुरुตามพระราชดำริ ตำบลโตะเต็ง อำเภอสู่โขงป่าติ แล้วทอดพระเนตรฝายปิดกั้นคลองสู่โขงป่าติ ลักษณะฝายหิน ก่อสูง ๑๕๐ เมตร ยาว ๑๓.๔๐ เมตร มีอาคารบังคับน้ำปากคลองส่งน้ำทั้งสองฝั่ง ซึ่ง กรมชลประทานก่อสร้างขึ้นเพื่อสนองพระราชดำริให้มีการจัดสร้างแทนฝายเดิมของราษฎร ที่ชำรุด เพื่อส่งน้ำให้ราษฎรสามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี ในพื้นที่ส่วนหนึ่งของหมู่บ้าน ไอบาตุ และบ้านปะลुरु รวม ๑,๓๐๐ ไร่ โดยกำหนดให้ราษฎรช่วยกันขุดคลองส่งน้ำเพื่อประโยชน์ ของส่วนรวม ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่ กรมชลประทาน และเจ้าหน้าที่อำเภอสู่โขงป่าติ แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่ได้มีการ ก่อสร้างฝายปิดกั้นคลองสู่โขงป่าติภายในหนึ่งปี ซึ่งจะส่งเสริมให้เศรษฐกิจของราษฎรดีขึ้น จากนั้นทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับทุกข์สุข ของเขาเหล่านั้น แล้วทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินบริเวณ ที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรม ราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้า โปรดกระหม่อมให้ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้เจ็บป่วย และทรงรับไว้เป็นคนใช้ ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๘.๔๕ น.

ในค่ำวันเดียวกันนั้น เวลา ๒๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ นางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระ เทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณ วลัยลักษณ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายเดวิด รอคก์เฟลเลอร์ ประธานธนาคาร เชสแมนฮัตตัน และคณะ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำ ณ ศาลา บุหลัน ด้วย

วันอังคารที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากลานเฮลิคอปเตอร์

ทักษิณราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรฝายทดน้ำลำพะยา และทรงเยี่ยมราษฎรตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

เวลา ๑๔.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณศูนย์พัฒนาตำบล ตำบลลำพะยา แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปทอดพระเนตรฝายทดน้ำลำพะยา ณ บริเวณบ้านแค ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทานและเจ้าหน้าที่อำเภอ แสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่กรมชลประทานได้พิจารณาก่อสร้างฝายทดน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง ๑.๕๐ เมตร และยาว ๒๐ เมตร กันลำนน้ำลำพะยา แทนฝายทดน้ำหินก่อเดิมของราษฎรซึ่งชำรุดเสียหาย ซึ่งการก่อสร้างแล้วเสร็จภายในปีเดียว มีอาคารบังคับน้ำทั้งสองฝั่งเชื่อมกับคลองส่งน้ำเดิมของราษฎร สามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขตตำบลลำพะยา และตำบลใหม่ อำเภอเมืองยะลา ได้ประมาณ ๕,๐๐๐ ไร่ อีกทั้งพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับความสำคัญของการรักษาป่าไม้ ซึ่งจะมีผลต่อการอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร และพระราชทานพระราชดำริให้มีการตัดตะกอนเหนือฝายทดน้ำ เพื่อใช้เป็นปุ๋ยธรรมชาติ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังโรงเรียนบ้านทองลิ้น เพื่อทอดพระเนตรส่วนหนึ่งของลำน้ำลำพะยา แล้วพระราชทานพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่กรมชลประทานพิจารณาความเหมาะสมในการสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก เพื่อกักน้ำไว้ให้ราษฎรได้ใช้ในการเพาะปลูกและอุปโภคบริโภคตลอดปี เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังบริเวณวัดสิริบุญณาราม (วัดลำพะยา) ณ บ้านท่าเนียบ ซึ่งเป็นที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์พระราชทาน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้ที่เจ็บป่วย และทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดสิริบุญณารามแล้ว เสด็จเข้าอุโบสถ ทรงนมัสการพระพุทธปฏิมาประธาน มีพระราชดำรัสกับพระครูสุนทรธรรมพิเนตร เจ้าอาวาส และทรงถวายยาชุดพระราชทาน และปัจจัยเพื่อบำรุงวัด แล้วทรงนมัสการหลวงพ่อกุโรในทอพระ และทอดพระเนตรพิพิธภัณฑ์สถาน พระสิริสารโสภณ จากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณลานวัด สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังบริเวณศูนย์พัฒนาตำบลลำพะยา แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงลานเฮลิคอปเตอร์ทักษิณราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๑๘.๒๐ น.

วันพุธที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม

ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากท่าเทียบเรือ ทักษิณราชินีเวศน์ ไปประทับเรือหลวงวิทยาคม เพื่อทอดพระเนตรการแสดงการสาธิตของ หมู่เรือยนต์เร็วโจมตี

ในการนี้ เรือหลวงราชฤทธิ เรือหลวงวิทยาคม และเรือหลวงอุดมเดช แสดงการสาธิต การแปรขบวนทางยุทธวิธี การแล่นด้วยความเร็วสูงสุด และการยุทธวิธีเรือยนต์เร็วโจมตี ต่อมาเรือหลวงมกุฎราชกุมาร พร้อมด้วยเรือหลวงราชฤทธิ และเรือหลวงอุดมเดช ได้แสดง การรับ-ส่งของในทะเล เมื่อการแสดงเสร็จสิ้นแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงท่าเทียบเรือ ทักษิณราชินีเวศน์เมื่อเวลา ๑๗.๕๕ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๓

เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
ประจำปี ๒๕๒๒

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปยังสนามบินบ้านทอน เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตร ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

เวลา ๑๕.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสถานีการบินทหารเรือสงขลา แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา เมื่อเสด็จเข้าหอประชุมแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานปริญญาบัตรการศึกษามัธยมศึกษาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การที่จะกระทำการใดสิ่งใดให้สำเร็จผลได้สมบูรณ์ ดั่งงาม ไม่บกพร่องต่างพร้อยนั้น ลำคัญอยู่ที่จะต้องมีกำลัง กำลังนี้เป็นกำลังภายในตัวบุคคล ซึ่งบุคคลจะต้องสร้างให้แก่ตนเอง เพราะไม่มีใครจะสามารถสร้างให้ได้ กำลังอย่างหนึ่งได้แก่ศรัทธา คือความเชื่อที่ถูกต้องว่า การงานที่เป็นภาระหน้าที่ของตนมีประโยชน์จริง อย่างที่สอง ได้แก่ความมีวินัยที่ดีและมั่นคง ที่จะควบคุมบังคับประคองตนเองให้ปฏิบัติภารกิจนั้นโดยเข้มแข็งสุจริต อย่างที่สาม ได้แก่ความมีสติรอบคอบที่จะป้องกันมิให้เกิดความประมาท และความผิดพลาดเสียหาย อย่างที่สี่ ได้แก่ความมีใจตั้งมั่นแน่วแน่ ที่จะปฏิบัติการให้เที่ยงตรงสม่ำเสมอโดยไม่ขาดสาย จนบรรลุผลสำเร็จ อย่างที่ห้าได้แก่ความมีวิชา ความรอบรู้ พร้อมทั้งความเฉลียวฉลาดในเหตุในผล ที่จะนำมาใช้พิจารณาวินิจฉัยในการประกอบการงานให้บรรลุผลเลิศ กำลังดังกล่าวต่างเป็นปัจจัยอาศัยและส่งเสริมซึ่งกันและกัน จะอำนวยผลสำเร็จสมบูรณ์ได้ ต้องประกอบกันพร้อมทั้ง ๕ ประการ ถ้าอย่างหนึ่งอย่างใดบกพร่องขาดไป ก็จะทำให้อย่างอื่นเสื่อมถอยตามกันไปหมด เพราะฉะนั้นเมื่อบัณฑิตจะศึกษาและเสริมสร้างกำลังทั้ง ๕ ขึ้นในตนเอง จึงควรที่จะต้องทำให้ครบ ให้พร้อม แล้วแต่ละคนจะเป็นผู้สามารถกาจกล้า และจะประสบผลสำเร็จในภารกิจการทำงานตามที่ปรารถนาทุกประการ

วันศุกร์ที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎรที่วัดพระพุทธ บ้านใหม่ ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน
ทำการตรวจรักษาและจ่ายยาแก่ผู้ที่เจ็บป่วย และทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์
สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ เมื่อเวลา
๑๙.๑๐ น.

วันเสาร์ที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก
ทักษิณราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมกองร้อยปืนเล็กเฉพาะกิจ นาวิกโยธิน ๓๘๓ และหน่วยเฉพาะกิจ
ตำรวจ ๒๓ และทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๖.๑๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงกองร้อยปืนเล็กเฉพาะกิจ นาวิกโยธิน ๓๘๓
และหน่วยเฉพาะกิจตำรวจ ๒๓ บ้านยือเลาะ ตำบลบาเจาะ อำเภอบาเจาะ แล้ว พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญและยาชุดพระราชทานแก่ผู้แทนทหารนาวิกโยธิน และ
ตำรวจตระเวนชายแดน ต่อจากนั้น เสด็จเข้าที่บังคับการ เพื่อทอดพระเนตรแผนที่สถานการณ์
และทรงฟังบรรยายสรุป เสร็จแล้ว ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไปในเขตพื้นที่
รับผิดชอบของทหารนาวิกโยธิน และตำรวจตระเวนชายแดน เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จ
พระราชดำเนินต่อไป

เวลา ๑๗.๒๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงวัดเชิงเขา ตำบลปลูกลาสาเมา อำเภอบาเจาะ
ซึ่งเป็นที่ปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทานที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้ที่เจ็บป่วย และรับไว้เป็นคนใช้
ในพระบรมราชานุเคราะห์ ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับ
ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ตลอดจนข้าราชการอำเภอบาเจาะ เกี่ยวกับทุกข์สุขของราษฎรในอำเภอบาเจาะ
ขณะที่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราช
กุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงเยี่ยมราษฎรและพระราชทาน
พระราชดำริให้เจ้าหน้าที่กรมชลประทานทำการสำรวจพื้นที่เชิงเขาบูโด เพื่อพิจารณาการก่อสร้าง
ฝายหรืออ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก สำหรับจัดน้ำช่วยเหลือพื้นที่นาที่ขาดแคลนน้ำเนื่องจากฝนแล้งจัด
ซึ่งราษฎรในอำเภอบาเจาะได้แสดงเจตนาที่จะร่วมมือกับทางราชการมากยิ่งขึ้น เพราะเล็งเห็น
ประโยชน์ของส่วนรวม ต่อจากนั้น เสด็จเข้าศาลาการเปรียญ ทรงนมัสการพระพุทธปฏิมา มี
พระราชดำรัสกับพระภิกษุสงฆ์ ทรงถวายการรักษาโรค และปัจจัยบำรุงวัด สมควรแก่เวลา จึงเสด็จ
พระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๕๕ น.

วันจันทร์ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๑.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากสถานเฮลิคอปเตอร์ทักษิณราชินีเวสต์ ไปทรงเยี่ยมนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎร ตำรวจตระเวนชายแดน และทหารในเขตพื้นที่ตำบลภูเขาทอง และตำบลมาโมง กิ่งอำเภอสุคีริน อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนสนามที่ ๕ (ค่ายฉายอรุณ) ตำบลภูเขาทอง ได้ประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังสำนักสงฆ์โต๊ะโมะ แล้วเสด็จเข้าศาลา ทรงถวายสิ่งของ ยารักษาโรค และปัจจัยบำรุงสำนักสงฆ์ ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับพระภิกษุถึงความเป็นอยู่ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ และทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่และสมาชิกนิคมสร้างตนเอง หมู่บ้านโต๊ะโมะ เกี่ยวกับการทำมาหาเลี้ยงชีพของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง ตลอดจนทรงเยี่ยมผู้ที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณสำนักสงฆ์ ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานรางวัลแก่สมาชิกจักสานย่านลิภา สมาชิกจักสานหวาย สมาชิกประดิษฐ์เรือกอลและจำลอง และสมาชิกทอผ้าไหมไทยที่มีผลงานดีเด่น ตลอดจนทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินร่วมกับแพทย์พระราชทานที่เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยแพทย์ ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยา แก่ผู้เจ็บป่วย และทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทอดพระเนตรพื้นที่ปลูกบ้านและสวนครัวของสมาชิกนิคมพัฒนาสร้างตนเอง ณ บ้านลำธารทอง และทรงพระราชปฏิสันถารแสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่ได้มีการปรับปรุงพื้นที่ซึ่งมีลักษณะเป็นเนินมีหินกรวดให้เป็นพื้นที่ปลูกสวนครัว ต้นกล้วยและต้นไม้ผลมีความสมบูรณ์ได้ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียรของสมาชิกนิคมพัฒนาตนเอง แล้วเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังบริเวณบ้านเขตแหลมทอง เพื่อทอดพระเนตรฝายทดน้ำภูเขาทองตามพระราชดำริ แห่งที่ ๑ และฝายทดน้ำภูเขาทองตามพระราชดำริ แห่งที่ ๒ ซึ่งสามารถส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกได้ฝายละ ๑๐๐ ไร่ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรฝายทดน้ำแบบหินก่อ และพระราชทานพระราชดำริ ความว่า ควรมีการพิจารณาจัดสรรพื้นที่เพาะปลูกในลักษณะแปลงรวมของหมู่บ้าน หรือกลุ่มปลูกสวนครัว กลุ่มปลูกข้าว และกลุ่มปลูกยาง ทั้งนี้เพื่อสมาชิกนิคมพัฒนาตนเอง จะได้รู้จักทำงานร่วมกันในลักษณะกลุ่มสหกรณ์ ซึ่งจะทำได้สามารถวางแผนการปลูกพืชเศรษฐกิจแต่ละชนิดได้ถูกต้อง ตลอดจนสามารถรักษาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน เพราะ

การจัดสรรที่ดินในบริเวณนิคมพัฒนาสร้างตนเองต่อไปนั้นเป็นการลำบากที่จะมีพื้นที่ราบสำหรับการเพาะปลูกติดต่อกันหลายแปลง ซึ่งจะเป็นปัญหาแก่ผู้ที่ได้รับการจัดสรรที่ดินตามไหล่เขาที่ไม่อำนวยต่อการปลูกพืชบางชนิด จากนั้น ทรงพระดำเนินผ่านบริเวณโครงการตามพระราชดำริของกรมป่าไม้ ซึ่งได้ดำเนินการปลูกเสริมป่าเหนือฝายทดน้ำภูเขาทอง ไปทอดพระเนตรสำนักงานกลุ่มเกษตรกรปลูกพืชสวนครัว และทอดพระเนตรแปลงพืชสวนครัว เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังบ่อจ่ายน้ำฝายทดน้ำภูเขาทอง แห่งที่ ๒ ณ บ้านภูเขาทอง เพื่อทอดพระเนตรสะพานน้ำซึ่งก่อสร้างด้วยงบประมาณโครงการสร้างงานชนบท พ.ศ. ๒๕๒๓ ทรงเยี่ยมสมาชิกนิคมพัฒนาตนเอง บ้านภูเขาทอง และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีการจัดรถส่งเด็กผู้ป่วยเป็นไข้จับสั่นอาการหนักเข้ารับการรักษา ณ โรงพยาบาลจังหวัดนราธิวาสในวันเดียวกันนั้น โดยทรงรับเป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ จากนั้น จึงเสด็จพระราชดำเนินไปยังพลับพลาที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ณ บริเวณที่สัทธิการท่านาชั้นบันได เพื่อเสวยพระกระยาหารกลางวัน และทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัย สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไป และเสด็จลงทรงเยี่ยมสมาชิกนิคมสร้างตนเองซึ่งรอเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ท่ามกลางพายุฝนระหว่างทาง ณ บริเวณบ้านไอนิมัง ตำบลมาโมง และบริเวณมัสยิดอาลาฮาดี บ้านกลูดี ตำบลมาโมง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์บำรุงมัสยิดอาลาฮาดี และทรงพระราชปฏิสันถารกับผู้เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างทั่วถึง แล้วเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังวัดสุคิรินธรรมาราม (วัดสุวรรณคีรีนิ) ได้เสด็จขึ้นธรรมศาลา ทรงถวายสิ่งของ ยารักษาโรค และปัจจัยสำหรับบำรุงวัด แล้วทรงเยี่ยมสมาชิกนิคมพัฒนาตนเอง และราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ตลอดจนทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษา และแจกจ่ายยาแก่ผู้เจ็บป่วย และทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังกองบังคับการหน่วยเฉพาะกิจที่ ๕๒ เพื่อพระราชทานถุงของขวัญ ยารักษาโรค และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆ สำหรับการปฏิบัติการณ์ในสนาม แก่ผู้แทนทหาร ตำรวจ ตระเวนชายแดน และอาสาสมัคร ในโอกาสนี้ ได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่หน่วยเฉพาะกิจฯ ถึงสถานการณ์ต่างๆ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชธานีเวศน์ เมื่อเวลา ๒๓.๐๐ น.

ตุลาคม

วันพุธที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทอดพระเนตรการแข่งขันเรือก้อและ เรือยาว ในแม่น้ำบางนรา และพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะเลิศ ณ บริเวณหน้าสโมสรข้าราชการ จังหวัดนราธิวาส

วันพฤหัสบดีที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทอดพระเนตรภูมิประเทศและเส้นทางคมนาคม ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๖.๔๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณกุแบสาโล ตำบลกะลุวอใต้ อำเภอเมืองนราธิวาส ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรเกี่ยวกับการทำมาหาเลี้ยงชีพ และพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์บำรุงมัสยิดกุแบสาโล จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังบริเวณบ้านกุแบยาแห ตำบลกะลุวอใต้ ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทอดพระเนตรบ่อเลี้ยงปลา ซึ่งราษฎรได้ขุดขึ้นโดยใช้งบประมาณตามโครงการ

สร้างงานในชนบท ทรงพระราชปฏิสันถารกับผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับทุกข์สุขของราษฎร และพระราชทานพระราชดำริกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน เกี่ยวกับการสำรวจพื้นที่เพื่อร่วมพิจารณาสำรวจแหล่งน้ำสำหรับการจัดสรรน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกได้ตลอดปี และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้ป่วยเจ็บตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ดังเช่นที่ปฏิบัติ ณ บ้านกุแบสาโล สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๑๐ น.

วันศุกร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรฝายทดน้ำจากก้อจี้ตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่อำเภอหรือเสาะ จังหวัดนครราชสีมา

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านตาเปาะ ตำบลสามัคคี อำเภอหรือเสาะ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เสด็จลงทรงเยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทาน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เดินทางมาล่วงหน้า เพื่อตั้งหน่วยตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรที่เจ็บป่วย และรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ต่อไปยังฝายทดน้ำจากก้อจี้ตามพระราชดำริ บ้านตาเปาะ ตำบลสามัคคี อำเภอหรือเสาะ ซึ่งก่อสร้างโดยกรมชลประทาน ลักษณะฝายหินก่อ สูง ๑.๓๐ เมตร ยาว ๒๐ เมตร ปิดกั้นคลองจากก้อจี้ที่บริเวณบ้านตาเปาะ มีอาคารบังคับน้ำปากคลองส่งน้ำฝั่งขวาพร้อมบานบังคับน้ำ เพื่อส่งน้ำตามคลองส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขตหมู่บ้านตาเปาะ และบ้านตาเปาะ ตำบลสามัคคี อำเภอหรือเสาะ รวมพื้นที่ประมาณ ๘๐๐ ไร่ ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับข้าราชการกรมชลประทานเกี่ยวกับโครงการพัฒนาลุ่มน้ำต่างๆ ในอำเภอหรือเสาะ เพื่อจัดหน้าให้ราษฎรใช้อุปโภคบริโภค และเพื่อการเพาะปลูกได้ตลอดปี และทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณฝายทดน้ำ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังบ้านตาเปาะ เพื่อทรงเยี่ยมราษฎร ณ บริเวณมัสยิดนุรุลยบาล ทอดพระเนตรบ่อน้ำบาดาล และลักษณะภูมิประเทศรอบหมู่บ้าน ซึ่งอยู่เชิงเขาบูโด ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารเกี่ยวกับการทำมหาเส็งชีพของราษฎร พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อสมทบทุนก่อสร้างมัสยิดนุรุลยบาล และพระราชทานพระราชดำริกับเจ้าหน้าที่อำเภอ

รือเสาะ และเจ้าหน้าที่กรมชลประทานเกี่ยวกับการสำรวจแหล่งน้ำตามหุบเขา เพื่อจัดสรรน้ำ สำหรับการเพาะปลูก ซึ่งจะนำมาซึ่งความเจริญของท้องถิ่น เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ณ บ้านตายา และทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่อำเภอ รือเสาะ เกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ และการส่งเสริมการปลูกถั่วเขียวในท้องถิ่นซึ่งไม่สะดวกต่อการคมนาคม เพื่อราษฎรจะได้มีอาหารที่เป็นประโยชน์ตามครัวเรือนในหมู่บ้าน อีกทั้งเลี้ยงและปลูกเป็นผลพลอยได้ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนัก ทักษิณราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๑๕ น.

วันเสาร์ที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก ทักษิณราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรฝายทดน้ำ รือเปาะ ตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎร อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๖.๑๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณฝายทดน้ำ รือเปาะตามพระราชดำริ บ้านแม่แซ ตำบลดงขยอ อำเภอระแงะ ซึ่งก่อสร้างโดยกรมชลประทาน ลักษณะเป็นฝายหินก่อ สูง ๑.๓๐ เมตร ยาว ๑๒.๖๐ เมตร ปิดกั้นลำธารสาขาของคลองบองอ ที่บริเวณบ้านแม่แซ มีอาคารบังคับน้ำปากคลองส่งน้ำฝั่งซ้าย เพื่อส่งน้ำตามคลองส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขต หมู่บ้านแม่แซ บ้านแม่เมาะ และหมู่บ้านใกล้เคียง อำเภอระแงะ รวมพื้นที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับข้าราชการกรมชลประทาน และเจ้าหน้าที่อำเภอระแงะ เกี่ยวกับโครงการพัฒนาลุ่มน้ำต่างๆ ในอำเภอระแงะ เพื่อจัดหาน้ำ ให้ราษฎรใช้อุปโภคบริโภค และเพื่อทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณฝายทดน้ำ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยา แก่ผู้ป่วยเจ็บ ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๔๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๓.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ

พระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทอดพระเนตรกิจกรรมของผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ ชั้นก้าวหน้า ณ สนามทุ่งบ่อทอง อำเภอกระแจะ จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๓.๕๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามทุ่งบ่อทอง แล้วเสด็จขึ้นประทับบนพลับพลา เพื่อทอดพระเนตรการสาธิตลักษณะหมู่บ้านป้องกันตนเองในยามที่ข้าศึกจู่โจม และการสาธิตการส่งกำลังทางอากาศ จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังมัสยิดฮูรูปาเราะ ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรเกี่ยวกับการทำมาหาเลี้ยงชีพ และพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ บำรุงมัสยิดฮูรูปาเราะ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรฐานปฏิบัติการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ ชั้นก้าวหน้ารวม ๖ ฐาน

เวลา ๑๖.๒๐ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงพลับพลาที่ประทับ แล้วทอดพระเนตรการแสดงการฝึกข้ามลำน้ำ โดยใช้เลื่อนมรณะ ณ ที่นั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎรผู้ป่วยเจ็บที่มาเฝ้าหูละของธูลิพระบาท และชมกิจกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ ชั้นก้าวหน้า เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังพลับพลาพิธีสวนสนามของผู้เข้ารับการฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ ชั้นก้าวหน้า พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ พลโท จวน วรรณรัตน์ แม่ทัพกองทัพภาคที่ ๔ กราบบังคมทูลรายงานการฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ ชั้นก้าวหน้า และกราบบังคมทูลเบิกผู้แทนผู้เข้ารับการอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ ชั้นก้าวหน้า เข้ารับพระราชทานธงของศูนย์ไทยอาสาป้องกันชาติ ชั้นก้าวหน้า ในกรณี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำรัส ความว่า ประโยชน์ของการฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ นอกจากจะทำให้บุคคลเข้มแข็งแล้ว ยังทำให้ทุกคนรู้จักผู้มาจากท้องถิ่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ผลประโยชน์ก็คือความสงบสุขของแต่ละบุคคล แต่ละท้องที่ และชาติ เสร็จแล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ ชั้นก้าวหน้า สวนสนามผ่านที่ประทับ เมื่อเสร็จสิ้นแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ เมื่อเวลา ๑๘.๔๐ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๒๓

เวลา ๒๐.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ พลับพลาหน้าทักษิณราชินีเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในงานพระราชทานเลี้ยงแก่ข้าราชการ ตำรวจ พลเรือน พ่อค้า และประชาชนใน ๑๔ จังหวัดภาคใต้

วันศุกร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทอดพระเนตรภูมิประเทศและเส้นทางคมนาคม ตลอดจนทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

เวลา ๑๖.๓๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณสะพานคลองกุแบปือแต บ้านโคกศิลา ตำบลกะลุวอใต้ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ณ ที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปฏิสันถารกับผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับการทำมาหาเลี้ยงชีพของราษฎร และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้ป่วยเจ็บ ตลอดจนทรงรับไว้เป็นค่าใช้จ่ายในพระบรมราชานุเคราะห์ แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผ่านหมู่บ้านสวนยาง และที่เพาะปลูกไปยังพรุที่ลุ่มซึ่งน้ำขังตลอดปี ณ ที่นั้น พระราชทานกระแสพระราชดำริกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน และเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้พิจารณาจัดระบบระบายน้ำ เพื่อราษฎรเข้าทำมาหาเลี้ยงชีพได้ตลอดปี และขณะที่ราษฎรยังไม่สามารถทำนาได้ให้ส่งเสริมการปลูกข้าวไร่ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้น สมควรแก่เวลา จึงทรงพระดำเนินกลับมายังที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๔๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๐.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ไปทอดพระเนตรเส้นทางคมนาคมและทรงเยี่ยมสมาชิกนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ กิ่งอำเภอสือคริน อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณบ้านโนนสมบูรณ์ ตำบลภูเขาทอง ทรงพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ และเจ้าหน้าที่กิ่งอำเภอสือคริน ถึงเส้นทางคมนาคมและการทำมาหาเลี้ยงชีพของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง และพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินเพาะปลูกในลักษณะแบ่งแปลงเพาะปลูกให้มีแปลงรวมของหมู่บ้านควบคู่กันไปกับแปลงส่วนตัว เพื่อสมาชิกนิคมสร้างตนเอง จะได้รู้จักทำงานร่วมกันในลักษณะ

กลุ่มสหกรณ์ ซึ่งจะทำให้สามารถวางแผนปลูกพืชเศรษฐกิจได้ตามฤดูกาล อีกทั้งสามารถใช้จ่ายได้จากการขายผลผลิตในแปลงส่วนรวม เป็นเงินสวัสดิการสำหรับหมู่บ้านหรือนำผลผลิตส่วนรวม เช่น ข้าวสาร เข้าเก็บไว้ในธนาคารข้าว เพื่อสมาชิกนิกมสร้างตนเอง จักได้มีข้าวสารสำรองไว้บริโภคเมื่อจำเป็น เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมสมาชิกนิกมสร้างตนเอง ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยา ตลอดจนรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังบริเวณตลาดนัดโต๊ะโมะ ตำบลภูเขาทอง เพื่อเสวยพระกระยาหารกลางวัน ครั้นทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัยแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทอดพระเนตรฝายทดน้ำโต๊ะโมะตามพระราชดำริ ซึ่งกรมชลประทานได้ก่อสร้างในลักษณะฝายหินก่อ มีอาคารบังคับน้ำส่งน้ำให้บริเวณที่เพาะปลูก รวม ๘๐ ไร่เศษ และก่อสร้างแล้วเสร็จตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานพิจารณาการจัดทำนาสาธิต ในลักษณะขั้นบันไดตามเส้นขอบลายเขา เพื่อใช้น้ำให้เป็นประโยชน์สูงสุดต่อพื้นที่เพาะปลูก อีกทั้งนำก้อนหินซึ่งอยู่ในพื้นที่เพาะปลูกมารวบรวมจัดทำคันนาและร่องน้ำ เป็นตัวอย่างให้สมาชิกนิกมสร้างตนเอง ได้เห็นว่าการปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูก โดยการเก็บก้อนหินเพื่อทำคันนาและร่องน้ำ การใช้หญ้าและใบไม้แห้งหมักเป็นปุ๋ย ตลอดจนการทดน้ำเข้าพื้นที่เพาะปลูกโดยใช้วัสดุที่หาได้ในนิกมสร้างตนเอง เช่น ท่อน้ำทำด้วยไม้ไผ่ นั้นสามารถที่จะทำความเจริญให้ท้องถิ่นได้ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับไปยังศาลาที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ผู้ป่วยเจ็บ และรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินต่อไป และเสด็จลงทรงเยี่ยมสมาชิกนิกมสร้างตนเอง ณ บริเวณบ้านไอนิมัง ตำบลมาโมง ณ ที่นั้น ได้มีผู้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสิ่งของและผลผลิตจากไร่นาได้ทรงพระราชปฏิสันถารกับเขาเหล่านั้นโดยทั่วถึง แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวคิน เมื่อเวลา ๒๑.๒๕ น.

วันจันทร์ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๒๓

เวลาเย็น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักทักษิณราชินีเวคิน เสด็จพระราชดำเนินกลับจากการแปรพระราชฐานเพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดภาคใต้ สู่กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๘.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นายมานชूरย์ อาห์เมด เอกอัครราชทูตปากีสถานประจำประเทศไทย และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อกราบถวายบังคมลาในโอกาสที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่

เวลา ๑๖.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงเป็นประธานในการแสดงทางอากาศ และสวนสนาม ซึ่งสมาคมสตรีอาสาสมัครรักษาดินแดน ได้จัดให้มีขึ้น เป็นการเทิดพระเกียรติ แด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่จะทรงเจริญพระชนมายุครบ ๘๐ พรรษา ณ สนามศุภชลาศัย กรีฑาสถานแห่งชาติ

วันจันทร์ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๖.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกอบพิธีสมรสพระราชทานให้แก่ ร้อยโท อังกูร์รัตน์ ชาญปรีชา กับ นางสาวพนอ ศรีสอ้าน ร้อยโท นิพัทธ์ ทองเล็ก กับ ทันตแพทย์หญิง รัตนาวดี แก้วโกมุท และร้อยโท นพรัตน์ ยอดวิมล กับ นางสาวพรจันทร์ เกษมสุวรรณ

วันอังคารที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเฉลิมพระชนมายุ ๘๐ พรรษา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬาร ในพระบรมมหาราชวัง

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬารแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายผ้าไตรแก่สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ

รวม ๘๑ รูป พระสงฆ์ออกไปครองผ้า แล้วกลับเข้านั่งยังอาสนสงฆ์ พร้อมแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียนพระมหามงคล เทียนเท่าพระองค์ และธูปเทียนบูชาพระพุทธรูป เทวรูป นพเคราะห์ แล้วทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย พระสงฆ์ ๘๑ รูปเจริญ พระพุทธรูปเฉลิมฉลองพระชนมายุสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จบแล้ว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เจ้าพนักงานกองศาสนูปถัมภ์ กรมการศาสนา นิมนต์ สมเด็จพระราชาคณะชั้นนั่งยังธรรมมาสน์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการทรงธรรม สมเด็จพระราชาคณะถวายศีล และถวายพระธรรมเทศนากัณฑ์ ๑ จบแล้ว พระสงฆ์ถวายพระพร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระเคนเครื่องบูชาภัณฑ์เทศน์ และจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธรูป สมเด็จพระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จาก พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงวางพวงมาลาพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ลานพระราชวังดุสิต ต่อจากนั้นเสด็จพระราชดำเนิน ไปในการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬารพิมาณ (เป็นการส่วนพระองค์)

เวลา ๑๘.๕๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้ คณะกรรมการชมรมเทนนิสสยาม การมอัยการ ฝ่าทุลละของธูลีพระบาท ทุลเกล้าทุลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการจัดการแสดงนาฏศิลป์ไซซิกู ของประเทศญี่ปุ่น จำนวน ๑,๐๐๓,๗๖๒ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓

วันศุกร์ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๘.๕๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และพระเจ้า

วรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชนิเวศน์อเนกามวาฬวรมณกรรมดีเด่น ประจำปี ๒๕๒๓ สำหรับนักเรียนในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งบริษัทการบินไทย จำกัด และ โรงแรมโอเรียนเต็ลได้ร่วมกันจัดให้มีขึ้น ณ โรงแรมโอเรียนเต็ล

วันเสาร์ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๒๓

เวลา ๒๐.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ สมเด็จพระราชาธิบดีและพระราชินีแห่งเนปาลเฝ้า ในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินมาเยือนประเทศไทย ในฐานะพระราชอาคันตุกะส่วนพระองค์

เวลา ๑๗.๔๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ พันเอก อดิศักดิ์ คอมนันท์ รองนายกรัฐมนตรี เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายรถเอกซเรย์ และรถผ่าตัดเคลื่อนที่ เพื่อใช้ในกิจการที่เกี่ยวกับสภากาชาดไทยและการสาธารณสุขต่างๆ โดยมี นายคเลาส์ ออตโต ผู้จัดการฝ่ายขายของบริษัท ฮอสปิตอลแวร์ค คลิโนโมบิล และภริยาร่วมเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อสาธิตการใช้รถพยาบาล

ในโอกาสนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี อุปนายิกาสภาสภากาชาดไทย ร่วมเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทด้วย ต่อจากนั้น

เวลา ๑๘.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายเจมส์ เอ. ลินเนน และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เกี่ยวกับงานนิทรรศการของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (เป็นการส่วนพระองค์)

วันศุกร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร

วันเสาร์ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๒๓

พระราชทานพระราชวโรกาสให้ ฯพณฯ พันเอก ถนัด คอมันตร์ รองนายกรัฐมนตรี
 ฝ่าทุลละออองธุลีพระบาทพร้อมเกล้าพร้อมกระหม่อมถวายรถเอกซเรย์และรถผ่าตัดเคลื่อนที่

จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล
 ถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม และวัดอนงคาราม

เวลา ๑๗.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนัก
 จิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ ฝ่าทุลละออองธุลีพระบาท ดังนี้

- นางกาญจนา ณ ระนอง ประธานกรรมการจัดงานหาทุนสำหรับมูลนิธิส่งเสริม
 ศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ นำคณะกรรมการจัดงาน ฝ่าทุลละอออง
 ธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการจัดงานหาทุนสำหรับมูลนิธิส่งเสริม
 ศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในจังหวัดภูเก็ต เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม
 ๒๕๒๓ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ
 ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

- คณะกรรมการสมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย ฝ่าทุลละออองธุลีพระบาท
 ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการจัดรายการพิเศษทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบก
 ช่อง ๗ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๒๓ จำนวน ๒๕๐,๑๖๐ บาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล
 ตามพระราชอัธยาศัย เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ ๔ รอบ

พฤศจิกายน

วันพุธที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๔๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระรูปสมเด็จพระสุริโยทัย ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐานแล้ว ได้พระราชทานพระราชวโรกาสให้พระครูปลัดไพบุญย์ สุขมงคล นำนายศิริชัย บุณกุล ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท (เป็นการส่วนพระองค์)

วันพฤหัสบดีที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๖.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ในการทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดสกลนคร และจังหวัดใกล้เคียง

วันศุกร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๖.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังวัดคอยธรรมเจดีย์ ตำบลตองโขบ อำเภอเมืองสกลนคร เพื่อทรงนมัสการพระอาจารย์แบน ธนากโร ในงานนี้ ทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรค และผ้าห่มแก่พระภิกษุ และมีพระราชดำรัสกับพระอาจารย์แบน ธนากโร เป็นเวลาอันสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๓๐ น.

วันเสาร์ที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงนมัสการพระอาจารย์แบน ธนากโร ณ วัดคอยธรรมเจดีย์ ตำบลตองโขบ กิ่งอำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเมืองสกลนคร และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร

วันอาทิตย์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๕.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังวัดบ้านนางอย ตำบลเต่างอย กิ่งอำเภอเต่างอย อำเภอเมืองสกลนคร เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณวัด และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์พระราชทานที่โดยเสด็จพระราชดำเนินตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราวเพื่อตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่คนไข้ ในงานนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริแก่ผู้ใหญ่บ้าน และประธานรุ่นไทยอาสาป้องกันชาติ บ้านนางอย ความว่า ควรส่งเสริมให้ลูกบ้านเลี้ยงไก่พันธุ์ผสม ทุกคนจะได้มีไข่ไก่บริโภคเป็นอาหารเสริมที่มีประโยชน์ โดยจะพระราชทานพันธุ์ไก่มาให้ นอกจากนั้น ควรส่งเสริมเรื่องการปลูกผักสำหรับบริโภคและอาจจำหน่ายเป็นรายได้พิเศษ โดยคัดเลือกพันธุ์ผักชนิดที่สามารถนำไปตากหรืออบเป็นผักเค็มได้ในกรณีที่ผักสดล้นตลาดและราคาตก จะได้เก็บไว้รอจำหน่ายในโอกาสต่อไปได้ ทั้งนี้จะทรง

พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เจ้าหน้าที่เกษตรเดินทางมาสาธิตกรรมวิธีการดองเค็มและการอบผัก ตลอดจนนำเอาอบผักมาติดตั้งไว้ในหมู่บ้าน เสร็จแล้วเสด็จขึ้นศาลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรคและผ้าห่มแก่พระสวามี กิตติโก รองเจ้าอาวาส ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับรองเจ้าอาวาส เป็นเวลาอันสมควรจึงประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๑๕ น.

วันจันทร์ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๔๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการกุดบาก และอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงสำนักวิปัสสนากรรมฐาน วัดโพธิสมพร บ้านโพนงาม ตำบลนาม่อง อำเภอกุดบาก ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณวัด ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายยารักษาโรคและผ้าห่มแก่พระภิกษุ ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับพระอาจารย์แสวง เจ้าอาวาส แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรบ่อปุ๋ยหมัก บ่อก๊าซชีวภาพ และธนาคารข้าว ซึ่งเป็นโครงการของวัดสำหรับการบริการแก่ราษฎรในหมู่บ้าน เสร็จแล้ว ทรงปลูกต้นมะม่วงไว้เป็นที่ระลึก ต่อจากนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยผึ้ง และโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยสวนป่า ตำบลนาโหนด อำเภอพรรณานิคม ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างสองพระราชดำริ เพื่อจัดหาน้ำให้ราษฎรทำการเพาะปลูกและอุปโภคบริโภคได้ตลอดปี ในเขตพื้นที่บ้านหนองผือ บ้านผักคำภู และหมู่บ้านใกล้เคียงเป็นเนื้อที่ประมาณ ๒,๘๐๐ ไร่ จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงปล่อยปลาใส่ทะเลสาบ ปลาตะเพียนขาว ปลานิลและปลาไน จำนวนรวม ๙๐,๐๐๐ ตัว ซึ่งสถานีประมงหนองหานน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายลงในอ่างเก็บน้ำทั้งสองแห่ง ในกรณีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสกับผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ความว่า เมื่อได้ใช้งบประมาณก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำไปแล้ว ทางจังหวัดต้องวางแผนเปิดที่ทำกินให้แก่ราษฎรในเขตพื้นที่รับน้ำของโครงการ ให้สามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินให้คุ้มกับที่ลงทุนไป ทั้งนี้จะต้องพิจารณาความเหมาะสมร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้และฝ่ายเกษตรอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้เจ้าหน้าที่จังหวัดจะต้องชี้แจงให้ราษฎรเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของโครงการอ่างเก็บน้ำ กล่าวคือ การปลูกพืชในฤดูกาลนั้น ราษฎรจะต้องพึงแผนเป็นหลัก ต่อเมื่อเกิดกรณีฝนทิ้งช่วงจึงจะส่งน้ำไปสนับสนุนไม่ให้เกิดความเสียหาย ทั้งนี้หากปีใดไม่มีปัญหาการขาดแคลนในช่วงฤดูกาลเพาะปลูก ก็จะสามารถสำรองน้ำไว้สำหรับส่งไปสนับสนุนการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจต่าง ๆ ตลอดจน

การปลูกข้าวครั้งที่สองหรือครั้งที่สามนอกฤดูกาลได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทรงสมทบกับ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ณ บ้านโพนงาม หลังจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินจากวัดโพธิ์สมพร ไปทรงเยี่ยมราษฎรตลอดจนทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทาน ณ วัดโพธิ์ธรรม บ้านอุนดง ตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม และเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังอ่างเก็บน้ำห้วยสวนป่า

ครั้นทรงรวมขบวนรถยนต์พระที่นั่งแล้ว จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๑๐ น.

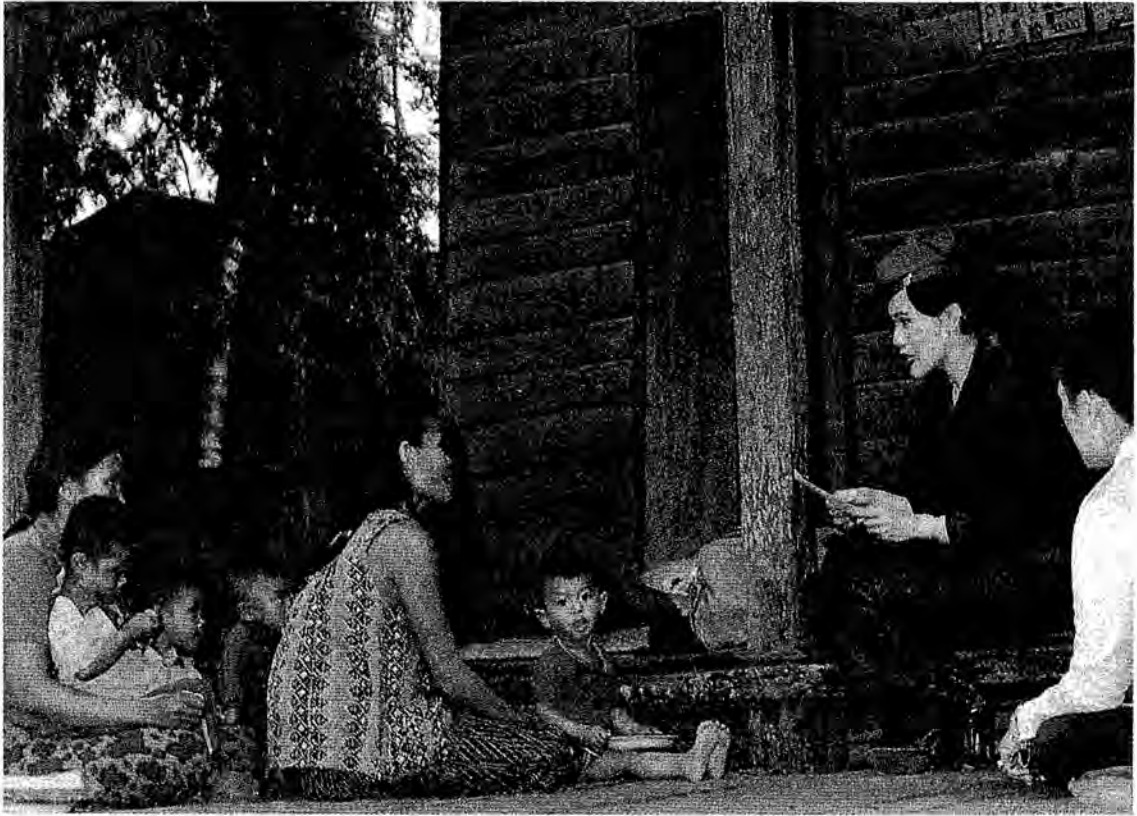
อนึ่ง ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านโพนงาม บ้านหนองผือ และบ้านอุนดง ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาให้แก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันอังคารที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๒๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านผักค่าง ตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๐๕ น.

วันพุธที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๐.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมฐานปฏิบัติการกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ ๑๓๕ และทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

วันอังคารที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร บ้านฝักคำภู อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงฐานปฏิบัติการกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ ๑๓๕ บ้านน้ำทรงน้อย ตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม ทรงวางพวงมาลา ณ ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญและยารักษาโรคแก่ผู้แทนกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ ๑๓๕ ผู้แทนตำรวจตระเวนชายแดน และผู้แทนเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรรอบบริเวณฐานปฏิบัติการ แล้วเสด็จเข้าห้องยุทธการ ผู้บังคับบัญชากองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ ๑๓๕ กราบบังคมทูลบรรยายสรุปสถานการณ์ทั่วไป ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เสร็จแล้ว ประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งต่อไปยังบริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอน้ำโสม บ้านนางัว ตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ณ บริเวณนั้น ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรเหล่านั้น อย่างใกล้ชิด และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ซึ่งเป็นการประสานงานกับหน่วยแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๓
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านหนองม่วง อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร

บรมราชชนนีของสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ซึ่งได้เดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราว เพื่อตรวจรักษาคนไข้ ณ บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอน้ำโสม แล้วเสร็จแล้ว ประทับเฮลิคอปเตอร์ พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังท่าอากาศยานอุดรธานี ในโอกาสนี้ ทรงพระดำเนินและ ทรงเยี่ยมราษฎร ตลอดจนข้าราชการพลเรือนตำรวจและทหาร แล้วประทับเครื่องบินแอร์โรว์ พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับจังหวัดสกลนคร ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์ พระที่นั่ง ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๔๕ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๓๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังบ้านหนองม่วง ตำบลส่องดาว อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร เพื่อ

ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ณ บริเวณศาลาประชาคม ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรเหล่านั้นอย่างใกล้ชิด ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งต่อไปยังวัดอภัยดำรงธรรม ตำบลปทุมวาปี อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร เพื่อการระศพระอุดมสังวรวิสุทธิเถร (วัน อุตตโม) ในโอกาสนี้ ทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรคและผ้าห่มแก่พระภิกษุ ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับพระภิกษุ เสร็จแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณวัด เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๑.๐๕ น.

อนึ่ง ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านหมองม่วง และวัดอภัยดำรงธรรม ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันเสาร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๒.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังวัดถ้ำกลองเพล ตำบลหนองบัวลำภู อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี เพื่อทรงนมัสการหลวงปู่ขาว อนาลโย ในการนี้ ทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรค และผ้าห่มแก่พระภิกษุ และพระราชดำรัสกับหลวงปู่ขาว เสร็จแล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่บริเวณหน้ากุฏิ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๑.๑๕ น.

อนึ่ง ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ วัดถ้ำกลองเพล ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราวเพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

วันจันทร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๑๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนัก

ภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงบรรจुพระบรมสารีริกธาตุในพระเศียรพระพุทธรูป ณ วัดมหาสมณกิจ
ภาวนา ตำบลวังยาง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ในการนี้ ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้า
ทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณวัด และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิรทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจน
ทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง
เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๒๐ น.

วันอังคารที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ
พระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังบ้านหนองแซ่
ตำบลดงโขบ กิ่งอำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเมืองสกลนคร เพื่อทรงเยี่ยมราษฎร และทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิรทำการตรวจรักษา
และแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ในการนี้
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำริสกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน ความว่า ราษฎรได้
กราบบังคมทูลว่า พื้นที่บริเวณบ้านหนองแซ่ ในฤดูฝนน้ำมักจะท่วมพื้นที่ทำกิน แต่ในฤดูแล้ง
กลับขาดแคลนน้ำสำหรับการเพาะปลูก จึงต้องพิจารณาจัดหาน้ำจากโครงการชลประทานน้ำพุง
สนับสนุนพื้นที่เพาะปลูกในเขตบ้านหนองแซ่ บ้านดงโขบ บ้านโพนทอง และหมู่บ้านใกล้เคียง
นอกจากนั้น ยังต้องพิจารณาขุดลอกลำน้ำธรรมชาติในบริเวณดังกล่าว เพื่อให้สามารถทำหน้าที
เป็นคลองระบายน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก ต่อจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนิน
พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทอดพระเนตรหนองแซ่ เพื่อทรง
พิจารณาหาทางพัฒนาให้เป็นแหล่งน้ำที่มีน้ำบริบูรณ์ตลอดปี ราษฎรจะได้สามารถทำการเพาะปลูก
บริเวณรอบขอบหนองแซ่ได้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่ขาดแคลนน้ำ เสร็จแล้ว
ทรงพระดำเนินไปยังวัดหนองแซ่ ซึ่ง ณ ที่นั้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ประทับ
บนศาลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นศาลา ทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรค และ
ผ้าห่มแก่พระภิกษุ ตลอดจนมีพระราชดำริสกับพระภิกษุ เป็นเวลาอันสมควร จึงประทับรถยนต์
พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังบ้านดงโขบ ตำบลดงโขบ กิ่งอำเภอโคกศรีสุพรรณ
อำเภอเมืองสกลนคร เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก สมควร
แก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์
เมื่อเวลา ๑๙.๒๕ น.

วันพุธที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านโนนอุดม ตำบลไร่ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดรัตนมงคลโนนอุดม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรค และผ้าห่มแก่พระภิกษุ ตลอดจนมีพระราชดำรัสกับเจ้าอาวาส ในโอกาสนี้ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินจัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราว เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่ราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ต่อจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปยังบริเวณห้วยวังถ้ำ ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่บ้านโนนอุดม เพื่อทอดพระเนตรทำนบกั้นน้ำเดิมของราษฎรซึ่งชำรุดเสียหาย และพิจารณาวงโครงการ อ่างเก็บน้ำห้วยวังถ้ำสำหรับการชลประทานในเขตพื้นที่บ้านโนนอุดมและหมู่บ้านใกล้เคียง ในการนี้ ทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ บริเวณนั้น เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับไปยังวัดรัตนมงคลโนนอุดม เพื่อทรงเยี่ยมราษฎร สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๔๕ น.

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๕.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จังหวัดสกลนคร นครพนม และกาฬสินธุ์ ณ สนามหน้าศาลากลางจังหวัดสกลนคร ในการนี้ พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า วัตถุประสงค์ของกิจการลูกเสือชาวบ้าน คือการฝึกให้รู้จักอยู่ร่วมกันโดยสามัคคีทั้งในหมู่คณะและกับบุคคลภายนอก ผู้ใดมีทุกข์ก็จะช่วยกันขจัดปัดเป่าให้หมดสิ้นไปตามที่ได้ปฏิญาณไว้ สำหรับวิทยากรซึ่งเป็นผู้ประสาทความรู้แก่ลูกเสือชาวบ้าน ล้วนเป็นบุคคลต่างถิ่นต่างอาชีพกัน เพราะฉะนั้นการที่ภารกิจต่างๆ สำเร็จลุล่วงไปอย่างราบรื่นไม่ติดขัด ก็แสดงว่าทุกคนต่างปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนถนัด โดยไม่เกี่ยงงอน ไม่อิจฉาริษยา เปรียบได้กับร่างกายมนุษย์ หากอวัยวะทุกชิ้นต่างก็ทำงานตามที่ถนัดอย่างเต็มที่ สม่่าเสมอ ร่างกายและจิตใจก็จะสมบูรณ์ แข็งแรง และแจ่มใส จบแล้ว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้

ผู้มีจิตศรัทธา เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล สมทบทุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมลูกเสือชาวบ้าน ซึ่ง เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากบริเวณหน้าพลับพลาพิธี สมควรแก่เวลา จึงประทับ รถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๘.๒๕ น.

วันศุกร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๓.๕๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จ พระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ วัดศรีบุญเรือง บ้านดอกนอ และวัดเยอรมณี บ้านอินทร์แปลง ตำบลคูสะคาม อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรค และผ้าห่ม แก่พระภิกษุ ตลอดจนทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษาและทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริแก่เจ้าหน้าที่กรมชลประทานให้พิจารณาจัดหาน้ำจาก ห้วยซวง ห้วยคำ และห้วยในบริเวณใกล้เคียงเพื่อสนับสนุนพื้นที่เพาะปลูกและการอุปโภคบริโภค ในเขตพื้นที่บ้านดอกนอ บ้านอินทร์แปลง บ้านคูสะคาม และหมู่บ้านใกล้เคียง เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังบ้านกุดเรือคำ ตำบลคูสะคาม อำเภอวานรนิวาส เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก สมควรแก่เวลา จึงประทับ รถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๒.๒๐ น.

วันเสาร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงวางศิลาฤกษ์มณฑลเจดีย์พิพิธภัณฑิ์ พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ณ วัดป่าอุดมสมพร ตำบลพรรณา อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ในโอกาสนี้ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้า ทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนก่อสร้างพิพิธภัณฑิ์พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร เสร็จแล้ว ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากภายใน บริเวณวัด และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ทำการตรวจรักษา ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา

จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๒๐.๑๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการอ่างเก็บน้ำบ้านต๋อนใหม่ตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎรบ้านต๋อนใหม่ ตำบลสร้างค้อ อำเภอกุตุบาก จังหวัดสกลนคร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการอ่างเก็บน้ำบ้านต๋อนใหม่ ตำบลสร้างค้อ อำเภอกุตุบาก จังหวัดสกลนคร ได้ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรบริเวณโครงการ ซึ่งกรมชลประทาน ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริ โดยพิจารณาวางโครงการและก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ เสร็จเรียบร้อยแล้ว นอกจากนั้นยังมีแผนงานจะสร้างท่อส่งน้ำเพื่อส่งน้ำไปยังบ่อจ่ายน้ำ และอ่างบริวารต่างๆ รวม ๑๗ แห่ง เมื่อโครงการเสร็จสมบูรณ์แล้ว จะสามารถส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภค สำหรับราษฎรในเขตพื้นที่บ้านต๋อนใหม่ และบ้านสะพานสาม เป็นเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่ ได้ตลอดทั้งปี ในโอกาสนี้ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนายโกวิท ชำรงธัญลักษณ์ ฝั่าทูลละอองธุลีพระบาท น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายพันธุ์ลูกกึ่งก้ามกรามจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ตัว และ ๕๐,๐๐๐ ตัว ตามลำดับ สำหรับปล่อยขยายพันธุ์ตามอ่างเก็บน้ำต่างๆ ต่อจากนั้น ทรงปล่อยลูกก้ามกราม จำนวน ๒๐,๐๐๐ ตัว ตลอดจนพันธุ์ปลาซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสถานีประมงจังหวัดสกลนคร ได้แก่ ปลาตะเพียนขาว ปลายี่สกเทศ และปลานิล จำนวนรวม ๒๐,๐๐๐ ตัว ลงในอ่างเก็บน้ำ ในการนี้ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นาย เจ.เอฟ. แชมปิน ผู้จัดการใหญ่ บริษัทน้ำมันคาลเท็กซ์ (ประเทศไทย) จำกัด และภริยา ฝั่าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าฯทูลกระหม่อมถวายเงินและน้ำมันเบนซิน จำนวน ๑๐,๐๐๐ ลิตร สำหรับใช้ในกิจการของโครงการตามพระราชดำริ เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังโรงเรียนบ้านต๋อนใหม่พัฒนา บ้านต๋อนใหม่ ตำบลสร้างค้อ อำเภอกุตุบาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญ อุปกรณ์การเรียนและอุปกรณ์กีฬาแก่ผู้แทนครูและนักเรียน ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่ฝั่าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมาก ภายในบริเวณโรงเรียน และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์พระราชทานเดินทางล่วงหน้ามาจัดตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราว เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่คนไข้ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๕๐ น.

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๓.๒๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปยังสนามบินกองทัพภาคที่ ๒ ส่วนหน้า จังหวัดสกลนคร เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานเพลิงศพ พันเอก อิทธิ สิมารักษ์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย ซึ่งเสียชีวิตเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการในการป้องกันประเทศชาติ ณ วัดหนองเป็ด ตำบลรอบเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

วันอังคารที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เวลา ๑๔.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากภูพานราชนิเวศน์ ไปทอดพระเนตรโครงการจัดหาน้ำให้ราษฎรตามคำริของพระอุดมสังวรวิสุทธิเถร (วัน อุดตโม) และทรงเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงสนามหน้าโรงเรียนอภัยดำรงธรรม บ้านท่าวัด ตำบลปทุมวาปี อำเภอสองดาว ได้ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์พระราชทานเดินทางล่วงหน้ามาตั้งหน่วยแพทย์ชั่วคราว เพื่อทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่คนไข้ ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหาด บ้านภูตะคาม ตำบลท่าศิลา และโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยคำจวง บ้านถ้ำตัว ตำบลปทุมวาปี อำเภอสองดาว ตามลำดับ เพื่อทอดพระเนตรโครงการจัดหาน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคให้ราษฎรตามคำริของพระอุดมสังวรวิสุทธิเถร (วัน อุดตโม) ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ถังกรองน้ำและระบบท่อประปาไปยังหมู่บ้านต่างๆ รวม ๒๓ หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอสองดาวตลอดจนอำเภอใกล้เคียง เมื่อพระอุดมสังวรวิสุทธิเถรมรณภาพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เจ้าหน้าที่หน่วยราชการฝ่ายต่างๆ ตลอดจนผู้มีจิตศรัทธาและราษฎร ร่วมมือกันดำเนินการต่อไปให้ครบตามแผนงานที่วางไว้เดิม ซึ่งอาจจะเป็นการช่วยเหลือด้านวิชาการ ทุนทรัพย์ หรือแรงงาน เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังบ้านถ้ำตัว เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรและทรงเปิดก๊อกประปาสาธารณะของหมู่บ้าน ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังวัดถ้ำอภัยดำรงธรรม ตำบลปทุมวาปี อำเภอสองดาว เพื่อทรงสมทบกับขบวนรถยนต์พระที่นั่งของ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ

พระบรมราชินีนาถ ในการนี้ ทรงคารวะศพพระอุดมสังวรวิสุทธิเถร (วัน อุดตโม) ตลอดจน ทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรคและผ้าห่มแก่พระภิกษุ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับไปยังโรงเรียนอภัยดำรงธรรม เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพานราชนิเวศน์เมื่อเวลา ๒๐.๕๐ น.

วันพุธที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงเยี่ยมฐานปฏิบัติการชุดควบคุมตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑๒ และทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านห้วยน้ำคำ ตำบลห้วยยาง อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นหมู่บ้านตัวอย่างในโครงการสร้างความมั่นคงในชนบทที่หมู่บ้านดำเนินการโดยกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๒

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงบ้านห้วยน้ำคำแล้ว เสด็จเข้าอุโบสถวัดอิสาน ทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรคและผ้าห่มแก่พระภิกษุ ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมฐานปฏิบัติการชุดควบคุมตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑๒ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถุงของขวัญแก่ผู้แทนเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหารที่ปฏิบัติงานร่วมกันในพื้นที่อำเภอกระนวนแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรสถานสงเคราะห์เด็กก่อนวัยเรียนบ้านห้วยน้ำคำ ทรงปลูกต้นพิกุลและต้นแก้วไว้เป็นที่ระลึก แล้วทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรผ่านศูนย์พัฒนาบ้านห้วยน้ำคำ ซึ่งเป็นที่ปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทาน ได้ทอดพระเนตรธนาคารข้าวและธนาคารยาของบ้านห้วยน้ำคำ ซึ่งใช้ศาลาประชาคมเป็นที่รักษาพยาบาล ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน ตำรวจตระเวนชายแดน และเจ้าหน้าที่จังหวัดขอนแก่น ความว่า ราษฎรบ้านห้วยน้ำคำ ได้กราบบังคมทูลว่า ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคในระยะฤดูแล้ง เนื่องจากบริเวณหมู่บ้านเป็นที่ดอน ไม่มีลำน้ำไหลผ่าน และน้ำบาดาลอยู่ลึกมาก ซึ่งบางบ่อก็มักแห้งไม่สามารถนำขึ้นมาใช้ได้ จึงต้องร่วมกันพิจารณาสำรวจลุ่มน้ำในบริเวณใกล้เคียง เพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำสำหรับส่งน้ำมาสนับสนุนที่หมู่บ้านได้ตลอดทั้งปี นอกจากนั้นควรเริ่มโครงการสร้างถังกักเก็บน้ำแบบถาวรในหมู่บ้าน จะได้มีเชื้อเพลิงใช้สอย โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายตลอดจนสามารถใช้กากจากมูลคนและสัตว์ที่หมักแล้วมาผสมกับหญ้าเพื่อใช้เป็นปุ๋ยซึ่งมีคุณภาพดีได้อีกด้วย ทั้งนี้สามารถติดต่อขอคำแนะนำด้านวิชาการจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สำหรับกิจการเลี้ยงไก่นั้น ควรนำไก่พันธุ์ผสมมาเลี้ยงให้ชินกับสภาพหมู่บ้านก่อนนำใช้ผสมกับไก่พันธุ์พื้นเมือง เพื่อเป็นการปรับปรุงพันธุ์ และยังสามารถเลี้ยงปล่อยแบบชาวบ้านได้ จบแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมกลุ่มเลี้ยงไหม

และย้อมสีทอผ้าบ้านทวนาคำ ในขณะที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กำลังทอดพระเนตรผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของราษฎร ซึ่งได้รับการส่งเสริมจากมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สมควรแก่เวลาจึงประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๐๕ น.

วันศุกร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๔.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ไปทรงตัดลูกนิมิตอุโบสถ วัดสันติสังฆาราม และทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดสันติสังฆาราม ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม เสด็จเข้าพลับพลาพิธีเพื่อทรงศีล จบแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครกราบบังคมทูลถวายรายงานเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวัดและการก่อสร้างอุโบสถ ต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่อุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตัดลูกนิมิตอุโบสถ แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับเข้าพลับพลาพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม ในโอกาสนี้ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ผู้มีจิตศรัทธาที่ร่วมบริจาคเงินสมทบทุนก่อสร้างอุโบสถ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานของที่ระลึก เสร็จแล้วได้มีพระราชดำรัสกับพระครูสันติวรญาณ (สิม พุทธาจาโร) เจ้าอาวาสวัดสันติสังฆาราม จากนั้น ทรงพระดำเนินและทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เป็นจำนวนมากภายในบริเวณวัด และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาราษฎร ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ สมควรแก่เวลา จึงประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๔๕ น.

วันเสาร์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

เวลา ๑๙.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ บริเวณพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในการพระราชทานเลี้ยงแก่ข้าราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน พ่อค้า และประชาชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เวลา ๑๙.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนัก
ภูพานราชนิเวศน์ พระราชทานพระราชวโรกาสให้ พลตรี เจริญ อรรวมกุล ผู้บังคับการจังหวัด
ทหารบก ชลบุรี นำ พันเอก มนต์ อร่ามศรี ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์ ฯ
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่เข้ารับตำแหน่งผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๒๑ รักษา
พระองค์ ฯ (เป็นการส่วนพระองค์)

ธันวาคม

วันจันทร์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๔.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จากภูพานราชินีเวศน์ ไปยังวัดหินหมากเป้ง และทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดหนองคาย

ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึงสนามหน้าโรงเรียนบ้านพระบาทโคกชวก ตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย จึงประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังวัดหินหมากเป้ง บ้านไทยเจริญ ตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ เสด็จเข้าอุโบสถเพื่อทรงนมัสการพระพุทธปฏิมา ต่อจากนั้น ทรงพระดำเนินไปยังกุฏิพระนิโรธรังสีคัมภีร์ปัญญาจารย์ (เทศก์ เทศร์สี) เป็นเวลาพอสมควร จึงเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรศาลาริมฝั่งแม่น้ำโขง ซึ่งยังก่อสร้างไม่แล้วเสร็จและจะเป็นปูชนียสถานสำหรับบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ต่อจากนั้น เสด็จเข้าศาลาเทศก์ประดิษฐ์ เพื่อทรงถวายปัจจัย ยารักษาโรค และผ้าห่มแก่พระภิกษุ เสร็จแล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ในบริเวณวัดหินหมากเป้ง ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรเหล่านั้นอย่างใกล้ชิด ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะแพทย์พระราชทานเดินทางล่วงหน้ามาทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยาแก่คนไข้ สมควรแก่เวลา จึงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งกลับไปยังโรงเรียนบ้านพระบาทโคกชวก เพื่อประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ ถึงภูพานราชินีเวศน์ เมื่อเวลา ๑๙.๕๐ น.

วันอังคารที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๔.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ กลับจากการแปรพระราชฐาน จากพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร สู่กรุงเทพมหานคร

วันพุธที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๖.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนของหน่วยทหารรักษาพระองค์ฯ และทรงรับการตรวจพลสวนสนาม เนื่องในโอกาสคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ พระลานพระราชวังดุสิต

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงต้นขบวนแถวทหาร ผู้บังคับกองผสมกราบบังคมทูลรายงานต่อจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ทรงตรวจพล เสร็จแล้ว เสด็จขึ้นพลับพลาซึ่งสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประทับรอรับเสด็จพระราชดำเนินอยู่แล้ว

ครั้นประทับพลับพลาแล้ว หมู่อธิบดีฯ ไซยเฉลิมพลเข้าประจําหน้าพลับพลา พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ผู้บัญชาการทหารบก กราบบังคมทูลถวายชัยมงคล และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพานดอกไม้ธูปเทียน แต่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วกล่าวนำทหารถวายสัตย์ปฏิญาณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า คำปฏิญาณสัตย์ของทหารที่ตั้งใจให้เที่ยงตรงหนักแน่นเพื่อปฏิบัติภารกิจของตนเองให้สมบูรณ์ ทั้งในฐานะที่เป็นทหารและคนไทย โดยจะปรารถนาประโยชน์อันยั่งยืนของชาติเป็นเป้าหมายสูงสุด และจะไม่ปล่อยคนให้ตกเป็นทาสของความโลภหลงทุจริต จนล้มตัว ล้มชาติ นั้น เป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะการปฏิบัติตามคำมั่นสัตย์ดังกล่าวเท่านั้น จะช่วยให้อยู่รอดได้ หากไม่ทั้งประเทศชาติ ทั้งสถาบันทหารทั้งตัวทหารเองแต่ละคน จะต้องพินิตทำลายลงด้วยความทุจริตลุ่มหลงและความไม่รู้จักหน้าที่ของตนนั่นเอง เหตุนี้ ทหารทุกคนทุกระดับ ทุกหมู่เหล่า จึงจะต้องยึดถือปฏิบัติตามคำมั่นสัตย์ที่ได้ปฏิญาณนั้น โดยเคร่งครัดครบถ้วนอยู่ทุกขณะ

หน้าที่สำคัญของทหาร คุณอันอย่างผิวเผิน ก็คือการรบ หรือการทำสงครามต่อสู้กับศัตรู

ของชาติ แต่ถ้าจะคุกั้นให้ชัดตามความจริงแล้วจะเห็นว่า หน้าที่รบเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เพราะการป้องกันรักษาเอกราชอธิปไตย และความมั่นคงปลอดภัยของประเทศนั้น นอกจากจะต้องมีกำลังรบที่เข้มแข็งพร้อมมูลแล้ว ยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้บ้านเมืองเกิดความเจริญมั่นคงขึ้นทุกๆ ด้านอยู่ตลอดเวลาด้วย ทหารจึงต้องรับภาระสำคัญอีกประการหนึ่ง ควบคู่กันไปกับการรบ ได้แก่ การพัฒนา ซึ่งหมายถึงการพัฒนา ทั้งด้านกิจการทหารโดยตรง และด้านอื่นๆ ทั้งหมดเท่าที่ทหารสามารถจะร่วมมือ ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนได้เมื่อความสำคัญและจำเป็นมีอยู่ดังนี้ จึงต้องมีหน้าที่เพิ่มขึ้น และจะต้องสำนึกถึงหน้าที่ของตนทั้งนั้นโดยตระหนัก ไม่ว่าจะปฏิบัติการอยู่ ณ ที่ใด เวลาใด ต้องตั้งใจกระทำการให้สมบูรณ์และเหนียวแน่น ด้วยความสุจริต บริสุทธิ์ใจ ด้วยความสามัคคีปรองดอง ไม่แก่งแย่งแข่งดีกัน พร้อมทั้งเพียรพยายามทุกโอกาสที่จะทำตัวเป็นประโยชน์ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ประชาชนโดยทั่วหน้า การใดที่ทหารมีความรู้ความสามารถ จะแนะนำช่วยเหลือสนับสนุนได้ จะต้องถือเอาเป็นภาระที่จะต้องร่วมมือทันที ทหารคนใดเหล่าใดปฏิบัติได้ ดังนี้ จะได้ชื่อว่าเป็นทหารแท้ ผู้ทำหน้าที่ได้โดยสมบูรณ์ ไม่มีที่ตำหนิ และได้ชื่อว่าเป็นผู้ป้องกันประเทศอย่างแท้จริง เป็นแบบฉบับที่จะยึดถือได้ต่อไป หลังจากนั้น หน่วยทหารรักษาพระองค์เดินสวนสนามตามลำดับหน่วยผ่านหน้าพระที่นั่ง แล้วกลับเข้าที่เดิม เสร็จแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

ในการนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงร่วมในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ ด้วย ในฐานะผู้บังคับการกองทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ

วันศุกร์ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๐.๔๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกมหาสมาคม ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬารพิมาณ ในพระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ พระบรมวงศานุวงศ์ นายกรัฐมนตรี ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และข้าราชการเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล เนื่องในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา

ในการนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร กราบบังคมทูลถวายชัยมงคลแทนพระบรมวงศานุวงศ์ ต่อจากนั้น พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี และพลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กราบบังคมทูลถวายชัยมงคลตามลำดับ เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสตอบ ความว่า ไทยเราาร่วมกันรักษาชาติรักษาประเทศ ด้วยความกล้าแข็งอดทน ด้วยสติปัญญาความสามารถ จนเป็น

ปีกแผ่นและเจริญมั่นคงสืบกันมาได้เป็นเวลาช้านาน ในจิตใจคนไทย จึงมีความหวงแหนและจงรัก
ยึดมั่นในแผ่นดินนี้อย่างแน่นแฟ้น ปัจจุบันวิกฤตการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นในโลกไม่ขาดระยะ และ
นับวันดูจะยิ่งหนักหนาเข้า ทำให้เราต้องถูกกระทบกระเทือน จนนำวิตกกังวลในความมั่นคงและ
ปลอดภัยของบ้านเมืองอย่างมาก ข้อนี้ น่าที่จะทำความเข้าใจให้กระจ่างว่า เมื่อสถานการณ์ใด
จะเกิดขึ้น เราต้องเผชิญสถานการณ์นั้นด้วยความมีสติและความเข้มแข็ง กล่าวหาญ ทางปฏิบัติ
ที่สมควรและจำเป็นที่สุดสำหรับทุกคนในขณะนี้ ก็คือจะต้องรักษาความสงบและความสามัคคีให้
เหนียวแน่น พร้อมกับเร่งปฏิบัติกิจการงานตามหน้าที่ของตนๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ใฝ่งานของชาติ
ดำเนินก้าวหน้าไปพร้อมกันทุกๆ ฝ่าย โดยสอดคล้องและเกื้อกูลกัน ยึดมั่นในความสุจริต
ยุติธรรมและความรอบคอบระมัดระวัง ใช้ปัญญาความสามารถของแต่ละคนให้เกิดประโยชน์
ให้มากที่สุด โดยยึดเอาประโยชน์ส่วนรวมอันไพบูลย์ของชาติและประชาชนเป็นจุดหมายสำคัญ
ก็จะเป็นทางช่วยให้ประเทศไทย อันเป็นที่เกิดที่อาศัยของเรา ดำเนินก้าวหน้าต่อไปได้โดยสวัสดิ

เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ
สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระ
บรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต
ไปในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระที่นั่งไพศาลทักษิณ
และพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยมโหฬารในพระบรมมหาราชวัง

ในการนี้ ทรงถวายทิรัญบัฏ สัญญาบัตร พัดยศ ไตร แต่ รongสมเด็จพระราชาคณะ และ
พระสงฆ์ ที่ได้ตั้งสมณศักดิ์ ตามลำดับ

วันเสาร์ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๐.๓๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ
สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระ
บรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต
ไปในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ และพระที่นั่งอมรินท
รวินิจฉัยมโหฬารในพระบรมมหาราชวัง

วันอังคารที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ นายกร จาตุรจินดา ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันพุธที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๗.๕๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้แขกผู้มีเกียรติซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เชิญมาร่วมในงาน “ราตรีศิลป์อาชีพ” ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ธันวาคม ฟ้าทูลละอองธุลีพระบาท และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปอาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ต่อจากนั้น

- พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นางคอร์เนเลียส แวนเดอร์บิลท์ วิทนีย์ ฟ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปอาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเครื่องเงินประดับพระนามาภิไธย

- พระราชทานพระราชวโรกาสให้ ฯพณฯ นางฮั่ว จิ้น ชิว รองประธานสหพันธ์สตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมสิ่งทอ และคณะ ฟ้าทูลละอองธุลีพระบาทในโอกาสที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๙.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จลง ณ สวนศิवालัย ในพระบรมมหาราชวัง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เพื่อทรงร่วมในงานราตรีศิลป์อาชีพ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มูลนิธิส่งเสริมศิลปอาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

จัดขึ้น ในการนี้ มีการสาธิตผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของมูลนิธิศิลปาชีพของภาคต่างๆ ซึ่งได้แก่ การทอผ้าไหมมัดหมี่ การทอจก และการทอผ้าชนิดต่างๆ การทอเสื่อขิด การทำคร่ำ การสาน ย่านลิเภา การสานเสื่อกระจูด การประดิษฐ์เรือกอลและจำลอง การทำถมทองและเครื่องเงิน การปั้นตุ๊กตาไทย การจักสานภาชนะใช้สอยตลอดจนการสาธิตประณีตศิลป์ เช่น การประดิษฐ์ ดอกไม้สดและดอกไม้แห้ง การทำขนมไทย

ในโอกาสนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำแก่ แขกผู้มีเกียรติที่มาในงานด้วย

วันจันทร์ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๙.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปในงานสโมสรสันนิบาต เนื่องในโอกาสฉลองครบรอบ ๕๐ ปี ของสโมสรโรตารีในประเทศไทย ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันพุธที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๗.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปพระราชทานเพลิงศพ พลเอก ประลอง วีระปรีย ม.ป.ช., ม.ว.ม., ท.จ.ว. ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

เวลา ๒๐.๐๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปทอดพระเนตรการแสดงบัลเลต์เพลงพระราชนิพนธ์มโนห์รา โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ มาตามเดมออน เป็นผู้จัดร่วมกับคุณหญิงวราพร ปราโมช เพื่อหารายได้สมทบทุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ณ โรงละครแห่งชาติ

ในการนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงแสดงระบืออันเนื่องมาจาก ความผืนด้วย

วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๓.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่งไปยังจังหวัดขอนแก่น เพื่อพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒-๒๕๖๓

ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ความว่า การศึกษาในมหาวิทยาลัย มุ่งหมายที่จะปลูกฝังความเจริญพร้อมทุกด้าน ให้งอกงามในตัวบุคคล แม้ อย่างน้อย ก็ให้มีคุณสมบัติสำคัญประกอบพร้อมกันสองประการ คือมีความรู้แน่นหนาทั่วถึง ใน วิทยาการชั้นสูงสาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขาตามที่ถนัด กับมีสติปัญญาความเฉลียวฉลาด สามารถคิดอ่านด้วยวิจารณญาณอันละเอียดรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุด้วยผลและความสุจริต ยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลมีรากฐานอันมั่นคง และมีปัจจัยอันทรงประสิทธิภาพเป็นเครื่องอุดหนุน ในอันที่จะดำรงตนดำรงฐานะให้เจริญเป็นปึกแผ่นต่อไป ทั้งสามารถประกอบการงาน สร้างสรรค์ ความก้าวหน้าผาสุกให้แก่ส่วนรวมได้อย่างแท้จริง อีกส่วนหนึ่งด้วย ผู้ที่สำเร็จปริญญาจาก มหาวิทยาลัยแล้ว ถือได้ว่าเป็นผู้เข้าใจชัดเจนถึงความมุ่งหมายดังกล่าวแล้ว เพราะฉะนั้น ในกาล เบื้องหน้าไม่ว่าจะศึกษาค้นคว้าวิชาการให้สูงขึ้นไปก็ดี จะประกอบอาชีพการงานใดอยู่ ณ ที่ใดก็ดี ขออย่าได้ละทิ้งหลักปฏิบัติของผู้มีการศึกษาที่ดี ที่จะต้องคิดอ่านและทำการใดๆ ด้วยสติปัญญา วิจารณญาณ และด้วยหลักวิชาอันถูกต้องแม่นยำอยู่เสมอ การบำเพ็ญตนให้เที่ยงตรงครบถ้วนตาม หน้าที่และอุดมคติ จะช่วยหนุนนำส่งเสริมให้แต่ละคนประสบความสำเร็จ และความเจริญรุ่งโรจน์ ในชีวิตได้เป็นแน่นอน

วันศุกร์ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๑.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เป็นการส่วนพระองค์

จากที่ประทับแรม ณ เรือนรับรองเขื่อนจุฬาภรณ์ อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ไปทรงเปิดเขื่อน
ห้วยกลุ่ม และทรงเยี่ยมราษฎรอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

เวลา ๑๑.๕๕ น. เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณที่ทำการเขื่อนห้วยกลุ่ม บ้านปากห้วย
กลุ่ม ตำบลหนองโพนงาม อำเภอเกษตรสมบูรณ์ แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จเข้า
ที่ทำการ ทรงเยี่ยมเจ้าหน้าที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้ทอดพระเนตรแผนที่บริเวณ
เขื่อนห้วยกลุ่ม และพระราชทานพระราชดำรัสแสดงออกถึงความพอพระราชหฤทัยที่การไฟฟ้า
ฝ่ายผลิต ได้สนองพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำในบริเวณพื้นที่อำเภอเกษตร
สมบูรณ์ และอำเภอภูเขียวเป็นการถาวร โดยการก่อสร้างเขื่อนห้วยกลุ่มปิดกั้นลำน้ำพรมได้เขื่อน
จุฬาภรณ์ ซึ่งสามารถเก็บกักน้ำและระบายน้ำให้ราษฎรได้ใช้เพื่อการเกษตรและเพื่ออุปโภคบริโภค
ได้ตลอดปี อีกทั้งจะสามารถบังคับน้ำเข้าเครื่องกำเนิดไฟฟ้าผลิตไฟฟ้าพลังน้ำได้อีกด้วย พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริถึงความสำคัญในการสำรวจพื้นที่อื่นๆ เพื่อ
สร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กหรือสร้างฝายน้ำล้นปิดกั้นลำห้วยต่างๆ เพื่อให้ราษฎรมีน้ำใช้โดยทั่วถึง
และพระราชทานพระราชดำริให้มีการปลูกป่าไม้ยืนต้น ป่าไม้ผล ป่าไม้พิน และป่าไม้ใช้สอย
บริเวณเหนือเขื่อนหรือฝายน้ำล้น เพื่อช่วยยึดดินไม่ให้ถูกน้ำชะพังทลาย เพื่อรักษาความชุ่มชื้น
ของดินและอากาศ ตลอดจนให้ราษฎรได้มีผลไม้บริโภค และมีไม้ไว้ใช้สอยตามความจำเป็น
จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรและทรงพระดำเนินไปยังที่ประทับของสมเด็จพระ
นางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ในการทรงเยี่ยมราษฎรครั้งนี้ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทำการตรวจรักษาและแจกจ่ายยา
แก่ผู้เจ็บป่วย ตลอดจนทรงรับไว้เป็นคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์ แล้วประทับรถยนต์
พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังพลับพลาเหนือเขื่อนห้วยกลุ่ม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงกดปุ่มเปิดป้ายชื่อเขื่อนห้วยกลุ่ม และบานประตูกั้นน้ำ เสร็จแล้ว ประทับเสวยพระกระยาหาร
กลางวัน เมื่อทรงพักผ่อนพระราชอิริยาบถตามพระราชอัธยาศัยแล้ว ทรงปล่อยปลานิล และ
ปลาตะเพียนลงในเขื่อนห้วยกลุ่ม เพื่อขยายพันธุ์ให้ราษฎรได้มีอาหารประเภทโปรตีนไว้บริโภค
แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ไปยังท่าอากาศยานจังหวัดขอนแก่น
เพื่อประทับเครื่องบินแอร์โรว์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับกรุงเทพมหานคร แล้วเสด็จ
พระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง กลับถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อเวลา ๒๐.๕๐ น.

วันเสาร์ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๓

เวลา ๑๗.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนัก

เวลา ๑๘.๐๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นางจำเรียน เสมอรสุด แห่ง บริษัทขนส่งบางละมุง จำกัด เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายรถยนต์ ๑ คัน เพื่อทรงใช้ตามพระราชอัธยาศัย ต่อจากนั้น

เวลา ๑๘.๑๕ น. นายวีระชาติ ผาจันทร์ พนักงานชาวไทยอาวุโสของบริษัทอัลลาท์ อีพีโก ทรานส์อาร์เบีย สำนักงานประจำเมืองเจดดาห์ ประธานกรรมการจัดงานฉลองวันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยคณะกรรมการ และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าฯทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้การจัดงาน ฯ จำนวน ๒,๐๐๐,๔๔๒.๘๕ บาท โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

เวลา ๒๐.๒๕ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ไปทอดพระเนตรละคร เรื่อง “หัวใจนักรบ” ณ โรงละครแห่งชาติ

วันอังคารที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๗.๒๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักภูทิพย์นครราชสีมา เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง

อนึ่ง ในวันเดียวกันนี้ เวลา ๑๕.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระราชวโรกาสให้บุคคลต่าง ๆ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเป็นการส่วนพระองค์ ดังนี้

- พลตำรวจเอก ชุมพล โลหะชาละ นำ นายธนา เสนาวัดมนกุล และภริยา นายประสาน ดันพิพัฒน์ และภริยา นายเพ็ญศักดิ์ ซอเสถติกุล และภริยา นางเล็งเลิศ ไบทยก และบุตร นายเต็มศักดิ์ ตั้งเจตนาพร และภริยา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าฯทูลกระหม่อมถวายเงิน จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

- นายสุนทร เสถียรไทย นำ นายคำรณ เตชะไพบุลย์ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าฯทูลกระหม่อมถวายเงิน จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ที่ ๑/๒๕๓๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ

อาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๔ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๒๐๓/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๓๔ และมติที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการฯ
เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๓๔ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ
มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้.-

องค์ประกอบ

๑. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
(หม่อมราชวงศ์ เกษมสโมสร เกษมศรี)	ประธานกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	รองประธานกรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	รองประธานกรรมการ
๔. อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้แทน	กรรมการ
๕. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
๖. อธิบดีกรมวิชาการ หรือผู้แทน	กรรมการ
๗. อธิบดีกรมศิลปากร หรือผู้แทน	กรรมการ

๘. เลขธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
๙. เลขธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๐. ราชเลขาธิการ	กรรมการ
๑๑. ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการกองหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการกองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร	กรรมการ
๑๕. ผู้แทนคณะกรรมการฝ่ายพิธี	กรรมการ
๑๖. ผู้แทนคณะกรรมการฝ่ายโครงการและ กิจกรรม	กรรมการ
๑๗. ผู้แทนคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์	กรรมการ
๑๘. ผู้แทนคณะกรรมการฝ่ายติดตามและประเมินผล	กรรมการ
๑๙. ผู้แทนคณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ และประสานงาน	กรรมการ
๒๐. ผู้อำนวยการกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร	กรรมการและเลขานุการ
๒๑. ผู้แทนกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. ผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นางสาวพรทิพย์ อุคมเวทยานันท์)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

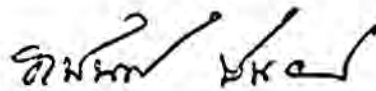
อำนาจหน้าที่

๑. จัดพิมพ์หนังสือเฉลิมพระเกียรติด้านต่าง ๆ เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา และจัดทำจดหมายเหตุการเฉลิมฉลอง
๒. เสนอวงเงินงบประมาณการดำเนินการต่อคณะกรรมการอำนวยการฯ
๓. รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการอำนวยการฯ ทราบ เป็นระยะๆ

๔. ให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น
๕. ดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

(นายอานันท์ ปันยารชุน)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ที่ ๖/๒๕๓๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายติดตามและประเมินผล

อาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๔ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๓/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๓๔ และมติที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการฯ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๓๔ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายติดตามและประเมินผล มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้-

องค์ประกอบ

๑. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
(นายไพจิตร เอื้อทวีกุล)	ประธานกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	รองประธานกรรมการ
๓. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือ
รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
๔. ราชเลขาธิการ	กรรมการ
๕. ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ	กรรมการ
๖. อธิบดีกรมการปกครอง	กรรมการ
๗. อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	กรรมการ
๘. หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๙. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ

๑๐. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๑๑. ผู้แทนคณะกรรมการฝ่ายพิธี	กรรมการ
๑๒. ผู้แทนคณะกรรมการฝ่ายโครงการและกิจกรรม	กรรมการ
๑๓. ผู้แทนคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์	กรรมการ
๑๔. ผู้แทนคณะกรรมการฝ่ายรักษาความปลอดภัย และการจราจร	กรรมการ
๑๕. ผู้แทนคณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและ จดหมายเหตุ	กรรมการ
๑๖. ผู้แทนคณะกรรมการฝ่ายเลขานุการและ ประสานงาน	กรรมการ
๑๗. ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย	กรรมการและเลขานุการ
๑๙. ผู้อำนวยการกองติดตามประเมินผลและสถิติ สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. ผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายทนต์ไชย พรอำไพ)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

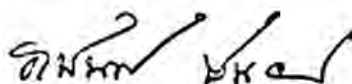
๑. วางหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และรูปแบบ ตลอดจนวิธีในการติดตามประเมินผล
๒. ดำเนินการติดตามและประเมินผล โดยประสานงานกับส่วนราชการและภาคเอกชน
๓. มีอำนาจขอให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานมาชี้แจงเกี่ยวกับ
ข้อมูลและข้อเท็จจริง หรือให้ส่งเอกสาร หรือข้อมูลใดๆ ในการดำเนินโครงการและ
กิจกรรมตามที่ร้องขอ
๔. รายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการอำนาจการฯ ทราบ และเสนอแนะในกรณี
พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมที่จะเป็นผลเสียหายต่องาน
เฉลิมพระเกียรติ
๕. เสนอวงเงินงบประมาณการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนาจการฯ

๖. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงานได้ตาม
ความจำเป็น

๗. ดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

(นายอนันต์ ปันยารชุน)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

